

Aftenposten nr. 46
26 januar 1940

Micardbu på Grønland solgt til Staten

Håb om atter å få oprettet værvarslingstasjon der

Micardbu på Øst-Grønland, bygget av Den norsk-franske polar-ekspedisjon 1938—39.

Som kjent overvintret en norsk-fransk ekspedisjon langt nord på Øst-Grønland 1938—39. Den franske deltager, grev Gaston Micard, blev syk og måtte våren 1939 hentes med fly. De øvrige deltagerne i ferden relste hjem utpå sommeren ifjor. Mens ekspedisjonen opholdt sig på Grønland blev der foretatt en rekke videnskapelige arbeider og værmeldinger sendt fem ganger i døgnet til Norge.

I vinter finnes det ikke folk på Micardbu eller bistasjonene. Den norske stat har kjøpt hovedstasjonen og de andre anleggene for 12,000 kroner, og man håber å kunne gjøre bruk av hovedhuset til værvarslingstasjon til sommeren og

næste vinter. Det har sin store verdi å få værmeldinger fra denne del av Grønland. Ellers har Norge — som kjent — værstasjoner i Myggbukta og i Torgilsbu på Sydøst-Grønland.

Hovedhuset på Micardbu består av et radiorum med to soveplasser, Micards eget rum, videnskapsmennenes med to køieplasser, opholds- og spiserum. Dessuten finnes det fire køier. Foruten spisekammer er det også verksted og motorrum i hovedbygningen. De fire bistasjonene ligger på Thomas Thomsen Nes, Kapp Stensby — populært kalt Margarincentralen (syd for Micardbu), og to stasjoner på Koldeweyøen. Det er proviant og utstyr i alle hyttene. Thomsenhytten ligger nordligst — nemlig på 77 gr. og 20 min. nordlig bredde.

Sakkyndige folk som Ishavsskipper Kalle Nicolaysen mener det lar

sig gjøre å beselle Micardbu hver sommer — enten med ishavsskute eller med en større motorbåt. I isen utenfor Micardbu går det store isbjørntrekket og man kan der finne rene stier, som bjørnen har tråkket på sine vandringer.

The Times

1 Jan. 1937.

The Times, 2.1.1937.

II

WINTERED WITH THE

A GREENLAND EXPEDITION

WOMEN GEOLOGISTS.—An account by Mr. L. R. Wager, the leader, of the geological and botanical work carried out by a British expedition in East Greenland appears on page 11. The party included the wives of two of the members, who are seen with husky puppies in this picture taken at the base. Mrs. H. G. Wager is on the left and Mrs. L. R. Wager on the right.

THE FROZEN SOUND at the base in spring. On one of the expeditions the remains of a dump put down by Watkins in 1930 was reached. It was conjectured that the dump had been partly dispersed by a huge wave produced by the formation of an iceberg.

WINTER WITH THE ESKIMOS

Send me
an Omslag.

g.

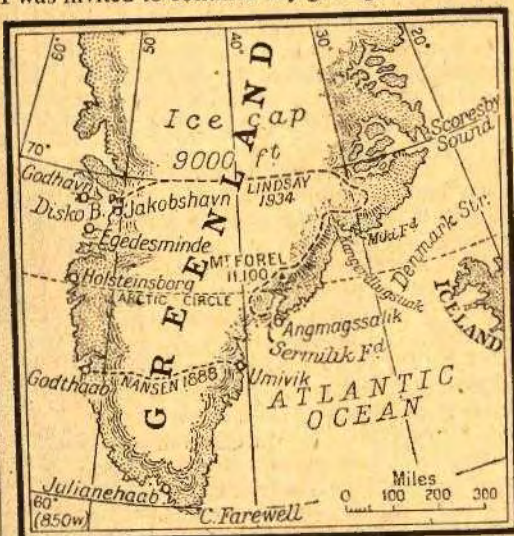
AN EXPEDITION IN EAST GREENLAND

WOMAN GEOLOGISTS

We publish below an article by the leader of the British Expedition of which seven members, including wives, have spent the last winter in East Greenland. After a silence of nine months a wireless message was received and published in "The Times," reporting that their programme had been carried out.

By L. R. Wager

Until 1930 a 500-mile stretch of the east coast of Greenland had only been visited once, and that cursorily, in a rowing boat by a Danish expedition under Admiral Amdrup. In that year the British Arctic Air-Route Expedition, led by Watkins, entered and mapped the large fjord of Kangerdlugsuak, whose mouth was all that had been seen by Amdrup. During this expedition two important discoveries were made which could not then be followed up; one was a range of high mountains, apparently the highest in Greenland, which were seen and photographed from the air; the other was a rare rock type known as nepheline syenite, which had been brought down by glaciers from mountains to the west. In 1932 the well-known Danish explorer Captain Ejnar Mikkelsen led another expedition to investigate this little-known stretch of coast. I was invited to continue my geological work, as

minerals of economic importance, especially cryolite, used in the aluminium industry, occur in South Greenland with nepheline syenite rock. No discoveries of valuable minerals were made, but the great geological value of the region was confirmed.

Our wintering party consisted of seven Europeans—Dr. and Mrs. H. G. Wager, Messrs. W. A. Deer and P. B. Chambers, Dr. E. C. Fountaine, Mr. and Mrs. L. R. Wager—and 14 Eskimos, the families of Enoch and Hansie, two first-rate hunters whom we had brought with us from the south. We had landed from the Quest the usual stores and baggage of an expedition, timber for a house, 15 tons of coal, several tons of food and equipment, and 30 dogs.

We had rather more food and fuel than we expected to use in one year because it was always possible that ice would prevent our relief ship from reaching us. A wireless transmitting set, so often thought essential to an expedition but frequently a nuisance, had been deliberately left behind. We had a wireless receiving set but seldom listened to the outside news.

COMFORT IN ICE

With the materials at our disposal we settled down to live as comfortably as possible, for reasonable comfort is desirable on an expedition trying to carry out detailed and continuous scientific work. Since two wives were included in the personnel we had luxuries at Base, such as yeast bread, roasted seal, bear, and narwhal instead of the usual boiled, and a varied and balanced diet which left no abnormal food cravings. The stores, the running of the houses, and most of our dealings with the Eskimos were entirely in the hands of the wives, who, in addition, acted as non-specialist assistants in the botanical and geological work at or near Base.

It is the first time that Englishwomen have wintered in East Greenland, and I think we succeeded in proving that they can contribute their quota to the success of an expedition. But, lest others should decide to include wives in an Arctic expedition, it is desirable to point out the circumstances which made it entirely successful in the present case but which would make for serious difficulties, perhaps disaster, in others.

minerals of economic importance, especially cryolite, used in the aluminium industry, occur in South Greenland with nepheline syenite rock. No discoveries of valuable minerals were made, but the great geological value of the region was confirmed.

Our wintering party consisted of seven Europeans—Dr. and Mrs. H. G. Wager, Messrs. W. A. Deer and P. B. Chambers, Dr. E. C. Fountaine, Mr. and Mrs. L. R. Wager—and 14 Eskimos, the families of Enoch and Hansie, two first-rate hunters whom we had brought with us from the south. We had landed from the Quest the usual stores and baggage of an expedition, timber for a house, 15 tons of coal, several tons of food and equipment, and 30 dogs.

We had rather more food and fuel than we expected to use in one year because it was always possible that ice would prevent our relief ship from reaching us. A wireless transmitting set, so often thought essential to an expedition but frequently a nuisance, had been deliberately left behind. We had a wireless receiving set but seldom listened to the outside news.

COMFORT IN ICE

With the materials at our disposal we settled down to live as comfortably as possible, for reasonable comfort is desirable on an expedition trying to carry out detailed and continuous scientific work. Since two wives were included in the personnel we had luxuries at Base, such as yeast bread, roasted seal, bear, and narwhal instead of the usual boiled, and a varied and balanced diet which left no abnormal food cravings. The stores, the running of the houses, and most of our dealings with the Eskimos were entirely in the hands of the wives, who, in addition, acted as non-specialist assistants in the botanical and geological work at or near Base.

It is the first time that Englishwomen have wintered in East Greenland, and I think we succeeded in proving that they can contribute their quota to the success of an expedition. But, lest others should decide to include wives in an Arctic expedition, it is desirable to point out the circumstances which made it entirely successful in the present case but which would make for serious difficulties, perhaps disaster, in others. It is essential that the women should not be taking part in the expedition from any wish for notoriety or publicity, and they should not go on the more strenuous and sensational journeys for this or any other reason. During three-quarters of the year the longest journey made by either of the wives on the present expedition was to Miki Fjord, only 10 miles from the Base. In the summer, with continuous daylight and reasonable warmth, they took part in longer journeys, one by boat and sledge lasting a month and another an inland journey of about 160 miles, but both these were into regions which were already partly known.

It would be thoroughly unsatisfactory to include Englishwomen in a party liable to any considerable dangers and hardships, especially if the journeys were long; but on an expedition which establishes a permanent base, and where reasonable conditions are required to enable effective scientific work to be done, then wives who are prepared to accept the limitations may contribute much to the success of the expedition and at the same time enjoy an absorbing experience.

As soon as the house was built two or more parties of two were continuously at work carrying out geological and botanical surveys in the neighbourhood. September and the first half of October were sunny and almost cloudless, and no winter snow had yet come. Many of the excursions were small mountaineering expeditions, as the work lay in a range rising to 4,000ft. having glaciers down to sea level. Ice axes and ropes had to be used most of the time, although we chose the simplest routes and rarely allowed ourselves the pleasure of ascending a summit.

In order to investigate the region inland it was necessary to find a sledging route through the coastal zone of mountains where passage along most of the glaciers is difficult or impossible owing to the steep fall to sea level. Some exploration of the inland had been carried out by an expedition which crossed from the west coast over the whole breadth of the Greenland Ice Cap, because it was believed impossible to ascend to the ice cap from this side. We had photographs taken by the Watkins expedition and the Seventh Thule Expedition, and an

advance copy of a map made by the Goedetic Institute in Copenhagen from these air photographs, so that in a general way we knew the lie of the ground. But we had to make two reconnaissance journeys of a week each in order to work out a route up what we later called Bye Glacier, since it bypassed the impossible lower section of the Fredericksborg Glacier.

For two months in the heart of winter after the equinoctial gales had ceased and the weather had settled to cold and dry, Fountaine and Chambers with dog team and sledge transported, by short stages, half a ton of food and paraffin to a dump 40 miles from the Base and 4,500ft. up on the Fredericksborg Glacier, where crevasses became less formidable. Deer and I found it possible to continue geological work by travelling in the dark and collecting in the three hours of twilight round midday.

TRAVEL IN THE DARK

Travel in the dark has its difficulties. Fountaine and Chambers one day camped nearer to a crevasse than they were aware. Agisito, their King dog, and one we could ill afford to lose, disappeared; as a blizzard was blowing they thought he was lying buried for warmth in the snow. Next day they searched more carefully and found, five yards from the tent, a neat hole through the bridge of a hidden crevasse. It was dark, so they lowered a lantern on a climbing rope, and 40ft. down the ghostly form of the lost dog, who had fallen on to a snow bridge across the crevasse, could be seen sniffing the lantern. In the dark they could not decide the lie of the unsafe ground, and his rescue was postponed till the twilight of next day. His block of pemmican was lowered on the rope to keep him cheerful.

We had a serious setback in February when the six months of otherwise continuous frost was broken by two hours' rain and thaw. This produced a layer of glassy ice on the surface of the powdery snow which shaved the dogs' legs after a hundred yards of sledging, and after-half a mile made serious sores which could not effectively be prevented by any sort of canvas boot. For six weeks sledging with the dogs was impossible, and we made shorter journeys, hauling ourselves. In the middle of March Fountaine and I made a 40-day journey on to the ice cap, using half the dump put down earlier in the year. Our object was reconnaissance geological work among the high mountains at the limit of the area we had set out to study. It was early and we got the bad blizzards and low temperature (86deg. of frost) which we expected, but we were anxious to get this work done to leave the better spring weather for detailed mapping nearer the Base. In June and July Fountaine and Deer made a second long journey from this dump, but in very different weather. They covered with ease 450 miles, and dogs and men when they returned looked as fit as if they had been taking a holiday. The ration of 26oz. a day a man clearly goes much farther at higher temperatures.

In Greenland the old-time type of exploration is fast coming to an end. Now unromantic specialized scientific work is of greater value than long and difficult journeys when only reconnaissance surveys of the region are possible. We found that short journeys by sledge and, in the summer, by boat produced the most useful results. For some of the shorter journeys we took eskimos as our companions. During one of these, a delightful seven-day trip with Hansie in the late spring, when I should not have cared to venture over the rotting fjord ice without his instinctive knowledge of the safest route, we reached a dump put down by Watkins in 1930.

It was some way above high tide mark where the Kangerdlugsuak Glacier pushes out into the fjord as a floating tongue. The rapid rate of movement of the glacier, probably several miles a year, causes the fjord ice to be pushed up into a system of hills and valleys with great transverse tears, which made difficult travelling. The dump had been put down under huge stones, and Courtauld and I, who were both present at the time, remember that some of the stones required a couple of powerful Norwegian sailors to move them. The rocks were now widely distributed and most of the boxes seemed to have disappeared. Some of the tins of margarine and pemmican had been opened by bears and showed their teeth and claw marks. Hansie suggested that the dump had first been broken into and dispersed by a huge wave produced during the formation of an iceberg from the Kangerdlugsuak Glacier, and I saw sufficient evidence to convince me that this was right.

IVORY HARPOONS

In early June the fjord ice finally broke up. The great white sheet was in a single

SIR

Sir C
great a
of Ana
died at
of 65.
some tin
Elliot
the deve
their ea
As an
intereste
which c
into
character
of anth
Spurzhe
system
of the
by Pro
College
by Pro
Oxford,
vast col
different
with the
were un
history.

Smith w
fossil m
land at
valley, i
times fa
as fragm
casts fro
to learn
blood su

A new
brought
fossil m
existence
was only
new a s
ment, fo
single s
were co
were no
scenes v
when S
make fa
Darwin.

The b
Smith a
had its
Himalay
between
owed his
an expan
brain, a
of memo
but less
endowed
his hab
and a m
adventur
many ex
of man,
extinct,
as we k

A full
middle
fatigable
20,000 b
of ther
gradual
led in th
cation.
him to
tions on
early inl
suffered
tubercle
unknow
enabled
and ad
livered

when the six months of otherwise continuous frost was broken by two hours' rain and thaw. This produced a layer of glassy ice on the surface of the powdery snow which shaved the dogs' legs after a hundred yards of sledging, and after half a mile made serious sores which could not effectively be prevented by any sort of canvas boot. For six weeks sledging with the dogs was impossible, and we made shorter journeys, hauling ourselves. In the middle of March Fountaine and I made a 40-day journey on to the ice cap, using half the dump put down earlier in the year. Our object was reconnaissance geological work among the high mountains at the limit of the area we had set out to study. It was early and we got the bad blizzards and low temperature (86deg. of frost) which we expected, but we were anxious to get this work done to leave the better spring weather for detailed mapping nearer the Base. In June and July Fountaine and Deer made a second long journey from this dump, but in very different weather. They covered with ease 450 miles, and dogs and men when they returned looked as fit as if they had been taking a holiday. The ration of 26oz. a day a man clearly goes much farther at higher temperatures.

In Greenland the old-time type of exploration is fast coming to an end. Now unromantic specialized scientific work is of greater value than long and difficult journeys when only reconnaissance surveys of the region are possible. We found that short journeys by sledge and, in the summer, by boat produced the most useful results. For some of the shorter journeys we took eskimos as our companions. During one of these, a delightful seven-day trip with Hansie in the late spring, when I should not have cared to venture over the rotting fjord ice without his instinctive knowledge of the safest route, we reached a dump put down by Watkins in 1930.

It was some way above high tide mark where the Kangerdlugsuak Glacier pushes out into the fjord as a floating tongue. The rapid rate of movement of the glacier, probably several miles a year, causes the fjord ice to be pushed up into a system of hills and valleys with great transverse tears, which made difficult travelling. The dump had been put down under huge stones, and Courtauld and I, who were both present at the time, remember that some of the stones required a couple of powerful Norwegian sailors to move them. The rocks were now widely distributed and most of the boxes seemed to have disappeared. Some of the tins of margarine and pemmican had been opened by bears and showed their teeth and claw marks. Hansie suggested that the dump had first been broken into and dispersed by a huge wave produced during the formation of an iceberg from the Kangerdlugsuak Glacier, and I saw sufficient evidence to convince me that this was right.

IVORY HARPOONS

In early June the fjord ice finally broke up. The great white sheet was in a single night blown out to sea and replaced by blue open water with waves beating noisily against the few remaining icebergs. This brought a sudden change in the activities of the Eskimos, although little in ours. During the winter they had provided us, themselves, and the dogs with the considerable amount of seal meat required, but their main interest had been bear-hunting. Between them they had killed 28 bears, whose skins are worth the equivalent of about 40s. Now they took to hunting seals and narwhals from their kayaks. Narwhals, large unicorns weighing about a ton, are valuable for their meat, which is dried in the sun, and for the single tusk of ivory, used in making harpoons. Our oldest hunter, one of the best in Greenland, had only killed two narwhals in his life before and both were females without tusks. By the end of the summer 42 narwhals had been killed. A tradition existed among the Eskimos living to the south that Kangerdlugsuak, the big fjord beyond their reach, was a hunter's paradise. One of the things that the expedition was incidentally able to do was to reintroduce the Eskimos to this region, where archaeological evidence shows that they formerly reached a high stage of culture.

In July last year the pack ice out to sea seemed to us thin and navigable. We were surprised to find, when we returned from one of our boat journeys, that the Norwegian sealer ss. Saelis lay at anchor off the Base. On August 19 we and the 15 Eskimos, increased in numbers by a birth during the year, left Kangerdlugsuak for good. It will probably be many years before human beings again enter the houses we left behind there and travel in Kangerdlugsuak and its surrounding mountains.

** Pictures on page 14.

Smith was
fossil m
land at
valley, in
times fa
as fragm
casts fro
to learn
blood su

A new
brought
fossil ma
existence
was only
new a sc
ment, for
single s
were cor
were not
scenes w
when Si
make fa
Darwin

The b
Smith an
had its
Himalay
between
owed his
an expan
brain, an
of memo
but lesse
endowed
his habi
and a m
adventur
many ex
of man,
extinct,
as we kn

A full
middle h
fatigable
20,000 b
of then
gradual
led in th
cation.

him to
tions on
early in
suffered
tubercle
unknown

enabled
and add
livered a
for thou
style, an
he contr
apprecia
Ancient
Mummie
Culture,

1919;

phants

"Huma

for Mar

Diffusio

Grafto

from Gr

born on

M.D. at

went to

strator o

was elec

recogniti

anatomy

Cambrid

Anatom

cine at C

fessor of

chester,

Manches

and teach

ing from

nervous

chair of

which is

which h

a mem

Fulleria

Instituti

Society

Many

in 1934,

the Roy

presider

He gain

Society

honora

Surgeon

member

and sc

Americ

college

Kathlee

sons.

TRATED

22

ORD, E

CRISP

EE.

-per hal

ES

land and

unpost

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Socialdemokrat

skriver den 25 OKT. 1936

Social-Demokratens Kronik.

NORDØST-GRØNLAND

Søndag den 25. Oktober 1936.

EN Dag laa der et Radiobrev til mig: — Har ansøgt om at faa dig herop som Assistent. — Glob. Herop det var Nordøstgrønland — intet Sted paa Jorden vilde jeg hellere til.

Der gik nogle Dage — saa stod jeg i en Butik med en lille Seddel i Haanden og et stort Smil i Ansigtet. Paa Sedlen stod: — Udliver Udstyr til Sommermand.

Atter gaar nogle Dage, og vi sejler forbi Kronborg. At vi for Alvor nu forlader Danmark, det er sikkert, for hver af os faar udleveret vores toldfri Tobak — og med den slipper vi ikke i Land.

Det bliver Nat, og det bliver Dag, og vi sejler forbi Skagen ind i Vesterhavet. Ved Kap Lindesnæs kommer Dønningerne os i Møde, for nogle er det et uønsket Møde; og de hænger triste over Rælingen og ser bebrejdende mod Vandet.

Der er gamle Grønlandsfarere om Bord — naar man gaar forbi dem, opfanger man Ord som: Havis, Hvalroser, Isbjørne, Muskusoxer, Slædehunde. Og Længslen mod det, der skal komme, staar i en som plnende Sult.

Vi nærmer os Island — Havet er roligt nu, det ligger som bredt udhamret gammelt Sølv. Hist og her er den rolige Overflade brudt — det er, som var der hamret Tusinder smaa Hammerslag i Sølv. Her staar Tusinder af glade Slid, og de gladeste springer mod Solen.

Delfiner nærmer sig denne lysende Uro i Vandet, deres mørke Rygge er som Sølvets sorte Patina.

Stormfugle svæver med udstrakte Vinger tæt nær Vandet. Nu og da slaar de et Par Slag med Vingerne; de gør det paa en underlig stiv usandsynlig Maade, som var deres Vinger af Pap — de ligner store mørkebrune Natsværmere. Lettere, lysere og højere i Flugten er Ternerne — deres Vingeslag er bløde og yndefulde, og mens Stormfuglen jager af Sted seende fremad — mørk og alvorlig, et Stykke fortættet Energi — saa svæver Ternerne seende ned mod Vandet og Skibet — svæver som et lille Smil uden større Alvor og uden at lade som om den stræber mod noget.

Alk, Tejst og Søpapegøje klunter sig gemytlig frem, dykker, kommer op igen, tager et tvældigt Tilløb og kommer omsider paa Vingerne — de flyver tungt men sejt.

Taagen ligger for Island. Fjeldene staar høje og takkede som tegnede med en fin blaa Pensel. — Det hele er som en fin let Drøm, og man frygter, det skal forsvinde — som alle fine og lette Drømme forsvinder.

Island kommer os nærmere —

En af Lauge Koch-Ekspeditionens Deltagere skriver her om Natur og Forhold i Nordøst-Grønland, dette store, kolde, uudforskede Land.

AF MAGISTER HANS NØRLING-CHRISTENSEN

Taagen forsvinder — og den fine lette blaa Drøm forsvinder. Drømmen er drømt.

Solen er snart ved at være nede — de sidste Straaler klynger sig til høje Basaltklipper, overvælder dem med Farver og Skønhed. Der er andre Klipper, Solen ikke naar, de er gaaet ind i Natten og staar dybt violette, saa violette at selv Sneen, der ligger i Flader og løber i Streger — faar Skær deraf.

Nogle Dage var vi i Akureyri — men nu stævner vi mod Nord — mod Scoresbysund.

Vi møder Midnatssolen — den sidder tungt og lidt søvnig langt derude, hvor Himlen og Havet kysser hinanden.

Vi møder det første Stykke Is — Det ser saa lille og hjælpeløst ud som et Barn paa en Hede.

Videre gaar det mod Nord, og Isen har vi nu paa alle Sider. Store Flader blændende hvide med Kanter, der lyser med klare grønne Farver. Vældige Isskruninger — Is stablet paa Is — som Klods paa

Klods. — Stilheden ligger overalt herude — er i hele denne Verden af Is. — Jeg hører Stemmer af nogle, der taler. — Det er, som kan Stemmerne ikke komme bort fra dem og ud i Rummet, de er som indespærrede Fugle, der flager i stadtigt Pres mod Ruden og dog aldrig naar ud.

Stilheden trænger gennem mine Øjne og Ører og fylder mig, og jeg aander et Sekund af Evigheden.

Langsomt arbejder Skibet sig frem gennem Isen, søger hen mod de Steder, hvor der er lidt aabent Vand — tager Fart her og braser mod kæmpestore Isskasser — det lyder som vilde Dyrs Brøl. — Isen svinger langsomt til Siden, skubber og skraber langs med Skibssiden, det lyder, som tirrede Dyr rasende flængede i Skibets Sider med deres Kløer.

Vi sejler nu i en smal Rende med aabent Vand — til begge Sider ligger tætpakket Is — forude ser vi Grønland — høje snedækte Fjelde. Det aabne Vand er nu bredere —

vi er nær Scoresbysund. Tre sorte Pletter nærmer sig hurtigt — Grønlandene. Kajakaarerne gaar, som var det Trommestikker. De er nu nær os — de vinker og smiler — Skibet sejler forbi dem — de sætter efter af al Magt, men sakker dog bagud i Kapløbet — de vender saa Kajakkerne mod Land.

Iseri ligger som et fast og tykt Gulv fra Land og flere Kilometer ud i Havet. — Vi ankrer op ved Iskanten — inde paa Land kan vi øjne nogle Huse — det er Scoresbysund.

En Grønlander i Kajak kommer hen til Skibet. Han sætter fuld Fart paa og lander med Kajak og det hele et godt Stykke inde paa Isen. Saa staar han ud af Kajaken og gaar om Bord.

Inde paa Land har de gjort Hundeslæderne klar, og ud til os kommer kørende en 4-5 Slæder.

Paa Isen og paa Skibet er nu et festligt Liv. Gode Ansigter har disse Grønlandere, brune og stærke. Og de har mange Smil.

Ekspeditionen er begyndt. — Flyvemaskinerne farer som brummen, de Insekter mellem Isskasserne, hæver sig og forsvinder bag Scoresby snedækkede Bjerge. Motor-

baade og Robaade krydser i Fjordene. — Om Bord i Hovedskibene synger Dynamoerne, og Telegrafnøglerne arbejder Time efter Time — ikke et Øjeblik maa Forbindelsen slippes med Flyverne.

Mit Telt har jeg slaaet op paa Italk, Stedet med de gamle Huse, og her graver jeg i Middagssol og Midnatssol. Finder Mænds Vaaben, Kvinders Smykker og Børns Legetøj.

Naar Dagens eller Nattens Arbejde var til Ende, da hændte det, at jeg tog Riflen over Skulderen og begav mig paa Vej ned til Kap Hope. Man skridtede og sprang fra Klippeblok til Klippeblok — nu og da kom man over store Sneflader — Gymnastikskoene blev gennemblødt, og man nød Køligheden.

Ved Kap Hope skyder et Klippenæs sig frem — her tumlede Kap Hopes Børn og Unge sig. Rundt om paa Klipperne sad de og fiskede efter Ulke. Det var et straalende Syn, sorthaarede og brune, kække og leende og med Bundter af Fisk, de smilende rakte frem. To Ynglinge, begge saa gamle, at de havde dræbt Bjørn, sad i deres Kajaker og fiskede. — Det var en sorgløs Skare. — Man søger Paradiset i Syden — men det er i Norden — skjult bag en Mur af Is ligger det, og Menneskene, der bor dér, har Barnets Sind og Barnets gode Øjne. Min Fjortendagsensomhed bliver ofte brudt af Besøg. Alle de mand-

lige Grønlandere fra Kap Hope kommer her — det sker, at de forærer mig Bjørnekød, Sælkød, Sællever og Hvidfiskeskind (matak). Jeg giver dem Kaffe, trakterer paa Cigaretter og Pibestop — Edgeworth sætter de Pris paa, og naar de gaar hjem, har de Daaser med Pærer, Leverpostej og Sardiner med sig.

De to, der besøger mig mest, er Larsi og Jacob — de hjælper mig med at fjerne tunge Sten — og vi slaar Kraftspring og Hovedspring — de kan blive hos mig mange Timer i Træk.

Omtrent en Maaned har jeg været ved Kap Hope, da Skibet kom for at hente mig nordpaa op til Ellasøen.

En Maaned har jeg boet i mit Telt med Udsigt over Hurry Inlet og Scoresby Bjerge. Jeg har fulgt Isens Vekslene og lyttet efter Tordenen, der forkyndte, at et Isbjerg kælvende. Jeg har siddet paa Klipperne og stirret ned i det blanke og uigennemsigtige Vand og set Sølerne dukke op vaade og glinsende, som havde Vandet født dem.

Dets Øjne har set paa mig, store og fugtige — og de er sunket tilbage i Fjordens Vand og var ikke mere — og havde aldrig været.

Søndag den 25. Oktober 1936.

ØST-GRØNLAND

En af Lauge Koch-Ekspeditionens Deltagere skriver her om Natur og Forhold i Nordøst-Grønland, dette store, kolde, udforskede Land.

AF MAGISTER HANS NØRLING-CHRISTENSEN

agen forsvinder — og den fine tte blaa Drøm forsvinder. Drømmen er drømt.

Solen er snart ved at være nede — de sidste Straaler klynger sig i høje Basaltklipper, overvælder dem med Farver og Skønhed. Der er andre Klipper, Solen ikke naar, de er gaaet ind i Natten og staar i dybt violette, saa violette at selv sneen, der ligger i Flader og løber i Strøger — faar Skær deraf.

Nogle Dage var vi i Akureyri — men nu stævner vi mod Nord — mod Scoresbysund.

Vi møder Midnatssolen — den kommer tungt og lidt søvnig langt herude, hvor Himlen og Havet kysser hinanden.

Vi møder det første Stykke Is — et ser saa lille og hjælpeløst ud som et Barn paa en Hede.

Videre gaar det mod Nord, og men har vi nu paa alle Sider. Store Flader blændende hvide med Kanaler, der lyser med klare grønne farver. Vældige Isskruninger — Isflader paa Is — som Klods paa

Klods. — Stilheden ligger overalt herude — er i hele denne Verden af Is. — Jeg hører Stemmer af nogle, der taler. — Det er, som kan Stemmerne ikke komme bort fra dem og ud i Rummet, de er som indespærrede Fugle, der flagrer i stadig Pres mod Ruden og dog aldrig naar ud.

Stilheden trænger gennem mine Øjne og Ører og fylder mig, og jeg aander et Sekund af Evigheden.

Langsomt arbejder Skibet sig frem gennem Isen, søger hen mod de Steder, hvor der er lidt aabent Vand — tager Fart her og braser mod kæmpestore Isskasser — det lyder som vilde Dyrs Brøl. — Isen svinger langsomt til Siden, skubber og skraber langs med Skibssiden, det lyder, som tirrede Dyr rasende flængede i Skibets Sider med deres Kløer.

Vi sejler nu i en smal Rende med aabent Vand — til begge Sider ligger tætpakket Is — forude ser vi Grønland — høje snedækte Fjelde.

Det aabne Vand er nu bredere —

vi er nær Scoresbysund. Tre sorte Pletter nærmer sig hurtigt — Grønlændene. Kajakaarerne gaar, som var det Trommestikker. De er nu nær os — de vinker og smiler — Skibet sejler forbi dem — de sætter efter af al Magt, men sakker dog bagud i Kapløbet — de vender saa Kajakkerne mod Land.

Isen ligger som et fast og tykt Gulv fra Land og flere Kilometer ud i Havet. — Vi ankrer op ved Iskanten — inde paa Land kan vi øjne nogle Huse — det er Scoresbysund.

En Grønlænder i Kajak kommer hen til Skibet. Han sætter fuld Fart paa og lander med Kajak og det hele et godt Stykke inde paa Isen. Saa staar han ud af Kajaken og gaar om Bord.

Inde paa Land har de gjort Hundeslæderne klar, og ud til os kommer kørende en 4—5 Slæder.

Paa Isen og paa Skibet er nu et festligt Liv. Gode Ansigter har disse Grønlændere, brune og stærke. Og de har mange Smil.

Ekspeditionen er begyndt. — Flyvemaskinerne farer som brummen — Insekter mellem Isskasserne, hæver sig og forsvinder bag Scoresby snedækkede Bjerge. Motor-

baade og Robaade krydser i Fjordene. — Om Bord i Hovedskibene synger Dynamoerne, og Telegrafnøglerne arbejder Time efter Time — ikke et Øjeblik maa Forbindelsen slippes med Flyverne.

Mit Telt har jeg slaaet op paa Itaik, Stedet med de gamle Huse, og her graver jeg i Middagssol og Midnatssol. Finder Mænds Vaaben, Kvinders Smykker og Børns Legetøj.

Naar Dagens eller Nattens Arbejde var til Ende, da hændte det, at jeg tog Riflen over Skulderen og begav mig paa Vej ned til Kap Hope. Man skridtede og sprang fra Klippeblok til Klippeblok — nu og da kom man over store Sneflader — Gymnastikskoene blev gennemblødt, og man nød Køligheden.

Ved Kap Hope skyder et Klippebærs sig frem — her tumlede Kap Hopes Børn og Unge sig. Rundt om paa Klipperne sad de og fiskede efter Ulke. Det var et straalende Syn, sorthaarede og brune, kække og leende og med Bundter af Fisk, de smilende rakte frem. To Ynglinge, begge saa gamle, at de havde dræbt Bjørn, sad i deres Kajaker og fiskede. — Det var en sorgløs Skare. — Man søger Paradiset i Syden — men det er i Norden — skjult bag en Mur af Is ligger det, og Menneskene, der bor dér, har Barnets Sind og Barnets gode Øjne.

Min Fjortendagsensomhed bliver ofte brudt af Besøg. Alle de mand-

lige Grønlændere fra Kap Hope kommer her — det sker, at de forærer mig Bjørnekød, Sælkød, Sællever og Hvidfiskeskind (matak). Jeg giver dem Kaffe, trakterer paa Cigaretter og Pibestop — Edgeworth sætter de Pris paa, og naar de gaar hjem, har de Daaser med Pærer, Leverpostej og Sardiner med sig.

De to, der besøger mig mest, er Larsi og Jacob — de hjælper mig med at fjerne tunge Sten — og vi slaar Kraftspring og Hovedspring — de kan blive hos mig mange Timer i Træk.

Omtrent en Maaned har jeg været ved Kap Hope, da Skibet kom for at hente mig nordpaa op til Ellaøen.

En Maaned har jeg boet i mit Telt med Udsigt over Hurry Inlet og Scoresby Bjerge. Jeg har fulgt Isens Vekslen og lyttet efter Tordnen, der forkyndte, at et Isbjerg kælvede. Jeg har siddet paa Klipperne og stirret ned i det blanke uigennemsigtige Vand og set Sølerne dukke op vaade og glinsende, som havde Vandet født dem.

Deres Øjne har set paa mig, støet og fugtige — og de er sunket tilbage i Fjordens Vand og var ikke mere — og havde aldrig været.

Vi sejler nordpaa mod Ellaø paa venstre Haand har vi Land paa højre Haand ligger Isen. Vi støder paa nogle Gange, og for Skibets Tryk viger selv meget store Isflager.

Der er Liv i Vandet og i Luften lige over Vandet. I Tusindvis af Søkonger svømmer omkring, dukker op og ned — de er i stadig Bevægelse, som Proppen paa en Fiske-snøre, der har Bid. Under megen Plasken faar de Luft under Vingerne — flyver lidt — sætter sig igen paa Vandet og leger snart igen — Hvor er jeg — med hinanden. Det er Fugle med Humør i.

To Dage sejler vi, saa har vi naaet Ellaø. — Bjergene rejser sig lodret op fra Fjorden. Paa Toppen ligger Sneen og Indlandsisens Forposter. Gletcherne glider ned ad Fjeldsiderne — nogle naar Vandet — andre standser et Sted mellem Bjergtop og Vandspejl, og herfra sender de smaa Elve ned mod Fjorden. Nogle er saa modige, at de springer Vejen i eet Spring, andre springer i smaa Sæt fra Afsats til Afsats — de springer yndefuldt, som unge Piger, og jubler som en Pigefjerdemellem over bare at være til.

Vi gennemkrydser Fjordene i Mo-

torbaad, er snart paa een Boplads snart paa en anden. — Her har levet mange Mennesker engang — hvor vi sejler har Kajakkerne skudt sig frem, og Konebaadene har sejlet her — fulde af leende Kvinder, og hvor vi har sat vort Telt, der har Børn tumlet sig i Leg.

I Husene, hvor vi har gravet, der har været fuldt af Mennesker — nøgne har de siddet, for Varmen fra Spæklampen har været kvælende, og her har været fortalt Fabler og Myter, og Sange er blevet sunget, og Digte fremsagt — og Trommedansen er blevet danset. Angakokken har herfra foretaget sine Rejser til Havets Gudinde et Sted dybt i Havet — og han har fortalt sine Oplevelser, og Menneskene har lyttet til ham, stille og med bange uklare Øjne — og smaa Børn har ængstelig set hen paa deres Fars og Mors alvorlige og fremmede Ansigter og har givet sig til at græde — Mødrene har bøjet sig over deres smaa — talt morsomme Ord til dem, smilet, og Børnene har smilet igen og brudt Fortryllesen med støjende, glade Ord. Og atter har Menneskene kunnet glæde sig over at være Mennesker paa Jorden.

H. Nørling-Christensen.

Vær!

Natimen nr 202.
31 aug. 1933.

Dosent Hoel om Grønlandsferden med „Polarbjørn“

Nærmere om hvordan fangstmann Tollefsen omkom. — Ualmindelig rikt fangstaar. Mer en nok moskusdyr ved Myggbukta.

«Sunnmørsposten» har hatt en samtale med dosent Hoel, som kom til Aalesund med «Polarbjørn» søndag.

— Vi startet fra Oslo 24. juni, forteller han. Etter bl. a. aa ha været i Aalesund, drog vi saa til Svalbard, hvor vi satte paa land 16 mann, som skulde bygge fyr og radiostasjonen paa Kapp Linné. Vi var hele 54 mann ombord paa denne del av turen, og der blev ikke plass ombord til alt det som skulde fraktes. Endel maatte sendes med en kullbaat.

Losningen ved Kapp Linné, — hvor havet staar rett paa, gikk ualmindelig fint ved hjelp av motordorryer som man hadde med fra Aalesund. Hele losningen tok bare 4 dager.

Arbeidet med fyrtaarnet har været hemmet ved uheldige værforhold, men man regner aa faa det ferdig til midten av september. To telegrafister kommer til aa overvintre paa radiostasjonen og samtidig passe fyret. Dette er 12 meter høit og ligger 8 meter over havflaten. Med en høide paa 20 meter over havet skal det saaledes kunne sees 14 nautiske mil utover. Samtidig blir der inninstallert radiofyr, slik at skib som anmoder om det, kan faa radiosignaler til hjelp ved peilingen. Senere kommer man muligens til aa anlegge en peilestasjon, og der drives nu undersøkelser i den anledning.

Fra Svalbard gikk ferden videre til Grønland, hvor vi først landsatte 2 landmaalere med 5 assistenter ved Zabinersøya. Siden blev alle de andre partier landsatt.

Vi besøkte saa de fleste fangststasjoner.

— Har man nogen nærmere rede paa hvordan Tollefsens sønn kom bort?

— Han var paa besøk i Myggbukta med 4 hunder og skulde tilbake igjen. Paa hjemveien besøkte han danskene paa Eskimones og drog derfra videre vestover. Paa veien har han saa efter hvad man antar, reist ut paa isen for aa hente et skinn efter en isbjørn han hadde skutt. Herunder har han enten gaatt gjennom isen eller er drevet med paa isflak ut i havet. Nettop i de dager gikk nemlig isen der op. Det er et farlig sted dette, og de ulykker vaare fangstmenn har været ute for, har foregaatt der. En mann omkom der ifjor og 2 eller 3 i 1909.

— Hvordan har fangsten været paa Grønland iaar?

— Det har været et ualmindelig godt fangstaar. Vi har med oss fra forskjellige fangstmenn hele 800 tønner med skinn — og det maa betegnes som et ganske pent kvantum.

— Har De været i forbindelse med danskene der oppe?

— Omtrent ikke. Det var ved vaar grunnstøtning at vi saa noget nærmere til dem. Vi gikk paa en ukjent

Adolf Hoel.

Dette telegram har saa danskene gien-syulig opsnappet, for Lauge Koch kom flyvende et par timer etterpaa. Maskinen kretset en stund over oss og gikk saa ned paa vannet. De fotograferte oss og kikket paa oss en stund og sendte saa forespørsel om vi ønsket assistanse.

Nei takk. — Vi hadde ikke bruk for hjelp, da «Veslekari» var underveis.

Om natten hadde vi saa et overmaate slitsomt arbeide med aa losse skuten. 20—30 tonn last blev ført paa land, og ved flo sjø neste morgen kunde vi komme av grunnen ved egen hjelp. — Jeg vil si at skipperen og hans mannskap her utførte et utmerket redningsarbeide.

Senere paa ekspedisjonen saa vi ogsaa et par ganger den danske flyvemaskin, som kretset over oss, uten at vi kom i forbindelse med den.

Lauge Koch hadde til danske aviser før han reiste uttalt at han vilde besøke de norske fangstmenn personlig hver især og forklare dem hvordan situasjonen laa an. Men dette er det siensynlig ikke blitt noget av — i alle fall hadde ingen hørt noget til ham da vi drog fra Grønland.

misbrukt i Kjøbenhavn.

Mange eksempler er der jo ogsaa paa at dansker og nordmenn hjelper hverandre efter evne naar noget staar paa.

Saaledes var Leif Brandal, en ung fangstmann paa Elløya, gaatt fra fangsthytten og hadde lagt igjen en beskjed om at han kom igjen om et par dager. Danske fangstmenn, som hadde sin hytte 18 km. derfra, fant beskjeden, og da Brandal blev borte en hel uke, blev de engstelige for ham. En av dem, løytnant Stenør, reiste ut for aa lete efter ham helt til Kap Humbolt — 60, 70 km. borte — hvor han fantes i god behold.

Forøvrig vil jeg gjerne nevne den danske paastand om at moskusoksene blir utryddet av nordmennene. Da jeg var i Myggbukta, hvor den sterkeste jakt paa dem drives, var jeg en tur op i terrenget vest for bukta, og paa kort tid talte jeg hele 97 okser som jeg møtte. Der var saa fullt av dem, at det var rent generende for mig i mitt arbeide.

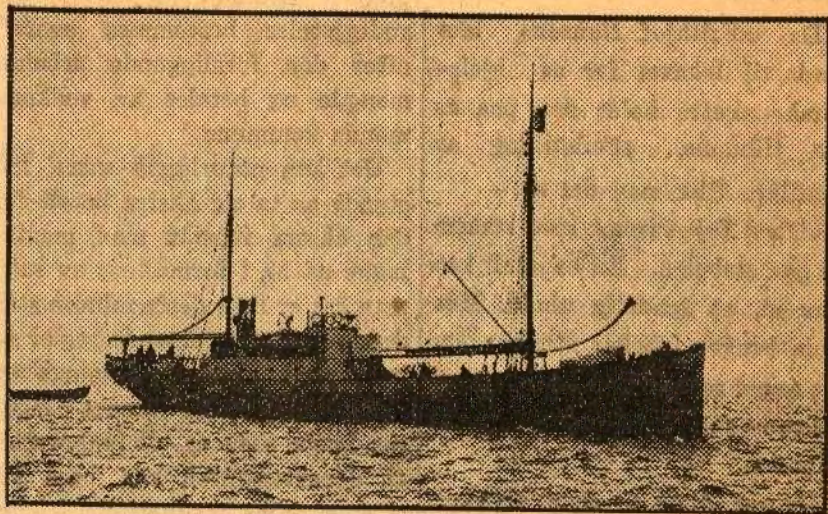
Siden var jeg en tur øst for Myggbukta. Der saa jeg fra et enkelt punkt i terrenget hele 48 moskusokser paa en gang. Dette skulde ikke akkurat tyde paa at bestanden minsker slik at der er fare for den.

Ellers kan jeg nevnte at vi paa vaar reise traff miss Boyd og vekslet rapporter om isforholdene o.s.v. med hennes ekspedisjon.

Likedan traff vi en annen norsk baat — «Nordkapp» fra Tromsø — med en amerikansk ekspedisjon ombord.

Tilslutt kan jeg omtale vaart kartlegningsarbeide.

Vi har loddet op en stor del av de store fjordene. Klaveringsfjorden er gjort helt ferdig op til rovet i Lock Fine fjorden og ytre del av Frants Josefs fjord og ytre kyststrøk mellom

«Polarbjørn» med Hoel-ekspedisjonen ombord.

— Hvordan var forholdet mellom danske og norske fangstmenns ellers?

— Det var godt. Bare i et enkelt tilfelle var der kommet klage til Kjøbenhavn fra en danske over Gjævers ekspedisjon. Men vedkommende dan-

fjordene er likeledes oploddet.

Sjøkartet er nu ferdig helt fra Kapp Hersel til Bontekøefjorden. Det vil bli ntgitt til vinteren, og jeg tror det vil bli et nyttig kart for ishavsfolk som ferdas der.

taale med dosent Hoel, som kom til Aalesund med «Polarbjørn» søndag.

— Vi startet fra Oslo 24. juni, forteller han. Etter bl. a. aa ha været i Aalesund, drog vi saa til Svalbard, hvor vi satte paa land 16 mann, som skulde bygge fyr og radiostasjonen paa Kapp Linné. Vi var hele 54 mann ombord paa denne del av turen, og der blev ikke plass ombord til alt det som skulde fraktes. Endel maatte sendes med en kullbaat.

Losningen ved Kapp Linné, — hvor havet staar rett paa, gikk ualmindelig fint ved hjelp av motordorrier som man hadde med fra Aalesund. Hele losningen tok bare 4 dager.

Arbeidet med fyrtaarnet har været hemmet ved uheldige værforhold, men man regner aa faa det ferdig til midten av september. To telegrafister kommer til aa overvintre paa radiostasjonen og samtidig passe fyret. Dette er 12 meter høit og ligger 8 meter over havflaten. Med en høide paa 20 meter over havet skal det saaledes kunne sees 14 nautiske mil utover. Samtidig blir der inninstallert radiofyr, slik at skib som anmoder om det, kan faa radiosignaler til hjelp ved peilingen. Senere kommer man muligens til aa anlegge en peilestasjon, og der drives nu undersøkelser i den anledning.

Fra Svalbard gikk ferden videre til Grønland, hvor vi først landsatte 2 landmaalere med 5 assistenter ved Zabinersøya. Siden blev alle de andre partier landsatt.

Vi besøkte saa de fleste fangststasjoner.

— Har man nogen nærmere rede paa hvordan Tollefeens sønn kom bort?

— Han var paa besøk i Myggbukta med 4 hunder og skulde tilbake igjen. Paa hjemveien besøkte han danskene paa Eskimones og drog derfra videre vestover. Paa veien har han saa etter hvad man antar, reist ut paa isen for aa hente et skinn efter en isbjørn han hadde skutt. Herunder har han enten gaatt gjennom isen eller er drevet med paa isflak ut i havet. Nettop i de dager gikk nemlig isen der op. Det er et farlig sted dette, og de ulykker vaare fangstmenn har været ute for, har foregaatt der. En mann omkom der ifjor og 2 eller 3 i 1909.

— Hvordan har fangsten været paa Grønland laar?

— Det har været et ualmindelig godt fangstaar. Vi har med oss fra forskjellige fangstmenn hele 800 tønner med skinn — og det maa betegnes som et ganske pent kvantum.

— Har De været i forbindelse med danskene der oppe?

— Omtrent ikke. Det var ved vaar grunnstøtning at vi saa noget nærmere til dem. Vi gikk paa en ukjent grunn da det næsten var høivann og telegraferte da straks til «Veslekari».

Adolf Hoel.

Dette telegram har saa danskene gien-synlig opsnappet, for Lauge Koch kom flyvende et par timer etterpaa. Maskinen kretset en stund over oss og gikk saa ned paa vannet. De fotograferte oss og kikket paa oss en stund og sendte saa forespørsel om vi ønsket assistanse.

Nei takk. — Vi hadde ikke bruk for hjelp, da «Veslekari» var underveis.

Om natten hadde vi saa et overmaate slitsomt arbeide med aa losse skuten. 20—30 tonn last blev ført paa land, og ved flo sjø næste morgen kunde vi komme av grunnen ved egen hjelp. — Jeg vil si at skipperen og hans mannskap her utførte et utmerket redningsarbeide.

Senere paa ekspedisjonen saa vi ogsaa et par ganger den danske flyvemaskin, som kretset over oss, uten at vi kom i forbindelse med den.

Lauge Koch hadde til danske aviser før han reiste uttalt at han vilde besøke de norske fangstmenn personlig hver især og forklare dem hvordan situasjonen laa an. Men dette er det øiensynlig ikke blitt noget av — i alle fall hadde ingen hørt noget til ham da vi drog fra Grønland.

paa at dansker og nordmenn hjelper hverandre efter evne naar noget staar paa.

Saaledes var Leif Brandal, en ung fangstmann paa Ellasøya, gaatt fra fangsthytten og hadde lagt igjen en beskjed om at han kom igjen om et par dager. Danske fangstmenn, som hadde sin hytte 18 km. derfra, fant beskjeden, og da Brandal blev borte en hel uke, blev de engstelige for ham. En av dem, løytnant Stenør, reiste ut for aa lete efter ham helt til Kap Humbolt — 60, 70 km. borte — hvor han fantes i god behold.

Forøvrig vil jeg gjerne nevne den danske paastand om at moskusoksene blir utryddet av nordmennene. Da jeg var i Myggbukta, hvor den sterkeste jakt paa dem drives, var jeg en tur op i terrenget vest for bukta, og paa kort tid talte jeg hele 97 okser som jeg møtte. Der var saa fullt av dem, at det var rent generende for mig i mitt arbeide.

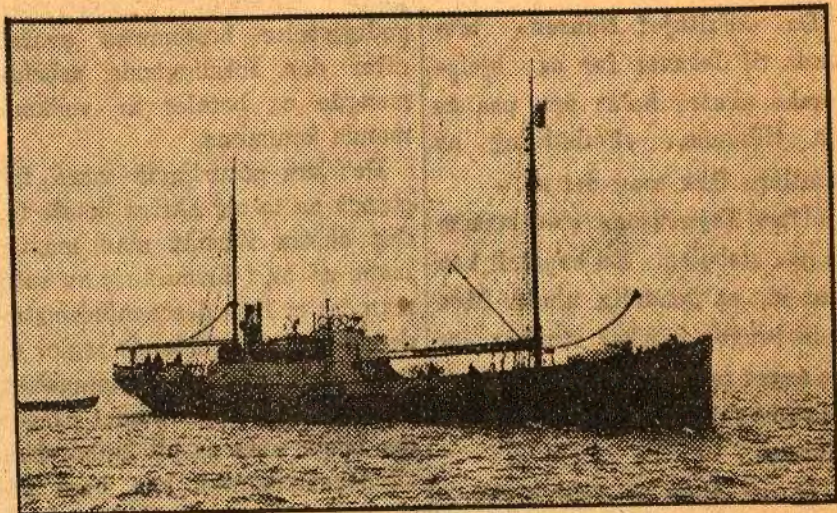
Siden var jeg en tur øst for Myggbukta. Der saa jeg fra et enkelt punkt i terrenget hele 48 moskusokser paa en gang. Dette skulde ikke akkurat tyde paa at bestanden minsker slik at der er fare for den.

Ellers kan jeg nevnte at vi paa vaar reise traff miss Boyd og vekalet rapporter om isforholdene o.s.v. med hennes ekspedisjon.

Likedan traff vi en annen norsk baat — «Nordkapp» fra Tromsø — med en amerikansk ekspedisjon ombord.

Tilslutt kan jeg omtale vaart kartlegningsarbeide.

Vi har loddet op en stor del av de store fjordene. Klaveringsfjorden er gjort helt ferdig op til revet i Lock Fine fjorden og ytre del av Frants Josefs fjord og ytre kyststrøk mellom

«Polarbjørn» med Hoel-ekspedisjonen ombord.

— Hvordan var forholdet mellom danske og norske fangstmenns ellers?

— Det var godt. Bare i et enkelt tilfelle var der kommet klage til Kjøbenhavn fra en danske over Gjævers ekspedisjon. Men vedkommende danske, hr. Paulsen, uttalte at hans telegram var blitt sterkt forvansket og

fjordene er likeledes oploddet.

Sjøkartet er nu ferdig helt fra Kapp Hersel til Bontekøefjorden. Det vil bli utgitt til vinteren, og jeg tror det vil bli et nyttig kart for ishavsfolk som ferdes der borte.

uttaler jeg den dypeste medfølelse i anledning av den ulykke der har rammet den norske marine ombord i panserskibet «Torden-skjold».

Rechnitzer,
chef for søværnskommandoen.

Den svenske marine har gjennom marineattachéen, kommandørkaptein Øberg, for kommanderende admiral gitt uttrykk for sin

teulykke som krever flere menneskers liv og helse.

Mange vil vel si: «Det er sørgelig at slikt hender, men det er vel rimelig at det nu og da hender ulykker ogsaa under militærovelser.» Det staar imidlertid ikke til aa nekte, vaar marine har i særlig grad været hjem-søkt av uheld og mangler. En lang rekke tilfelle forteller det med uhyggelig klarhet.

For endel aar siden da torpedo-baaten av Trygg-typen gikk av stabelen figurerte de i avisen sammen med et noksaa kjedelig ord: konstruksjonsfeil.

For nogen dager siden skrev en innsender i «Aftenposten»: «dessuten kan det kanskje sies at de beskjedne bevilgninger som marinenes flyvevaaben har faatt tildelt til nyanskaffelser, er brukt for meget til en norsk konstruksjon av fly, som ikke viste sig aa svare til forhaapningene. Det blev iallfall i 1931 nedlagt flyveforbud mot denne type fly». Der sies alt-saa med rene ord at en type som er bygget paa Horten er erklært ubruktbar!

Da «Frithjof Nansen» blev sendt til Ishavet for aa hjelpe norske skuter holdt den paa aa gaa tilbunns. «Feilstilling av ventiler» fikk man det til.

«Olav Trygvason» blev staaende paa stabelen. En bagatell kan man si, et hendelig uheld. Men onde tungér hvisker straks: «er det noget rart, de har jo ikke bygget store skib paa Horten i manns minne.»

Og saa disse to siste ulykker. De viser fullt ut hvilket skrikende misforhold der er mellom menn og midler. Flyvere for hvem ingen opgave var for stor, som fløi over Ishavet før nogen andre, maa trene i maskiner konstruert under verdenskrigen. — Sjøfolk tilhørende verdens 4. største handelsflaate maa gaa ombord i et chefsskib som er 35 aar gammelt

aar ad gangen», oplyser han. «Den 1. januar 1932, da disse nye bestemmelser traadte i kraft, blev saa godt som alle sertifikater fornyet».

«Foretas der ogsaa ny prøve,

ose. Men jeg mener at stemmelser for kjøretillatelse som nu er gjeldende her i landet er i enhver henseende fullt ut betryggende».

Kommune-administrasjon og kommisjonshandel

Som man vil huske gjorde vi forleden Justisdepartementet opmerksom paa at formannen i administrasjonsstyret for en større Østlands-kommune har gitt sig til aa innkassere provisjon av de eiendomssalg han i stillings medfør forestaar. Departementet har tatt sig av saken.

Denne kommisjonshandel maa allerede ha innbragt den fremmelige styreformann flere tusen kroner ved siden av hans faste lønn. Det er nemlig delvis større handler det gjelder, og den beregnede provisjon er 2 pct.

At departementet ennu ikke har fastsatt mannens lønn, har selvfølgelig intet med saken aa gjøre. Administrasjonsstyrenes godtgjørelse bestemmes overalt efter den foreliggende arbeidsmengde og betales av vedkommende kommune.

Det kan naturligvis være fristende aa ta sig ekstra betalt for den ekstra innsikt man maatte mene aa ha i formidling av salg, men det er ikke desto mindre stridende med de gjeldende regler og prinsipielt absolutt meningsløst.

At forholdet har kunnet paagaa saa lenge uten aa bli innberettet til departementet, kan bare tilskrives folks mangelfulle kjennskap til bestemmelsene om kommuneadministrasjon.

Wedel Jarlsberg-referatet.

For aa faa den rette orientering skal herved gis følgende faktiske opplysninger:

1) Minister Wedel Jarlsberg gav sin forklaring i Stortinget den 16. mai.

2) «Dagens Nyheder»s meddelelser om dette møte stod i dette blad dagen etterpaa, den 17. mai.

3) Den danske minister i Oslo mottok referatet den 21. mai.

Det er følgelig dermed bevist at nr. 2 ikke er en følge av nr. 3. Stortingets kontor, 30. august 1933.

O. Joh. Vasbotten.

Drapet paa Vaalerengen

Resultatet av obduksjonen.

Resultatet av obduksjonen som er foretatt i anledning av en mann som blev funnet bevisstløs paa lekeplassen ved Vaalerengen skole den 26. august, og som senere døde paa Akers sykehus, foreligger nu. Dødsårsaken antas aa være en stor blødning mellom hjernehindene med sammenklemning av hjernen og denne blødning antas aa skyldes stump vold (slag av eller støt mot stumpe gjenstander). Noget brudd paa hjerneskallen forelaa ikke. Obduksjonen er foretatt av professor Harbitz.

Feltgudstjeneste for arbeidsfylkingen

En eiendommelig høitidsstund i Rennebu.

Forrige søndag blev der holdt en eiendommelig gudstjeneste i Lauvaasen i Rennebu. Om denne heter det i et brev til «Adresseavisen»:

Det var de 25 gutter fra Oslo arbeidsfylking som sammen med sogneprest Rødtke arrangerte feltgudstjenesten i sin leir. Sognepresten hadde bekjentgjort dette nede i bygden i forveien, da det var meningen aa faa flest mulig folk opover. Dette lyktes ogsaa over all forventning. Da gudstjenesten begynte klokken 1. var det forsamlet omkring 200 mennesker paa tunet foran den gamle laave som de har innrettet til bolig. Det var kommet folk langveis fra, — fra Løkken, Grindal, Berkaak og Opdal hadde de funnet veien til Lauvaasen.

Her hadde guttene paa sin side gjort hvad de kunde for at det hele skulde faa et festlig preg. Over alt var der pyntet med løv

Leifurstein nr 91.

10 feb. 1933

en første dame som har
løjet i Eirik Raudes Land.

Som nevnt forleden i et intervju
blev en fransk dame, madame Smett,
søsteren til millionæren, monsieur
Miccard fløjet isommer av løytnant
Aagenæs i Eirik Raudes Land. På bil-
ledet ser man damen sammen med sin
bror. Madame Smett blev loopet, rol-
let o. s. v.

Englændere i Øst-Grønland.

Martin Lindsay: Those Greenland Days.
(William Blackwood & Sons. Tilsendt af Arnold Busok.)

DET vil endnu være i frisk Minde, hvorledes for et Par Aar siden en Række sensationsvækkende Telegrammer meddelte, at den engelske Forsker Courtauld var forsvundet paa Grønlands Indlandsis. Heldigvis viste det sig som saa ofte før, at Faren for en Tragedie ikke havde været nær saa overhængende, som den opskræmmede Fantast forestillede sig. Courtauld blev fundet i god Behold, men havde rigtignok da tilbragt fem Maanedere alene i Isørkenen.

Den Ekspedition, det ved denne Lejlighed drejede sig om, var den saakaldte britiske arktiske Luftrute-Ekspedition 1930-31 under Ledelse af H. G. Watkins. Om denne Færd foreligger der nu en populær Beretning fra en af Deltagerne, Løjtnant Lindsay; en officiel Fremstilling af Ekspeditionen og dens Resultater af F. S. Chapman, Courtauld og andre vil komme i nær Fremtid. For den, der ønsker en let læselig og fornøjeligt skrevet Oversigt over, hvad der er udrettet, vil Lindsays Bog imidlertid være en fortræffelig Vejledning. Ligetil, fri for enhver Form for Praleri, fuld af godt Humør, som dog aldrig forfalder til det flove eller søgte, saaledes er dette Arbejde, som er et ægte Udtryk for britisk Sportsaand.

Ekspeditionens Opgave var i første Række at klarlægge Mulighederne for Oprettelsen af den meget omtalte Luftrute fra Europa til Canada tværs over Grønland. En Flyvning fra Angmagssalik-Distriktet, hvor Hovedkvarteret var oprettet, over Hudson Bay til Winnipeg maatte opgives paa Grund af Uheld med Maskinen; men i øvrigt gennemførtes et omfattende og betydningsfuldt Program. Der blev gjort omhyggelige meteorologiske Iagttagelser (det var af Hensyn til disse, Courtauld opholdt sig i maanedlang Ensomhed paa Indlandsisen), den store Fjord Kangerdlugssuaq blev undersøgt, ligesaa Grønlands højeste Fjeld, Mt. Forel o. s. v. Til sidst foretog to Slædehold Rejser tværs over Indlandsisen henholdsvis til Julianehaab og Holstensborg, mens Lederen selv gik i Baad langs Frederik VI's Kyst rundt om Kap Farvel. Naar alt dette kunde sættes i Værk uden Spor af Uheld, skyldtes det først og fremmest Watkins' geniale Tilrettelægning af hele Foretagendet. Hver Enkelthed var gennemtænkt med en Omhu, der viser ham som den fødte Polarforsker. Kun paa eet Punkt svigtede hans Erfaring. Man tænker nemlig uvilkaarligt paa, hvor langt bedre man vilde have fundet sig tilpas, hvis man havde kendt til at bygge Snehytter som de amerikanske Eskimoer. Et Telt egner sig nu engang ikke til Temperaturer, der naar under de 50 Graders Kulde.

Med Glæde læser man om den engelske Opfattelse af den danske Kolonisation i Grønland: „Styrelsen er baseret paa en Forestilling om Værgemaal saa uinteresset, at et Mandat under Folkeforbundet er ren Udbytning i Sammenligning dermed. Fortjeneste er absolut ikke tilladt, idet Eskimoernes Velfærd har Forrang fremfor økonomisk Udvikling, og ethvert Overskud fra Monopolet anvendes til Befolkningens Fordel“ Disse Ytringer af en uvildig Iagttager har en anden Klang end de Toner, der nylig lød under den norske Procedure i Haag!

Den britiske Grønlands-Ekspedition var en Ekspedition af unge Mænd; Deltagerenes Geunemsaltsalder var kun 25 Aar. Med Vemod mindes man, at Døden allerede nu har indhentet to af dem; for nylig Kaptajn Lemon og i Sommer selve Lederen, Watkins. Et stort Tab har den engelske Polarforskning derved lidt; men hvem tør tvivle om, at der vil være andre til at tage de uløste Opgaver op i et Land, hvis Navn staar ristet saa dybt i Polarforskningens Saga?

Kaj Birket-Smith.

'Aftenposten' nr 389

4 aug. 1932.

Eftertrykk forbudt.

Franske Grønlands- turister reddet av nordmenn.

Dr. Michard tok feil av
veien til Myggebukten. —
Uten proviant, da und-
setningen kom.

Fra Aftenpostens utsendte
medarbeider.

Myggebukten, via Jan Mayen
radio, 3. august.

Den franske Grønlandsentusi-
ast dr. Michard, hans søster og
tre av hans ledsagere blev igår
reddet fra sultedøden av en und-
setningsekspedisjon fra nordmen-
nene i Myggebukten.

Dr. Michard hadde lørdag begitt
sig på en tur fra Loch Fine til
Myggebukten, en strekning på 32
kilometer. Mandag morgen kom
hans to ledsagere ned til den nor-
ske leir i Myggebukten og bad om
hjelp. Det viste sig, at dr. Michard
hadde tatt feil av veien og var gått
forbi Myggebukten. Flyverne Aage-
næs og Storm og Aftenpostens med-
arbeider begav sig straks avsted
med proviant. Ved starten var det
tåke, og velen gikk over fjell og
gjennom myr inntil Michard og
hans følge blev funnet 20 km. syd
for Myggebukten i en norsk hytte.
Der fantes da ikke mere mat igjen
hos dem. Dr. Michard trodde, at
den hytte, han hadde søkt inn i lå
rett øst for Myggebukten, mens den
lå stikk syd.

O. A.

"Morgensbladet" nr 348.
14 juli 1932.

Fire englendere vil overvintr på Øst-Grønland.

For å forberede en flyverute
mellem Europa og Amerika.
Og for å bestige Mount Forel
og ta en tur på innlandsisen.

Kjøbenhavn, 13. juli. — Den engelske grønlandsforsker H. G. Watkins kom idag til Kjøbenhavn sammen med sine tre ledsagere på den forestående ekspedisjon til Øst-Grønland. Disse tre, som vil være kjent fra ifjor, er mr. Riley, mr. Chapman og mr. Ryrnill. Mr. Watkins forteller til «Berlingske Tidende» at alle reiser til Angmagssalik med «Gertrud Rask». Videre forteller han at hans ekspedisjon i år blir finansiert av det geografiske selskap i London og av det engelske luftfartsdepartement i forening med Amerikas to største luftfartsselskaper, Pan American Airlines og Trans-American Airways. Formålet med ekspedisjonen er å undersøke muligheten for opprettelse av en flyverute mellom Europa og De forenede Stater via Grønland.

— Ifjor, forteller mr. Watkins videre, kom vi til det resultat at Angmagssalik-området er en anvendelig basis i tilfelle den kombineres med en annen basis 100 miles lenger nord for Angmagssalik, nemlig et sted som vi kaller for Lake-fjord. Hvis værforholdene ikke er gode det

ene sted, har vi erfaring for at det annet sted er brukbart. Derfor går mine undersøkelser ut på å fastslå hvorvidt de erfaringer vi gjorde ifjor vil holde stikk. Vi akter å tilbringe ett år deroppe for å ta observasjoner. Vi vil slå oss ned for vinteren ved Lake-fjord. Da det ikke er mulig å få transportert særlig materiale op til det meget vanskelig tilgjengelige sted, som ligger meget høit, vil vi bli nødt til å nøie oss med almindelig eskimoutstyr, og vi må leve som eskimoer hele vinteren igjennem.

Det er dessuten vår hensikt å foreta en ekspedisjon til toppen av Øst-Grønlands høieste fjell Mount Forel, som er på 11,300 fot. Til våren vil vi foreta en sledetur over innlandsisen til Godthåb, en reise på ca. 500 miles. Denne tur vil ta en måneds tid. Vi akter å starte så tidlig at vårt innsamlede materiale kan bli avlevert til Pan-American Airlines før det blir for sent å få sendt bensin og olje op til Grønland med en prøveflyvning allerede til neste sommer for øie.

skriver den

3 JUNI 1932

Skeletfundet i Østgrønland.

Har det Forbindelse med det
store Skibsforslis i 1777?

En Grønlanders Optegnelser.

MEED den norske Docent Hoels Grønlands-Ekspedition i Sommer følger, som vi har meddelt efter norske Blade, en gammel Fangstmand, *Hjalmar Breivik*, hvis særlige Opgave er at paavise et Skeletfund, som han for 34 Aar siden gjorde paa Kysten af Østgrønland paa en Fiske-
rejse med Jagten „Anna“ af Tromsø. Der fandtes da tre Jordhytter eller Huler ved Strandbredden og foran disse Skeletdele af 18 Mennesker, der ikke kunde hidrøre fra Eskimoer. Paa Stenheller ved Hulen saas ogsaa Inskriptioner.

I Anledning af denne Meddelelse har Dr. phil. *Louis Bobé* venligst gjort os opmærksom paa, at dette Skeletfund kan henlede Tanken paa det i 1777 stedfundne store Forslis, hvorved 25 Fangstskibe — mest hollandske og hamborgske — gik under med stort Tab af Menneskeliv. Spredte Grupper af Besætningerne fra disse Skibe indkom efterhaanden paa flere Steder af Østkysten af Grønland, hvor de fandt venligt Ly hos Eskimoer, og ved Kolonierne (Frederikshaab og Julianehaab).

Dr. Bobé henviser i øvrigt til, at der i „Geografisk Tidsskrift“ for 1878 findes en udførlig Fremstilling af denne for Hvalfangsten katastrofale Begivenhed.

Denne Tildragelse er i øvrigt ogsaa skildret udførligt her i Bladet i en Kronik af 17te Sommer af vor Medarbejder, Forfatteren, cand. jur. *Kai R. Dahl*, der som Deltager i „Teddy“-Ekspeditionen og Driften paa Isen langs Kysten af Østgrønland efter Skibets Forslis har været ude for lignende Tildragelser. I „Geografisk Tidsskrift“ for December 1931 har endvidere Orlogskaptajn *H. Bistrup* fremdraget forskellige Oplysninger om Ulykkesaaret 1777, bl. a. en Grønlanders, fra Forfædrene stammende Beretning om nogle forlistes Ankomst og Ophold ved en Boplads i Nærheden af Nanortalik i Sydgrønland. Orlogskaptajn Bistrup har som Materiale benyttet Kommandør *C. O. E. Normanns* Manuskriptsamling og henviser til, at Foranledningen til, at Normann dengang fremdrog Tildragelsen (hvorved ca. 320 Mand af 460 skal være omkommet), var en kortfattet Gengivelse, skrevet af *Julius Payer*, der som Kartograf havde deltaget i den tyske Nordpolarekspedition 1869—70 under Kaptajn *Koldewey*. Normann fandt denne Gengivelse „saa forvrænget og fuld af Fejl, at den fra dansk Side ikke bør have Lov at staa uimodsagt, saa meget mere som de omtalte Tildragelser forefaldt ved og paa Kysterne af et Land, der hører under den danske Krone.“

Den gamle Beretning, skrevet paa et ubehjælpsomt Grønlander-Dansk, er meget interessant, og *Hjalmar Breiviks* Fund kan naturligvis nok henlede Tanken paa Katastrofen i 1777. Men det har dog næppe nogen Forbindelse med det store Forslis og de skibbrudnes Indkomst til

delen har fundet Sted langt sydligere. Den omtalte Grønlander, *Daniel*, skriver bl. a.: „angaaende Forliste, omtales i gamle Dage overalt i Kysten, især at der paa Øernes Grotter fandtes *kavdlunāt* (Europeeres) døde Legemer, rimeligvis, at de vare døde af Sult ved paa Isen at komme til en ubeboet øde Ø; at der er saaledes fra Aluk (ca. 60° 10' n. Br.) til videre“. Det kan vel tænkes, at et enkelt Mandskab er kommet ind nordligere i de Egne, hvor *Breivik* har gjort sit Fund, men det er dog sandsynligere, at disse Skeletdele skriver sig fra et Fangstskibs Forslis i senere Tid.

Om dette Fangstskib saa har været norsk eller af anden Nationalitet, er ikke godt at vide og er i alt Fald uden Interesse i Forbindelse med den standende Strid. I Farvandet Øst for Grønland har Fangstskibe af mange Nationaliteter arbejdet gennem Aarene.

Tiden Tegn nr 124.
1 juni 1938.

En tragedie på Øst-Grønland foran opklar- ingen?

For 34 år siden fant
skipper Breivik tre huler
ved strandbredden og
rester av 18 lik, som ikke
kan være eskimoer.

Han skal nu med Hoel til
Grønland for å påvise stedet.

Fra vår egen korrespondent

Trondheim, 31. mai.

Blandt de medarbeidere som
skal medfølge dosent Hoels Grøn-
lands-ekspedisjon, som avgår fra
Alesund den 1. juli med „Polar-
bjørn“, er også skipper Hjalmar
Breivik herfra byen. Han er en
mann i 70 års alderen, og har
gjort over 50 turer på Ishavet.

Skipper Breivik forteller til Ar-
beideravisen, at foranledningen til
at han blev med på turen er, at
han for 34 år siden under en tur
med jakt „Anna“ fra Tromsø, som
drev fiske like opunder Øst-Grøn-
land, hadde funnet tegn til beboel-
se der. Det var tre jordhytter eller
nærmere huler, som vi fant like
ved strandbredden, forteller han.
Foran inngangen til hyttene fant
vi liggende side om side benrester
av 18 lik. Det var klart for oss
med en gang at vi ikke hadde med
en eskimoleir å gjøre. Det var skje-
letter av store mennesker, og vi
hadde grunn til å tro at de skrev
sig fra norske fangstfolk. Hyttene,
hvis tak var dekket med hvalros-
skind, var i årenes løp styrtet sam-
men. På stenhellene blev vi op-
merksom på forskjellige inskrip-
sjoner.

Ingen av oss 11 som var om-
bord i „Anna“ tenkte noe synder-
lig over denne begivenhet, da vi
overalt hvor vi ferdedes rett som
det var fikk øie på benrester av
mennesker. Da vi kom hjem til
Norge varsløt vi rette vedkommen-
de om vårt fund, men noe utover
dette blev ikke gjort dengang. Fra
dette sted tok vi med en gryte av
sten og en sten-spydspiss, som nu
er opbevart i Tromsø museum. Tre
år efter, i 1901, var jeg atter på
de samme kanter på Øst-Grønland,
hvor hyttene og restene av de 18
lik lå der fremdeles som den første
gang vi fikk se dem. Jeg forlot
også dengang stedet uten å tren-
ge inn i det uhyggelige mysterium.

Fra hvilken tid disse benrester

(Forts. side 12).

En tragedie på Øst-Grønland.

(Forts. fra side 1)

stammer kan jeg ikke si. Den tra-
gedie som uten tvil er utspillet her,
ligger hundreder av år tilbake i
tiden. Breivik som er overbevist om
at han skal kunne finne dette sted
igjen, sier at man her ganske sik-
kert har med et forlist norsk
fangstmannskap å gjøre. Strabas-
sene er blitt for store for dem, og
en for en har de bukket under.

Siden 1901 og til nu har det ik-
ke vært i det offentliges interesse
å bringe klarhet i denne sak, men
nu ser det ut til at man vil sette
alt inn på gåtens løsning. Av de 11
fangstfolk som har sett plassen er
Breivik den eneste gjenlevende. Om
dette fund har noen betydning for
vårt land under rettssaken i Haag
er på det nuværende tidspunkt ik-
ke godt å si. „Arbeideravisen“ sier
at når myndighetene nu efter 34
år vil undersøke saken, synes det
å tyde på litt av hvert. Det gjel-
der selvsagt å få bragt på det re-
ne om de norske fangstfolk allere-
de for lang tid siden drev sin
fangstvirkosomhet deroppe.

Aftenposten den 18. 87.
18 februar 1932.

Den omkomne fangstmann på Øst- Grønland.

Strøket han terdedes i,
er meget vanskelig

Knut Rødbek (tilv.) og Sulabak (tilh.) utenfor Sunnmørsheimen.

Som nevnt igår er det kommet en sørgelig meddelelse fra Øst-Grønland, som forteller at fangstmannen Knut Rødbek antagelig er omkommet under sitt arbeide i marken.

Knut Rødbek, som er fra Asestrand ved Alasund, kom til Øst-Grønland for to år siden. Han reiste op med Møre-ekspedisjonen, hvori deltok en onkel av ham, Peder Rødbek. Knut Rødbek var en meget iherdig fangstmann, som satte meget inn på å gjøre det best mulige ut av arbeidet deroppe. Det første året han overvintret lå han sammen med Sulabak i Kong Oscars Fjord, hvor de hadde et stort område å fange på. De to mann og to andre bygget den første sommeren ca. 20 hus.

Knut Rødbek er såvidt man kan skjønne forsvunnet for en tid siden — man pleier nemlig ikke å nære frykt for at nogen er blitt borte selv om det tar 3—4 uker siden man sist hørte fra dem. I vinter har Knut Rødbek ligget på Kapp Herschel sammen med en annen mann. På veien fra Kapp Herschel til Claveringsøen — et stykke innenfor Kapp Mary — er han så omkommet, idet han skulde over Tyrolerfjorden for å se efter redskapene. Det er meget strømt midt i fjorden rundt en mindre ø — Kalven — og her kan isen bryte

op rett som det er uten at man i mørket kan se det i farten. Rødbek har sikkert hatt med tre bikkjer på turen, og har antagelig gått rett gjennom svak is eller i helt åpent vann. Andre fangstfolk har tidligere holdt på å gå gjennom isen i samme strøk, men har greid å slippe fra det med livet.

Knut Rødbek, som var ganske ung, bare 21 år, vilde sikkert gjort som så mange andre i den alder: slått sig på fangstlivet for lengere tid. Det er dessverre liten sannsynlighet for at han kan ha berget sig et eller annet sted hen. De andre fangstfolk har lett efter ham i de hytter som hørte med til hans fangstfelt. Man kan også gå ut fra at de andre fangstfolk av hensyn til hans pårørende hjemme har ventet i det lengste med å sende den sørgelige underretning om ulykken.

Av andre ulykker i disse trakter kan man nevne den unge danske maler Tutein, som utpå vårparten for nogen år siden blev revet ihjel av en isbjørn ute på isen mens han stod og malte. Han hadde dårlig skytevåben og fikk bare såret bjørnen, som så rasende fór på mannen og drepte ham. En annen ulykke hendte senhøstes 1908, da den norske ishavsskipper Liavaag og en annen mann gikk gjennom isen under en bjørnefakt. Bestemann ombord vilde hoppe i sjøen for å berge dem, men Liavaag forbød det, da bestemann var den eneste av de fire gjenværende som kunde navigere og føre fartøiet hjem til Norge.

'Tiden Tegn' nr 40.

17 februar 1932.

Fangstmann omkommet på Øst-Grønland.

Antagelig gått gjennom isen på
Tyrolerfjorden.

Det var hans annet overvintringsår.

Alesund, 16. februar.

Ifølge Sunnmørsposten er det kommet telegram fra Myggbukta om at en fangstmann fra Sunnmøre, Knut Røbekk, antas omkommet. Man har undersøkt hele distriktet hvor han drev fangst, men har ikke funnet noe spor etter ham. Man mener at han må være gått gjennom isen under forsøk på å komme over Tyrolerfjorden til Claveringsøya, hvor han hadde

fangsthytte. Herute pleier gjerne isen å være svak, og fjorden er nokså bred ytterst ute i fjordgapet. Hvis han var omkommet på landjorden, var det trolig at hundene iallfall vilde være kommet hjem. Nu har man intet spor funnet.

Knut Røbekk var fangstmann i Møre Grønlandsekspedisjon, og var ca. 21 år gammel. Han reiste til Grønland i 1930, så det var andre året han overvintret der borte.

90

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Socialdemokraten

skriver den 10 NOV. 1931

Dr. Eckener vil ikke flyve over Grønland.

Han er bange for, at Luftskibet ikke kan passere Indlandsisens Bjergkæder, der rager ca. 3000 Meter op over Havets Overflade.

Han var ikke til Stede paa Mødet i Gaar, hvor Flyvningen blev drøftet.

(Fra Social-Demokratens Korrespondent.)

Berlin, Mandag.

I de sidste tre Dage har der været afholdt en international Polarforskerkongres i Berlin, og blandt Deltagerne er bl. a. vor Landsmand, Dr. Lauge Koch. Den første Del af Mødet er gaaet med Foredrag om sidste Sommers Zeppelin-Ekspedition til Franz Josefs Land, ligesom Nordmanden Sverdrup har aflagt Beretning om Wilkins mislykkede U-Baads-Ekspedition til Nordpolen. Sverdrup mente, at denne Ekspedition har bragt ret gode Resultater, og han udtalte som sin Overbevisning, at det er Gang vil lykkes med U-Baade at komme til Nordpolen.

Mødet i Dag var lukket, og Pressens Repræsentanter blev vist ud. Man har efter, hvad Deres Korrespondent erfarer, diskuteret Mulighederne for en Zeppelifart til Nordpolen i den kommende Sommer. Efter Planen skulde denne Tur gaar over Grønland. Allerede for nogle Dage siden blev det bekendt, at der var Planer om en saadan Ekspedition, men det oplystes samtidig, at Dr. Eckener var Modstander af at flyve over Grønland bl. a. af den Grund, at Indlandsisen flere Steder har en Højde paa ca. 3000 Meter over Havets Overflade, og han mener ikke at

kunne gaa saa højt med Luftskibet, tilmed, hvis det skulde blive overiset.

Dr. Eckener.

I Mødet i Dag deltog Dr. Eckener ikke. Han rejste Søndag Aften til Friedrichshafen og paa Mødet i Dag hed det sig, at han var blevet syg, men denne Sygdom skal ikke tages saa alvorligt. Det er snarere et Bevis paa, at Eckener ikke vil overlade sit Luftskib til Farten over Grønlands Ismarker.

Efter Mødets Slutning spurgte vi Dr. Lauge Koch om Mødets Resultat.

— Jeg kan ikke sige noget, svarede Lauge Koch. Det blev os meget

stærkt paalagt, at Mødet var fortroligt, og at vi derfor intet som helst maatte meddele Pressen.

— Er det rigtigt, spurgte vi, at Dr. Eckener ikke vil flyve over Grønland?

— Det kan jeg ikke udtale mig om. Dr. Eckener har ikke deltaget i Mødet. Forøvrigt tror jeg, at Dr. Eckener ikke har været rigtig orienteret om hvad vi skulde behandle i Dag.

K.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Dagens Nyheder**

skriver den **9. NOV. 1931**

Lauge Koch tror ikke paa en Zeppelin-Tur til Grønland.

Naar Luftskibet ikke kan gaa ind over
Indlandsisen, har en saadan Ekspedition
kun uvæsentlig videnskabelig Interesse.

Og hvis Fare-Momentet udelukkes, vil
Publikum ogsaa være ret ligeglad.

Dagens Nyheder privat.

Dr. Lauge Koch.

Berlin, Søndag.

AEROARCTIC's Møde i Dag var helliget Forevisningen af den af Fox-Selskabet optagne Film fra „Graf Zeppelin“s Polarfærd, samt Foredrag af Professor Gruber og Dr. Aschenbrenner om de Kortlægnings-Metoder, man havde anvendt paa Turen. Filmen, der først for et Par Dage siden var kommet fra Amerika, var i sig selv interessant; men Virkningen ødelagdes noget ved den lidt forhastede og skødesløse Sammensætning af Billederne. Saaledes dukkede pludselig midt i det hele Billeder op fra Arkangelsk, ja, endda fra Berlin. De to Kartografers Foredrag derimod var overordentligt lærerige. De skildrede de nyeste fotogrametiske Arbejdsmetoder, der demonstreredes ved Hjælp af Lysbilleder, og som viste, hvilken Fuldkommenhed og Præcision den vanskelige Kortlægningskunst efterhaanden har udviklet sig til.

I Morgen Formiddag Kl. 10 begynder det med saa stor Spænding imødesete hemmelige Møde, paa hvilket Forskningsraadet skal drøfte Planer for en mulig ny Luftskibs-Ekspedition til de arktiske Egne. Fra dansk Side deltager Dr. Lauge Koch i Mødet, fra norsk Dr. Sver-

der som bekendt var med paa „Graf Zeppelin“s Nordpolsfart.

Lauge Koch udtaler sig.

Deres Korrespondent havde i Dag Lejlighed til at veksle nogle Ord med Dr. Lauge Koch, der ankom omtrent direkte fra Stockholm, hvor han havde holdt et Foredrag, og var kommet hertil med Nattoget fra København.

— Jeg kan endnu ikke, sagde Lauge Koch, fortælle Dem noget, bl. a. af den Grund, at jeg selv intet ved. Vi skal jo først i Morgen drøfte de forskellige Problemer. Naar Mødet er forbi, ved jeg maaske mere end i Dag; men om jeg har Lov til at sige noget, er jo en anden Sag. Jeg antager nærmest, at der udsendes et officielt Communiqué, med en kort Redegørelse for det Resultat, Mødet naar til.

— Staar der andre Planer end en eventuel Ekspedition til Grønland paa Dagsordenen?

Et Par Omkomne maa der til . . .

— Saa vidt jeg véd, drejer det hele sig om mere eller mindre løse Planer, og jeg maa indrømme, at jeg har ondt ved at forstaa Nyttens af en saadan Drøftelse, saa længe man ikke aner, hvorfra man skal faa Penge til en ny Ekspedition.

Interessen for den arktiske Forskning er efterhaanden taget betydeligt af, og navnlig hvis Faremomentet udelukkes, er det vanskeligt at fange det store Publikums Interesse.

Og Dr. Eckener er, saa vidt jeg ved, en meget forsigtig Mand, der ikke sætter noget paa Spil eller løber nogen unødigt Risiko. En amerikansk Polarforsker sagde for nylig til mig:

„Det er haabløst at ville holde Foredrag om en Ekspedition, naar ikke mindst et Par Mennesker er omkommet ved den!“ Og han har desværre Ret. Nutidens Mennesker kræver Spænding, kræver Døde, hvis de skal interessere sig for en videnskabelig

Indlandsisen, har en saadan Ekspedition kun uvæsentlig videnskabelig Interesse.

Og hvis Fare-Momentet udelukkes, vil Publikum ogsaa være ret ligeglad.

Dagens Nyheder privat.

Dr. Lauge Koch.

Berlin, Søndag.

AEROARCTIC's Møde i Dag var helliget Forevisningen af den af Fox-Selskabet optagne Film fra „Graf Zeppelin's Polarfærd, samt Foredrag af Professor Gruber og Dr. Aschenbrenner om de Kortlægnings-Metoder, man havde anvendt paa Turen. Filmen, der først for et Par Dage siden var kommet fra Amerika, var i sig selv interessant; men Virkningen ødelægdes noget ved den lidt forhastede og skødesløse Sammensætning af Billederne. Saaledes dukkede pludselig midt i det hele Billeder op fra Arkangelsk, ja, endda fra Berlin. De to Kartografers Foredrag derimod var overordentligt lærerige. De skildrede de nyeste fotogrametiske Arbejdsmetoder, der demonstreredes ved Hjælp af Lysbilleder, og som viste, hvilken Fuldkommenhed og Præcision den vanskelige Kortlægningskunst efterhaanden har udviklet sig til.

I Morgen Formiddag Kl. 10 begynder det med saa stor Spænding imødesete hemmelige Møde, paa hvilket Forskningsraadet skal drøfte Planer for en mulig ny Luftskibs-Ekspedition til de arktiske Egne. Fra dansk Side deltager Dr. Lauge Koch i Mødet, fra norsk Dr. Sverdrup og fra svensk Dr. Ljungdahl,

800 tyske Nazister arresteret.

Königsberg, Søndag. R. B.

Det nationalsocialistiske Parti foranstaltede i Eftermiddags en Faneindvielse, der overværedes af otte Hundrede uniforme-re Nationalsocialister. Politiet skred imidlertid ind og arresterede samtlige otte Hundrede Nationalsocialister og førte dem i Lastautomobiler til Politifængslet.

Blandt de arresterede er Medlem af Rigsdagen Koch og den østprens-siske Nationalsocialistfe-rer Quitzrau. De af Arrestanterne, der kunde identificeres, fik dog atter Lov at gaa. Det kom ikke til Sammenstød af nogen Art.

der som bekendt var med paa „Graf Zeppelin's Nordpolsfart.

Lauge Koch udtaler sig.

Deres Korrespondent havde i Dag Lejlighed til at veksle nogle Ord med Dr. Lauge Koch, der ankom omtrent direkte fra Stockholm, hvor han havde holdt et Foredrag, og var kommet hertil med Nattoget fra København.

— Jeg kan endnu ikke, sagde Lauge Koch, fortælle Dem noget, bl. a. af den Grund, at jeg selv intet ved. Vi skal jo først i Morgen drøfte de forskellige Problemer. Naar Mødet er forbi, ved jeg maaske mere end i Dag; men om jeg har Lov til at sige noget, er jo en anden Sag. Jeg antager nærmest, at der udsendes et officielt Communiqué, med en kort Redegørelse for det Resultat, Mødet naar til.

— Staar der andre Planer end en eventuel Ekspedition til Grønland paa Dagsordenen?

Et Par Omkomne maa der til . . .

— Saa vidt jeg véd, drejer det hele sig om mere eller mindre løse Planer, og jeg maa indrømme, at jeg har ondt ved at forstaa Nytten af en saadan Drøftelse, saa længe man ikke aner, hvorfra man skal faa Penge til en ny Ekspedition.

Interessen for den arktiske Forskning er efterhaanden taget betydeligt af, og navnlig hvis Faremomentet udelukkes, er det vanskeligt at fange det store Publikums Interesse.

Og Dr. Eckener er, saa vidt jeg ved, en meget forsigtig Mand, der ikke sætter noget paa Spil eller løber nogen unødig Risiko. En amerikansk Polarforsker sagde for nylig til mig:

„Det er haabløst at ville holde Foredrag om en Ekspedition, naar ikke mindst et Par Mennesker er omkommet ved den!“ Og han har desværre Ret. Nutidens Mennesker kræver Spænding, kræver Døde, hvis de skal interessere sig for en videnskabelig Forskning.

— Dr. Eckener mente, at en Luftskibs-Ekspedition ind over Grønland var uigennemførlig, da man i saa Fald maatte op i over 3000 Meters Højde, hvad der var teknisk umuligt. Efter hans Anskuelse kom derfor kun en Ekspedition langs Østkysten i Betragtning.

Kystlandet er tilstrækkeligt udforsket.

— Det er rigtigt, at Indlandsisen naar en Højde paa ca. 3000 Meter.

Men kan „Graf Zeppelin“ ikke gaa op i den Højde — og det er vistnok ogsaa rigtigt —, saa kan jeg egentlig ikke indse, hvad Nytte en Luftskibs-Ekspedition skal være til; thi en Fart udelukkende langs Østkysten, der allerede er fuldstændigt kortlagt, kunde højst tjene til mindre væsentlige Korrekturer. Det er ikke det grønlandske Lavland, som vi kender helt og holdent, men derimod det Indre af Landet, som det gælder at udforske og kortlægge.

Men nu faar vi, som sagt, se, hvordan Diskussionen i Morgen falder ud. Paa Forhaand er det umuligt at sige mere.

Pole Aften avis nr 258.

9 nov. 1931.

Den planlagte Zep-ekspedisjon

til Grønland har ingen videnska- pelig be- tydning.

**Når luftskibet ikke kan
gå inn over innlands-
isen.**

Kjøbenhavn, 9. nov.

„Dagens Nyheter”s korrespon-
dent i Berlin har hatt et intervju
med Lauge Koch som uttalte sig
om den påtenkte Zeppelinekspedi-
sjon over Grønland. Lauge Koch
uttalte bl. a. at når luftskibet ik-
ke kunde gå inn over innlandsisen
hadde en slik ekspedisjon bare
uvesenlige videnskapelig interes-
se. Interessen for den arktiske
forskning var efterhånden tatt be-
tydelig av og særlig hvis faremo-
mentet blev utelukket var det van-
skelig å fange det store publikums
interesse. Det er ikke det grøn-
landske lavland, som vi kjenner
helt og holdent, men derimot det
indre av landet som det gjelder å
utforske og kartlegge.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den 8 NOV. 1931

Planerne om Luftskibs-Ekspedition over Grønland.

**Aeroarctics Møde i Berlin. —
Stor Tavshed og Hemmelig-
hedsfuldhed. — Lauge Koch
kommer til Berlin i Dag.**

Dagens Nyheder privat.

Berlin, Lørdag.

Aeroarctics Medlemsforsamling aab-
nedes i Formiddags med en Tale af Dr.
Eckener, der lige er vendt tilbage fra
Amerika, og som bekendt har overtaget
Præsidiet efter Nansens Død. Eckener
sagde, at Hensigten med Sammenkom-
sten, der strækker sig over tre Dage,
dels er at høre Beretningerne fra „Graf
Zeppelin“s Polarfart, dels at overveje,
hvad man skulde gøre, hvis det mod
Forventning lykkedes til næste Aar at
skaffe Midler til en ny arktisk Luft-
skibs-Ekspedition. Han troede dog ikke,
at Udsigterne hertil var store. I Ame-
rika sporedes den økonomiske Krise saa
føleligt, at man fra denne Side næppe i
den nærmeste Fremtid kunde vente nye
Midler stillet til Disposition for Aero-
arctic.

Som næste Talere aflagde Professor
Samoilovitsj, Professor Weickmann,
Professor Ljungdahl og de øvrige Del-
tagere i Polarfarten interessante Beret-
ninger om de videnskabelige Forsknin-
ger, ledsaget af Lysbilleder.

Dr. Lauge Koch ventes først til Ber-
lin i Morgen. Det ser altsaa ud til, at
han trods alle Forsikringer om det
modsatte kun kommer for at deltage i
det lukkede Møde paa Mandag, paa
hvilket man vil drøfte Planerne om nye
Forskningsrejser, blandt hvilke som
bekendt en Ekspedition ind over Grøn-
land staar i Forgrunden. Om dette
Punkt bevares der fra alle Sider en
uigennemtrængelig Tavshed og Hem-
melighedsfuldhed.

Deres Korrespondent havde Lejlig-
hed til at veksle nogle Ord baade med
Aeroarctics Sekretær, Kaptajn Bruhns
og med Professor Arthur Berson, der
ogsaa er Medlem af Bestyrelsen; men
ingen af dem vilde udtale sig om Grøn-
lands-Planerne.

Dr. Eckener, der forlod Mødet straks
efter, at han havde talt, deltog ikke i
den Frokost, der var lagt ind i Pausen
mellem Foredragene, og viste sig heller
ikke senere paa Dagen.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den **8. NOV. 1931**

Nye Polar-Togter med „Graf Zeppelin“ planlægges.

**Det kniber med Midlerne, Dr.
Eckener har ikke kunnet faa
Støtte fra Amerika.**

Fra vor Korrespondent.
BERLIN, LØRDAG

DET internationale Forskningselskab Aéroarctics Møde aabnedes i Dag i Berlin med en Tale af *Hugo Eckener*, der som bekendt efter Professor *Nansens* Død har overtaget Stillingen som Selskabets Præsident. Under Mødet vil der blive redegjort for Sommerens arktiske Ekspedition med „Graf Zeppelin“, og samtidig vil man drøfte Mulighederne for en ny Ekspedition, muligvis til næste Aar.

Dr. Eckener er netop kommet tilbage fra Nordamerika, hvor den økonomiske Krise for Tiden var saa følelig, at han ikke saa nogen Mulighed for at opdrive nogen nævneværdig Understøttelse til en ny Ekspedition.

Det første videnskabelige Foredrag holdtes af Professor *Samoilowitch*, som redegjorde for de geografiske og geologiske Iagttagelser under Ekspeditionen.

Docent Hoel skal ikke med paa Grønlands-Færden.

Fra vor Korrespondent.
OSLO, LØRDAG

I Anledning af de offentliggjorte Planer om „Graf Zeppelin“s Færd over Østgrønland næste Aar, erfarer „Aftenposten“, at Docent Hoel ikke som meddelt kommer til at deltage i denne Ekspedition. Docent Hoel faar saa meget at gøre som Norges Delegerede i Haag, at han ikke faar Anledning til at deltage i Ekspeditionen i Sommeren 1932.

Docent Hoel opholder sig for Tiden i Berlin, hvor han deltager i Aéroarctics store Møde til Planlægning af næste Aars Forskningsarbejde og Togter.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Dagens Nyheder

skriver den 7. NOV. 1931

Bliver Zeppelin-Ekspeditionen til Grønland udført?

Planen skal drøftes paa Aeroarctics Møde
paa Mandag i Berlin.

Men hvor skal Pengene komme fra?

Dagens Nyheder privat.

Berlin, Fredag.

DERES Korrespondent beder Sekretæren for det internationale Aeroarktiske Selskab, Kaptajn Bruhns, fortælle lidt om den Konference, som skal afholdes i Berlin i Dagene 7.—9. November, og som bl. a. har været sat i Forbindelse med de Rygter om Forberedelser til en Zeppelin-Ekspedition over Grønland, som *Dagens Nyheder* tidligere har omtalt.

— Nogen Konference kan man vel egentlig ikke kalde det, siger Kaptajn Bruhns. Det drejer sig om en ganske ordinær Medlemsforsamling, den tredje i *Aeroarctics* Tilværelse, og noget hemmelighedsfuldt er der heller ikke ved Sagen. De første to Dages Møder er offentlige og helliget Beretningerne fra „Graf Zeppelin“s sidste arktiske Færd, og kun den sidste Dags Forhandlinger, der vil dreje sig om mere interne Foreningsspørgsmaal, foregaar for lukkede Døre.

Hvorfor Lauge Koch er kaldt til Berlin.

— Er der da ikke noget om, at man paa dette lukkede Møde vil beskæftige sig med Planerne om en Zeppelin-Ekspedition over Grønland, og at det er Grunden til, at man har anmodet Lauge Koch om at komme til Stede?

— Baade Ja og Nej. Det ser ud til, at der i København verserer ganske fantastiske Rygter om denne Grønlands-Ekspedition, Rygter, som jeg kan forsikre Dem iler kilometerlangt forud for Begivenhederne. Naturligvis vil vi paa Medlemsmødet paa Mandag drøfte forskellige Planer for den ydre Udforskning af de arktiske Omraader ved Hjælp af Luftskebe, og jeg vil heller ikke nægte, at der blandt disse Planer figurerer et Projekt om en Ekspedition ind over den grønlandske Indlandsis; men noget positivt foreligger der absolut ikke paa dette Punkt. Det drejer sig kun om een Plan imellem

mange andre, som skal gennemdiskuteres af Medlemmerne.

— Saa er det vel for at tage Del i denne Diskussion, at man har anmodet Lauge Koch om at komme til Berlin?

Vi er meget glade for at se ham.

— Naar Dr. Lauge Koch kommer, saa gør han det i første Række som de øvrige Medlemmer fra Alverdens Lande for at tage Del i Medlemsmødet, hvad der ikke er noget usædvanligt i. At han, naar Grønlands-Projektet kommer paa Tale, takket være sin store specielle Viden paa dette Omraade, kan bistaa os med Raad og Daad, er noget andet, og vi er derfor meget glade for at se ham i vor Midte. Vi havde ogsaa haabet, at Professor Strömberg, der er Formand for den danske Medlemsgruppe, og Professor Nørhnd havde givet Møde; men desværre ser det ud til, at de begge er forhindrede.

— Hvis Grønlands-Projektet skulde blive til Virkelighed, er det saa Meningen at anmode Dr. Lauge Koch om at deltage i Ekspeditionen?

— Ja, det vil jeg anse for givet, ligesom vi ogsaa vilde gøre, hvad der stod i vor Magt for at faa andre af de skandinaviske Forskere som for Eksempel Sverdrup med.

Bz.

lest

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den, **7. NOV. 1931**

Der har i de sidste Dage gaaet Rygter om, at Docent Hoel skulde opholde sig i København med det Formaal at se paa Grønlands-Litteratur til Brug for den norske Delegation under Haag-Processen. Det passer ikke; Docent Hoel er for faa Dage siden rejst fra Oslo til Berlin for at deltage i Polarforskerkongressen, men han lagde sin Rute over Trelleborg—Sassnitz; om den norske Grønlands-Aktivist vil gæste os paa Tilbagerejsen til Oslo, vides endnu ikke.

Et Zeppelin-Togt over Grønland.

**Paa et Møde i „Aeroarctic“ i Berlin vil
man forhandle om en Udforskning af
Grønland pr. Luftskib.**

PAA Lørdag samt Søndag og Mandag holder den internationale Sammenslutning af Polarforskere, „Aeroarctic“, Møde i Berlin. Paa Mødet vil bl. a. blive aflagt Beretning om de videnskabelige Forsknings-Resultater, der er opnaaet ved Dr. Eckners Luftskib „Graf Zeppelin“s Togter, bl. a. over de russiske arktiske Omraader, samt blive ventileret den fremtidige Anvendelse af Luftskibe i Polarforskningens Tjeneste. „Aeroarctic“ har ogsaa en dansk Afdeling, hvis Formand er Professor Elis Strømgren, og af hvilken bl. a. ogsaa Professor Nørlund, Dr. Lauge Koch og Forfatteren Peter Freuchen er Medlemmer. Professor Strømgren er den danske Afdelings Formand, men Professoren kan ikke komme til Stedet ved Mødet. Dr. Lauge Koch rejser derned, og da man særlig har ønsket hans Tilstedeværelse, peger Pilen jo mod Grønland.

En storstilet Plan, „der har Forbindelse med Grønland.“

Paa vor Henvendelse til Professor Strømgren bekræfter Professoren dette:

— Jo, det er rigtigt nok, at man agter at forhandle om et Luftskibs-Togt, der bl. a. tager Sigte paa Grønlandsforskning. Det er en meget storstilet Plan, men andet eller mere kan jeg heller ikke i Øjeblikket sige om Sagen. Forhandlingerne vil foreløbig ikke være tilgængelige for Offentligheden, men nu rejser

Dr. Lauge Koch derned, og naar han kommer tilbage midt i næste Uge, kan der maaske gives nærmere Oplysninger.

— Staar Luftskibsplanerne i Forbindelse med „Polaraaret“ 1932—33?

— Nej, det gør de ikke, siger Professor Strømgren; de er uafhængige af Polaraars-Arbejderne.

Hvorfor Dr. Lauge Kochs Deltagelse i Mødet i Berlin ønskes.

Dr. Lauge Koch rejser i Aften til Stockholm og derfra til Berlin. Foreløbig er Dr. Koch bundet til Tavshed med syv Segl, men han siger dog saa meget:

— Det har været specielt ønsket, at jeg skulde deltage i dette Møde, og det kan jo tyde paa, at Grønland vil blive berørt, hvis der bliver sendt et Luftskib til Polarlandene. Men i Dag er jeg bundet til ikke at udtale mig yderligere.

— De har ladet Dem forlyde med, at det eventuelle Luftskibs-Togt vilde komme til at gaa til Egne, i hvilke De er „særdeles vel orienteret fra tidligere Rejser med jordiske Befordringsmidler“.

— Ja, er det ikke helt diplomatisk sagt? — Jeg er vel nok, uden at prale, den

der har berejst de største Omraader af Grønland; foruden i Østgrønland har jeg jo foretaget Forskningstogter i den nordlige og nordvestlige Del af Landet, saa jeg kan vel nok siges at være nogenlunde vel orienteret deroppe. Men mere kan jeg altsaa ikke sige i Dag om Luftskibs-Planerne.

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den

6 NOV. 1931

„Graf Zeppelin“ til Grønland.

Imidlertid
En opsigtsvækkende videnskabelig Plan, som realiseres næste Sommer.

Dr. Lauge Koch rejser paa Løroag til Berlin for at oeltage i „Aeroarctic“'s Møde.

DET STORE TYSKE LUFTSKIB »GRAF ZEPPELIN«, som i Maj Maaned besøgte København og som nylig har tilendebragt et nyt vellykket Togt over Atlanterhavet, vil til næste Sommer foretage en Luftfærd, der for os Danske har en særlig Interesse, idet Dr. Eckener vil starte paa en Luftfærd til de arktiske Egne i og ved Grønland.

Bag Planen staar den internationale Polarforsker-Sammenslutning »Aeroarctic«, der tæller Medlemmer i alle Lande. »Aeroarctic« har sammenkaldt sine Medlemmer og enkelte udenforstaaende Sagkyndige til et 3 Dages Møde i Berlin, og herfra Danmark er indbudt Formanden for den danske Sektion, Professor Ström-gren, Lederen af Geodætisk Institut, Professor Nørlund, og Dr. Lauge Koch.

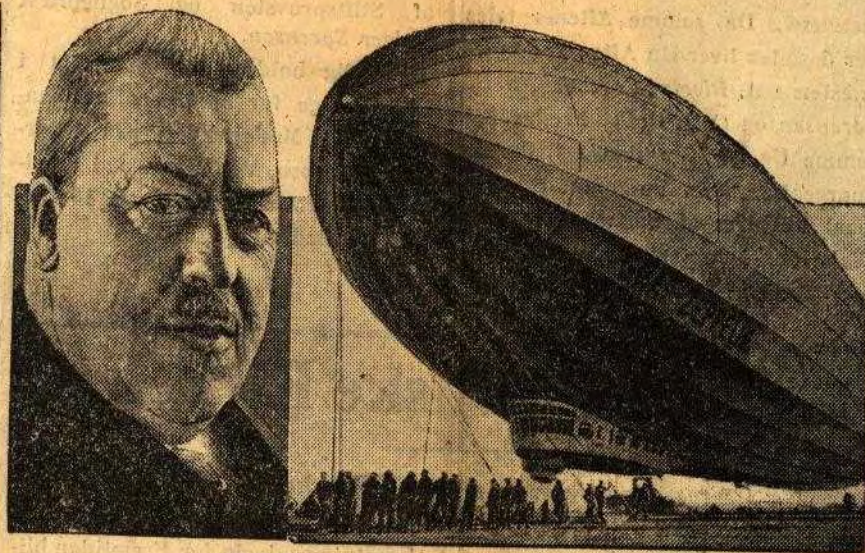
Lauge Koch.

Angaaende det forestaaende opsigtsvækkende Grønlandstogt med »Graf Zeppelin« har vi indhentet nærmere Oplysninger hos de tre danske Videnskabsmænd, der er blevet indbudt til de vigtige Forhandlinger om Planen.

Samtale med de indbudte danske Videnskabsmænd.

Vi har først henvendt os til Dr. Lauge Koch, som midt i sin egen travle Virksomhed er dybt interesseret i Zeppelinerens forestaaende Grønlandsfærd.

— Det er rigtigt, siger Dr. Koch, at jeg rejser til Berlin for at deltage i »Aeroarctic«s Møde, iøvrigt bliver jeg den eneste af de danske indbudte, som kommer derned. Møderne finder Sted førstkommande Lørdag, Søndag og Mandag, men da jeg har lovet at holde Foredrag her i Byen Lørdag Aften, rejser jeg først med Natekspresen, man har specielt ønsket mig til Stede ved Forhandlingerne i et lukket Møde om Mandagen, og uden at kende nærmere til de Planer, der skal drøftes ved denne Lejlighed, er der vist ingen Tvivl om, at de meget stærkt berører vor

»Graf Zeppelin« og dets Fører, Dr. Eckener.

gen Detailler vedrørende Opgaverne.

— Bliver der Tale om eventuel Landing i Polaregnene?

— Efter de Oplysninger, jeg har faaet, vil Landing paa Grønland eller andre Steder ikke finde Sted. Zeppelineren kan rumme Brændselsstof til endog meget lange Flyvninger.

Professor Nørlund venter betydelige videnskabelige Resultater.

Vi har derefter opsøgt Professor Nørlund, der i Tilslutning til Dr. Koch fortæller, at Luftkæmpen skal flyve rundt over de vanskeligt tilgængelige Egne i Nordgrønland. Det var oprindelig Mening, at Turen skulde have strakt sig helt ind over Nordpolen, men man har endnu ikke saa teknisk fuldkomne Sikkerhedsforanstaltninger, at man tør indlade sig paa en farefuld Flugt over Nordpolsregionerne.

— Hvem skal finansiere Togtet? — spørger vi.

Et rent privat videnskabeligt Foretagende.

— Det bliver et rent privat videnskabeligt Foretagende, saa der vil ikke blive anmodet om Støtte fra de interesserede Staters Side. Man venter at kunne indvende Penge til

Dækning af Omkostningerne ved særlig Luftpost fra »Graf Zeppelin«s eget Postkontor og ved Salg af Korrespondancer om Turen til Verdenspressen.

— Tror De, der kan vindes gode videnskabelige Resultater under en saadan Ekspedition?

— Ja, det tror jeg afgjort. Jeg kan sige for det Arbejde, jeg personligt har med at gøre: Med Hensyn til Kortlægningen af Grønland kan det have stor Betydning, at der gøres et Arbejde paa dette Omraade fra Luftten. Det er nemlig Meningen, at der skal optages en Mængde Fotografier i Tilknytning til de Opmaalingspunkter, der findes i selve Landet. Derved kan Kortlægningen korrigeres og nøjagtiggøres i meget høj Grad.

Dr. Eckener selv i Spidsen for Planen.

Endelig har vi vekslet nogle Ord med Professor Ström-gren og spurgt, om der vides noget nærmere Tidspunkt for Zeppelinerens arktiske Rejse.

— Nej, Planen herom bliver først forelagt i Berlin, den er udarbejdet af de ledende Mænd i »Aeroarctic« med Formanden, Dr. Eckener, i Spidsen, saa før Dr. Lauge Koch vender hjem, kan der ikke gives nærmere Oplysninger.

DET STORE TYSKE LUFTSKIB »GRAF ZEPPELIN«, som i Maj Maaned besøgte København og som nylig har tilendebragt et nyt vellykket Togt over Atlanterhavet, vil til næste Sommer foretage en Luftfærd, der for os Danske har en særlig Interesse, idet Dr. Eckener vil starte paa en Luftfærd til de arktiske Egne i og ved Grønland.

Bag Planen staar den internationale Polarforsker-Sammenslutning »Aeroarctic«, der tæller Medlemmer i alle Lande. »Aeroarctic« har sammenkaldt sine Medlemmer og enkelte udenforstaaende Sagkyndige til et 3 Dages Møde i Berlin, og herfra Danmark er indbudt Formanden for den danske Sektion, Professor Strömgren, Lederen af Geodætisk Institut, Professor Nørlund, og Dr. Lauge Koch.

Lauge Koch.

Angaaende det forestaaende opsigtsvækkende Grønlandstogt med »Graf Zeppelin« har vi indhentet nærmere Oplysninger hos de tre danske Videnskabsmænd, der er blevet indbudt til de vigtige Forhandlinger om Planen.

Samtale med de indbudte danske Videnskabsmænd.

Vi har først henvendt os til Dr. Lauge Koch, som midt i sin egen travle Virksomhed er dybt interesseret i Zeppelinerens forestaaende Grønlandsfærd.

— Det er rigtigt, siger Dr. Koch, at jeg rejser til Berlin for at deltage i »Aeroarctic«s Møde, iøvrigt bliver jeg den eneste af de danske indbudte, som kommer derned. Møderne finder Sted førstkommande Lørdag, Søndag og Mandag, men da jeg har lovet at holde Foredrag her i Byen Lørdag Aften, rejser jeg først med Natekspressen, man har specielt ønsket mig til Stede ved Forhandlingerne i et lukket Møde om Mandagen, og uden at kende nærmere til de Planer, der skal drøftes ved denne Lejlighed, er der vist ingen Tvivl om, at de meget stærkt berører vor store Koloni. Ved Møderne Lørdag og Søndag vil der blive gjort Rede for de Resultater, man hidtil har naaet ved Hjælp af Luftskib, især ved det sidste Polartogt i Samarbejde med russiske Videnskabsmænd.

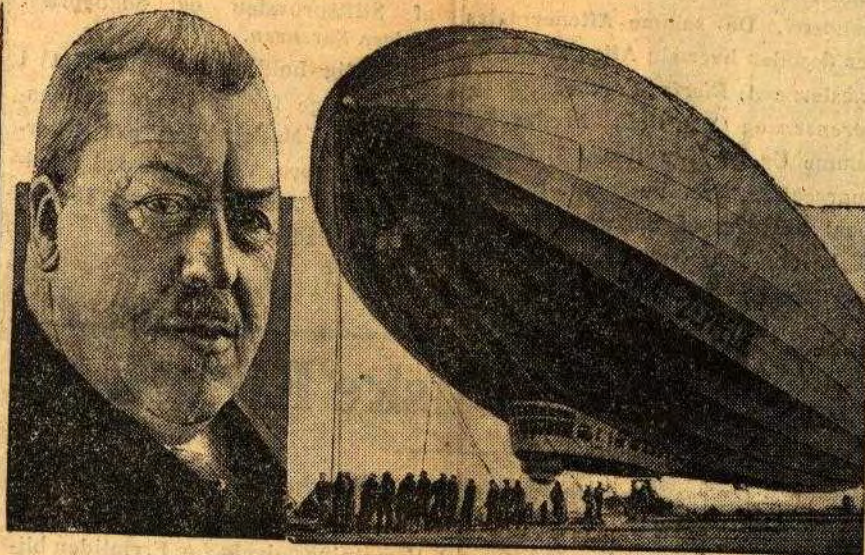
Docent Hoel er ogsaa med.

— Hvilke andre Skandinaver deltagere i Mødet?

— Fra Norge møder Professor Sverdrup og Docent Hoel og fra Sverige Professor Bocklund og Dr. Ljungdahl.

— Staar Togtet til Grønland i Forbindelse med Polaraarets videnskabelige Fremstød?

— Jeg tror, det er uafhængigt heraf, men iøvrigt kender jeg endnu in-

»Graf Zeppelin« og dets Fører, Dr. Eckener.

gen Detailler vedrørende Opgaverne.

— Bliver der Tale om eventuel Landing i Polaregnene?

— Efter de Oplysninger, jeg har faaet, vil Landing paa Grønland eller andre Steder ikke finde Sted. Zeppelineren kan rumme Brændselstof til endog meget lange Flyvninger.

Professor Nørlund venter betydelige videnskabelige Resultater.

Vi har derefter opsøgt Professor Nørlund, der i Tilslutning til Dr. Koch fortæller, at Luftkæmpen skal flyve rundt over de vanskeligt tilgængelige Egne i Nordgrønland. Det var oprindelig Meningen, at Turen skulde have strakt sig helt ind over Nordpolen, men man har endnu ikke saa teknisk fuldkomne Sikkerhedsforanstaltninger, at man tør indlade sig paa en farefuld Flugt over Nordpolsregionerne.

— Hvem skal finansiere Togtet?

— spørger vi.

Et rent privat videnskabeligt Foretagende.

— Det bliver et rent privat videnskabeligt Foretagende, saa der vil ikke blive anmodet om Støtte fra de interesserede Staters Side. Man ventte at kunne indvende Penge til

Dækning af Omkostningerne ved særlig Luftpost fra »Graf Zeppelines« eget Postkontor og ved Salg af Korrespondancer om Turen til Verdenspressen.

— Tror De, der kan vindes gode videnskabelige Resultater under en saadan Ekspedition?

— Ja, det tror jeg afgjort. Jeg kan sige for det Arbejde, jeg personligt har med at gøre: Med Hensyn til Kortlægningen af Grønland kan det have stor Betydning, at der gøres et Arbejde paa dette Omraade fra Luften. Det er nemlig Meningen, at der skal optages en Mængde Fotografier i Tilknytning til de Opmaalingspunkter, der findes i selve Landet. Derved kan Kortlægningen korrigeres og nøjagtiggøres i meget høj Grad.

Dr. Eckener selv i Spidsen for Planen.

Endelig har vi vekslet nogle Ord med Professor Strömgren og spurgt, om der vides noget nærmere Tidspunkt for Zeppelinerens arktiske Rejse.

— Nej, Planen herom bliver først forelagt i Berlin, den er udarbejdet af de ledende Mænd i »Aeroarctic« med Formanden, Dr. Eckener, i Spidsen, saa før Dr. Lauge Koch vender hjem, kan der ikke gives nærmere Oplysninger.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den 6. NOV. 1931

Et Zeppelin-Togt over Grønland

Indtrængende tyske Henvendelser til danske Grønlands-Sagkyndige

Dr. Lauge Koch til Forhandling med Dr. Eckener.

I MORGEN aabner den internationale Polarforsker-Sammenslutning *Aeroarctic*, der blandt sine Medlemmer tæller Dr. Eckener og Admiral Byrd, i Berlin sit aarlige Repræsentantskabsmøde. Blandt Foredragsholderne bliver Dr. Eckener selv og Professor Samoilovitsj, „Krassin“-Ekspeditionens videnskabelige Leder.

Vi erfarer imidlertid, at Aarsmødet vil faa ganske særlig Interesse for Danske, idet Dr. Eckener vil forelægge en allerede længe forberedt Plan om til Sommer at foretage et Togt med „Graf Zeppelin“ over Grønland. „Aeroarctic“, der ogsaa har en dansk Afdeling, hvis Formand er Professor Strømgtten, har gennem denne sendt Indbydelse til Professor Nørhø, Geodætisk Institut, og til Dr. Lauge Koch, idet man ved Tilrettelæggelsen af Togtet regner med, at dansk Polarforskning vil stille sin store Sagkundskab til Raadighed.

Samtale med Dr. Lauge Koch om Zeppelin-Togtet over Grønland.

Dr. Koch rejste i Aftes til Stockholm for at konferere med sin svenske Kollega, Professor Ljungdahl, der ligeledes skal tale ved Mødet i Berlin. Forinden havde vi en Samtale med Dr. Koch om Indbydelsen og Planen:

— Mødet i Berlin har været bestemt meget længe, men naar jeg skal være ærlig, saa lod jeg den første Indbydelse, jeg fik, gaa i Papirkurven — mit Arbejde med Ledelsen af Østgrønlands-Ekspeditionen tillader mig ikke at gøre alt for mange Afstikkere fra den specielle Opgave. Men saa fik jeg en meget, meget indtrængende Henstilling fra „Aeroarctic“'s Ledelse, fra Dr. Eckener selv, om at komme til Berlin. Jeg har saa svaret ja, men jeg kan ikke være i Berlin før Søndag.

— Hvad gaar Planen ud paa i Enkelt-heder?

De danske Radiostationer stilles til Raadighed.

— Det véd jeg slet ikke, kun dette, at man allerede nu vil fastlægge Planen for Graf Zeppelins Sommertogter, hvoraf et skulde gaa til Grønland. Man har derfor naturligt og korrekt henvendt sig til det Land, der styrer Grønlands Anlig-

gender og sidder inde med Erfaringer — mere véd jeg ikke i Øjeblikket, men jeg tænker mig, at vi i hvert Fald vil stille alle vore Radiostationer til Raadighed.

— Kunde De tænke Dem selv at deltage i Togtet?

— Menneskeligt set vilde det jo være morsomt at se Grønland fra Luften, det har jeg aldrig oplevet, men jeg skal jo igen op til Østgrønland med Skib til Sommer . . . men maaske en Kombination . . .

— Hvem finansierer Togtet?

— Det bliver vel den amerikanske Presse ligesom sidst, eller maaske den tyske Stat.

Amerikanerne stærkt interesseret i Togtet.

— Vilde De med paa Zeppelin-Togtet? spurgte vi senere Professor Nørhø.

— Det ligger mig meget fjært! siger Professoren med forskrækket Munterhed. Jeg har slet ikke overvejet Spørgsmaalet! Kortlægning fra Luften af visse Egne kan naturligvis have Betydning, men endnu véd vi jo saa lidt om Ruten. Jeg har forstaaet, at Amerikanerne er stærkt interesserede i Toget, der vistnok kommer til at gaa langs Amerikas Østkyst over Labrador og Davis-Strædet og saa ned langs Grønlands Vestkyst . . . Togtet byder under alle Omstændigheder paa videnskabelige Opgaver af stor Interesse.

Scap.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Dagens Nyheder

skriver den 6. NOV. 1931

En Luftskibs-Ekspedition til Grønland?

Immedat.
Dr. Lauge Koch indbudt til Møde i Berlin om en Ekspedition, der antagelig vil berøre Grønland.

SOM omtalt i Dagens Nyheder i Gaar Morges rejser Dr. Lauge Koch, Professor Nørhønd og Professor Strømberg til Berlin for at deltage i Forhandlinger med tyske Videnskabsmænd og Luftskibs-Eksperter.

Vi spurgte i Gaar Dr. Lauge Koch, om der kan siges noget nærmere om Formålet med Forhandlingerne.

— Der foreligger intet som helst bestemt, sagde Dr. Lauge Koch paa vor Henvendelse, ud over at Aero-Arctic indtrængende

Lauge Koch.

siden man vil høre min Mening.

har bedt mig komme til Stede, og denne Invitation tager jeg imod. Jeg vil antage, at det hele endnu er fuldstændig løse Planer, men formodentlig omfatter disse ogsaa et Besøg over Grønland,

— Der er altsaa ikke Tale om, at De skal med paa Ekspeditionen?

— Ikke i mindste Maade, jeg antager slet ikke, at der er truffet Afgørelse om Deltagere, Tidspunkt eller andet udover de allerførste Rammer, men Ekspeditionen skal foregaa næste Sommer. Jeg er i Øjeblikket fuldt beskæftiget med det omfattende videnskabelige Materiale fra den lige afsluttede Ekspedition.

— Kunde De tænke Dem at deltage?

— Hvis jeg havde Tid, og Rejsen kom til at gaa over Østgrønland, vilde det interessere mig overordentligt at se alle de Steder fra Luften, hvor jeg snart i en længere Aarrække har trælet mig frem med Hunde og Slæder. Men der har som sagt intet været drøftet derom og bliver det maaske heller ikke. Jeg ved i Øjeblikket intet ud over, at jeg rejser til Berlin for at være til Stede ved Moderne.

Sh.—

Et Zeppelin-Togt over Grønland

Indtrængende tyske Henvendelser til danske Grønlands-
Sagkyndige

Dr. Lauge Koch til Forhandling med Dr. Eckener.

I MORGEN aabner den internationale Polarforsker-Sammenslutning *Aeroarctic*, der blandt sine Medlemmer tæller Dr. Eckener og Admiral Byrd, i Berlin sit aarlige Repræsentantskabsmøde. Blandt Foredragsholderne bliver Dr. Eckener selv og Professor Samoilovitsj, „Krassin“-Ekspeditionens videnskabelige Leder.

Vi erfarer imidlertid, at Aarsmødet vil faa ganske særlig Interesse for Danske, idet Dr. Eckener vil forelægge en allerede længe forberedt Plan om til Sommer at foretage et Togt med „Graf Zeppelin“ over Grønland. „Aeroarctic“, der ogsaa har en dansk Afdeling, hvis Formand er Professor Strømgren, har gennem denne sendt Indbydelse til Professor Nørhø, Geodætisk Institut, og til Dr. Lauge Koch, idet man ved Tilrettelæggelsen af Togtet regner med, at dansk Polarforskning vil stille sin store Sagkundskab til Raadighed.

Samtale med Dr. Lauge Koch om Zeppelin-Togtet over Grønland.

Dr. Koch rejste i Aftes til Stockholm for at konferere med sin svenske Kollega, Professor Ljungdahl, der ligeledes skal tale ved Mødet i Berlin. Forinden havde vi en Samtale med Dr. Koch om Indbydelsen og Planen:

— Mødet i Berlin har været bestemt meget længe, men naar jeg skal være ærlig, saa lod jeg den første Indbydelse, jeg fik, gaa i Papirkurven — mit Arbejde med Ledelsen af Østgrønlands-Ekspeditionen tillader mig ikke at gøre alt for mange Afstikkere fra den specielle Opgave. Men saa fik jeg en meget, meget indtrængende Henstilling fra „Aeroarctic“'s Ledelse, fra Dr. Eckener selv, om at komme til Berlin. Jeg har saa svaret ja, men jeg kan ikke være i Berlin før Søndag.

— Hvad gaar Planen ud paa i Enkelt-heder?

De danske Radiostationer stilles til Raadighed.

— Det véd jeg slet ikke, kun dette, at man allerede nu vil fastlægge Planen for Graf Zeppelins Sommertogt, hvoraf et skulde gaa til Grønland. Man har derfor naturligt og korrekt henvendt sig til det Land, der styrer Grønlands Anlig-

gender og sidder inde med Erfaringerne . . . mere véd jeg ikke i Øjeblikket, men jeg tænker mig, at vi i hvert Fald vil stille alle vore Radiostationer til Raadighed.

— Kunde De tænke Dem selv at del-tage i Togtet?

— Menneskeligt set vilde det jo være morsomt at se Grønland fra Luften, det har jeg aldrig oplevet, men jeg skal jo igen op til Østgrønland med Skib til Sommer . . . men maaske en Kombina-tion . . .

— Hvem finansierer Togtet?

— Det bliver vel den amerikanske Presse ligesom sidst, eller maaske den tyske Stat.

Amerikanerne stærkt interesse-ret i Togtet.

— Vilde De med paa Zeppelin-Tog-tet? spurgte vi senere Professor Nørhø.

— Det ligger mig meget fjernt! siger Professoren med forskrækket Munterhed. Jeg har slet ikke overvejet Spørgsmaalet! Kortlægning fra Luften af visse Egne kan naturligvis have Betydning, men endnu véd vi jo saa lidt om Ruten. Jeg har forstaaet, at Amerikanerne er stærkt interesserede i Togtet, der vistnok kommer til at gaa langs Amerikas Østkyst over Labrador og Davis-Strødet og saa ned langs Grønlands Vestkyst . . . Togtet byder under alle Omstændigheder paa videnskabelige Opgaver af stor Interesse.

Scap.

„Graf Zepp“ paa Grønlandstogt

Dr. Lauge Koch rejser Lørdag til Berlin for at forhandle med Dr. Eckener

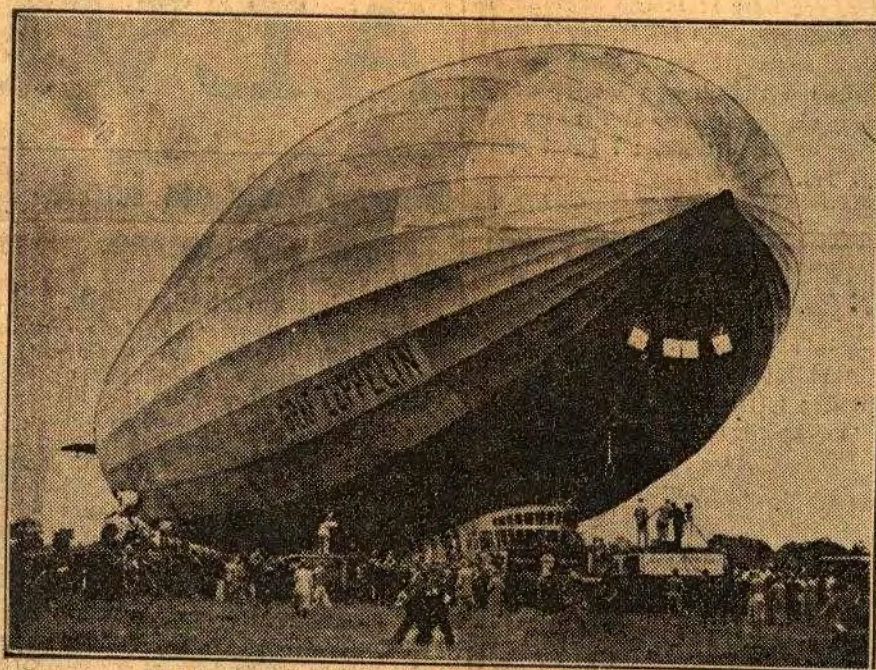
Dr. Eckener.

En storstilet Plan, der omgives med Hemmelighedsfuldhed

Interview med Prof. Strömngren, der er Formand for den danske Afdeling af Aeroarctic

Dr. Lauge Koch.

„GRAF ZEPP“, DER SKAL PAA GRØNLANDSTOGT

DEN internationale Polarforsker-Organisation „Aeroarctic“ har til Lørdag, Søndag og Mandag indbudt et stort Selskab af Polarforskere til Møde i Berlin, og dette Møde faar særlig Interesse for os Danske, fordi der her vil blive forelagt Planer til et nyt Luftskeibstogt med „Graf Zeppelin“ over Polaregnene og denne Gang over det danske Grønland.

LAUGE KOCH TIL BERLIN LØRDAG

Det hemmelige Møde paa Mandag

MØDERNE Lørdag og Søndag er offentlige, idet der her vil blive aflagt Beretning om, hvad man allerede har naaet af videnskabelige Resultater ved Anvendelsen af „Graf Zeppelin“.

Blandt Foredragsholderne bliver Svenskeren, Professor *Ljungdahl*, Russeren, Professor *Samojlovitsj* og Dr. *Eckener* selv . . .

Doktoren har været paa Besøg i Amerika for at forhandle med Goodyear-Zeppelifabriken, der lige

ling, der har Astronomen, Professor *Strömngren* som Formand, og gennem Professoren er der sendt Indbydelser til dansk Videnskab — saaledes til Professoren selv, til Professor *Nør-lund*, Geodætisk Institut, og Dr. *Lauge Koch*.

De to førstnævnte Herrer har ikke kunnet tage til Berlin, men Dr. *Koch* har sagt ja og afrejser Lørdag Aften til Berlin efter forinden at have besøgt Stockholm, hvortil Doktoren rejser i Aften for at forhandle med svenske Videnskabsmænd.

Professor *Strömngren* er utilbøjelig til at udtale sig nærmere om „Aeroarctic“s Planer. Professoren vil kun oplyse, at Dr. *Koch* rejser til Berlin, og at det er et Togt, som især berører Grønland, der er planlagt.

Derudover nægter Professoren at udtale sig.

Dr. *Lauge Koch* er lige saa faa-mælt, men han indrømmer ligesom Professoren, at Togtet skal gaa til Grønland — eller, som Dr. *Koch* siger

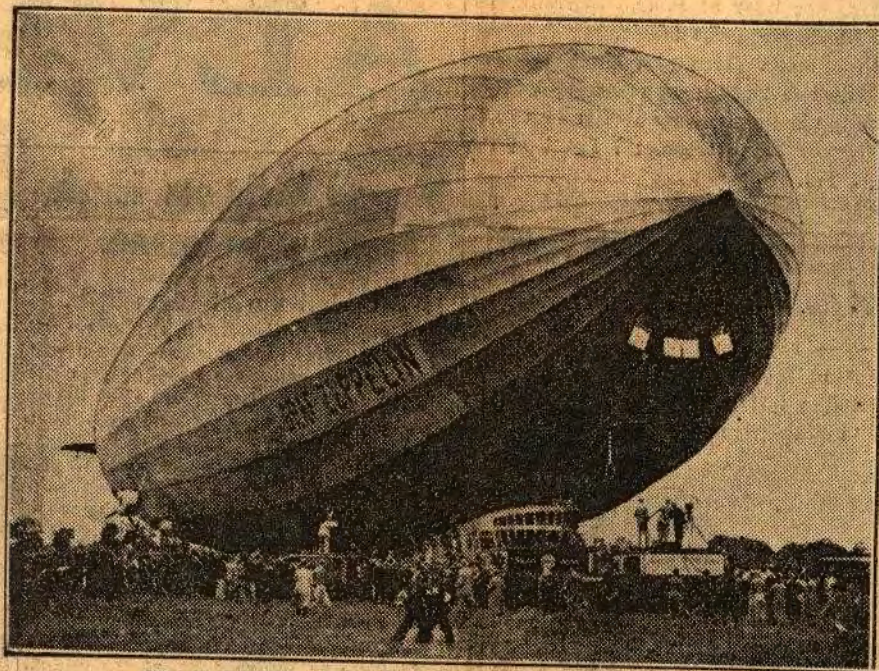

Dr. Eckener.

Dr. Lauge Koch.

Interview med Prof. Strömngren, der er Formand for den danske Afdeling af Aeroarctic

„GRAF ZEPP“, DER SKAL PAA GRØNLANDSTOGT

DEN internationale Polarforsker-Organisation „Aeroarctic“ har til Lørdag, Søndag og Mandag indbudt et stort Selskab af Polarforskere til Møde i Berlin, og dette Møde faar særlig Interesse for os Danske, fordi der her vil blive forelagt Planer til et nyt Luftskibstogt med „Graf Zeppelin“ over Polaregnene og denne Gang over det danske Grønland.

LAUGE KOCH TIL BERLIN LØRDAG

Det hemmelige Møde paa Mandag

MØDERNE Lørdag og Søndag er offentlige, idet der her vil blive aflagt Beretning om, hvad man allerede har naaet af videnskabelige Resultater ved Anvendelsen af „Graf Zeppelin“.

Blandt Foredragsholderne bliver Svenskeren, Professor *Ljungdahl*, Russeren, Professor *Samojlovitsj* og Dr. *Eckener* selv . . .

Doktoren har været paa Besøg i Amerika for at forhandle med Goodyear-Zeppelifabrikken, der lige har faaet Kæmpeluftskibet „Akoon“ færdigt, men han vender Fredag tilbage til Tyskland med Damperen „Europa“.

Mødet om Mandagen holdes derimod for lukkede Døre, men det vides, at Dr. *Eckener* og de Videnskabsmænd, hvormed han samarbejder, vil forelægge en storstilet, detaljeret Plan for et

Professor Strömngren.

Zeppelintogt i 1932, der bliver af langt større Dimensioner end Aarets Togt over de russiske Polarbesiddelser.

„Aeroarctic“ har en dansk Afde-

ling, der har Astronomen, Professor *Strömngren* som Formand, og gennem Professoren er der sendt Indbydelser til dansk Videnskab — saaledes til Professoren selv, til Professor *Nør-lund*, Geodætisk Institut, og Dr. *Lauge Koch*.

De to førstnævnte Herrer har ikke kunnet tage til Berlin, men Dr. *Koch* har sagt ja og afrejser Lørdag Aften til Berlin efter forinden at have besøgt Stockholm, hvortil Doktoren rejser i Aften for at forhandle med svenske Videnskabsmænd.

Professor *Strömngren* er utilbøjelig til at udtale sig nærmere om „Aeroarctic“s Planer. Professoren vil kun oplyse, at Dr. *Koch* rejser til Berlin, og at det er et Togt, som især berører Grønland, der er planlagt.

Derudover nægter Professoren at udtale sig.

Dr. *Lauge Koch* er lige saa faa-mælt, men han indrømmer ligesom Professoren, at Togtet skal gaa til Grønland — eller, som Dr. *Koch* siger: — til Egne, hvor jeg er særdeles velorienteret fra tidligere Rejser med jordske Befordringsmidler“.

Næste Aar begynder det internationale Polaar, der skal vare fra 1932—33, og det er antagelig som Optakt til denne verdensomspændende videnskabelige Indsats, at Luftskibstogtet er tænkt.

Dagbladet nr 258.

5 nov. 1931.

„Graf Zep“ til Østgrønland til sommeren.

Lauge Koch
skal med.

Privattelegram
til Dagbladet.

Kjøbenhavn, idag.

Efter hvad Deres korrespondent erfarer skal luftskibet «Graf Zeppelin» neste sommer på et stort tokt til Øst-Grønland. Det skal føres av dr. Eckener selv og dr. Lauge Koch, professor i astronomi Ellis Strømgren og professor Nørlund og andre videnskapsmenn skal delta. Dr. Koch reiser lørdag til Berlin for forhandle nærmere med selskapet Aeroarctic som står bak planen.

13 Antarctic Controversy

0

WORLD-TELEGRAM
NEW YORK CITY

SEP 22 1931

BARTLETT WARNS OF WINTER ICEBERGS

Arctic Explorer, Back, Reports
Barrier Gone.

Warning against possible icebergs drifting into the northern routes of travel, Captain Bob Bartlett is back today with his schooner Effie M. Morrissey, and the Norcross-Bartlett scientific expedition to the Arctic.

When the craft docked at New Brighton, S. I., she had completed her seventh trip to the Arctic.

Captain Bartlett, who went to the Arctic with Peary in 1897, reported that the ice pack that usually forms a barrier off lower Greenland is now open and there is nothing to prevent bergs from sweeping south with the currents this winter.

The expedition collected many specimens of black guillemot, little auk, brant, goose, snowy owl, polar bear and Arctic flowers.

Antarctic Coast.

WORLD-TELEGRAM
NEW YORK CITY

SEP 22 1931

BARTLETT BACK; HELD IN CLUTCH OF ARCTIC FLOE

Ellie M. Morrissey Docks After
Perilous 12,000-Mile Voy-
age Through Ice.

Polar bears snarled. Musk-oxen bellowed. And the Arctic ice-pack, sundered by a crack that had the sound of a cannonade, closed in upon the schooner Ellie M. Morrissey.

But such menaces as these were this summer's humdrum of Captain Robert A. Bartlett; death was a neighbor snubbed or unregarded, and today skipper and crew, back from a 12,000-mile venture, tied up their ship snugly in drydock at West New Brighton, S. I.

Courage was rewarded. Strange wealth of the Arctic came back in the hold of the Ellie M. Morrissey. Rare specimens of life from the sea bottom, from the vast floes off East Greenland, from the mainland, from the air, weighed her down.

Thirty-Seven Years on Sea.

Captain Bob came to town today to file his papers. Bill Bartlett, his brother and the mate, stayed aboard. He lighted his pipe and talked casually of the most hazardous jaunt the ship has ever had in all her 175,000 miles of voyaging, in thirty-seven years, from Labrador to the South Seas.

Bronzed by the midnight sun, robust from seal steaks and bear roasts, he could grin about it now. But he did not grin on August 2. "We were off Cape Stosch. Just finishing breakfast. Zingo! We smacked something."

"The ship began to up-end. She climbed on the rocks. She keeled over on her port, and there we were on an uncharted reef."

Forty-Eight-Hour Shift.

Captain Bob rapped out orders that kept the crew of fourteen panting for forty-eight hours. The Polar Bjern came to the rescue. She tried to drag the schooner off.

First the small line snapped. Then the stout emergency line snapped.

"We began to shift the cargo forward. Carried two tons of coal in ordinary hand baskets. At the end of the second day we had all the weight away from the reef and the Polar Bjern was able to haul us off."

Harsher peril lay among the ice-floes.

"Once there were two, each ten miles long, and we sliding in between them. Going up a blind alley as it turned out. If they'd come together"

In Clutch of Ice.

But they held apart except at the place where they were welded at the end of the ten-mile alley. Then the Ellie M. Morrissey became a great and purposeful battering ram. But she could not ram an exit. Dynamite was also like firecrackers tossed on a cinder walk. They had to wait, between the walls of ice, until the tide heaved the dead end open.

They profited from the hazards. The sun shone 24 hours a day. They put a year's work into the five months and they came back with the pelts of musk-oxen which resemble buffalos, polar bears, and seals; sea fowl, land fowl, and specimens of sea life from depths as great as 900 feet.

Arthur D. Norcross, of 155 E.

venture, and the voyage was called the Bartlett-Norcross expedition.

The American Museum of Natural History will get birds; six Wardmen cases filled with live flowers will go to the Botanical Garden, as well as thousands of pressed flowers, 27,000 feet of motion picture film will be developed, and large specimens of animal life will be mounted.

"We went 1,200 miles to Iceland," Bill summed up. "Then 1,300 miles on to Greenland. Then 1,000 miles down the northeast coast of Greenland."

Today the crew, Newfoundlanders all, bred to the sea, got ready again to turn north.

*3d Arctic
cruise*

0

HERALD

Yonkers, N. Y.

SEP 22 1931

**ARCTIC EXPEDITION
BACK IN NEW YORK**

New York, Sept. 21 (AP).—Completing her seventh trip to the Arctic, the schooner Effie M. Morrissey bearing the members of the Norcross-Bartlett expedition arrived today at New Brighton.

Captain Bob Bartlett of the schooner, who accompanied Peary on his trip in 1897, reported that the ice pack off the lower end of Greenland which usually forms a barrier against ice bergs is open and there is now nothing to prevent bergs from sweeping south into the northern routes of travel. Members of the expedition said it was probable ice bergs would be plentiful this Winter in the North Atlantic steamship lanes.

During the voyage, which was begun from New York on Decoration Day, members of the party obtained Arctic flowers, specimens of wild flowers and animals which will be placed in local museums and research institutions.

Norske rune-innskrifter på Øst-Grønland?

Funnet bør undersøkes
næste år av en norsk
ekspedisjon,
sier professor Solberg.

I et intervju med skipper Hjalmar Brevik, som har gjort 56 Ishavsturer, forteller denne til «Adresseavisen», som tidligere telegrafisk meddelt, om et funn han gjorde på Øst-Grønland for 30 år siden. Han var dengang med fangstskuten «Norrøna» som skytter, de forliste, men blev berget.

Under dette ophold på Øst-Grønland så Brevik noget som han senere har tenkt på. Selv forteller han følgende:

En dag mens vi lå der, forlist, gikk Hans Nøste og jeg en tur for å se efter vilt. Et stykke fra stranden reiser det sig en slett fjellvegg, og da vi gikk langs med fjellet der, opdaget vi at der var innhugget tegn og bokstaver i fjellet. Vi stanset og så på dette lenge og fant at det var en hel lang innskrift tydelig gjort av menneskehender. Men bokstavene og tegnene forstod vi ikke. De var hugget dypt inn i fjellet og måtte være meget gamle, og kunde ikke opdages uten man stod like inntil.

Lang tid senere kom jeg til å se noget som kaltes runebokstaver avbildet, og da slo det mig med en gang at dette var akkurat samme slags tegn som jeg så i fjellveggen på Kap Mary i 1901.

Som bekjent er det tidligere funnet gammelnorske runeinnskrifter både på Syd-Grønland og Vest-Grønland, helt nord til Kap York.

Såvidt bladet og skipper Brevik. «Aftenposten» har henvendt sig til professor Solberg for å høre hans mening om dette funn. Professoren svarer:

— Det er vanskelig å uttale sig om dette, før man får et fotografi av tegnene. Vi har jo før fått store avhandlinger om helleristninger som skulde minne om norske ferder til Nord-Amerika — det var indianske helleristninger. Det har naturligvis sin store interesse å få funnet på Kap Mary grundig undersøkt. Man bør få stedet nøiaktig påvist og undersøkt næste år av en norsk ekspedisjon. Man bør stille sig skeptisk, men ikke tape saken av syne for det.

Tidligere er det gjort funn av gammelnorske rune-innskrifter på vestkysten, men slike innskrifter kjenner man hittil ikke fra østkysten, så det vilde vekke ikke så liten opsikt om det viser sig at det virkelig er slike tegn fangstskipperen har sett.

EVE. NEWS

BUFFALO, N. Y.

SEP 19 1931

WATKINS AND PARTY REPORTED STRANDED

Group on Boat Journey Around
South Coast of Greenland
Abandon Water.

By F. S. CHAPMAN

Former Ornithologist of the British Arctic
Air Route Expedition.

Copyright, 1931, by BUFFALO EVENING NEWS
and North American Newspaper Alliance.

LONDON, Sept. 19.—A radiogram from M. Rassow, the Danish governor at Angmagssalik, Greenland, to me today confirms the report that H. G. Watkins, leader of the British Arctic air route expedition; Augustine Court-auld and Capt. Percy Lemon are stranded at Akornarmiut, where they have abandoned their 550-mile motor-boat journey around the south coast of Greenland to Julianehaab on the west coast.

Owing to the unusual lack of ice off the southeast coast this year, there is a high swell, making landing extremely difficult and even causing trouble in open water. This doubtless caused the damage to Watkins' outboard motors.

Watkins was fully prepared for such an emergency and was carrying with him, as well as a spare whale boat, two or three Eskimo kayaks and hunting canoes and small sledges made from airplane skis in case he had to abandon both boats and kayaks and walk across the inland ice to the neighborhood of Julianehaab. Apparently such an emergency has arisen.

Boat Possibly Damaged.

It is possible, owing to the bad conditions, that the second boat, probably containing the two kayaks, has been damaged and that, either owing to the kayaks being unfit to continue the journey or to rough weather, Watkins has decided to return to Umivik from Akornarmiut.

At Umivik there is an Eskimo family which was with the expedition all year. It is possible that the Watkins party may winter there or haul across the inland ice cap to the neighborhood of Julianehaab. In the former case there is no need for anxiety, as they have plenty of ammunition and can easily support themselves by hunting.

If they decide to cross the inland ice there is also no need for worry, as they have light sledges, skis and complete survey equipment with them and at least 150 pounds of pemmican as well as other supplies.

Well Equipped for Trip.

They are well equipped for such a journey, which is merely open to the normal hazards of Arctic travel.

Capt. Lemon, the expedition's wireless operator, is working the short-wave radio from which the Watkins message has been received at Angmagssalik. As its transmitting power is limited by dry batteries, little further news can be expected. If the three decide to winter at Umivik, therefore, they may not be heard from again until next summer, when they return to Angmagssalik, unless the Norwegian wireless station now being established near Umivik is completed.

An attempt is being made to communicate with Dr. Knud Rasmussen, the Danish explorer, who is now returning from Angmagssalik to Julianehaab in a larger motor boat fully equipped with efficient wireless, and is presumably in the neighborhood of Umivik, to get him to help Watkins.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Ekspressen

skriver den 19 SEP. 1931

TURISTREJSER til ØSTGRØNLAND

Et norsk-amerikansk Arrangement.

Norsk „Aftenposten“ oplyser, at Ishavsskipper *Isak Isaksen* i Fællesskab med den amerikanske Tegner og Billedhugger *Dudley Talcott* fremtidig hver Sommer vil arrangere *Turistrejser* til Østgrønland. De to Mænd ejer i Fællesskab Skuden „Nordkapp II“, der forløb har været anvendt til 2 kombinerede Turist- og Fangstture til Østgrønland med i alt 12 Turister, og man vil nu sætte Turistbesøget i Okkupationsområdet i System — væsentlig beregnet for velhavende Englændere og Amerikanere.

'Aftenposten' 471.

19 sept. 1931.

Må Watkins og hans to ledsagere på Øst- Grønland undsettes?

Norsk hjelp?

Som tidligere meddelt har engelskmennene Watkins, Courtauld og en mann til begitt sig sydover fra Angmagsalik i en motorbåt, hvis motor er klikket. De tre har et par utveier: Den ene er å gå over innlands-isen til Ika-liko, en tur som nu er temmelig risikabel, da de lange netter har satt inn. Det dreier sig om en distanse på ca. 200 km. Den utvei å overvintre i Umivik kan benyttes, idet det her bor 5—6 eskimofamilier. Det er en av de boplasser som hører inn under Angmagsalik kommunen.

Styret for Grønland har underrettet Watkins' forbindelse i England om situasjonen, og hvis det derfra blir truffet foranstaltninger til hurtig undsetning ved avsendelse av et dampskib, vil dette visstnok kunne nå frem innen isen sperrer adgangen til kysten.

Hvis engelskmennene velger å sende en båt til undsetning, vil man finne et passende fartøi i Norge med kyndige folk.

Med en humørfylt amerikansk billedhugger til Øst-Grønland.

På isbjørn- og filmfangst i Arktis.

Dudley Talcott og hans fetter Dudley Voil.

— Vil De snakke engelsk eller norsk? spør den mørke, lange amerikaner Dudley Talcott, billedhuggeren som elsker Ishavet næsten over sin egen kunst. Grammofonen surrer «When Kentucky bids the world» på morgenkysten, og gir en et visst inntrykk av eiermannen.

— Ellsworth påstod, at det vanskeligste i verden er å lære norsk og å gå på ski, svarer vi. Men De snakker jo norsk temmelig godt?

— Aaja, når en har været her 8 ganger og padlet i kano fra Stavanger til Lyngfjord — undtagen mellem

ten løftet slik av en gammel-is under ny-isen, at vi alle falt overende.

— Hvad er det som gjør, at De føler Dem så hjemme i isen?

— Jeg liker livet deroppe. For en billedhugger er det formene og skjønnheten som teller. Jeg elsker sjøen og isen — liker den herlige følelse av avstand, den klare, fine luft.

— Slik kanopadling langs vår kyst er vel ikke så liketil alltid?

— Det er omtrent som å spille kort. Man må ta visse chancer, men ikke for store. Ofte er jo kysten så steil, at det ikke vilde nytte å nå inn hvis noget gikk galt. Jeg pleier aldri låne bort min kano. I sommer hadde jeg den med på Øst-Grønland og lånte den bort likevel. En mann skulde ro den bort til en bre. Jeg sa da til ham, at han ikke måtte ta den på land nærmere breen enn 200 meter. Men mannen drog den på land, breen kalvet og kanoen så jeg aldri noget mere til til tross for at vi lette en hel dag.

— De har jo før gitt ut en bok om et Norges- og Ishavs-besøk?

— Jada. Den hette «Noravind» og består for det meste av tegninger.

Vi får bla i boken som gjengir smilet, humoren i fangstfolkenes slit og slep, de mange brokede tegninger forteller med sitt levende sprog en masse både om våre Ishavsfolk og tegneren selv.

— Foruten tegninger fra turen til Øst-Grønland filmet jeg også. Det er fra livet ombord, gutten som spiste 15 kjøttkaker, isbilleder, laksefiske, danskenes «Gustav Holm» som bygger hytter, rekvedsanking på Jan Mayen, Beerenberg-toppen som er så sjelden å se, svære isfjell i Franz Josef-fjorden. Under selfangsten ute i isen var jeg så uheldig å falle i vannet med filmapparatet, så jeg gikk glipp av en del morsomme bilder av hele 6 isbjørner på én gang! Maskinisten reparerte siden apparatet for mig. Han kunde forresten alt mellom himmel og jord, stod aldri fast om det så gjaldt en korketrekker eller en propell — det var det samme. De norske fangstfolk liker jeg best av alle i hele verden — det er et eget, festlig folkeferd.

— Og neste år stryker De nordover igjen?

— Ja, det tror jeg sikkert. Jeg reiser jo i grunnen på eget skib — «Nordkapp II», som jeg eier sammen med Ishavsskipper Isak Isaksen. Vi driver kombinert fangst — og turist-turer. Ifjor hadde vi hele ti turister, men det er altfor meget — får bare to og det

Isbjørnfangst på Øst-Grønland, tegnet av Dudley Talcott.

Alesund og Namsos — og flere ganger været i Ishavet med norske fangstskuter og dertil forlovet med en norsk dame, så burde en jo kunne litt norsk. Ellsworth er forresten medlem av den samme klubben som jeg — en idrettsforening, men jeg har aldri truffet ham der. Vi er da også 10,000 medlemmer. Han bryter og det gjør jeg også.

— De skal jo skrive en bok om reise i isen?

— Ja, det blir en bok med inntrykk fra turene for to år siden, ifjor og iår. Kanskje drar jeg op igjen neste år også. Første året man er oppe i isen er det så meget å se og lære, at man ikke fatter stort av det hele, det annet år hjelper det litt på ens viden, tredje året blir det enda bedre. Jeg vil gjengi mine inntrykk fra reisene, boken gikk jeg forresten i gang med allerede oppe i isen. Men når båten stanget som verst gjennom isbeltet, nyttet det hverken å skrive eller tegne med tusj. En

Med en humørfylt amerikansk billedhugger til Øst-Grønland.

På isbjørn- og filmfangst i Arktis.

Dudley Talcott og hans fetter Dudley Voil.

— Vil De snakke engelsk eller norsk? spør den mørke, lange amerikaner Dudley Talcott, billedhuggeren som elsker Ishavet næsten over sin egen kunst. Grammofonen surrer «When Kentucky bids the world» på morgenkvisten, og gir en et visst inntrykk av eiermannen.

— Ellsworth påstod, at det vanskeligste i verden er å lære norsk og å gå på ski, svarer vi. Men De snakker jo norsk temmelig godt?

— Aaja, når en har været her 8 ganger og padlet i kano fra Stavanger til Lyngfjord — undtagen mellem

ten løftet slik av en gammel-is under ny-isen, at vi alle falt overende.

— Hvad er det som gjør, at De føler Dem så hjemme i isen?

— Jeg liker livet deroppe. For en billedhugger er det formene og skjønnheten som teller. Jeg elsker sjøen og isen — liker den herlige følelse av avstand, den klare, fine luft.

— Slik kanopadling langs vår kyst er vel ikke så liketil alltid?

— Det er omtrent som å spille kort. Man må ta visse chancer, men ikke for store. Ofte er jo kysten så steil, at det ikke vilde nytte å nå inn hvis noget gikk galt. Jeg pleier aldri låne bort min kano. I sommer hadde jeg den med på Øst-Grønland og lånte den bort likevel. En mann skulde ro den bort til en bre. Jeg sa da til ham, at han ikke måtte ta den på land nærmere breen enn 200 meter. Men mannen drog den på land, breen kalvet og kanoen så jeg aldri noget mere til tross for at vi lette en hel dag.

— De har jo før gitt ut en bok om et Norges- og Ishavs-besøk?

— Jada. Den hette «Noravind» og består for det meste av tegninger.

Vi får bla i boken som gjengir smilet, humoren i fangstfolkernes slit og slep, de mange brokede tegninger forteller med sitt levende sprog en masse både om våre Ishavsfolk og tegneren selv.

— Foruten tegninger fra turen til Øst-Grønland filmet jeg også. Det er fra livet ombord, gutten som spiste 15 kjøttkaker, isbilleder, laksefiske, danskenes «Gustav Holm» som bygger hytter, rekvedsanking på Jan Mayen, Beerenberg-toppen som er så sjelden å se, svære isfjell i Franz Josef-fjorden. Under selfangsten ute i isen var jeg så uheldig å falle i vannet med filmapparatet, så jeg gikk glipp av en del morsomme bilder av hele 6 isbjørner på én gang! Maskinisten reparerte siden apparatet for mig. Han kunde forresten alt mellom himmel og jord, stod aldri fast om det så gjaldt en korketrekker eller en propell — det var det samme. De norske fangstfolk liker jeg best av alle i hele verden — det er et eget, festlig folkeferd.

— Og neste år stryker De nordover igjen?

— Ja, det tror jeg sikkert. Jeg reiser jo i grunnen på eget skib — «Nordkapp II», som jeg eier sammen med Ishavsskipper Isak Isaksen. Vi driver kombinert fangst — og turist-turer. Ifjor hadde vi hele ti turister, men det er altfor meget — i år bare to og det er for lite. Men de som har været deroppe de lengter tilbake og de kommer igjen, vær sikker!

Undertegnede.

Isbjørnfangst på Øst-Grønland, tegnet av Dudley Talcott.

Alesund og Namsos — og flere ganger været i Ishavet med norske fangstskuter og dertil forlovet med en norsk dame, så burde en jo kunne litt norsk. Ellsworth er forresten medlem av den samme klubben som jeg — en idrettsforening, men jeg har aldri truffet ham der. Vi er da også 10,000 medlemmer. Han bryter og det gjør jeg også.

— De skal jo skrive en bok om reisene i isen?

— Ja, det blir en bok med inntrykk fra turene for to år siden, ifjor og i år. Kanskje drar jeg op igjen neste år også. Første året man er oppe i isen er det så meget å se og lære, at man ikke fatter stort av det hele, det annet år hjelper det litt på ens viden, tredje året blir det enda bedre. Jeg vil gjengi mine inntrykk fra reisene, boken gikk jeg forresten i gang med allerede oppe i isen. Men når båten stanget som verst gjennom isbeltet, nyttet det hverken å skrive eller tegne med tusj. En gang vi kjørte i riktig stor-is, blev bå-

18 sept. 1931.

Ny undsetningsekspe- disjon etter Courtauld.

Han er
sammen med
Watkins i farlig
situasjon uten-
for Østgrøn-
land.

Courtauld.

Vil englenderne sende
dampskib bort for å
undsette dem?

Kjøbenhavn, 18. sept.

I anledning av meddelelsen fra
Styret for Grønland angående
Watkins maskinuhell skriver Ber-
lingske Tidende at den ene av Wat-
kins ledsagere visstnok er Court-
auld.

Den i telegrammet omtalte en-
gelske ekspedisjon under Watkins
ledelse er resten av den store eks-
pedisjon som ifjor sommer kom til
Angmagsalik-området og til hvilken
også den i sommer meget omtalte
Courtauld tilhører. Ekspedisjonen
som i sommer har samarbeidet med
3 andre engelskmenn Rymiller og
dennes ledsagere har for noen tid
siden delt sig i flere grupper. Den
ene av dem kom i sommer til Hol-
stensborg og en annen til Ivigtutt
etter anstrengende turer over inn-
landsisen. Flere medlemmer av den

kom til Kjøbenhavn med Gertrud
Rask for et par uker siden. Nu har
altså Watkins med to ledsagere,
hvorav den ene visstnok som nevnt
er Courtauld begitt sig sydover
med en båt med en svak motor —
visstnok en påhengsmotor og den
ene har sviktet.

Av de utveier som nevnes er
den ene å gå over innlandsisen til
Ikaliiko temmelig risikabel, da de
lange netter har satt inn. Det
dreier sig om en distanse på ca.
200 km. Den utvei å overvintre i
Umivik kan benyttes idet det her
bor 5—6 eskimofamilier. Det er en
av de hoplasser som hører inn un-
der Angmagsalik-kommunen.

Styret for Grønland har under-
rettet Watkins forbindelse i Eng-
land om situasjonen og hvis det
derfra blir truffet foranstaltninger
til hurtig undsetning ved anvendel-
se av et dampskib vil dette visstnok
kunne nå frem innen isen sperrer
adgangen til kysten.

'Havangeren' nr 214.

16 sept. 1931

Fangstvirksomheten på Grønland.

Arktisk Næringsdrift

holdt igår generalforsamling. Ved stasjonen på Grønland overvintrer året 1931—32 5 mann, som er utrustet for 2 år. Den siste ekspedisjon i sommer konstaterte store forekomster av laks og narhval. Den siste fanges både for spekkets skyld som for elfenbenets. Fangsten siste vinter innbragte 100 blå- og hvitrevskinn foruten en del isbjørnskinns og 2 levende moskuskalver. På generalforsamlingen blev der fremlagt forslag om utvidelse av selskapets kapital med ca. 65 000 kr. Selskapet har enn radiostasjon der oppe, som leverer værvarslingsmeddelelser. Det forhandles om en fast ordning av denne tjeneste for fremtiden.

7 sept. 1931.

Stort gullfunn fra vikingetiden til Ålesunds museum.

Funnet blev gjort av en lapp
i Laksefjorden.

4000 år gamle skiferkniver
fra Øst-Grønland.

Ålesunds museum har i det siste gjort endel gode nyerhvervelser. Allerede ved museets nyåpning i vår fremlagdes et funn av gull- og sølv-saker som viser sig å høre til de største gullfunn som hittil er gjort her i landet.

Funnets historie er meget interessant. Like etter Bjørnøyfisket ifjor gikk en Ålesund-skute inn i Laksefjorden i Finnmark. Det kom da en lapp ombord, som vilde selge noen «messing»-saker til skipperen for en meget overkommelig pris. Skipperen visste ikke om verdien, men ved en konferanse med en gullsmed her i byen fant man ut at flere av de funne saker var av rent gull. Man innledet forhandlinger med museet om kjøp av sakene, og disse forhandlinger førte til at Ålesunds museum erhvervet tingene. Funnet er gjort av vedkommende lapp på en holme i Laksefjord i Finnmark. Han fant dem i akeren sin.

Lektor Bugge, museets bestyrer, opplyser at funnet består av en meget tykk betalingsring, fem mindre betalingsringer, en flettet gullring med prikkede triangelornamenter av størrelse som et tokronestykke. Sannsynligvis har denne ring vært et halssmykke, sier lektoren. Gullfunnet utgjør tilsammen 408 gram gull. Foruten gullfunnet omfatter funnet også et stort flettet sølvarmbånd. Funnet skriver sig fra vikingetiden, forteller lektor Bugge, og det er meget interessant. Museumsbestyrerens teori er at en handelsmann har begravet sin skatt på holmen av frykt for sine fiender.

Under sitt opphold på Eirik Raudes land fant «Ålesunds Avis»s utsendte medarbeider, journalist Carsten Amundsen, i et tidligere mindre elveleie på Kuhn-øen to tilhugne stener som han tok i forvaring og bragte med sig hjem til Ålesunds museum. Funnet er gjort ca. 100 meter fra sjøen og på 75 gr. nordlig bredde.

Lektor Bugge opplyser om dette funn at det er meget interessant. Det er to kniver, forferdiget av lerskifer. Den ene av knivene er tilspisset i den ene enden, som rimeligvis har tjent som skaft. Den er 9.3 cm. lang og ca. 2.5 cm. bred. Den annen kniv er nærmest firkantet. Den er inntil 5.5 cm. lang og inntil 4 cm. bred. Den siste kniv minner om en kniv av skifer som i sin tid blev funnet på Larsnæs på Sunnmøre, og den lange kniv minner om en flintekniv man fant på Geirangerfjellet for noen år siden og som man mener er benyttet til å flå rensdyr med.

Det tør være vanskelig å bestemme alderen på de funne kniver, uttaler hr. Bugge, men muligens stammer knivene fra 4000 år tilbake, altså yngre steinalder. Så vidt man vet er der ikke tidligere så langt mot nord gjort funn som tyder på at stedet har vært befolket.

Lars

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Ekstrabladet

skriver den

3. SEP. 1931

NY, NORSK IDÉ

Østgrønlandske Vejrmeldinger i den norske Radiofoni.

Docent Hoels Ekspedition har efter sin Hjemkomst stillet Forslag om, at de daglige Vejrobservationer, der sendes traadløst fra Devolds Station i Mackenziebugten, skal optages i Radioudsendelserne „for hver eneste Dag at minde os om, at Erik den Rødes Land skal være norsk“.

Nogen praktisk Betydning vil Mackenzie-Meldingen ikke have, kun politisk.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

28 AUG. 1931
skriver den

Film fra Østgrønland.

For en indbudt Kres foreviste de to Englændere fra den nylig hjemkomne Ekspedition D'Aeth og Chapman i Gaar Aftes en Række Film, optaget i Omegnen af Angmagsalik sidste Aar. Filmen, der er af særlig etnografisk Værdi, viser for første Gang udførligt de mange forskellige Maader, en Kajakroer kan rejse sig selv med en kængret Kajak. Det er tillige optaget med langsom Film, hvad der for første Gang giver Lejlighed til ret at studere dette interessante Fartøjs sælsomme Brug.

Naturbilleder og Billeder af Eskimoernes Fangst og Danse viser, hvor stor Taalmodighed Englænderne har haft under Optagelserne. Selve Billederne er fortrinlige, bedre end man mindes at have set grønlandske Film.

Aftenposten nr. 431

28/8 - 1931.

En tre ukers solskinnstur på Øst-Grønland.

Og badning i 30 graders
varme på 75 grader nord.

Spesialtelegram til «Aftenposten».

Alesund, 28. august.

Selfangeren «Veslemari» tilhørende
ederiet Elling Aarseth & Co., kaptein
Andresen, er ikveld kommet til
Alesund med en fangst av 1300 klapp-
myss, 14 levende moskuskalver og en-
del skutte isbjørn og hvalross.

Fartøiet som kom fra Grønland,
har været i forbindelse med de fleste
stasjoner på Øst-Grønland. Således
har det været på Kap Herchel og hilst
på nordmennene der, hvor Andre-
sen har sin politimyndighet, ilkesom
man også har hilst på Devold i
Myggbukta. Videre har fartøiet været
nordover til nordgrensen av Erik Rau-
des land i Besselfjorden, og man har
hatt anledning til å betrakte de nye
anlegg, som danskene har gjort av
stasjoner deroppe. I det hele er 3 sta-
sjoner planlagt deroppe.

— Vi så begynnelsen av den ene,
forteller kaptein Andresen. Den ene
stasjon ligger på Claveringsøen og den
annen stasjon på Hochstädter Forland,
og en planlegges på Kap Bismarck,
hvis isforholdene tillater det.

Fartøiet har været så langt mot
nord som intet annet i år, nemlig til
Besselfjorden, på 76 grader nordlig
bredde. Isforholdene, forteller kaptei-
nen, var vanskelige de første 3 uker,
men siden var det en sammenhengen-
de solskinsdag på 3 uker, hvor solen
ikke forlot dem hverken natt eller dag.
En slik sommer har ikke kaptein An-
dresen sett i alle de år han har fang-
stet deroppe. Man badet i 30 graders
varme på 75 grader nordlig bredde.

Danskene er ikke farlige konkurrenter som fangstfolk — eskimoene er verre.

Skipperen ombord forteller til
«Sunnmørsposten» at man hilste på
Halvard Devold og hans menn i
Myggbukta. Han fortalte at utbyttet
av forrige vinters fangst var middels.
Devold hadde 70 levende rev. For kom-
mende vinter er fangstutsiktene gode.
Det blir nemlig svære mengder rype
og hare, og i deres spor følger masser
av rev.

— De så vel noget til danskene og-

så, spør bladet.

— Ja, det begynner å bli folksomt
på Øst-Grønland nu. Danskene hadde
eskimoer med sig. Vi så gjennom kik-
erten eskimoer på stranden av Cla-
veringsøen, hvor man var i ferd med
å opføre en radiostasjon. Andresen på
Kap Herschel forteller at det var kom-
met eskimoer, både kvinner og menn,
dernede og de hadde mange hunder
med sig.

Danskene selv er ingen farlige kon-
kurrenter for de norske fangstfolk. Da
kan eskimoene bli verre. I hvert fall
blir det flere om jaktmarkene.

Møtet mellom danskene og nord-
mennene var meget vennskapelig. Men

det er tvilsomt hvordan forholdet kan
bli når danskene slår sig ned og be-
gynner fangst på terreng som de nor-
ske fangstfolk har tatt i bruk.

„Tidens Tegn“ nr. 198

27/8 - 1931.

Tusen kroner til Grønlandsinn- samlingen.

Fra en nordmann i utlandet,
hr. O. K. Berg i Yangchow, har
vi hatt den store glede å motta
tusen kroner til Grønlandsinn-
samlingen. Hr. Berg ledsager
sin store gave med følgende
dikt:

Hvad lyser i Eirik hin Raudes egn?
Varden, som tendtes av „Tidens
Tegn“!

Under isens bryn
det herligste syn!
Hurra for flagget!

Vi sender vår beste takk for
dette nye og vakre vidnesbyrd
om kjærlighet til hjemlandet fra
våre utflyttede landsmenn.

TT. 198
27 aug 31

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den **16 AUG. 1931**

Grønlands Indlands-Is imponerede dem ikke

*Mændene, der krydsede Grønland paa Ski: „Det var
god Sport!“*

Kan Grønland være Basis for Flyvning?

De tre først hjemvendte af Watkins-Courtauld Ekspeditionen. Fra venstre
Løjtn. Lindsay, Scott og Stephenson.

Der findes dem, der siger, at Eng-
lænderne er stive og kedsommelige. De
har i hvert Fald ikke mødt de tre raske
unge Mennesker, der i Gaar ankom til
København om Bord paa Kryolitselska-
bets chartrede Damper Stegeborg.

Mr. Scott, Løjtnant Lindsay og Al-
fred Stephenson er charmerende, raske
Sportsfolk, ikke Spor imponerede over
deres egen Bedrift: at vandre tværs over
Indlandsisen og føje et nyt Blad til den
Kundskabens Bog om Grønlands geogra-
fiske og fysiske Forhold, som — alle
Ekspeditioner til Trods — endnu er saa
mangelfuld paa adskillige vigtige Om-
råder.

Farer og Besværligheder under Rejsen

Scotts og hans Fællers Bedrift vil
være vore Læsere velkendt — de startede
den 1. Juli med 27 Hunde fra Angmags-
salik, klatrede 9000 Fod i Vejret over
den stejle Bjergkæde, der danner Øst-
grønlands Gærde ind mod Indlands-
isens vældige skjoldformede Masse, de
marcherede om Natten over Isens hvide
Flade, undgik Gletscherspalternes luren-
de Farer og naaede ad hidtil ukortlagt
Rute den 30. Juli om Aftenen frem til
Ivigtut paa Vestkysten.

— *Fine sport*, siger Englænderne,
men det er mere endnu. Nogle geogra-
fiske Opdagelser er gjort; Mount Peter-
man, hvis 9,500 Meter man hidtil har
antaget var højest i Grønland, er over-

trumfet af Mount Forel nær Angmags-
salik. Stephenson bestemte dets Højde til
11,500 m.

Det er lidt haardt af en Interviewer
at forstyrre en Englænder, naar han ta-
ger sit første virkelige Bad efter et Par
Aar i Polaregnene. Men Mr. Scott ud-
steder selv Invitationen, og vi træffer
ham i Badekaabe paa Hotel „Hafnia“.

— De maa have prøvet en Del under
Deres Tur?

— Naa ja ... det var en virkelig inter-
essant Oplevelse. En god Del Klatring,
en glimrende Skitur ... vi vandrede om
Natten, idet Overfladen da var frossen,
saa Hundene kunde gøre større Fart og
Skierne ikke bandt. Pragtfuldt vil jeg
sige Dem ... glimrende Kombination
af Sport og praktisk Videnskab.

— Deres Opgave?

— I Forbindelse med Watkins hele
Arbejde skulde vi undersøge Muligheder-
ne for Luftrute via Grønland.

— Og De tror paa den ligesom Cra-
mer?

— Aa, ja, hvor var det sørgeligt, at
han skulde faa den Skæbne. Foreligger
der noget definitivt? — vi var til Søs,
da han forsvandt. Lidt haardt Vejr
havde vi!

Svaret om Cramer og hans Flyvning
stemmer dem alle tre helt alvorligt.
Scott presser en Svamp over sit Ansigt,
og det lange sorte Haar perler af Vand-
draaber. Stephenson roder i Sengens
myldrende Virvar af Polarudstyr og Sel-
skabsdress. Jeg maa gentage mit Spørge-
maal, om de tre, der har prøvet Ind-
landsisen og ikke mindst levet en Vinter
i Grønland, virkelig tror paa at en ark-
tisk Ruteflyvning Aaret rundt lader sig
gennemføre.

Svaret er vagt, men diplomatisk:

— Jeg er ikke teknisk uddannet som
Flyver, og jeg er bange for at netop
dette Spørgsmaal maa besvares officielt
gennem vor Rapport. Kun saa meget —
om Sommeren er der helt idyllisk paa
Grønlands Indlandsis — jeg skulde ikke
tro, at en Flyvemaskine havde nogen
Vanskelighed ved at lande de allerfleste
Steder, dersom den er udstyret med Ski.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den **16 AUG 1931**

TRE MAND HJEM FRA ISEN

Watkins-Ekspeditionens
Indlandsis-Hold kom hertil i Gaar.

Ekspeditionens tre Deltagere. Fra venstre Alfred Stephenson, James Scott og Martin Lindsay.

TRE Medlemmer af Watkinsekspeditionen, James Scott, Martin Lindsay og Alfred Stephenson kom i Gaar hertil med Damperen Stegelborg fra Ivigtut.

De tre unge Mænd har udført en March over Indlandsisen, der maa betegnes som en sportslig Bedrift. Fra Angmagssalik har de gaaet paa Ski til Ivigtut, en Strækning, der, som det fremgaar af vort Kort, er meget betydelig.

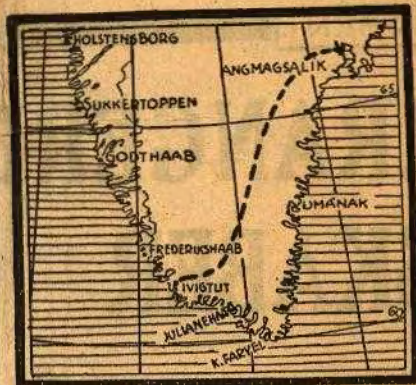
Watkinsekspeditionen, hvortil de tre hører, har sin Basis lidt Syd for Angmagssalik, og herfra gik det lille Hold den 1. Juli, faa Hundeslæder transporterede Bagagen, og selv var Vandringsmændene forsynet med Ski. Paa Isplateauet gik de ialt 450 miles og Formaålet var hovedsagelig at gøre meteorologiske Observationer, stadig med Grønlandsflyvningens Muligheder som Genstand for den egentlige Opmærksomhed.

30 Nætters Vandring.

Stationen ved Angmagssalik ligger i 8500 Fods Højde og herfra skraaner Plateauet jævnt Syd over, indtil det betydeligt sydligere atter naar en Højde, der er noget over Udgangspunktets. Turen maatte paa Grund af det stærke Sollys og den relativt høje Temperatur, der gjorde Foret vanskeligt, foretages om Natten, og som venteligt havde Ekspeditionen ikke andre Oplevelser end den Vanskelighed, der ligger i at færdes paa den hvide Ødemark. Af Vildt saa man intet og den

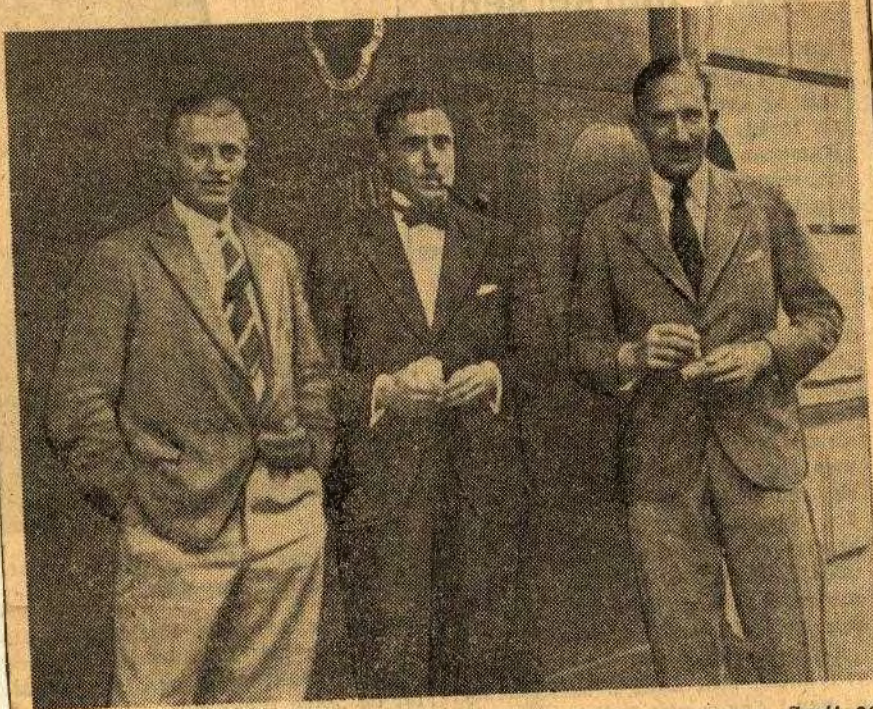
Foruden Undersøgelsen af Vejrforholdene, der viste, at hele Juli Maaned vilde tillade Færdsel med Flyvemaskiner, havde man ogsaa den Opgave at finde egnede Landingspladser. Paa Angmagssalik-Øen fandt man en saadan Plads, der næsten havde Karakter af en naturlig Flyveplads for Vandflyvere. I 300 m's Højde ligger der her en Sø, der menes særdeles velegnet. 200 miles derfra findes der en anden Sø — inde paa Isen — som ligeledes skal kunne anvendes.

Med den Slags Maskiner, som Cramer anvendte, de saakaldte „Amfibier“, der kan lande saavel paa Isen, hvor der benyttes Ski, som paa Vandet, hvor Maskinen bæres af sine Pontoner, vil der ligeledes kunne landes mange Steder inde paa Isplateauet, men de tre hjemvendte, der først nu har hørt om Cramers Forsvinden, tilføjer meget fornuftigt, at alle deres optimistiske Udtalelser om Flyvemulighederne kun refererer til Sommertiden. Om Vinteren, erklærer de, vil det hele stille sig meget vanskeligere, en Erfaring, de selv har gjort under deres Overvintring med Watkins-Ekspeditionen.

Kort over Ekspeditionens Rute.

Watkins-Ekspeditionens Indlandsis-Hold kom hertil i Gaar.

Ekspeditionens tre Deltagere. Fra venstre Alfred Stephenson, James Scott og Martin Lindsay.

Kort over Ekspeditionens Rute.

TRE Medlemmer af Watkinsekspeditionen, James Scott, Martin Lindsay og Alfred Stephenson kom i Gaar hertil med Damperen Stegelborg fra Ivigtut.

De tre unge Mænd har udført en March over Indlandsisen, der maa betegnes som en sportslig Bedrift. Fra Angmagssalik har de gaaet paa Ski til Ivigtut, en Strækning, der, som det fremgaar af vort Kort, er meget betydelig.

Watkinsekspeditionen, hvortil de tre hører, har sin Basis lidt Syd for Angmagssalik, og herfra gik det lille Hold den 1. Juli, faa Hundeslæder transporterede Bagagen, og selv var Vandringsmændene forsynet med Ski. Paa Isplateauet gik de ialt 450 miles og Formaålet var hovedsagelig at gøre meteorologiske Observationer, stadig med Grønlandsflyvningens Muligheder som Genstand for den egentlige Opmærksomhed.

30 Nætters Vandring.

Stationen ved Angmagssalik ligger i 8500 Fods Højde og herfra skraaner Plateauet jævnt Syd over, indtil det betydeligt sydligere atter naar en Højde, der er noget over Udgangspunktets. Turen maatte paa Grund af det stærke Sollys og den relativt høje Temperatur, der gjorde Føret vanskeligt, foretages om Natten, og som venteligt havde Ekspeditionen ikke andre Oplevelser end den Vanskelighed, der ligger i at færdes paa den hvide Øde-mark. Af Vildt saa man intet og den ene Nat gik som den anden, indtil man efter en Maanedes Vandring naaede frem til Maalet.

Geografiske Resultater af Turen?

I Fjor forsøgte Tremands-Holdets Leder, James Scott at gøre Turen sammen med Watkins selv, men de maatte vende om. Denne Gang lykkedes det altsaa, og da de medførte videnskabelige Instrumenter, kan det ventes, at der vil foreligge Resultater af almindelig Interesse for Grønlandsforskningen. Ekspeditionen mener saaledes at kunne give de eksisterende Kort visse ikke ubetydelige Korrektioner.

Stephenson, der er Geograf, har konstateret, at Peterman Tink, der hidtil har været regnet for Grønlands højeste Bjerg, ikke fuldt ud naar Bjerget Mount Forel ved Angmagssalik — dette sidste er efter Stephensons Observationer næsten 2000 m højere, ialt 11,500 m, og inde paa Isen har man fundet to ret store Nunatakker ved Ar-suk Fjorden i Nærheden af Ivigtut og ca. 20 miles inde paa Højlandet.

Foruden Undersøgelsen af Vejrforholdene, der viste, at hele Juli Maaned vilde tillade Færdsel med Flyvemaskiner, havde man ogsaa den Opgave at finde egnede Landingspladser. Paa Angmagssalik-Øen fandt man en saadan Plads, der næsten havde Karakter af en naturlig Flyveplads for Vandflyvere. I 300 m's Højde ligger der her en Sø, der menes særdeles velegnet. 200 miles derfra findes der en anden Sø — inde paa Isen — som ligeledes skal kunne anvendes.

Med den Slags Maskiner, som Crammer anvendte, de saakaldte „Amfibier“, der kan lande saavel paa Isen, hvor der benyttes Ski, som paa Vandet, hvor Maskinen bæres af sine Pontoner, vil der ligeledes kunne landes mange Steder inde paa Isplateauet, men de tre hjemvendte, der først nu har hørt om Cramers Forsvinden, tilføjer meget fornuftigt, at alle deres optimistiske Udtalelser om Flyvemulighederne kun refererer til Sommertiden. Om Vinteren, erklærer de, vil det hele stille sig meget vanskeligere, en Erfaring, de selv har gjort under deres Overvintring med Watkins-Ekspeditionen.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Ekstrablade:

skriver den **15 AUG. 1931**

DE TRE DER TOG INDLANDS-ISEN PAA LANGS

„Stegelborg“s Kaptajn, Harming, der førte Scott-Ekspeditionen til København i Rekord-fart fra Ivigtut og herved i 10½ Døgn.

SCOTT-EKSPEDITIONEN, der er gaaet over Grønlands Indlandsis fra Angmagsalik, kom i Formiddags i al Stilhed til København. Ekspeditionen er den første i Verden, der er trængt frem over Indlandsisen paa denne Maade, i Retningen Nord—Syd.

De tre unge Englændere, James Scott, Martin Lindsay og Alfred Stephenson, der udgør Scott-Ekspeditionen, var først ventet til Danmark med en af de ordinære Grønlandsdampere, men da C. K. Hansen-Damperen „Stegelborg“ i Formiddags Kl. 10 gik ind i Kalkbrænderihavnen, havde Skibet de tre raske Englændere om Bord. „Stegelborg“ har været i Ivigtut efter Kryolit, og Scott-Ekspeditionen har saa benyttet Chansen til at komme fra Grønland.

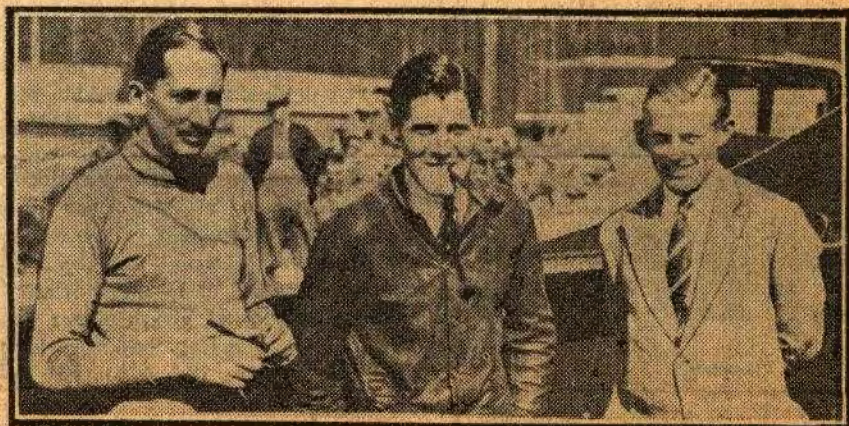
Tre prægtige Drenge.

SAA snart „Stegelborg“ i Morges var fortojet, gik EKSTRABLADETS Medarbejder om Bord for at byde Scott-Ekspeditionen velkommen til København.

De tre Englændere er prægtige Drenge. Alle er unge Mennesker, sportstrænede og raske Fyre, der taler om deres enestaaende Præstation som var det en Spaseretur af ganske almindelig Art. De skarptskaarne engelske Ansigter er imidlertid blevet endnu skarpere. Det er tydeligt, at Turens Strabadser har sat sit Præg paa Ekspeditionens Deltagere, og

*Og stillede Nansens
Stordaad i Skygge!*

*Scott-Ekspeditionen kom
i Dag til København
James Scott fortæller*

Scott-Ekspeditionens tre Deltagere, fotograferet, da „Stegelborg“ kom til København i Formiddags. Fra venstre ses Martin Lindsay, James Scott og Alfred Stephenson.

ne for en Flyverute via Grønland. Under hele vor Tur var Vejr og Forhold saaledes, at det sikkert havde kunnet lade sig gøre at flyve igennem med Mellemlandinger.

— De saa intet til Cramer?

— Vi har først hørt om ham nu, vi kom om Bord i „Stegelborg“. Det gør os forfærdelig ondt, at han blev derude.

3 Slæder, 27 Hunde og 3 Par Skier.

— Hvorledes foretog de Ekspeditionen?

— Vor Udrustning bestod af Proviant for 6 Uger. Vi medførte tre Slæder, 27 grønlandske Hunde og tre Par Skier.

der i hvert Fald ikke er under 9000 Fod, den samme Højde, som Nansen har opgivet. Det er imidlertid muligt, at Indlandsisen naar 10,000 Fod op. Det kan vi først sige med Bestemthed, naar vi faar vore Instrumenter kontrolleret af.

Den sidste Hund med til København.

— Kom De igennem med alle Hundene?

— Nej, desværre. Der er en tilbage,

Lindsay og Alfred Stephenson, der udgør Scott-Ekspeditionen, var først ventet til Danmark med en af de ordinære Grønlandsdampere, men da C. K. Hansen-Damperen „Stegelborg“ i Formiddags Kl. 10 gik ind i Kalkbrænderihavnen, havde Skibet de tre raske Englændere om Bord. „Stegelborg“ har været i Ivigtut efter Kryolit, og Scott-Ekspeditionen har saa benyttet Chansen til at komme fra Grønland.

Scott-Ekspeditionens tre Deltagere, fotograferet, da „Stegelborg“ kom til København i Formiddags. Fra venstre ses Martin Lindsay, James Scott og Alfred Stephenson.

Tre prægtige Drenge.

SAA snart „Stegelborg“ i Morges var fortojet, gik EKSTRABLADETS Medarbejder om Bord for at hyde Scott-Ekspeditionen velkommen til København.

De tre Englændere er prægtige Drenge. Alle er unge Mennesker, sportstrængede og raske Fyre, der taler om deres enestaaende Præstation som var det en Spaseretur af ganske almindelig Art. De skarpskaarne engelske Ansigter er imidlertid blevet endnu skarpere. Det er tydeligt, at Turens Strabadser har sat sit Præg paa Ekspeditionens Deltagere, og saa erklærer de endda, „at nu ser de storartet ud igen“.

Og Ekspeditionens Præstation er virkelig enestaaende. Da Nansen trængte frem over Indlandsisen og tog Grønland paa tværs, var det en Verdensbegivenhed. Naar Scott-Ekspeditionen har taget en Del af Grønland paa langs, er det en endnu større Bedrift.

30 Dage om Turen.

Ekspeditionens Leder, James Scott, fortæller om Dagene paa Indlandsisen:

— Det var saamænd slet ikke saa slemt. Vi startede fra Angmagsalik eller rettere fra Watkins-ekspeditionens Basis lidt syd for Angmagsalik den 1. Juli og naaede frem til Ivigtut den 30. Juli, havde altsaa passeret Indlandsisen paa 30 Dage. Vor Distance paa selve Isen var 450 engelske Mil. Hertil kommer en lille Distance paa Land, ca. 20—25 miles. Sammen med Watkins forsøgte jeg sidste Vinter at foretage Eksperimentet, men da mislykkedes det som bekendt. Denne Gang gik det, og vi har haft en storartet Tur.

— Hvad var Ekspeditionens Formaal?

— Vor Ekspedition var jo et Led i Watkins-Ekspeditionen, og Formaalet var at undersøge Muligheder-

ne for en Flyverute via Grønland. Under hele vor Tur var Vejr og Forhold saaledes, at det sikkert havde kunnet lade sig gøre at flyve igen med Mellemlandinger.

— De saa intet til Cramer?

— Vi har først hørt om ham nu, vi kom om Bord i „Stegelborg“. Det gør os forfærdelig ondt, at han blev derude.

3 Slæder, 27 Hunde og 3 Par Skier.

— Hvorledes foretog de Ekspeditionen?

— Vor Udrustning bestod af Proviant for 6 Uger. Vi medførte tre Slæder, 27 grønlandske Hunde og tre Par Skier. Desuden havde vi en Del videnskabelige Instrumenter, Barometre o. s. v. Hele Turen blev foretaget om Natten. Vi kunde ikke trænge frem om Dagen. Solen var for stærk, og den ødelagde desuden Sneen, saaledes at denne blev blød og ubehagelig. Om Natten dannedes der derimod et ligefremt Islag, der var udmærket baade for Skedemederne og for Skierne. Hele Turen blev foretaget paa Ski. Paa Slæderne var kun Udrustningen.

— Hvad saa De undervejs?

— Ingenting. Vi mødte ikke noget levende Væsen. Det eneste, vi saa, var Spor af Bjørne, men vi gjorde os ikke den Ulejlighed at jage dem, da vi havde daarlig Tid til det. Vi vilde jo gerne frem til Maalet saa hurtigt som muligt.

Paa hele Vejen saa vi kun Is og atter Is.

Vi var meget interesserede i Stigningen i Indlandsisen. Vor Basis, hvorfra vi startede, ligger paa 8500 Fods Højde. Derefter sænker Indlandsisen sig imidlertid mod Syd. Dette konstaterede Watkins og jeg under den mislykkede Ekspedition sidste Vinter, men vi regnede med, at Isen atter hævede sig, og det slog til. Vi maalte længere sydpaa en Højde,

der i hvert Fald ikke er under 9000 Fod, den samme Højde, som Nansen har opgivet. Det er imidlertid muligt, at Indlandsisen naar 10,000 Fod op. Det kan vi først sige med Bestemthed, naar vi faar vore Instrumenter kontrolleret af.

Den sidste Hund med til København.

— Kom De igennem med alle Hundene?

— Nej, desværre. Der er en tilbage,

Ekspeditionens Leder, James Scott, med den sidste Hund, „Nanok“, der er kommet med til København.

men det skyldes dog ikke Ekspeditionens Strabadser. Paa selve Ekspeditionen mistede vi to af Hundene, men Resten maatte vi skyde ved Ankomsten til Syd-Grønland, da man ikke maa have dem der paa Grund af Kvæget. Ved en

særlig Naade fik vi imidlertid Lov til at beholde en af Hundene, den allerbedste, som vi aldrig vil skille os fra. Vi har døbt den Nanok efter Selskabet. Den er med her i København, og „Nanok“ skal nu hjem til England og have det godt. Den kan bare ikke lide Solen.

— Passerede De nogle af de okkuperede norske Distrikter?

— Nej, de ligger længere mod Nord, men vi fandt nye Bjerge, der aldrig er blevet optegnet paa noget Kort før. Vi foretog en hel Del Opmaalinger undervejs.

Watkins tager Søvejen.

— Hvad vil Resten af Watkins-Ekspeditionen foretage sig?

— Den er stadig deroppe, men det var Watkins Mening at starte umiddelbart efter os. Han vilde trænge hjem til Julianehaab ad Søvejen i Motorbaad, idet han stadig vil undersøge Mulighederne for Flyvemaskinelandinger og i øvrigt vil kortlægge Kysten.

— Hvor tager De selv hen nu?

— Vi tager foreløbig til London, men det er meget muligt, at vi snart tager mod Nord igen. Det har en sær dragende Magt deroppe.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Ekstrabladet

skriver den

14 AUG. 1931

GRONAU I GRØNLAND

*Den tyske Atlanter-
havsflyver naaede
Scoresbysund.*

SCORESBYSUND, i Dag.

Privat for Ekstrabladet.

DEN tyske Atlanterhavsflyver von Gronau landede her i Aftes Kl. 20,59 (Greenwich Tid) efter godt 6 Timers fin Flyvning fra Reykjavik.

Landingen forløb glat, og von Gronau blev festligt modtaget af Kolonibestyreren og alle Koloniens Beboere.

Von Gronau afventer nu Vejr-

von Gronau.

rapporter for at afgøre, om han flyver til Angmagsalik eller straks direkte over Indlandsisen til Vestkysten, hvor den danske Marineflyver Søminemester Petersen venter ham, for at deltage i en Række Rekognosceringsflyvninger med „Dornier-Walen“ langs Kysten og over Indlandsisen.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

B. T.

skriver den 4. AUG. 1931

von Gronau er landet i Østgrønland.

Flyvningen fra Island til
Grønland forløb uden Uheld.

von Gronau.

NEW YORK, FREDAG MORGEN

„New York Times“ har sent i Nat
modtaget Telegram fra Østgrønland
om, at den tyske Flyver von Gronau
i Aftes er landet i god Behold paa
Grønlands Østkyst. Telegrammet op-
lyser intet om, hvor von Gronau er
landet, men man maa gaa ud fra, at
han er gaaet ned ved Angmagssalik,
hvor der var ndlagt Brændselsdepoter
til ham.

En af Dagene fortsætter von Gronau
sin videre Flyvning, idet han fortsæt-
ter til Kolonien Godthaab, som er be-
liggende paa Grønlands Vestkyst, og
hvor man allerede har gjort Forbere-
delser til hans Ankomst.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Ekstrabladet

skriver den

10. AUG. 1931

ENGELSK AKTIVITET I ØSTGRØNLAND

Journal
**En ny Ekspedition over Indlandsisen og en
Kystekspedition syd om Grønland med Court-
auld som Deltager.**

*Angmagsalik, i Dag.
Privat for Ekstrabladet.*

DEN engelske Watkins-Ekspedition udfolder øget Aktivitet. H. G. Watkins er, ledsaget af Lemon og Coutauld, startet paa en Tur ned langs Kysten fra Angmagsalik, nedenom Kap Farvel og op ad Vestkysten til Julianehaab — alt-saa samme Strækning som Knud Rasmussen nu vil gennemsejle. Turen gøres i en Motorbaad, og som Reserve medføres 3 Kajaker.

Tirsdag startet Rynull og Hampton tværs over Grønland til Holstensborg paa Vestkysten for at opmaale Højden af Indlandsisen paa en Strækning af 330 miles. De medfører 2 Hundeslæder og paa dem Kajaker for at krydse de vest-grønlandske Fjorde.

Englænderne har i den sidste Tid fløjet en Del. Under et Togt opdagede d'Acth forleden en ret stor Ø ved Kysten, hvor man hidtil havde ment, at det drejede sig om en Halvø af Fastlandet. Der er opdaget mange Fejl i de gamle Kort og foretaget Rettelser efter Luftfotografier.

8 Antarctic
Cont.

2

HERALD TRIBUNE
NEW YORK CITY
AUG 6 - 1931

Cramer Arrives In Greenland on Air Map Flight

American Lands in Angmag-
salik After Journey From
Canada, London Ascertains

LONDON, Aug. 5 (AP).—An Exchange Telegraph dispatch from Copenhagen tonight said radio messages had been received from Angmagssalik, Greenland, saying Parker D. Cramer, American aviator, landed there at 1:45 p. m., today, following a flight from Canada and that it was understood he would continue on to Copenhagen.

The report was said to be something of a mystery in Copenhagen and nothing further was known about the flight.

Maps Northern Route

CLEVELAND, Aug. 5 (AP).—Parker D. Cramer, who is reported to have landed his plane in eastern Greenland after a flight, possibly, from the American continent, is understood, in aviation circles here, to be engaged in an aerial survey of a northern route to Europe for the Trans-American Airlines for the purpose of interesting the Postoffice Department in establishing an air mail route.

Officials of Trans-American Airlines, which has headquarters here, could not be reached, but from other sources it was reported that Cramer had started from Detroit on July 28, charting a course over Canada, Greenland, Iceland, the Faroe Islands and Denmark.

He was said to be flying a Bellanca cabin monoplane equipped with floats. A radio operator was accompanying him and he was expected to keep in touch with Trans-American offices during the flight.

Cramer last winter visited here to interest local aviation backers in his favorite scheme for a northern airmail route, bringing about the reputed connection with Trans-American. He told newspaper men at the time that he favored the northern route because 2,700 of its 4,000 miles are overland and of the 1,700 miles over water, the longest single stretch is 492 miles, from Iceland to the Faroe Islands. Short water jumps give additional room for pay cargo, he pointed out.

No Information in Canada

TORONTO, Aug. 5 (Canadian Press).—A widespread canvass of airports in Canada failed to elicit any information tonight concerning the reported flight of Parker Cramer from an undesignated point in the Dominion to Angmagssalik, Greenland. Aviation authorities here were inclined to doubt that he had taken off from Canada on such a hazardous flight without first making his plans known and consulting with Federal officials.

1928 Flight Recalled

Parker Cramer, with Bert Hassel, attempted a flight in 1928 from Rockford, Ill., to Stockholm in the airplane Greater Rockford. After having been missing for two weeks they were found in Greenland, rescued and taken to Mount Evans Observatory. A search, in which resources of half of the Northern Hemisphere were employed, was conducted during the time the flyers were missing.

Cramer also was pilot on the amphibian plane Untin Bowler, which attempted a flight by way of the Arctic from Chicago to Berlin in 1929. The plane was lost at sea, but the flyers were rescued.

2 and water postcard

SUN

NEW YORK CITY

AUG 6 - 1931

American Flyer in Greenland Blazing Mail Route to Europe

Parker D. Cramer Continues On to Iceland
Today and Is Due to Finish Trail
at Copenhagen on Sunday.

COPENHAGEN, Denmark, Aug. 6 (A. P.).—Unheralded and without benefit of fanfare, Parker D. Cramer, an American aviator, rested at Angmagsalik, in Greenland, today after a flight from the North American mainland.

BLAZING AIRWAY TO EUROPE

Parker D. Cramer.

Dispatches from Greenland said he landed at the southern tip of the island yesterday and would continue on to Copenhagen after a brief survey of the terrain, presumably to map a transarctic air route from America to Europe.

Cramer is understood to have deposited \$1,000 with the Danish Government to be used for the relief of his expedition in case of emergency and to have obtained permission to land. A supply of gasoline was recently cached at Angmagsalik for use of his survey.

He will hop for Reykjavik, Iceland, today, it was learned, and will fly on to Bergen, Norway, via the Faroe Islands tomorrow. Preparations are being made to receive him here on Sunday.

Flew From Detroit.

DETROIT, Aug. 6 (A. P.).—A Diesel-motored, pontoon-equipped Bellanca airplane took off from the Detroit River on July 27 for an unannounced destination with Cramer at the controls. Only now has the news leaked out that Cramer, who has made several flights

CRAMER BLAZING AIRWAY TO EUROPE

Continued from First Page.

blaze an air mail route across the top of the world to Copenhagen, Denmark, for the Transamerican Airlines.

Cramer, with Bert Hassell of Rockford, Ill., attempted a flight from Rockford to Stockholm in 1928. They were missing for two weeks and were found in Greenland. Cramer was also at the controls of the 'Untin' Bowler, which came to grief on Hudson Bay on a later trail-blazing tour from Chicago over roughly the same route for Berlin. He accompanied Sir Hubert Wilkins on both his north and south pole expeditions.

Mostly Over Land.

CLEVELAND, Aug. 6 (A. P.).—Officials of Transamerican Air Lines Corporation today confirmed the purpose of Cramer's flight.

The company announced that the survey marks the first effort of an air mail and passenger carrier in the United States toward the establishment of an air service linking North America and Europe. Other surveys have been made of the southern route to Europe via Bermuda and the Azores.

It was pointed out that the greatest water jump on the northern route does not exceed 495 miles, while the hop from Bermuda to the Azores is 2,067 miles.

In planning the northern route an effort was made to avoid large areas of fog, heavy precipitation and great changes of temperature. According to Government figures, the mean

winter temperature on the Greenland ice caps is 12 degrees above zero and the mean summer temperature 42 degrees. In 1930 the precipitation was 45 inches, while that at Chicago and New York was 33 and 42, respectively.

Wind Both Ways.

Wind conditions on the ice cap were found to be peculiar. The wind

CRAMER BLAZING AIRWAY TO EUROPE

Continued from First Page.

blaze an air mail route across the top of the world to Copenhagen, Denmark, for the Transamerican Airlines.

Cramer, with Bert Hassell of Rockford, Ill., attempted a flight from Rockford to Stockholm in 1928. They were missing for two weeks and were found in Greenland. Cramer was also at the controls of the 'Untin' Bowler, which came to grief on Hudson Bay on a later trail-blazing tour from Chicago over roughly the same route for Berlin. He accompanied Sir Hubert Wilkins on both his north and south pole expeditions.

Mostly Over Land.

CLEVELAND, Aug. 6 (A. P.).—Officials of Transamerican Air Lines Corporation today confirmed the purpose of Cramer's flight.

The company announced that the survey marks the first effort of an air mail and passenger carrier in the United States toward the establishment of an air service linking North America and Europe. Other surveys have been made of the southern route to Europe via Bermuda and the Azores.

It was pointed out that the greatest water jump on the northern route does not exceed 495 miles, while the hop from Bermuda to the Azores is 2,067 miles.

In planning the northern route an effort was made to avoid large areas of fog, heavy precipitation and great changes of temperature. According to Government figures, the mean

winter temperature on the Greenland ice caps is 12 degrees above zero and the mean summer temperature 42 degrees. In 1930 the precipitation was 45 inches, while that at Chicago and New York was 33 and 42, respectively.

Wind Both Ways.

Wind conditions on the ice cap were found to be peculiar. The wind blows in from either side, rising in the center and returning. This enables the aviator, the Transamerican officials said, to fly over the cap with a tail wind in either direction, by merely changing his altitude.

Oliver L. Paquette, a radio operator loaned to Cramer by the Canadian Government Radio Service, has kept in communication with the Transamerican during the flight.

The plane is equipped with both transmitter and receiving sets. In addition it carries special navigation and flying instruments, and cameras for still and motion pictures.

The Delsel engine was used because of its consumption of common crude oil, which is available throughout the North country. In an emergency Cramer could use whale oil in it, the backers of the flight pointed out.

Six Months' Preparation.

Preparations for the flight covered a period of six months. They called into consultation arctic explorers and students of Greenland conditions, in addition to gathering a large amount of data.

When the flight started from Detroit two relief planes were held for an emergency.

The flight was without incident. The points touched were Cochrane, Ont.; Rupert House, Que.; Great Whale, Que.; Wakeham Bay, Que.; Pangnirtun, Baffin Land; Holstenborg, Greenland, and Angmagssalik.

The next stop after Reykjavik will be Thorshavn in the Faroe Islands.

The plane will then go to Stavanger, Norway and Copenhagen, Denmark.

The establishment of the route from Detroit to Copenhagen depends on air mail contracts from the Post Office Department, the air line officials said. They added that the Post Office Department has so far been noncommittal but interested.

Post Office Interested.

WASHINGTON, Aug. 6 (A. P.).—Assistant Postmaster-General Glover said that the Post Office Department was watching with interest the Cramer flight, but has no part in the survey.

Mr. Glover, who is in charge of the air mail division, said that the Thompson Aeronautical Corporation discussed with the department several months ago the possibility of the northern air route to Europe by way of Canada, Greenland and England and had submitted data on the proposed course.

The Post Office Department, however, had not been advised that Cramer would attempt a North Atlantic flight, he said, and added that the results of the venture would be of great interest in studying the feasibility of the route.

Any steps taken by the United States in establishing a North Atlantic route, he explained, would have to be in conjunction with the Canadian Government, with which he recently informally conferred on the matter.

Tidens Tegn' nr. 180
6/8 - 1931.

**Støtt
norsk arbeid
på
Øst-Grønland.**

J. M. G.	3
Fra to gutter i København	5
<hr/>	
Tilsammen	8
Før er innkommet	6306
<hr/>	
Nu ialt	6314
Tegn bidrag!	

VT nr 180
6 aug 31

Tidens Tegn²

3/8 - 1931.

Støtt norsk arbeid på Øst-Grønland.	
L. P. S.	25.00
J. I. Molde	10.00
Chr.	3.00
G. Skien	5.00
Marie Holm	10.00
M. J.	10.00
M. T.	2.00
<hr/>	
Tilsammen kr. 65.00	
Før er innkommet	6176.00
<hr/>	
Ialt kr. 6241.00	
Tegn bidrag!	

1 Antarktis Exped.

STAATSZEITUNG
NEW YORK CITY

AUG 2 1931

**Major J. Scott hat
Grönland durchquert.**

Mitglied der britischen Forschungs-
Expedition erreichte Ivigut.

Kopenhagen, 1. Aug. (N. P.)
Major James M. Scott, ein Mitglied
der britischen aero-arktischen Expedition
nach Grönland, ist am 29. Juli nach
Durchquerung der Insel auf Skis vom
Lemon-Rose-Lager am Angmagssalik
Fiord in Ivigut angekommen.

* * *
Die britische Expedition ist seit einem
Jahr in Grönland und sammelt Unter-
lagen für die Auslegung einer Flugroute
von England nach Kanada. Major
Scott verließ Lemon-Rose-Lager am 1.
Juli und hat seither nahezu 500 Meilen
zurückgelegt.

3. Antarctic Expedition

EVENING POST

NEW YORK CITY

AUG 1 1931

**SCOTT COMPLETES
500-MILE SKI TRIP**

British Air Line Mapper at Ivigtut,
Greenland, After 4-Week Trek
Over Ice Field

COPENHAGEN, Aug. 1 (AP).—Major James M. Scott, member of the British Aero-Arctic Expedition to Greenland, arrived at Ivigtut July 29 after having crossed the inland ice on skis from Lemon Rose Camp, Angmagssalik Fjord, according to word reaching here today.

The British expedition to Greenland, which has been there a year, is obtaining data for use in mapping an air route from England to Canada. Major Scott left Lemon Rose Camp July 1 on the journey across the ice to Ivigtut, a distance of almost 500 miles.

Amateur Sports Series

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den

1. AUG. 1931

Ny Vandring over Indlandsisen

Engländeren Scott fra Courtaulds Ekspedition har fuldført en Skitur fra Øst- til Vestkyst.

Ankommet til Ivigtut d. 29. efter Vandring fra Angmagsalik

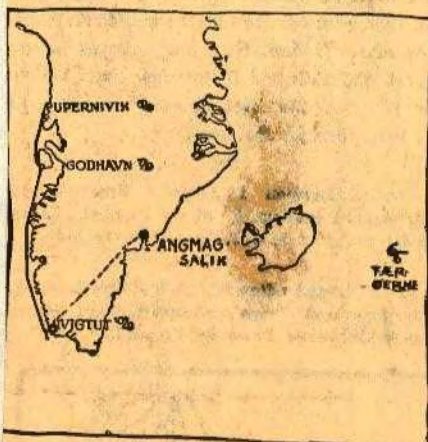
Det er lykkedes et Medlem af den meget omtalte engelske Courtaulds Ekspedition til Østgrønland at udføre en Bedrift, der hæver sig op i Højde med de største Indsatser i Grønlandsforskningen.

I Aftes indløb følgende Privattelegram fra Ivigtut:

Engländeren Scott ankom 29. Juli hertil efter at have vandret over Indlandsis-Plateauet fra Angmagsalik.

Den engelske Major G. M. Scott har med sin Rejse fra Øst mod Sydvest skraat over Indlandsisen bidraget til at skaffe Kendskab til et meget lidt kendt Omraade af Grønlands Indlandsis. Hans Tur, der aabenbart ligesom i sin Tid Nansens er tilbagelagt paa Ski, er ca. 700 km lang og gaar over Strækninger, der kun for enkelte Punkters Vedkom-

saa nu naaet frem til Ivigtut. Man noterer med Tilfredshed, at det ungdommelige Vovemod, der paa andre Punkter har stillet den engelske Ekspedition i et maaske ikke særlig heldigt Lys ved f. Eks. den dramatiske Eftersøgnings-Epoke, dog nu ogsaa har gjort, at Ekspeditionen kan opvise et videnskabeligt Resultat af Betydning for ikke alene dens egne særlige Formaal, men for hele Grønlandsforskningen.

Den punkterede Linje viser Scotts Rute fra Angmagssalik til Ivigtut.

mende har været besøgt, idet han har valgt en Rute, som supplerer Nansens og de Quervains Kortlægningsarbejder under deres Marcher i 1888 og 1912.

Major Scott var Medlem af den britiske Aeroarctic Ekspedition, hvis Hovedformaal var at udforske Mulighederne for Flyvninger mellem Kontinenterne med Grønland som Støttepunkt. Scott deltog i flere af Undsætningsforsøgene for Courtauld, hans Udgangspunkt har været Lemon Rose Lejren ved Bunden af Angmagsalik Fjorden. Efter en maanedlang Vandring ganske alene gennem farlige og ukendte Isregioner er han alt-

Tidens Tegn nr. 183

29/7 - 1931.

Støtt norsk arbeid på Øst-Grønland.	
E. W.	50.00
Bestillingsmann	10.00
<hr/>	
Tilsammen	60.00
Før er innkommet	6,116.00
Ialt	kr. 6,176.00
Tegn bidrag!	

Tidens Tegn nr. 171

27/7 - 1931

nr 171 Støtt VT.	
norsk arbeid	
på	
Øst-Grønland.	
O. M.	5.00
A. S.	100.00
G.	5.00
K. K.	25.00
Dr. R. Rishovd	50.00
Tilsammen	185.00
Før er innkommet	5931.00
Ialt	kr. 6116.00

Tidens Tegnⁿ nr. 170

25/7 - 1931.

25. Juli 31 ! 170-

Den innsamling til Østgrønlandsaken som vi startet for noen dager siden er blitt omfattet med en enestående interesse. I form av store og små bidrag hvilke alle er like kjærkomne har folk fra de forskjellige kanter av vårt land vist at her er en sak av så stor nasjonal og reel betydning, at de vil yde sin del. Igår hadde vi således atter den fornøielse å motta et beløp på 500 kroner.

Før Lauge-Koch startet, satte „Ekstrabladet” i København en innsamling igang til ekspedisjonen. På to uker innkom der utelukkende ved små bidrag 10,000 kroner.

Vi er sikker på at vår innsamling ikke skal ligge tilbake for det danske blad og dets appell til kjøbenhavnerne.

Visstnok er vi ikke så mange mennesker i denne stad og visstnok har vi vanskeligheter i form av lockout og trykkende tider, men når vi lar vår appell gå ikke bare til Oslo, men til det hele land om å støtte norsk arbeid på Østgrønland, da vil også svaret komme. Tegn derfor bidrag — stort eller litet — men helst idag.

"Tidens Tegn" nr. 170

25/7 - 1931.

Støtt	
norsk arbeid	
på	
Øst-Grønland.	
Sofie Sandvik	10
C. A. H.	500
P. L.	25
J. B.	10
Tilsammen	
	545
Før er innkommet	5,386
Nu ialt	
	5,931

Tidens Tegn" nr. 169

24/7 - 37.

Støtt norsk arbeid på Øst-Grønland.	
J. H.	10
A. S. (Pr.oblig. amortisert)	11
B. og J. A.	5
Jonas	20
<hr/>	
Tilsammen	46
Før er innkommet	5,340
<hr/>	
Nu ialt	5,386

"Videns Tegn" nr. 167, 22/12-38

Støtt	
norsk arbeid	
på	
Øst-Grønland.	
Skien Margarinfabrik A/S	500
J. B.	30
Kasiaska	100
T. S.	5
Domenico Erdmann -	10
S. M.	5
L. H. D.	5
M. K., Arendal	20
Tilsammen	675
Før er innkommet	4,665
Nu ialt	5,340

"Tidens Tegn" nr. 167

22/7 - 1931.

**Øst-Grønlandsekspe-
disjonen efter laks.**

Fra vår egen korrespondent.

Alesund, 21. juli.

Grønlandsekspedisjonen efter laks på Øst-Grønland avgår imorgen i middagstiden. Ekspedisjonen ledes av kaptein B. H. Olsvik og hensikten med ekspedisjonen er å drive laksefangst på Øst-Grønland. Man venter at ekspedisjonen blir deroppe i fem uker. Efter hvad Olsvik opplyser til „Alesund Avis" er der rike lakseforekomster på Øst-Grønland.

22 Juli 31

"Tidens Tegn" m. Hb, 21/8-38.

21 juli
**Støtt
norsk arbeid
på
Øst-Grønland.**

Dr. Alf Harlem	50.00
L. A. L. Larvik	5.00
A. B.	15.00
N. B.	10.00
Fra B., Stavanger	50.00
K. H.	5.00
H. S. V.	5.00
Fr. B., Stangvik	200.00

Tilsammen kr. 340.00
Før innkomet 4325.00

Ialt kr. 4665.00

Vår innsamling til Østgrønlandsaken, som vi sammen med andre aviser startet for noen dager siden, har kunnet glede sig ved en levende interesse og tilslutning fra alle hold. Store og små beløp — alle like kjærkomne — er strømmet inn og vi håper at farten skal holde sig, ja, vi er så formastelige å tro at den skal stige i de kommende dager slik at når uken er gått tilende skal vi ha nådd et beløp som der står respekt av.

Foruten „Norges Kvinner” har også „Innlandsposten” på Kongsvinger sluttet sig til innsamlingen, et eksempel, som vi håper riktig mange utenbys aviser vil følge.

Norges Skrifter "nr. 58"

21/7 - 1931.

For Haag i februar.

I kretser, som står den internasjonale domstol i Haag nær, mener man, at Grønlandsspørsmålet første gang kommer til behandling i begynnelsen av februar neste år.

Til Grønlandsarbeidet.

På vår liste er innkommet:

Frøken Tønder Olsen	kr. 500.—
Fru Ella Anker	» 10.—
Frk. Helga Anderssen »	10.—
Fru Ingeborg Boye »	10.—
Ole Weberg	» 10.—

21 juli 31

"Høfartskidende"

20/2-38

<sup>20. feb.
31</sup>
**Grønlands-
forskningen.**

Tegn bidrag!

Efterhvert som ferietiden ebber ut begynner bidragene til fondet for videnskabelig forskning å strømme inn, men det er ennå langt frem til et samlet beløp av praktisk betydning. Derfor — tegn bidrag! Stort eller lite, efter evne og vilje til å støtte en landsak.

Lørdag gav en anonym giver 1000 kr. Iformiddag mottok vi en check på 100 kr. fra N. A. P. Staubo. Videre fra Eli S. kr. 2,00.

Ialt er innkommet kr. 1 649,00.

Tegn bidrag. Liste er utlagt i «N. H. og S. T.»s ekspedisjon.

"Tidens Tegn"

m. 168, 20/2-37.

Sløtt	
norsk arbeid	
på	
Øst-Grønland.	
E. W.	1.00
Louise Isachsen	100.00
B. N. Ringelien	200.00
Y.	10.00
Thorvald Berg, Tønsberg	100.00
Tilsammen	411.00
Før er innkommet	3,914.00
Nu ialt	4,325.00

"Tidens Tegn"

n. 164 187/237

Støtt	
norsk arbeid	
på	
Øst-Grønland.	
A. Jørgensen	2.—
B. Hagerup Geelmeyden	50.—
T. K. T.	2.—
E.	2.—
Marit Moe	5.—
R. og A. K.	5.—
J. S.	2.—
Fra J. M. og H. Stange	15.—
Bergljot Høyer, Ula	100.—
Georg Eeg-Berg	10.—
<hr/>	
Tilsammen	kr. 193.—
Før er inkommet	kr. 3721.—
<hr/>	
Ialt	kr. 3914.—

"Tidens Tegn"

Nr. 163, 17. 2. 31.

Stor gave til Østgrønlands- saken.

Blandt de mange bidrag som igår blev tegnet på vår liste til støtte av norsk arbeid på Øst-Grønland, hadde vi også fornøielsen av å motta ett på 2000 kroner. Vedkommende giver ønsket å være anonym.

Det er et storartet eksempel på det rette fedrelandssinn og et varmt hjertelag. Og det viser også sammen med de øvrige bidragsydere den levende interesse og sterke tro som vårt folk har på det nye norske land.

Tegn derfor bidrag — om det er stort eller smått — det er like kjærkomment. Men la det helst skje idag!

Politimyndigheten på Øst-Grønland.

Spørsmålet om den nærmere utformning av ordningen med utøvelsen av politimyndigheten i det av Norge okkuperte distrikt på Øst-Grønland blev behandlet i forberedende statsråd igår og vil bli avgjort i statsråd hos kongen idag.

"Tidens Brev"
Nr. 163, 12-21.

Støtt 17 juli 31 norsk arbeid på 163 Øst-Grønland.	
O. L—g, Horten	50.00
A. T. Næss	10.00
Oberstløytnant Torkildsen	50.00
J. H. K., Asker	5.00
Professor Poulsson	50.00
K. Gjedrum	5.00
S. Wergeland, Ski	10.00
Th. Gunnarson	10.00
A. W. B.	10.00
V. S.	10.00
Adv. P. A. Holm	100.00
L. L.	10.00
H. Br.	10.00
X., S.fjord	25.00
E. S.	25.00
B. V., Oslo	10.00
Annonym	2000.00
Tilsammen	kr. 2390.00
Før er innkommet	„ 1331.00
Ialt	kr. 3721.00

"Tidens Tegn"

N. 162, 16/2 27.

Støtt norsk arbeid på Øst-Grønland.

Edv. M.	1.00
G. A. Larsen	50.—
J. Johansen	10.—
Else og G.	10.—
G. S. A.	5.—
E. R.	2.—
N. N.	500.—
W. N. E.	1.00
E. K.	1.—
P. A.	20.—

Tilsammen kr. 600.—

Før er inkommet kr. 731.—

Ialt kr. 1331.—

Til de aviser som har satt igang innsamling av midler til å støtte norsk arbeid på Østgrønland har også „Norges Kvinner” (redaktør Dagny Bjørnaraa) sluttet sig. Det gleder oss å se kvinnenenes første organ delta i dette arbeid for å befeste vår stilling på Østgrønland. Det gjelder nu at vi viser vår interesse for Grønlandsaken i gjerning. Tegn derfor bidrag — stort eller smått — helst idag.

Okkupasjonen på Øst-Grønland.

Utenriksdepartementet har idag mottatt skriftlig meddelelse fra Den faste domstol for mellemsøkelig rettspleie om at Danmark har innbragt tvisten i anledning av den norske okkupasjon på Østgrønland til prøvelse og avgjørelse.

Dagbladet 1877-1931.

Øst-Grønland.

Støtt innsamlingen!

Til de blad som går god for innsamlingen til norsk virksomhet på Øst-Grønland, kommer nu også «Norges Kvinner» ved redaktør Dagny Bjørnaraa.

Imorges har Dagbladet motatt:

S. E.	50,00
Øyvind, Jorunn og Sveinung	
Skeie	50,00
En gammel skipper	5,00
Før innkommet	215,00
	<hr/>
Hittil	320,00

"Tidenes Tegn"

17/2

Støtt
norsk arbeid
på
Øst-Grønland.

Igår mottok vi:

F. G.	10.—
Edvard Munch	200.—
Red. O. Thommessen	100.—
G. V.	10.—
B. K. (N. T. B.)	10.—
Tromsøgutt	5.—
V. V.	5.—
K. Wirøe	1.—
Anton	10.—
D. G.	5.—
O. K. Berg	50.—
Olaf Eriksen	10.—
T.	5.—
R.	5.—
Dr. Harry Fett	100.—
H.	5.—

Tilsammen kr. 531.—

Første aften kr. 200.—

Hittil kr. 731.—

På utallige måter har vi i de siste dager fått bevis på med hvilken enestående interesse

Grønlands-saken omfattes med.

Fra hele vårt vidstrakte land kommer der dagstøtt bud om at folket er våkent og vil verne om norsk rett på Øst-Grønland.

Denne interesse kan ikke gi sig bedre utslag enn i å støtte den innsamling, som vi nu efter tallrike opfordringer har satt i gang og som har fått en så heldig start.

Tegn Dem på listen — helst idag!

Eirik Raues land.

Det ser ut til at utenriksdepartementet har godkjent formen Eirik Raudes land. I så fall bør uttalen ikke bli Raude, men Raue.

Eirik den Røde het det på gammelt riksmål. Eirik den Raue var fra Jæren. Røde heter der raue og ikke raude.

Et eksempel: På Jæren sier de: Eg he raue henne (hender). På riksmål: Jeg har røde hender. På sønnmørsk og nordfjordsk sier de: Eg hev raude hender. For det øvrige land er denne uttale stiv. Den bør vel i ny-norsk hete: Eg har raue hender.

Et net heter nu både på riksmål og landsmål et naut. På Sørlandet vil det falle lettest å si et naud. Men når det i verset heter: „for naud og skam“, så går det ikke an å uttale d-en, da naud her betyr nød og ikke naut.

Undervisningsdepartementet bør få uttalen Eirik den Raue fastslått. Den er ledig og lett, og den vil falle naturlig for den største delen av vårt folk.

p. t. Kristiansand S., 13. juli 1931.
Arnt Øksnevad.

"Tidens Tegn"

14/
7-27

Oprop.

Landsmenn!

Den norske regjering har inn-
dratt en betydelig del av Øst-
Grønland under norsk statshøi-
het. Vi gleder oss alle over at
dette land er blitt norsk.

Den danske regjering har
sendt en stor ekspedisjon til
Eirik Raudes land på Øst-Grøn-
land. Denne ekspedisjon som nu
ligger under Grønlands kyst, er
rikt utstyrt med bidrag av den
danske stat og det mektige
Carlsbergfond.

De norske ishavsekspedisjo-
ner er fattige. De mangler ennu
anselige beløp for å fullføre de
videnskapelige og økonomiske
oppgaver, som de har satt sig på
Øst-Grønland.

Vi ber inntrengende alle
landsmenn som gleder sig over
det som i disse dager er skjedd:

Støtt det norske ar-
beid på Øst-Grønland!

Gi Deres skjerv — stor eller
liten. —

Helst idag!

De innkomne midler dispo-
neres av undertegnede presse-
komité:

„Dagbladet”,

Einar Skavlan.

„Norges Handels- og Sjøfarts-
tidende”,

K. Domaas.

„Tidens Tegn”,

Bjørn Thommessen.

Liste er utlagt i „Tidens Tegn”s
publikumshall.

Allerede igår eftermiddag mot-
tok vi:

Jens Thils — 100 kroner. Hono-
rar for artikkel „T. T.”

Professor Jon Skeie — 100 kro-
ner.

Norsk arbeide på Østgrønland

Det er ingen tvil om at de siste dages begivenheter som kulminerte i regjeringens godkjenning av okkupasjonen av Eirik Raudes land, er en naturlig konsekvens av den utvikling som har funnet sted på Øst-Grønland det siste decennium.

Det er nemlig ingen tilfældighet at Norge like etter verdenskrigen har forstått å trekke innenfor sitt virksomhetsområde både Svalbard, Jan Mayn og nu Eirik Raudes land.

Siden gamle dager har nordmenn drevet fangst og fiske i Nord-Atlanteren og Ishavet. Det har for dem vært den naturlige tumleplass. Her på havet og langs strenderne av de gamle norske biland har de søkt sitt naturlige utkomme.

Det har ikke vært noget lett arbeid. Det har heller ikke skaffet oss store rikdommer. Men det har da betydd det daglige brød for store deler av vår befolkning nordpå og vestpå.

Den del av Øst-Grønland, som nu heter Eirik Raudes land og som Danmark så sent som i 1921 anerkjente som ingenmannsland er ved norsk arbeid og norsk kolonisasjon de siste år trukket innenfor den norske aksjonskrets i Nordishavet.

Det er skjedd ikke ved store statsunderstøttede foretagender som de Danmark har satt i gang og som alle er endt i fiasko, fordi det nu en gang ikke er naturlig for dansker å reise til Øst-Grønland og søke sitt utkomme der. Nei, det er skjedd fordi nordmenn er fortrolig med livet i Ishavet og fordi Øst-Grønland er et naturlig felt for deres virksomhet og initiativ.

Vi vet ikke idag hvad Øst-Grønland er verd eller hvad det vil bety for oss i fremtiden. Det er jo ennu et utforsket kontinent. Men allerede idag betyr de reelle interesser vi ved slit og hårdt arbeid har skaffet oss på Øst-Grønland så store verdier at de har ført til den begivenhet, som har lagt nytt land under Norge.

Der er mange som tror at Grønland er et goldt og øde land uten nogen økonomisk betydning. I 1867, da U. S. A. kjøpte Alaska, var situasjonen den samme der. Kjøpet blev drevet igjennem under stor motstand. Folk kunde ikke forstå hvad man skulde med den jord- og stenørken. Idag innbringer bare laksefiskeriene 40—50 millioner dollars om året — syv ganger så meget som blev betalt for hele landområdet.

I den videnskapelige og øko-

logi og landbruk har vi sett også ved hjelp av private bidrag at de videnskapelige ekspedisjoner på Øst-Grønland har kunnet la sig realisere.

Ingen skal kunne si at den norske stat har økonomisk overanstrengt sig med hensyn til vårt arbeid på Øst-Grønland.

Dette viser bedre enn noget annet at Øst-Grønland ikke er et kunstig prestigespørsmål for oss, men et felt for våre naturlige, reelle interesser.

Nu når Eirik Raudes land er tatt i norsk besiddelse, gjelder det imidlertid at vi setter alle våre krefter inn for å utforske og kolonisere det.

Men til dette arbeid trenges penger.

Vi vet det er en vanskelig tid for både staten og de enkelte. Men efter det enstemmige krav som kom fra hele folket om å slå ring om okkupasjonen og efter de mange henvendelser som vi i den anledning har fått fra nær og fjern om å åpne en innsamling til støtte for norsk arbeid på Øst-Grønland, gir vi opropet vår varmeste tilslutning og håper at alle som har anledning vil yde sin del til det nye norske land.

"Tidens Tegn"

Norsk arbeide på Østgrønland

Det er ingen tvil om at de siste dages begivenheter som kulminerte i regjeringens godkjenning av okkupasjonen av Eirik Raudes land, er en naturlig konsekvens av den utvikling som har funnet sted på Øst-Grønland det siste decennium.

Det er nemlig ingen tilfældighet at Norge like etter verdenskrigen har forstått å trekke innenfor sitt virksomhetsområde både Svalbard, Jan Mayn og nu Eirik Raudes land.

Siden gamle dager har nordmenn drevet fangst og fiske i Nord-Atlanteren og Ishavet. Det har for dem vært den naturlige tumleplass. Her på havet og langs strenderne av de gamle norske biland har de søkt sitt naturlige utkomme.

Det har ikke vært noget lett arbeid. Det har heller ikke skaffet oss store rikdommer. Men det har da betydd det daglige brød for store deler av vår befolkning nordpå og vestpå.

Den del av Øst-Grønland, som nu heter Eirik Raudes land og som Danmark så sent som i 1921 anerkjente som ingenmannsland er ved norsk arbeid og norsk kolonisasjon de siste år trukket innenfor den norske aksjonscirkel i Nordishavet.

Det er skjedd ikke ved store statsunderstøttede foretagender som de Danmark har satt i gang og som alle er endt i fiasko, fordi det nu en gang ikke er naturlig for dansker å reise til Øst-Grønland og søke sitt utkomme der. Nei, det er skjedd fordi nordmenn er fortrolig med livet i Ishavet og fordi Øst-Grønland er et naturlig felt for deres virksomhet og initiativ.

Vi vet ikke idag hvad Øst-Grønland er verd eller hvad det vil bety for oss i fremtiden. Det er jo ennu et utforsket kontinent. Men allerede idag betyr de reelle interesser vi ved slit og hårdt arbeid har skaffet oss på Øst-Grønland så store verdier at

nomiske virksomhet, som har vært drevet på Øst-Grønland og som idag har lagt grunnlaget for Norges annekasjon av Eirik Raudes land, har den norske stat spilt en høist beskjeden rolle. Den har ikke kunstig holdt oppe nogen virksomhet på Øst-Grønland slik som den danske stat.

Det er private selskaper som har utrustet ekspedisjoner for fangst og fiske og det er stort sett også ved hjelp av private bidrag at de videnskapelige ekspedisjoner på Øst-Grønland har kunnet la sig realisere.

Ingen skal kunne si at den norske stat har økonomisk overanstrengt sig med hensyn til vårt arbeid på Øst-Grønland.

Dette viser bedre enn noget annet at Øst-Grønland ikke er et kunstig prestigespørsmål for oss, men et felt for våre naturlige, reelle interesser.

Nu når Eirik Raudes land er tatt i norsk besiddelse, gjelder det imidlertid at vi setter alle våre krefter inn for å utforske og kolonisere det.

Men til dette arbeid trenges penger.

Vi vet det er en vanskelig tid for både staten og de enkelte. Men efter det enstemmige krav som kom fra hele folket om å slå ring om okkupasjonen og efter de mange henvendelser som vi i den anledning har fått fra nær og fjern om å åpne en innsamling til støtte for norsk arbeid på Øst-Grønland, gir vi opropet vår varmeste tilslutning og håper at alle som har anledning vil yde sin del til det nye norske land.

Ljofarbstidende 14/8 - 1931.

Ljofarbst. 4.
14 juli 31

2den mask

til motorskib

LAURITZ

Øst-Grønland.

Vi offentliggjorde igår et oprop om innsamling av penger til det videnskapelige arbeide i grønlandske farvann.

Forholdet er det at der til dette arbeide er gitt utilstrekkelige bevilgninger og at privat hjelp er nødvendig, hvis arbeidet skal kunne gjennomføres efter planen.

Vi anbefaler saken på det beste, idet vi samtidig meddeler, at «Norges Kvinder», redaktør Dagny Bjørnaraa, har sluttet sig til de aviser, som har åpnet innsamling.

En liste finnes utlagt i ekspedisjonen.

"Dagbladet" nr. 160

13/7 - 1931.

Støtt norsk virksomhet på Øst-Grønland.

OPROP

Landsmenn!

Den norske regjering har inn-
dratt en betydelig del av Øst-
Grønland under norsk statshøi-
het. Vi gleder oss alle over at
dette land er blitt norsk.

Den danske regjering har
sendt en stor ekspedisjon til Ei-
rik Raudes land på Øst-Grøn-
land. Denne ekspedisjon som
nu ligger under Grønlands
kyst, er rikt utstyrt med
bidrag av den danske stat
og det mektige Carlsbergfond.

De norske ishavsekspedisjoner
er fattige. De mangler ennå an-

selige beløp for å fullføre de vi-
denskapelige og økonomiske op-
gaver, som de har satt sig på
Øst-Grønland.

Vi ber inntrengende alle lands-
menn som gleder sig over det
som i disse dager er skjedd:

Støtt det norske arbeid på Øst-
Grønland!

Gi Deres skjerv — stor eller
liten — helst idag!

De innkomne midler dispo-
neres av undertegnede presseko-
mité.

For Norges Handels- og Sjø-

fartstidende redaktør Domås,
for Dagbladet redaktør Skav-
lan, for Tidens Tegn fun-
gerende redaktør Bjørn Thom-
messen.

Liste til tegning av bidrag er
utlagt i Dagbladets ekspedisjon.

Dagbl. 160. 13 juli 31.

"Hjelpeskutten"
9/2-37.

Hjelpesk.
9/2

Amerikansk Grønlands- ekspedisjon på norsk fangstskute.

Filming, jakt og olje-
undersøkelser.

Tromsø, 8. juli.

Fangstfartøyet «Nordkap 2» av Tromsø, skipper Isak Isaksen, starter imorgen på en kombinert jakt-, fangst- og undersøkelsesekspedisjon til Grønland. Ekspedisjonen utrustes av billedhuggeren Talcott, som er kjent heroppe fra tidligere besøk. Talcott er ekspedisjonens leder og dessuten deltar 3 amerikanere, den norske læge Schiøtz og ingeniør Reinholdt. Man skal filme og fotografere land og dyr og drive bjørnejakt og laksefiske. Videre skal ekspedisjonen besøke de felter hvor man fant olje ifjor, og disse skal nu nærmere undersøkes av ingeniør Reinholdt.

Turen legges om Jan Mayen, som det er meningen å stå i stadig radioforbindelse med.

Støtt norsk virksomhet på Øst-Grønland.

OPROP

Landsmenn!

Den norske regjering har inn-
dratt en betydelig del av Øst-
Grønland under norsk statshøi-
het. Vi gleder oss alle over at
dette land er blitt norsk.

Den danske regjering har
sendt en stor ekspedisjon til
Eirik Raudes land på Øst-Grøn-
land. Denne ekspedisjon som
nu ligger under Grønlands kyst,
er rikt utstyrt med bidrag av
den danske stat og det mektige
Carlsbergfond.

De norske ishavsekspedisjoner
er fattige. De mangler ennu
anseelige beløp for å fullføre de
videnskapelige og økonomiske
oppgaver, som de har satt sig på
Øst-Grønland.

Vi ber inntrengende alle lands-
menn som gleder sig over det
som i disse dager er skjedd:

Støtt det norske ar-
beid på Øst-Grønland!

Gi Deres skjerv — stor eller
liten — helst idag!

De innkomne midler dispo-
neres av undertegnede presse-
komité:

Dagbladet,

Einar Skavlan.

Norges Handels- og Sjøfarts-
tidende,

K. Domaas.

Tidens Tegn,

Bjørn Thommessen.

Liste til tegning av bidrag er
utlagt i Dagbladets ekspedisjon.

På Grønlandslisten i Dagbla-
det er i formiddag tegnet:

Thau	100.00
J. T. (honorar for artik- kel i Dagbladet)	100.00
Anders og Hans Jacob	5.00
R. & E.	10.00

"Laktionen"

n. 153, 6/2-31

**2000 kr. til Grønlands-
forskningen.**

Grosserer Carl J. Christopher-
sen, som tidligere har skjenket
8000 kroner til norsk arktisk
forskning, har paany vist sin
store interesse for denne sak ved
aa forære Norges Svalbard- og Is-
havsundersøkelser 2000 kroner til
det norske forskningsarbeide paa
Øst-Grønland.

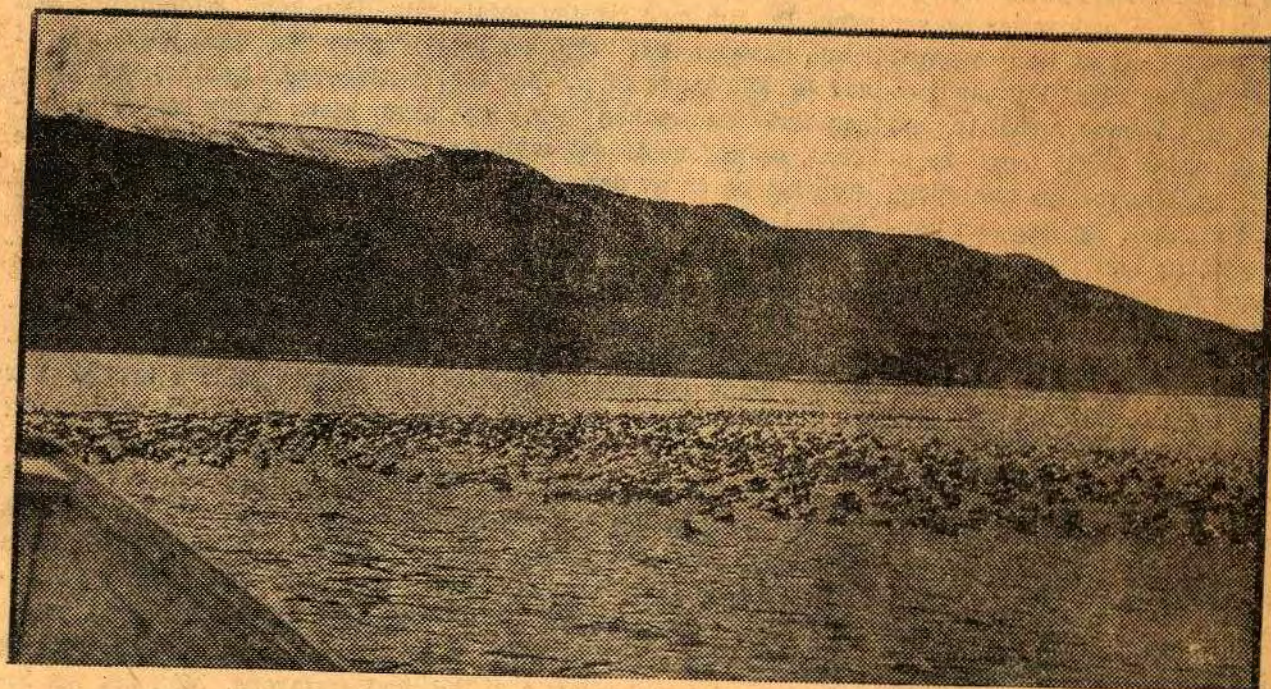
Til den norske Grønlands-ekspe-
disjon har ogsaa Norsk Brendsels-
olje A/S og Eagle Oil Co. gitt bi-
drag i form av varer.

Arbeiderbladet

4/8 - 1931.

ØST-GRØNLAND

LITT OM FORSKNINGSFERDER, FANGST, NATURFORHOLD OG DYRELIV

«Sjøkonger» på Grønland.

Øst-Grønland er aktuelt, ja mere enn enkelte setter pris på ser det ut til. Men nok om det. Her skal ikke snakkes politikk. Denne artikkel skal bare fortelle litt om fangst og forskningsferder, natur og dyreliv på denne vanskelig tilgjengelige arktiske kyst, hvor «ingen skulde tru at nokon kunde bu».

Grønlands østkyst strekker sig fra 60 n. br. til «Nordostrundingen» på ca. 83 n. br. En veldig distanse. Over dobbelt så

Hvad man enn mener om Grønlandsspørsmålet, så lar det sig ikke nekte at Danmark her har ydet en meget stor innsats i retning av forskningsarbeid, like fra løytnant Graahs karetlegning av kysten op til 65 n. br. til de store danske ekspedisjoner i vår tid. Men også engelske, tyske, franske, amerikanske, svenske og «last but not least» norske ekspedisjoner har deltatt i utforskning av Øst-Grønlands lange kyst. Det kan i denne forbindelse nevnes at mange av de

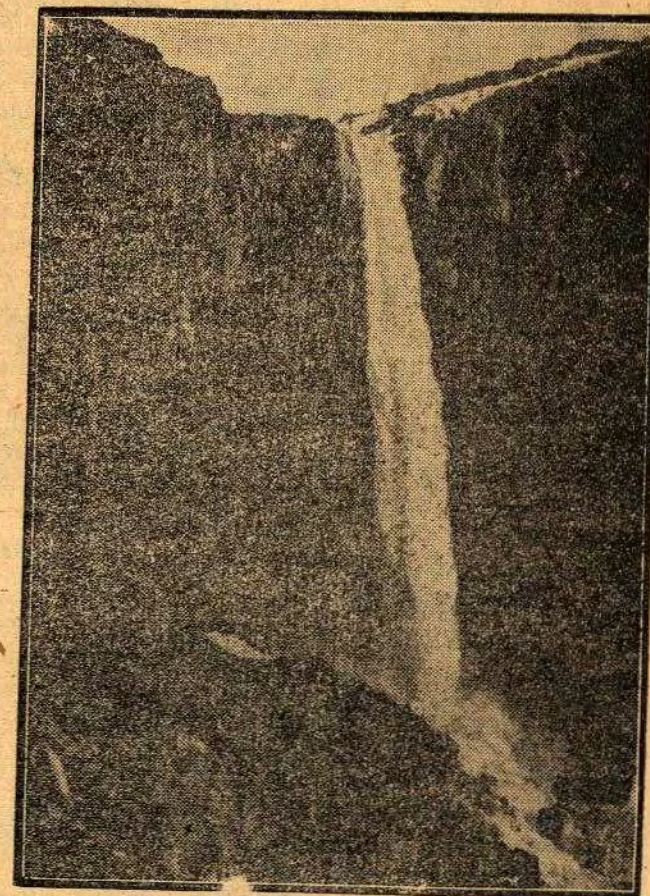
fangst av sel, klappmyss og hvalross langs kysten der. I 1845 bygget Sven Foyn således selfangeren «Håbet» og begynte fangst i vestisen og Danmarkstredet. I 1871 forliste «Håbet» oppe i vestisen og gikk ned med 50 mans besetning.

Selfangsten med de store barkskib med besetninger på 50—60 mann hadde en gyllen tid i siste halvdel av forrige århundre, men det tok slutt i 1911.

Nu drives fangsten med mindre damp- eller motordrevne far

blev utsendt av geofysisk institutt i Tromsø i 1922 for å oprette en trådløs stasjon for værvarsling i Myggbukta. Ekspedisjonen bestod av syv mann og var også basert på fangstvirksomhet i land. Stasjonen blev oprettet og fungerte efter programmet. I 1923 blev Geofysisk institutts nyinnkjøpte fartøi «Conrad Holmboe» avsendt med avløsningsmannskap. Gunnar Isachsen var med på denne tur. «Conrad Holmboe» nådde ikke frem, men havarerte i isen. Efterat folkene hadde stått ved pumpene dag og natt i ukevis nådde «C. H.» inn til Isaffjord på Island, hvor den blev landsatt og senere kondemnert. Da «Conrad Holmboe» gjennom sin trådløse telegrafterte hjem til Norge at den lå fast i isen og hadde betydelig skade, vakte det stor opsikt og ishavsfartøiet «Polarulv» blev sendt til undsetning både for «Conrad Holmboe» og «annimennen» i Myggbukta. Men heller ikke «Polarulv» kom frem. Den forliste og tre mann gikk overbord. De øvrige blev reddet og bragt til Island av den engelske tråler «China» av Hull.

Fra de syv mann i Myggbukta hørte man intet. Man visste de hadde forlatt stasjonen med «Anni» som hadde trådløs

Foss på Grønland.

herligheter? — Grønland er ikke bare is og stein. Inne i de dype fjorder kan man finne det arktiske paradisi. Selv aller nordligst i Grønland i Danmarksfjorden finnes det frodige gressmarker og pillekratt, som gir livsbetingelser for moskusokser, harer og ryper.

moskusokse og ren. Her regnes ikke med innførte dyrearter. Hunden kom til Grønland med eskimoene. Danskene har innført både gris, sau, geit og ku, samt katter, rotter og mus. De gamle nordmenn holdt også hester på Grønland.

Øst-Grønland er aktuelt, ja mere enn enkelte setter pris på ser det ut til. Men nok om det. Her skal ikke snakkes politikk. Denne artikkel skal bare fortelle litt om fangst og forskningsferder, natur og dyreliv på denne vanskelig tilgjengelige arktiske kyst, hvor «ingen skulde tru at nokon kunde bu».

Grønlands østkyst strekker sig fra 60 n. br. til «Nordostrundingen» på ca. 83 n. br. En veldig distanse. Over dobbelt så langt som fra Oslo til Tromsø. Midtveis på kysten ligger Scoresby sund, som går hele tre hundre km. inn i landet. Dett er kanskje den største fjord i verden. Det er først nord for denne fjorden at den norske interessesfære begynner. De engelske hvalfangere Scoresby, far og sønn, var de første som nådde inn til kysten her med skib. Det var i 1822. Engelske og hollandske hvalfangere hadde riktignok drevet fangst ut for Øst-Grønland helt fra omkring 1650, men de fikk bare leilighetsvis et glimt av kysten, for som bekjent går det langs hele kysten et bredt drivisbelte, som det meste av året er ugjennemtregelig; men når man først kommer gjennom isbeltet, hvilket bare kan skje ut på sommeren, finner man mange steder en bred landråk, hvor fartøier kan manøvrere og hvor fangst kan drives.

Efter Scoresbys ekspedisjon i 1822 har en rekke land sendt ekspedisjoner til Øst-Grønland således at hele den lange kyst nu er kjent og kartlagt i sine hovedtrekk, men også bare i hovedtrekkene, for ennå er her et rikt felt for forskere.

Hvad man enn mener om Grønlandsspørsmålet, så lar det sig ikke nekte at Danmark her har ydet en meget stor innsats i retning av forskningsarbeid, like fra løytnant Graahs karetlegning av kysten op til 65 n. br. til de store danske ekspedisjoner i vår tid. Men også engelske, tyske, franske, amerikanske, svenske og «last but not least» norske ekspedisjoner har deltatt i utforskning av Øst-Grønlands lange kyst. Det kan i denne forbindelse nevnes at mange av de utenlandske ekspedisjoner har benyttet sig av norske fartøier, norske skippere, isloser og fangstmenn.

«Nordmennene har opdaget Grønland og kolonisert det to ganger. Danskene har gjort mer for landets utforskning enn alle andre nasjoner til sammen, både i øst, vest og nord. Men veien til Grønland og gjennom isen har i gammel og ny tid gått i norske fartøiers kjølvann», sier Gunnar Isachsen i sin bok om Grønland.

Den praktiske besiddelsestagen av store deler av østkysten er gjort av norske ishavsfolk. I over 40 år har nordmenn drevet fangstvirksomhet på østkysten. Og de har inntil de siste år praktisk talt vært de eneste som har drevet fangst nord for Scoresby sund. Den første fangstekspedisjon som overvintret var Sevrin Liavaags med Alesundsskøiten «Floren». Det var i 1908. Liavaag selv og en mann omkom under en bjørnejakt. «Floren» var visstnok den siste skute med bare seilkraft ved Grønlands østkyst.

Lenge før den første fangststasjon blev opprettet på østkysten har nordmennene drevet

fangst av sel, klappmyss og hvalross langs kysten der. I 1845 bygget Sven Foyn således selfangeren «Håbet» og begynte fangst i vestisen og Danmarkstredet. I 1871 forliste «Håbet» oppe i vestisen og gikk ned med 50 mans besetning.

Selfangsten med de store barkskib med besetninger på 50—60 mann hadde en gyllen tid i siste halvdel av forrige århundre, men det tok slutt i 1911.

Nu drives fangsten med mindre damp- eller motordrevne fartøier som for størstedelen hører hjemme i Nord-Norge, Søndmøre og Alesund. Søndmøringene som nu råder over en meget stor ishavsfåte, gikk for alvor i gang med fangsten under Grønland omkring 1900. Foregangsmennene her var Peter Brandal og kjøbmenn Hans Kopperværn i Alesund. De har nok nu på dette område overfløyet sine læremestere nordlendingene.

Det er en stor innsats av energisk arbeid, mot og fremragende sjømannskap våre ishavsfolk har ydet. Drivisen er ikke å spøke med. Det kreves mer enn almindelig dyktige og erfarne folk til å hamle op med den.

Mange norske ishavsfartøier er gått inn i drivisen under Grønland og aldri kommet ut. I 1917 gikk således hele syv ishavsfartøier under i en forrykende storm her. Det var seks dampkuttere fra Møre og en fra Sandefjord. De gikk under med alle mann. I 1920 gikk to Alesundsfartøier under med alle mann i en seks dagers storm i de samme farvann.

Man vil erindre «Annimennene», som forsvant sporløst i isen ut for Øst-Grønland. «Anni I»

Island, hvor den blev landsatt og senere kondemnert. Da «Conrad Holmboe» gjennom sin trådløse telegrafterte hjem til Norge at den lå fast i isen og hadde betydelig skade, vakte det stor opsikt og ishavsfartøiet «Polarulv» blev sendt til undsetning både for «Conrad Holmboe» og «annimennene» i Myggbukta. Men heller ikke «Polarulv» kom frem. Den forliste og tre mann gikk overbord. De øvrige blev reddet og bragt til Island av den engelske tråler «China» av Hull.

Fra de syv mann i Myggbukta hørte man intet. Man visste de hadde forlatt stasjonen med «Anni» som hadde overvintret der, — men siden har man hverken hørt eller sett noe spor av «Anni» og de syv mann. Staten utlovet året etter en belønning til de som kunde finne eller bringe underretning om de forsvunne. Og Gunnar Isachsen blev sendt ut med «Quest» for å lete efter dem. Men det var forgjeves. — «Anni»-mennene fant nok sin grav i isen.

I det omstridte område på Øst-Grønland ligger nu over 80 norske fangsthytter. Adskillig over hundre norske ekspedisjoner har siden 1869 besøkt dette område av kysten. Fra 1926 har her vært 5 norske ekspedisjoner som har drevet vitenskapelig arbeid, nemlig Foldeviks ekspedisjon i årene 1926—28. Den norske Østgrønlands-ekspedisjon under Finn Devold 1928—30. En ekspedisjon under Harald Devold ligger der nu. Sommeren 1929 var Svalbardkontorets ekspedisjon der og kartla strøket omkring Sabineøya. Og endelig var dosent Hoel i de samme strøk ifjor, og han skal som bekjent avgårde også i år. — Det samlede antall danske ekspedisjoner — både vitenskapelige og praktiske — dreier sig omkring 15.

Hvad er det så dette vanskelig tilgjengelige land har å by på av

Foss på Grønland.

herligheter? — Grønland er ikke bare is og stein. Inne i de dype fjorder kan man finne det arktiske paradiset. Selv aller nordligst i Grønland i Danmarksfjorden finnes det frodige gressmarker og pilekratt, som gir livsbetingelser for moskusokser, harer og rypere.

Lenger syd, f. eks. inne i Sroresby sund, finnes armtykk dverg-bjerk, saftige beitestrekninger, krekling og mengder av blåbær, blomster og pil. Av karplanter skal det i alt på Grønland være ca. 378 arter. Til sammenligning kan anføres at Norge har ca. 1260 viltvoksende karplanter.

Om Grønland ikke egentlig er stedet for en vegetarianer, så kan det mange steder være et paradiset for en kjøtteter. Men det er ikke på landjorden, men havet som først og fremst er Grønlands matkilde. Et uuttømmelig forråds-kammer er havet rundt kysten. Men det er en rikdomskilde som bare kan utnyttes av den dyktige og energiske fangstmann, enten han nu er grønlander, eskimo eller hvit. — Den grønlandske fliskefauna teller omkring 100 arter. For grønlanderne selv spiller lodden en stor rolle som hovednæringsmiddel. Men de fanger også bl. a. kveite, laks, steinbit, håkjerring og hvitfisk, foruten narhval, sel og hvalross.

De norske fangstmenn som overvintret på østkysten, driver mest fangst av pelsdyr, blårev, hvitrev, ulv og bjørn. Ellers finnes det på Grønland bare 8 arter av landpattedyr. Foruten de foran nevnte: røyskatt, lemen, hare,

moskusokse og ren. Her regnes ikke med innførte dyrearter. Hunden, kom til Grønland med eskimoene. Danskene har innført både gris, sau, geit og ku, samt katter, rotter og mus. De gamle nordmenn holdt også hester på Grønland.

Av fugl finnes omkring 130 arter. Av rovfugler: havørn, falker og ugler. Rypere er det mange steder meget av. Svømmefugl finnes i mengde: ender, gjess, lom, alker og måker etc.

Vilhjalmur Stefanson har skrevet om «The friendly arctic», det vennlige arktis. Det eksisterer dette vennlige arktis, ikke minst på Grønlands østkyst. Der er livsvilkår, men bare for den fødte jeger og fangstmann som ikke venter å få noe uten å yde en innsats av seig utholdenhet.

Noen rikdom er det ikke å hente for fangstmannen. Han har et levebrød, som av og til bringer utbytte og ofte tap. Men tap eller vinning, fangstmannen er ofte mere tilfreds i sin snedekte bordhytte enn millionæren i sitt palats.

Rikdommen på Grønland ligger ikke i fangst, men i kanskje fremtidig grubevirksomhet. Alle- rede i mange år har danskene drevet kryolittgruber med stort utbytte. Det finnes kull på Grønland, og jern, kobber, grafitt etc. Det skulde derfor ikke være urimelig å tro at Grønlands rikdom ligger i fjellet.

G. A. JACOBSEN.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Aftenbladet

skriver den **25 JUNI 1931**

„Danmark“-Mændene fejrer Mindedag.

25-Aaret for Ekspeditionen, der lagde Slut-
stenen paa Grønlands Opdagelseshistorie.

En Samtale med en af Ekspeditions-
deltagerne, Direktør A. L. V. Manniche.

Dr. Manniche,
Danmark-Ekspeditionens Zoolog.

I Aftes samledes hos Havne-
mester, Løjtnant Thøstrup paa
Die Bruhnsvej i Charlottenlund en
fille Kreds af Mænd, for i al Stille-
dighed at fejre en Mindedag. Det
var de Mænd, der nu er tilbage af de
28, som deltog i Mylius-Erichsens
„Danmark - Ekspedition“ til det
nordlige Østgrønland. For i Gaar
var forløbet 25 Aar, siden Ekspedi-
tionsskibet, den gamle, norske Bark,
„Magdalene“, der blev døbt „Dan-
mark“, lagde ud fra Toldboden i Kø-
benhavn paa Vej til Opgaven at naa
saa nordlig en Breddegrad paa
Grønlands Østkyst som muligt og
derfra ved Slæderejser at kortlægge
de hidtil ganske ukendte Kyststræk-
ninger. Opgaven blev løst fuldt ud
i Tiden fra 1906 til Efteraaret 1908 —
og dermed blev intet mindre end
Slutstenen lagt paa Grønlands Op-
dagelseshistorie.

Om egentligt Jubilæum vil man
ikke høre Tale før til 25 Aaret for
Ekspeditionens Hjemkomst. Det er
stille, bramfri Mænd, som vel ved,
hvad de udrettede, men ikke gerne
vil have raabt højt om det.

**Mylius Erichsen — Manden,
der kunde sætte Humøret op.**

Vi sidder og passiarer med Orni-
thologen, Direktør A. L. V. Man-
niche, som var „Danmark-Ekspedi-
tionen“s Zoolog, om hans Minder fra
den Gang, spredte Glimt, der oply-
ser det Arbejde, der blev gjort, og
Mændenes Vilkaar.

— Hvordan gik det til, at De kom
med? siger jeg.

— De skulde have en Mand til at

Navnlig den sidste Vinter var drø-
fordi vi endnu gik i Uvished om vor
tre Kammerater, Mylius-Erichsen
Høeg-Hagens og Jørgen Brøndlund
Skæbne. De tre var draget mod Nord
med Kap Glacier ved Peary-Kanalen
som Maal og var blevet borte.
Vi havde opgivet det meste af Haab-
et, da Koch og Tobias drog ud paa
Eftersøgning. Det virkede næsten
som en Befrielse, da de kom tilbage,
efter at have fundet Brøndlund.
Koch var meget faamælende.

— De er døde alle tre, sagde han
lakonisk.

Senere fik vi saa at vide, at de
havde naaet deres Maal, men paa
Hjemvejen havde lidt Hungerdøden,
Mylius og Hagen nogle faa Mil, før
de naaede Depotet. Hertil havde
den udhungrede Brøndlund slæbt
sig, for at gøre sit til, at Efterverde-
nen kunde faa Underretning om de-
res Sejr, Kamp og Død. Mylius og
og Hagens Lig er aldrig blevet fun-
det.

De Krav, der stillede.

En Dag som i Dag er det navnlig
Mindet om vore tre døde Kamme-
rater, der trænger sig frem. De var
vidt forskellige, men Mænd, der be-
sad netop de Egenskaber, der kræves
paa en Færd som „Danmark-Ekspedi-
tionen“: al den Gaaen-paa, alt det
Mod og al den Arbejdskraft, som et
Menneske overhovedet kan præstere.
Saaledes udtrykte Mylius selv Kra-
vene.

Heldigvis er der dog ogsaa lyse
Minder, frem for alt om den herlige
Tilværelse at færdes, hvor ingen an-
dre Mennesker har sat Fod, hvor So-
len skinner Dag og Nat de tre
Fjerdedele af Aaret, hvor man kan
taale de største Anstrengelser, uden
at blive syg, hvis man undgaar For-
frysninger og Benbrud er det
underligt, at man altid længes derop
igen?

Tanker i Ensomheden

Vel havde vi ikke alle de Beha-
geligheder, som Ekspeditioner nu
om Dage kan faa. Men vi var vel
udrustede. Mylius havde gennem-
gaaet alt og intet glemt. Selvfølgelig
modte vi uhyre Anstrengelser. Vi
gik i Fare hver Dag. Men det tæn-
ker man ikke paa. Saa var det og-
saa umuligt at færdes dér.

— Hvad tænker man paa?

— Jeg laa alene i 12 Uger to Somre
borte fra Skibet, hvorfra der en Gang
om Ugen kom en Slæde for at se om

at den hænger fast ved Fingrene.
Naar Ærterne er spist, findes tilbage
paa Tallerkenen en Masse Haar —
Rester fra Poser og Dragter. De
Haar findes alle vegne. Men med
Renligheden maa man ikke tage det
saa nøje.

Værre bagefter end i Øje- blikket.

En Slæderejse er ikke at smide sig
om paa Læsset og lade Hundene lø-
be. Er der tungt Læs eller vanske-
lig Is, maa Kusken trave ved Siden
af eller skubbe paa. I dagevis kan
man traske saadan af Sted. Kun
hvis der er et Stykke flad Is, kan
man smide sig paa Slæden og hvile.
Naa, Anstrengelserne er værre at
tænke paa bagefter herhjemme, end
det var at være i dem.

— Et Tilfælde, der ser ud som en
Tanke, er, at Lauge Koch netop i
dette Jubilæumsaar drager med sin
store Ekspedition til de samme
Egne.

— Ja, han kommer dog ikke saa
nordligt som os. Vore Kartografer

rejste helt til Nordspidsen paa 84.
nordlig Grad. Han gaar til Dan-
markshavn paa 77 Gr., hvor vort
Skib laa i de godt to Aar, vi var der-
oppe og udrettede alt, indenfor hvert
Omraade, hvad et Menneske kan
præstere. Vi fik ud af det alt hvad
der kunde faas ud af det. Det tør
jeg vel nok sige? slutter den jubile-
rende „Danmark“-Mand.

Wolmer.

Dr. Manniche,
Danmark-Ekspeditionens Zoolog.

I Aftes samledes hos Havnemester, Løjtnant Thosttrup paa Die Bruhnsvej i Charlottenlund en lille Kreds af Mænd, for i al Stiltfærdighed at fejre en Mindedag. Det var de Mænd, der nu er tilbage af de 28, som deltog i Mylius-Erichsens „Danmark - Ekspedition“ til det nordlige Østgrønland. For i Gaar var forløbet 25 Aar, siden Ekspeditionsskibet, den gamle, norske Bark, „Magdalene“, der blev døbt „Danmark“, lagde ud fra Toldboden i København paa Vej til Opgaven at naa saa nordlig en Breddegrad paa Grønlands Østkyst som muligt og derfra ved Slæderejser at kortlægge de hidtil ganske ukendte Kyststrækninger. Opgaven blev løst fuldt ud i Tiden fra 1906 til Efteraaret 1908 — og dermed blev intet mindre end Slutstenen lagt paa Grønlands Opdagelseshistorie.

Om egentligt Jubilæum vil man ikke høre Tale før til 25 Aaret for Ekspeditionens Hjemkomst. Det er stille, bramfri Mænd, som vel ved, hvad de udrettede, men ikke gerne vil have raabt højt om det.

Mylius Erichsen — Manden, der kunde sætte Humøret op.

Vi sidder og passiarer med Ornithologen, Direktør A. L. V. Manniche, som var „Danmark-Ekspeditionen“s Zoolog, om hans Minder fra den Gang, spredte Glimt, der oplyser det Arbejde, der blev gjort, og Mændenes Vilkaar.

— Hvordan gik det til, at De kom med? siger jeg.

— De skulde have en Mand til at tage sig af Landpattedyrene og Fuglene. Jeg blev anbefalet til Mylius-Erichsen, fordi jeg havde en Del Erfaring og personlig havde stor Interesse i at se, hvorledes det forholdt sig deroppe med de Fugle, som vi ved passerer Danmark paa Træk. Og mine Forventninger blev ikke skuffede. Jeg fandt de Fugle, jeg ventede at træffe, nogle, som lever i Sydafrika om Vinteren og i Nordgrønland om Sommeren Tænk en Gang hvilken uhyre Strækning, de rejser. Jeg kendte ikke den Gang Mylius-Erichsen, men jeg lærte ham senere at kende som den prægtigste Rejsesfælle, der altid tog det haardeste Tag selv, altid var i godt Humør, altid rede til at opildne, naar det undertiden saa sort ud. Han havde en sjælden Evne til at sætte Stemningen op, naar det kneb. Og det kunde det, navnlig i Mørketiden.

De tre, der sejrede — og led Hungerdøden.

Den er slem at komme igennem. Den begynder i November og opfører først i Februar — en lang Tid, uden at have Forskel paa Nat og Dag. Der er Maane som her, og vi gjorde ogsaa nogle Slæderejser. Men den meste Tid var vi henvist til at leve om Bord paa Skibet. Kan De forestille Dem, hvor det maa virke deprimerende stadig at se de samme snavsede, ubarberede Ansigter, høre de samme Vittigheder og læse de samme gamle Blade, som vi havde tyret et halvt Hundrede Gange før.

Navnlig den sidste Vinter var drø, fordi vi endnu gik i Uvished om vore tre Kammerater, Mylius-Erichsen, Høeg-Hagens og Jørgen Brøndlunds Skæbne. De tre var draget mod Nord med Kap Glacier ved Peary-Kanalen som Maal og var blevet borte. Vi havde opgivet det meste af Haabet, da Koch og Tobias drog ud paa Eftersøgning. Det virkede næsten som en Befrielse, da de kom tilbage, efter at have fundet Brøndlund. Koch var meget faamælende.

— De er døde alle tre, sagde han lakonisk.

Senere fik vi saa at vide, at de havde naaet deres Maal, men paa Hjemvejen havde lidt Hungerdøden, Mylius og Hagen nogle faa Mil, før de naaede Depotet. Hertil havde den udhungrede Brøndlund slæbt sig, for at gøre sit til, at Efterverdenen kunde faa Underretning om deres Sejr, Kamp og Død. Mylius og Hagens Lig er aldrig blevet fundet.

De Krav, der stilledes.

En Dag som i Dag er det navnlig Mindet om vore tre døde Kammerater, der trænger sig frem. De var vidt forskellige, men Mænd, der besad netop de Egenskaber, der kræves paa en Færd som „Danmark-Ekspeditionen“: al den Gaaen-paa, alt det Mod og al den Arbejdskraft, som et Menneske overhovedet kan præstere. Saaledes udtrykte Mylius selv Kravene.

Heldigvis er der dog ogsaa lyse Minder, frem for alt om den herlige Tilværelse at færdes, hvor ingen andre Mennesker har sat Fod, hvor Solen skinner Dag og Nat de tre Fjerdedele af Aaret, hvor man kan taale de største Anstrengelser, uden at blive syg, hvis man undgaar Forfrysninger og Benbrud er det underligt, at man altid længes derop igen?

Tanker i Ensomheden

Vel havde vi ikke alle de Behageligheder, som Ekspeditioner nu om Dage kan faa. Men vi var vel udrustede. Mylius havde gennemgaaet alt og intet glemt. Selvfølgelig mødte vi uhyre Anstrengelser. Vi gik i Fare hver Dag. Men det tænker man ikke paa. Saa var det ogsaa umuligt at færdes dér.

— Hvad tænker man paa?

— Jeg laa alene i 12 Uger to Somre borte fra Skibet, hvorfra der en Gang om Ugen kom en Slæde for at se, om jeg eksisterede endnu. Jeg var saa optaget af mit Arbejde, alt det nye, Glæden over at kunne hjembringe alle de sjældne Ting, at det tog alle mine Tanker. Hjemvejen fik ikke særligt Tag i mig. Det kunde vel en Gang imellem ske, at de Tanker kom. Da var det ikke saa morsomt. Men der er intet andet end at tænke paa at faa udrettet noget. Den, der kun spekulerer paa at æde og drikke og faa Hyren til at dreje, dur ikke paa en Ekspedition.

Naar Skeen hænger fast ved Fingrene.

— Naar De nævner Anstrengelserne, hvad er det saa navnlig? Kulden?

— Den kan man nok hytte sig for, naar den er under \div 35 Grader. Men fra 35 til 42 begynder man at kunne mærke den, navnlig ude paa Slæderejserne. Man sveder i Soveposerne om Natten Fugtigheden fryser om Lagen til Is. Efterhaanden samles en Del, og naar man skal tå den op med sin Krop, saa er det ubehageligere end jeg kan fortælle og De beskrive. Kulden er saa haard, at man brænder Fingrene paa alt, hvad man rører ved. Naar man skal varme Mad, begynder man med at skaffe Isen af Ansigtet ved at holde det hen over Primusflammen. Saa smeltes fersk Is. Konserverdaasen aabnes med Øksehug, og det bundfrosne Indhold stemmes ud med et Stemmejern. Ens Ske bliver varmet i Ærterne, ellers vilde den være saa kold,

lig Is, maa Kusken trave ved Is af eller skubbe paa. I dagevis kan man traske saadan af Sted. Kun hvis der er et Stykke flad Is, kan man smide sig paa Slæden og hvile. Naa, Anstrengelserne er værre at tænke paa bagefter herhjemme, end det var at være i dem.

— Et Tilfælde, der ser ud som en Tanke, er, at Lauge Koch netop i dette Jubilæumsaar drager med sin store Ekspedition til de samme Egne.

— Ja, han kommer dog ikke saa nordligt som os. Vore Kartografer

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den 14 JUNI 1931

hvorledes der skal skaffes Dækning for en eventuel Overflytning af Statsmidler til Amt og Kommune.

Om selve Nødvendigheden af at nedbringe den faste Ejendomsbeskatning er der altsaa Enighed. Og Enighed er der om en Videreførelse af Lovgivningen mod „varefordyrende Prisaftaler“ samt om Toldspørgsmaalet; der kræves gennemgribende Revision i frihandelsvenlig Retning — foruden Ophævelse af Told paa Landbrugets særlige Driftsmidler. At der endelig ogsaa er Enighed om, at Renten bør sænkes og om Ønskeligheden af udvidet Akkordlovgivning, kan ikke undre. Med Spørgsmaalet om Moratorium for Afdrag paa Gæld har Udtalelsen ikke turdet binde an. Men Modet kan jo komme.

Hele Udtalelsen hviler paa den principielle Opfattelse, at Landbrugskrisen ikke kan modvirkes ved prishævende Foranstaltninger, og at Hjælpen derfor maa søges i en Sænkning af Udgifterne. Dette principielle Standpunkt er Venstres, og i Overensstemmelse hermed knæsetter Udtalelsen da ogsaa Parolen om Tilpasning i Venstres Forstand, det vil sige Tilpasning alene ved Nedskæring.

Fører for at have svigtet Briand ved Præsidentvalget, i hvert Fald for at have svækket hans Chancer ved at holde Taler om mellemfolkelige Spørgsmaal, navnlig om den tysk-østrigske Toldunions-Plan, der gik paa tværs af Fredspolitikken. De Venligheder, som Socialister og Social-Radikale her siger hinanden, vil ikke gøre Nydannelsen af Venstre-kartellet lettere, selv om de to Grupper hører til den Slags, som baade slaas og forliges. Men i Øjeblikket giver disse Brydninger ubestrideligt Kabinettet Laval Levechancer, som man næppe tiltroede det, da det blev dannet i Januar.

For Briand personlig har imidlertid helt andre Betragtninger end disse rent taktiske spillet den afgørende Rolle ved Beslutningen om, hvorvidt han skulde gaa eller blive. Han har haft Modgang med sin Politik, han har navnlig følt, at Stemningen begyndte at vende sig over for den trods alle Tillidserklæringer; han har ogsaa selv taget Hensyn hertil med sin bestemte Gøren Front mod den tysk-østrigske Toldunions-Plan og Revisionen af den gældende Erstatningsordning. Og der er heller ikke Tvivl om, at han straks efter Præsidentvalget tænkte alvorligt

Østgrønlandske Hovedsynspunkter.

Af Kai R. Dahl.

I den heftige Pressediskussion, Ishavsraadets Forsøg paa Indgriben i norsk Udenrigspolitik har fremkaldt, har man hidtil savnet en Drøftelse af to af Sagens Hovedpunkter, Omfanget af Nordmændenes Fangstinteresser i Nordøstgrønland og Grønlandernes Stilling til deres Forfædres gamle Fangstmarker deroppe. Fra norsk Side har man nøjedes med at hævde, at deres Fangstinteresser er betydelige, uden at jeg nogen Sinde har set en nøgtern Vurdering af Fangstens virkelige Værdi, mens vi Danske med vanlig Beskedenhed helt har glemt at omtale Hovedinteressenternes, vore Myndlinge Grønlandernes, navnlig Østgrønlandernes Stilling til denne for dem meget alvorlige Sag.

Lad os først se paa Fangstmulighederne i Nordøstgrønland, Stræk-

Berl. Tid., 14.—6.—31.

Cand. juris Kai R. Dahl, der i 1921 og 1923—24 berejste Østgrønland og efter Skonnerten „Teddy“s Forlis overvintrede i Angmagssalik, hævder i denne Kronik, at Grønlanderne er de eneste, som har reelle Erhvervsinteresser i Nordøstgrønland.

ningen fra Franz Joseph-Fjorden paa 73. nordlig Breddegrad og op til Hovgaards-Ø eller Nordost Rundingen. Vildtrigt er selve Landet langt fra, efter at Renerne for nogle Aar tier siden fuldstændigt er forsvundet. Der findes endnu paa sine Steder betydelige Moskus-Okseflokkene, men dette ædle Sturvildt har næsten ingen Salgsværdi for den europæiske Fangstmand. Fuglevildtet har endnu mindre Betydning. I de korte Sommermaaneder kan Jægerne skyde lidt Gæs, Edderfugle, Maager og undertiden Ryper, men det er ikke store Sager. Harer er ret almindelige, men tjener ogsaa kun til en kærkommen Afveksling i Jægerens ensformige Kost. Det eneste Vildt, der har virkelig Handelsværdi for europæiske Fangstmænd, er Pelsdyrene: Ræv og Bjørn. Ulven kommer ikke engang

i Betragtning, da dens Faatallighed, som staar i omvendt Forhold til den Skade, den anretter, og dens Snuhed gør den til et meget lidet lukrativt Fangstobjekt. For Resten er Ulveskind næsten intet værd som Handelsvare.

Ræve- og Bjørneskind er derimod stadig ret værdifulde, selv om Priserne er faldet stærkt i de senere Aar. Men kan Udbyttet betale europæiske Fangstfolks Togter til dette fjerne Land og deres aarelange Ophold deroppe? Det synes Nordmændene at mene, da deres Fangstfolks Erhvervsinteresser danner Hovedhjørnestenen i hele deres Aktion, men denne Betragtning holder ikke Stik for en nøgtern Vurdering. Byder Landet virkelig paa Muligheder for Storfangst, havde Østgrønland næppe faaet Lov til at ligge øde hen, saa længe Tilfældet har været. De norske Fangstskuder, der i Aarene før og under Krigen har gjort Afstikkere ind til Kysten, har enkelte Gange efterladt Folk, men deres Udbytte af Overvintringen har aldrig været stor. De har muligvis i et enkelt Tilfælde faaet Valuta for den sparsomme Udrustning, disse nøjsomme og dygtige Fangstfolk er blevet forsynet med,

men meget mere er det næppe blevet til. Forsøgene blev derfor ikke gentaget før i de allersidste Aar, da politiske og videnskabelige Hensyn er begyndt at spille ind, saaledes at Ekspeditionerne har faaet økonomisk Støtte fra anden Side. Betale sig har de nemlig aldrig været i Stand til, ja, jeg tør paastaa, at de, alle Udgifterne iberegnet, hvert eneste Aar har givet et klækkeligt Underskud.

Grunden til, at Udbyttet har været saa pauvert, ligger lige for. Hovedvildtet, de blaa og hvide Ræve, der skal betale Ekspeditionerne, forekommer alt for sparsomt. Tidligere har Forholdet muligvis været et andet, men i Øjeblikket er Sandheden den, at man kan vandre Mil efter Mil uden at se frisk Fod af Ræv, endslige Mikkel selv. De norske Fangstfolk er i de sidste Aar slaaet ind paa den eneste Jagtmetode, der synes at have Udsigt til Held, at forøge deres Aktionsradius. Paa deres Ski drager de milevidt bort fra deres Hovedbasis og støttende sig til smaa Jægerly, Jordhuler eller Halvtage anbragt under Klipperne passer de deres Sakse, som er spredt over mange Kvadratmil. Paa denne Maade har de i de sidste Aar fanget ganske

og Børn.
Begravelsen finder Sted Tirsdag d.
16. ds. Kl. 2¼ fra det store Kapel paa
Bispebjerg Kirkegaard, hvortil event.
Kranse venligst bedes sendt.

godt, men alligevel ikke saa meget, at deres Rejser og deres Overvintring har kunnet betale sig med de nuværende Pelspriser. Et simpelt Regnestykke vil vise dette. Paa Verdens største Ræveskindsauktion, den kongelige grønlandske Handels aarlige Bortsalg, er Gennemsnitsprisen paa Ræveskind i de sidste Aar faldet til ca. 200 Kr., men ikke engang saa meget kan de norske Fangstmænd vente at faa ind paa deres Ræveskind alene af den Grund, at der ikke i Nordostgrønland findes nær saa mange Blaaræve som i de grønlandske Kolonier. Paa Vestkysten er Forholdet mellem de langt værdifuldere Blaaræve og de ikke særlig efterspurgte hvide Ræve 3:1, mens det omvendte er Tilfældet i Nordostgrønland. Regner man derfor med en Gennemsnitspris af Kr. 150,— for nordostgrønlandske Ræve, skal Nordmændene være usædvanlig heldige for at naa op paa et nogenlunde hæderligt Udbytte. Det forlyder, at de 12—13 norske Fangstfolk, der har overvintret i Aar, skal have fanget mellem 100 og 150 Ræve, men selv denne overraskende gode Fangst giver dem kun 15—20.000 Kr., og det er ikke nok til at betale Ekspeditio-

nen. Tilmed maa man gaa ud fra, at dette Udbytte ligger i Nærheden af Maksimum. I daarlige Aar daler Fangsten let ned til det halve eller til Fjerdedelen.

Endelig maa man regne med, at den intensive Rævefangst, der i de sidste Aar er drevet i Nordostgrønland, hurtigt vil decimere Bestanden. Det vil med andre Ord gaa paa samme Maade her som paa Nordmændenes andre Fangstfelter.

Men Bjørnefangsten maa da kunne give stort Udbytte? Isbjørnen er jo hverken helt eller delvis stationær som Rævene, men Bestanden fornyes bestandig oppe fra det store Polbassin. Det sidste er rigtigt, men desværre er det gaaet Bjørnene, som det er gaaet Træksælerne, der, før Nordmændene begyndte deres store Isfangst, havde overordentlig Betydning for den grønlandske Befolkning, men nu tager af med uhyggelig Fart. Den europæiske Bjørnejagt har derfor aldrig betydet stort i Nordostgrønland, og det er ret faatallige og som oftest daarligt behandlede Skind, saa vel danske som norske Jægere har sendt hjem i de senere Aar. Da Prisen oven i Købet ligger væsent-

lig lavere end paa Ræveskind, har denne Fangst aldrig kunnet bøde væsentlig paa et i Forvejen daarligt Resultat. Andre Indtægtskilder kan de nordostgrønlandske Jægere nemlig ikke regne med. Det Par Sæler eller den Hvalros, det lykkes dem at nedlægge i Ny og Næ, kan kun bruges til Hundefoder.

Er Nordostgrønland da ganske værdiløs som Fangstmark? Ja, absolut for europæiske Jægere! Grunden hertil er først og fremmest, at Europæerne ikke sidder inde med den samme arktiske Fangstteknik som Grønlanderne. De danske og norske Jægere har altid været bundet til selve Landet, mens Grønlandernes Hovederhverv ligger paa Søen og i Isen. Det er almindelig kendt her — og jeg skal derfor ikke i Grønlands Moderland gaa ind paa dette Spørgsmaals Detailler — at Grønlandernes Eksistens fra gammel Tid har været baseret paa Sælfangst. I store Dele af Vestgrønland er Sælerne nu næsten forsvundet, saa at Befolkningen har maattet slaa ind paa andre Erhverv, men for Østgrønlanderne Angmagssalikere og Scoresbysundere er Sælen stadig det vigtigste Vildt.

Sælen føder Østgrønlanderne, Sælen klæder dem, mens Bjørnen, der endnu spiller en vis Rolle i denne Del af Landet, nærmest kan lignedes ved de store Lodder i Lotteriet, som giver den heldige Fanger uventet Kapital.

Mens Træksælerne som nævnt er taget stærkt af, findes de stationære Sælarter, først og fremmest Fjordsælerne, stadig i rigelig Mængde langs Østgrønlands Kyst, hvor Bestanden synes at holde sig ret konstant. Dette gælder ikke alene Angmagssalikomraadet, men i endnu højere Grad Scoresbysund og Egnene Nord for, hvor der de fleste Steder med godt Udbytte vil kunne drives Sæljagt af Grønlanderne, mens europæiske Fangstfolk, hvad Nordmændenes og Danskernes hidtidige Virksomhed tilstrækkelig tydeligt har vist, slet ikke kan basere deres Erhverv paa denne Fangst. De talrige gamle eskimolske Hustomter, der ligger spredt over hele Kysten, viser ogsaa, at Landet tidligere har kunnet føde en Befolkning, og alt tyder paa, at det samme stadig er Tilfældet, i Særdeleshed da Nutidens Grønlandere ikke i saa høj Grad som deres Forfædre er prisgivet den barske Natur, men altid

vil kunne støtte sig til danske Kolonipladser. Man maa derfor ikke opfatte det, at Landets tidligere Beboere er uddøde eller vandret bort, som et Bevis paa, at Nordostgrønland er ubeboeligt. Faa Hungermaaneder har kunnet bortrive en primitiv Eskimobefolkning, der muligvis ogsaa kan være gaaet til Grunde paa Grund af Sygdomme eller som Følge af de rasede Slægtsfejder, der tidligere hærgede Landet.

Scoresbysunds heldige Kolonisering er i øvrigt det bedste Bevis paa, at disse Paastande holder Stik i Praksis. Adskillige Steder Nord for Scoresbysund vil sikkert kunne byde Grønlanderne lige saa fortræffelige Levevilkaar, bl. a. Franz Josephfjorden, Gael Hampkesbugt og Claveringstrædet. Maa det da ikke være vor første og største Opgave, at holde Hævd over disse Landstrækninger, saa meget mere som de bevisligt ingen økonomisk Værdi har for andre Nationer, men i givet Tilfælde kan give haardt tiltrængt Plads for Grønlands egne Børn. Skulde Nordmændene endelig hævde, at deres Sælfanger-skuder paa Sommertogtet en enkelt Gang under Land kan fange

nogle Bjørne, Sæler eller Hvalrosser — de sidste er for Resten allerede næsten udryddet — vil det ikke være uoverkommelige en Gang for alle at erstatte dem dette Tab. Omregnet i rede Penge vil det ikke beløbe sig til en Brøkdels af de Summer, Nordmændene i de senere Aar har givet ud til Østgrønlands Trykssværte. Hovedformålet for os Danske maa da være ikke at forsøgtse Grønlandernes naturlige Ret til at Aare at tage hele deres store Land, som de og de alene har Betlingelse for at udnytte, i Besiddelse. Skal der endelig forhandles, lad det da ske i Samraad med Grønlanderne selv. De vil sikkert ikke i saa høj Grad som vore Forhandlere i 1923—24 lade sig forlede til Sognepolitik. Jeg kan derfor nu ligesom for syv Aar siden, da jeg skrev min Bog „Paa Isflage langs Østgrønland“, slutte med at udtale Haabet om, at Landet altid maa ligge saaledes, at Grønlanderne, hvis deres nuværende Fangstomraader skulde blive daarligere end de er, kan ty til Nordostgrønland og der faa Lov at fortsætte deres gamle, frie Jægerliv.

Kai R. Dahl.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Borlingske Tidende

skriver den

27. APR. 1931

En svensk Flyve-Ekspedition til Grønland?

*For at undsætte den forsvundne engelske
Meteorolog Courtauld.*

Under Ledelse af Kaptajn Ahrenberg.

Fra vor Korrespondent.

STOCKHOLM, SØNDAG AFTEN.

EFTER hvad „Svenska Dagbladet“ i Aften erfarer, vil der antagelig i Løbet af Mandagen blive truffet Afgørelse i Spørgsmaalet om at udsende en svensk Flyverekspedition til Grønland. Det gælder Undsætning af det savnede Medlem af den engelske videnskabelige Ekspedition, som under Ledelse af Mr. H. G. Watkins er beskæftiget med meteorologiske Undersøgelser paa den grønlandske Indlandsis. Det paagældende Medlem er Mr. Augustine Courtauld, der ene Mand har tilbragt Vinteren paa Indlandsisen ca. 200 Kilometer fra Kysten for her at foretage meteorologiske Undersøgelser.

Der har i de sidste Dage været forhandlet mellem Luftfartministeriet i London og Aëro-Transport i Stockholm om Udsendelse af en Flyverekspedition til Grønland for at finde Mr. Courtauld. Det har været Meningen, at den kendte Flyver Ahrenberg skulde lede den svenske Undsætningsekspedition. En Repræsentant for det engelske Luftfartministerium vil Mandag Morgen ankomme til Stockholm for at træffe de endelige Aftaler med Aëro-Transport, og hvis Sagen gaar i Orden, vil Ahrenberg med en af Aëro-Transports bedste Maskiner en af Dagene flyve til Grønland. Ahrenberg vil formodentlig denne Gang starte fra Malmø. Han vil blive ledsaget af en Mekaniker og sandsynligvis ogsaa af en Radiotelegrafist, der formodentlig bliver Robert Junglund. Naar Ahrenberg er valgt til at staa i Spidsen for Ekspeditionen, skyldes det selvfølgelig de Erfaringer, han indhøstede under sit Forsøg for to Aar siden paa at flyve til Amerika via Island og Grønland. Ogsaa denne Gang vil Flyvningen ske over Island.

gaaende Undersøgelse i Gang, og derfor er Henvendelsen sket til Sverige. Courtauld menes i øvrigt at have Proviant nok til den nærmeste Tid.

Aëro-Transports Chef, Kaptajn Florman, meddeler i Aften paa Forespørgsel, at han ikke anser de flyvetekniske Vanskeligheder for at være større, end at de vil kunne løses af en saa erfaren og dygtig Flyver som Ahrenberg.

Alene paa Indlandsisen i Vinter.

Den engelske meteorologiske Ekspedition under Watkins Ledelse er som bekendt udsendt for at undersøge Mulighederne for en fast Flyverute fra England til Canada via Grønland. Mr. Courtauld, der er en Søn af den kendte Mæcen og Kunstsilkefabrikant, er en meget dygtig Meteorolog og kendt bl. a. fra sin Bestigning af det 2940 Meter høje Petermann-Bjerg i Nordøstgrønland — Polaromraadets højeste Bjergtop. Den engelske Ekspedition har Station i Angmagssalik, og Courtauld blev allerede i Oktober sidste Aar ene sendt op til den fremskudte Post, 200 Kilometer fra Kysten. Midt i December blev der sendt en Provianteringsekspedition op til ham, og denne kunde ved sin Tilbagekomst melde alt vel. Den næste Provianteringsekspedition afgik planmæssigt i Marts Maaned, men vendte tilbage uden at kunne finde Courtauld. Der er afsendt en ny Ekspedition, men Englænderne har altsaa ment det rigtigt straks at faa sat en videre

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

B. T.

skriver den 27. APR. 1931

Kapt. Albin Ahrenberg flyver en af Dagene til Grønland.

Han skal undsætte den forsvundne engelske
Ekspedition paa Grønlands Indlandsis.

FOR nogen Tid siden meddeltes det, at den engelske Ekspedition, som i nogen Tid har haft Station i Nærheden af Angmagssalik paa Grønlands Østkyst, nærrede alvorlig Ængstelse for et af Medlemmernes Skæbne, idet en ung Meteorolog, Mr. Courtauld, befrygtedes at være forsvundet paa Grønlands Indlandsis. Fra Ekspeditionens Hovedkvarter udsendte man et Slædehold, som havde til Opgave at eftersøge ham, men Holdet vendte tilbage og kunde kun meddele, at det ikke havde været muligt at finde Kammeraten.

Ekspeditionen har ligeledes et Par smaa de Haviland Moth-Flyvemaskiner til Raadighed, men da disse er forsynet med Hjul, er de ikke egnede til en Eftersøgning ind over Isen, og man har derfor telegraferet til England og anmodet om Assistance.

Mr. Courtaulds Fader, der er meget velhavende, rettede straks Henvendelse til det engelske Luftfartsministerium, og dette har i de sidste Dage forhandlet med det store svenske Flyveselskab „Aëro-Transport“ om at faa sendt en Maskine til Grønland for straks at paabegynde Eftersøgningen. Og i Dag til Morgen er en Repræsentant for det engelske Luft-

farts-Ministerium ankommet til Stockholm for at slutte den endelige Aftale med Chefen for det svenske Flyveselskab, Kaptajn Florman.

Morgensamtale med Kaptajn Ahrenberg.

Vi har til Morgen haft en Samtale med Kaptajn Albin Ahrenberg, som for Tiden opholder sig i Malmø.

— Det er for tidligt endnu, at sige noget bestemt, siger Kaptajnen, der er en Del Smaating, som først skal bringes i Orden, men det er vel sandsynligt, at Flyvningen kommer i Orden.

— Hvornaar finder Starten da Sted?

— Saa snart alle Formaliteterne er i Orden, kan vi flyve, mere er der ikke at sige i Øjeblikket.

Ogsaa Henvendelse til Danmark.

For øvrigt er der i Gaar rettet Henvendelse til de danske Myndigheder om at være Flyve-Ekspeditionen behjælpelig med Ordningen af forskellige Ting. Blandt andet har Ahrenberg ønsket at faa de flest mulige Oplysninger om Landings- og Isforholdene ved Angmagssalik. Starten vil finde Sted fra Malmø.

—ge.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Berlingske Tidende

skriver den 25. APR. 1931

James Den engelske Aero-log- Ekspedition i Øst- Grønland.

*Bekymringer for en af Deltagerne, der har
overvintret paa Indlandsisen.*

LONDON, FREDAG RB.

DER næres Ængstelse for et Medlem af den britiske Ekspedition vedrørende Planlæggelsen af arktiske Luftruter *Augustine Courtauld*. Courtauld paatog sig frivilligt at forblive en Vinter over alene paa en lille Station, som Ekspeditionen oprettede paa Grønlands Indlandsis med det Formaal at foretage meteorologiske Observationer.

„Times“ skriver, at en i Marts Maaned udsendt Hjælpeekspedition ikke var i Stand til at lokalisere Stationen grundet paa meget daarligt Vejr. En anden større Hjælpeekspedition med *H. G. Watson* som Fører er nu paa Vej over Indlandsisen og haaber at naa frem til Stationen før Maanedens Slutning.

Ekspeditionen kom til Grønland med „Quest“ i Fjor.

*Den savnede Courtauld kan godt
være i Behold.*

Den paagældende Ekspedition, hvis Chef er den i Telegrammet nævnte *Mr. H. G. Watson*, kom til Østgrønland i Fjor med det bekendte norske Fangst- og Ekspeditionsskib „Quest“. Den var blevet varmt anbefalet af „Royal Geographical Society“ i London og havde af Styrelsen af Kolonierne i Grønland faaet Tilladelse til at gaa i Land og slaa sig ned ved Angmagssalik-Fjorden, hvor den indret-

tede sig en Basis. Ekspeditionens Hovedformaal var at foretage aërologiske Studier, i første Række med det for Øje at undersøge Mulighederne for Oprettelsen af en Flyverute Amerika-England via Grønland. Den af Kolonistylelsen givne Indrømmelse omfattede ogsaa Tilladelse til at opretholde Radio-Forbindelse med England, forsaavidt angaar Meddelelser vedrørende Ekspeditionen.

Der deltager i alt en Snøs Mand i Ekspeditionen — flere af dem er dygtige Videnskabsmænd og Flyve-Eksperter — og en af dem har altsaa devoveret sig til Overvintring et Sted inde paa Indlandsisen Vest for Bunden af Angmagssalik-Fjordområdet.

Naar det nu, som det hedder i Telegrammet, ikke er lykkedes den i Marts Maaned udsendt Hjælpeekspedition at lokalisere Stationen paa Grund af daarligt Vejr, kan dette naturligvis nok give Anledning til at nære nogen Bekymring for Courtauld; det er jo i det hele taget ikke Legeværk hverken at overvin-tre paa eller at færdes paa Grønlands Indlandsis Vinterdage. Men — som en Grønlands-Ekspert siger til os — der skal Held til paa disse Omraader i daarlige Vejr, under Forhold, hvor det maaske er umuligt at foretage Solobservationer, at finde en saadan Station. Hjælpeekspeditionen kan maaske i Snestorm have været ganske tæt ved Stationen uden at kunne finde den.

Nu paa denne Aarstid og med en større udsendt Hjælpe-Ekspedition er der betydelig større Chance for at finde Courtauld, saa der er næppe endnu Grund til at skrive ham paa Tabslisten. Ekspeditionens Chef, *H. G. Watson* skal være en dygtig og energisk Mand. — d.

*National Tidende "nr 19.843.
Lørdag 25 april 1931.*

DEN ENSOMME MAND PAA INDLANDS-ISEN

*Ængstelse for Meteorologen
Courtauld, der har overvintret
alene paa Isen.*

London, Fredag. R. B.

DER næres Ængstelse for et Medlem af den britiske Ekspedition vedrørende Planlæggelsen af arktiske Luftruter *Augustine Courtauld*. Courtauld paatog sig frivilligt at forblive en Vinter over alene paa en lille Station, som Ekspeditionen oprettede paa Grønlands Indlandsis med det Formaal at foretage Meteorologiske Observationer.

Times skriver, at en i Marts Maaned udsendt Hjelpeekspedition ikke var i Stand til at lokalisere Stationen grundet paa meget daarligt Vejr. En anden større Ekspedition med *H. G. Watson* som Fører er nu paa Vej over Indlandsisen og haaber at naa frem til Stationen før Maanedens Slutning.

Dir. Daugaard-Jensen:

Vi forespurgte i Aftes Direktør *Daugaard-Jensen*, om han havde hørt noget nærmere om Courtaulds Skæbne.

— Det har jeg i og for sig ikke, oplyste Direktøren, men jeg mener heller ikke, at der *behøver* at være tilstødt ham noget alvorligt.

Det fremgaar af Meddelelsen, at der har været meget daarligt Vejr, og der skal ikke meget til, førend det hele staar i Snøreg og man ikke kan se en Fod frem.

— Havde Courtauld Radio?

— Nej, ingen *Sender* i hvert Fald.

Ekspeditionen ankom til Grønland sidste Aar med det kendte norske Skib „Quest“.

*National Tidende nr 19.787.
Fredag 24 april 1931.*

Ogsaa islandske Ekspeditioner til Grønland.

Efter hvad norsk *Aftenposten* meddeler fra Reykjavik, er der i den islandske Hovedstad dannet et Aktieselskab, som agter at drive Fangst af Sæler, Ræve og Isbjørne i Østgrønland — „med andre Ord optage Konkurrencen med Nordmændene“. Det er Meningen at opføre Fangsthytter i Egnene ved Dusenfjorden og overvintre dér.

Samtidig har Direktøren for det oldislandske Museum Thordarsson og Professorerne Sigurd Nordal og Olafur Lauritsson planlagt en Ekspedition til Vestgrønland med den Opgave at undersøge Landets første Bebyggelse.

Et Andragende om Statsunderstøttelse til denne sidste Ekspedition var indsendt til Altinget. Hvorvidt den har kunnet komme til Behandling inden Tingets Opløsning, vides ikke.

'Sasangeren' nr 89.

Monday 20 april 1931.

Øst-Grønland.

„Norges Handels- og Sjøfartstidende" skriver i en redaksjonell artikkel følgende om Øst-Grønland:

„Med den danske tre-årsplan er Øst-Grønlands-saken bragt inn i en fase, som rimeligvis vil føre til at også suverenitets-spørsmålet hurtig må avgjøres

Denne plan omfatter åpenbart systematiske forsøk på i løpet av noen år å fordrive nordmennene fra de områder hvor de driver sin næring, hvor de har sine hytter og hvor de har rett til å forbli etter Øst-Grønlandstraktaten, som etter folkeretten.

I „Nanok"s generalforsamling igår er dette åpent innrømmet for det halvprivate selskaps vedkommende.

Det forekommer oss, at det vilde være uhensiktsmessig i flere henseender om saken skulde utarte til et kappløp om besittelsestagen uten hensyn til fortidsbruk, næringsinteresser og behov.

Det danske fremstøt bringer den norske regjering i en tvangssituasjon. Den blir nødt til å fremkalle en avgjørelse av suverenitets-spørsmålet hurtigst mulig, før det lykkes å skape en annen faktisk tilstand på Øst-Grønland enn den som nu er tilstede. Vi tillater oss derfor å henstille til den norske regjering å ta skritt som må føre til, at saken innbringes for voldgiftsretten i Haag snarest mulig."

*Lasarets Aftenblad nr 79.
Torsdag 8 april 1931*

Norsk utnyttelse av lakserikdommen på Øst-Grønland.

Lauge Koch sier sin mening.

Kjøbenhavn: I anledning av en meddelelse om at det i Bergen er dannet et fiskeriselskap til utnyttelse av lakserikdommen på Øst-Grønland uttaler dr. Lauge Koch til Ekstrabladet: Hvis det blir noen større norsk aktivitet, tror jeg det bare blir tale om et kortvarig og kostbart eksperiment. Personlig tviler jeg på at sydishavsfarerne i større antall tar op til Øst-Grønland. Det krever mange penger til proviant og annet utstyr, pelsprisene er kommet langt ned, og forbindelsen med omverdenen er så sparsom, at den som til sommeren tar på 1 års besøk til Øst-Grønland, berøver sig adgangen til å komme hjem igjen i rett tid til kvalfangstens gjenoptagelse. Men muligheten for en norsk invasjon av hittil ukjent omfang er naturligvis til stede, og ingen kan nu bestemt si hvorledes det hele vil utvikle sig.

*Tidens Tegn nr 39.
Tirsdag 7 april 1931.*

Dr. Lauge Koch om det nye norske fiskeriselskap.

„Jeg tror det bare blir tale om et kortvarig og kostbart eksperiment“.

Kjøbenhavn, 6. april.
I anledning av en meddelelse om at det i Bergen er dannet et fiskeriselskap til utnyttelse av lakserikdommene på Øst-Grønland uttaler dr. Lauge Koch til „Ekstrabladet“ bl. a.: Hvis det blir noen større norsk aktivitet tror jeg dog det bare blir tale om et kortvarig og kostbart eksperiment. Personlig tviler jeg på at Sydishavsfarerne i større antall tar op til Øst-Grønland. Det

krever mange penger til proviant og annet utstyr. Pelsprisene er kommet langt ned, forbindelsen med omverdenen så sparsom at den som til sommeren tar på et års besøk til Øst-Grønland berøver sig adgangen til å komme hjem igjen i rett tid til hvalfangstens gjenoptagelse. Men muligheten for en norsk invasjon av hittil ukjent omfang er naturligvis tilstede og ingen kan nu temt si hvorledes det hele vil utvikle sig.

*Stavanger Aftenblad nr 75.
mandag 30 marts 1931.*

**Islandsrypene utvandrer
til Grønland.**

Reykjavik: Det har vakt forundring at den islandske rype i år nesten er forsvunnet. Jakten på denne fugl var i mange distrikter på Island en god binæring, idet det her var tale om en utførselsartikkel. De islandske aviser inneholder i disse dager meddelelser fra de nordvestlige distrikter som forklarer fenomenet. Det er nemlig iakttatt store rype-trekk over Danmarkstredet i retning av Øst-Grønland.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Blade **Kristeligt Dagblad**

28 MRS. 1931
skrives den
Den islandske Rype

Amundsen
**Østgrønland over ogsaa sin
Tiltrækning paa den.**

Reykjavik, Fredag.

Det har vakt Forundring, at den islandske Rype i Aar næsten er forsvunden. Jagten paa denne Fugl afgav i mange Egne af Island et godt Bierhverv, idet der her var Tale om en Udførselsartikel. De islandske Blade indeholder i disse Dage Meddelelser fra de nordvestlige Egne, hvorved Fænomenet forklares, idet der er iagttaget store Rype-træk over Danmark-Strædet i Retning af Østgrønland.

Hogalund nr 73.

Torsdag 26 marts 1931.

DANSKENE UNDERLEGGES SIG GRØNLAND.

Vedtak i Folke- tinget igår.

Kjøbenhavn: Folketinget har igår vedtatt en utvidelse av de danske fangstmenns virkeområde på Grønland.

Forslaget går omtrent ut på det samme som de bestående forhold, men virkeområdet utvides til 65 grader og 15 minutter nordlig bredde.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Politiken**

skriver den 12. MRS. 1931

Lundal
**Danmark og
Østgrønland**

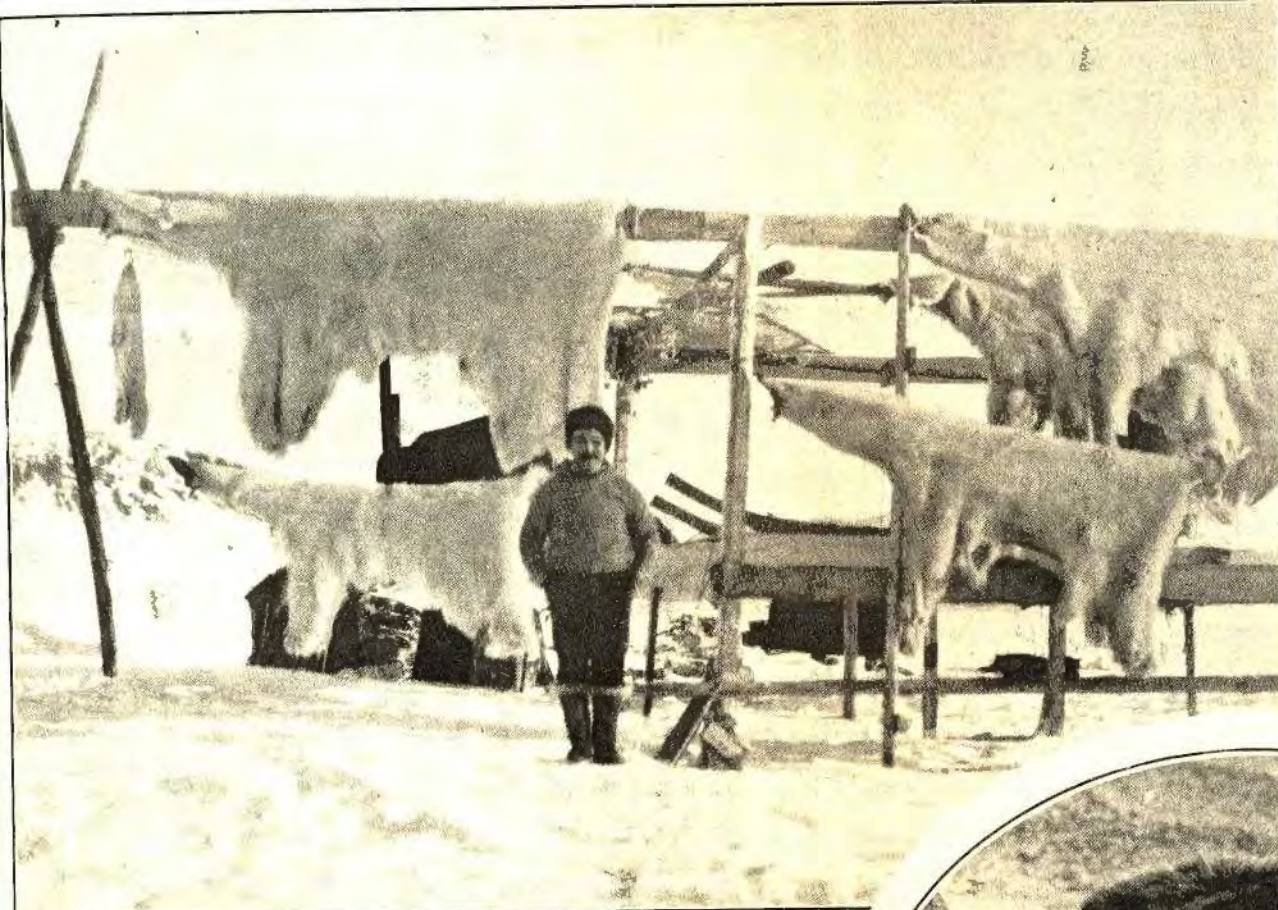
Den første Film deroppefra.

Dr. Lauge Koch.

I disse Dage, hvor Bolgerne gaar højt om Østgrønland, vil det være af den allerstørste Interesse for vore Læsere at faa et nøjagtigt Billede af, hvorledes der ser ud og hvorledes der leves i de omstridte Egne. De vil faa Lejlighed dertil i Morgen Aften i Foredragssalen, idet det er lykkedes at faa Dr. Lauge Koch til at gentage det Filmsforedrag, han har holdt i Odd Fellow-Palæet. Dr. Koch fortæller om Østgrønlands Opdagelseshistorie og giver en Oversigt over sine egne Ekspeditioner, ligesom han gør Rede for de nyeste Planer for det store danske Fremstød i Østgrønland. Derefter fremviser han den Film, en af Ekspeditionsdeltagerne, den unge Botaniker Seidenfaden, der tillige er en fortrinlig Fotograf, har taget og som viser baade den skønne og mægtige Natur og det mærkelige og betagende Dyreliv. Desuden ser man, hvorledes Ekspeditionens Videnskabsmænd udfører deres ofte farifulde Arbejde, ikke mindst naar de maa bane sig Vej gennem Storisn.

Det bliver med andre Ord en af Foredragssalens „store“ Aftenor, og der er allerede Efterspørgsel efter Billetterne. Vi anbefaler derfor vore Læsere at sikre sig ved at forudbestille deres Billet i Telegramhallens Kiosk (Telefon 8511). Billetterne koster 1 Kr. Foredraget begynder Kl. 20,30.

belige Fartøjer søger de fuldbefarne Jægere milevidt tilhavs for at opspore Sælerne og Hvalernes Opholdssteder, og de viger ikke tilbage for at optage Kampen med Havets største Pattedyr.

Medens Mændene saaledes tilbringer det meste af deres Liv paa Jagt, er det Kvindernes Arbejde at tilvirke og hengemme Fangsten, sørge for den lille primitive Husholdning og frem for alt passe Børnene.

Alwin Pedersen.

Øverst: Østgrønlandsk Bjørnejæger med sit Bytte.

I Midten Østgrønlandsk Fanger og en Moskusokse.

Nederst: Sælfanger med en dræbt Remmesæl.

on trives i Sprækker og Revner i den nøg-

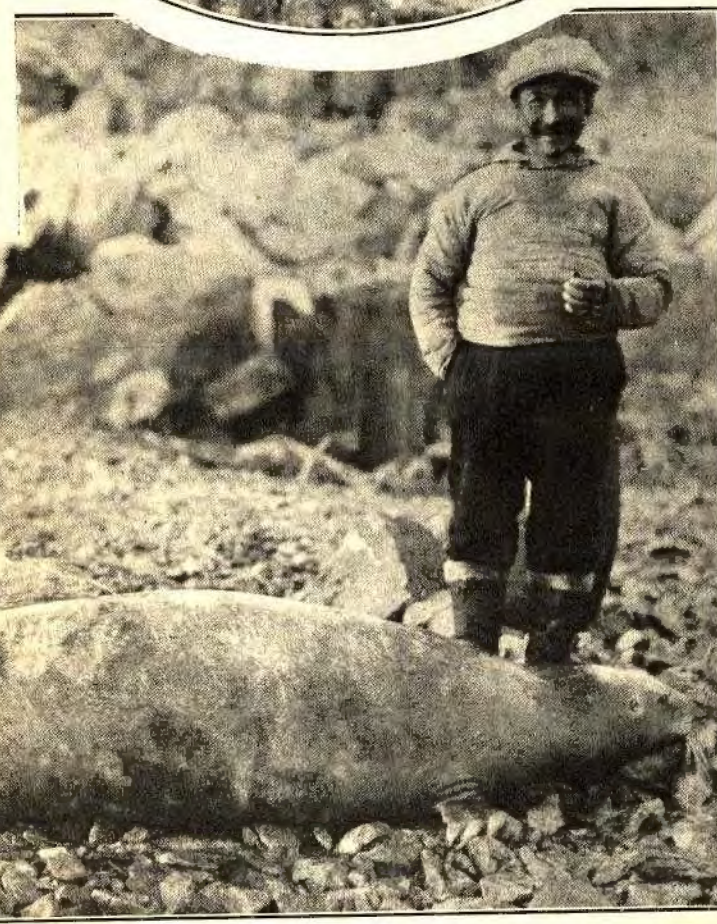
et er ofte blevet fremhævet, at Østgrønlands økonomiske Kilde er Dyrelivet, altsaa og Fangst. Det østgrønlandske Dyreliv er først og fremmest af Ishavets Rigdom Havpattedyr, som Sæler, Hvalrosser og er. Paa den sydlige Del af Kysten optræder det meste de vandrende Sælarter, der hjemme i Ishavet, og paa bestemte Aarstidstore Mængder kommer ind under Land. Den nordlige Halvdel af Kysten, hvor Islæggarer til langt hen paa Sommeren, kan disse ikke trives, men i Stedet for lever her en Sælart, Fjordsælen, der har taget fast bopæl i de islagte Fjorde og Sunde langs Kysten, som den aldrig forlader. Det er denne Sæl, der Østgrønlands vigtigste Fangstedyr, og udelukkende dens Tilværelse gør det muligt for Moerne at leve i Østgrønland. Takket være skjulte Liv under den faste Is, lader denne sig ikke fange i større Mængder, hvorfor aldrig har kunnet betale sig for Sælfangerat jage den, hvorimod disses Rovdrift i utroligende Grad er gaaet ud over de vandrende Sæler. Fjordsælen, eller Netsiden som ogsaa kaldes, forekommer endnu i Millioner i Fjordene langs den nordlige Halvdel af Kysten; det aarlige Overskud af unge Sæler dræber sydpaa, og det er hovedsagelig disse unge Sæler, der fanges af de Indfødte.

Dyrelivet paa Landjorden er mindre stort. De største Landdyr i Østgrønland lever paa den nordlige Halvdel af Kysten; det er Sneharen, Moskusen, Lemmingen, Hermelinen, Ræven, Ulven og Bjørnen. Kun Ræven og Isbjørnen har Betydning som Fangstedyr, idet deres værdifulde Vin- skind danner Østgrønlandernes eneste Handelsvare. Samtidig har disse Pelsdyr ogsaa hid- ket fremmede Fangstfolk, der har bosat sig i større Omraade paa den nordlige Halvdel af Kysten, hvor de, efter Sigende, med Udbytte skal ve Jagt paa Isbjørne og Ræve. Isbjørnen har i Følge af disse Efterstræbelser aftaget stærkt i den sidste Aar, medens Ræven, der lever mere skjult, endnu er nogenlunde talrig; men paa den nordlige Halvdel af Kysten har Ræven altid været talrig.

Østgrønlands indfødte Befolkning er en Eskimo- stamme paa godt og vel en 800 Mennesker. Hovedparten lever i det saakaldte Augmagssalik paa omtrent 66 Gr. n. B., medens Resten, et lille Samfund paa 11 Familier, har slaaet sig ned i den store Scoresbysundfjord paa Grænsen mellem Nordøst- og Sydøstgrønland.

Det mest særprægede i Østgrønlandernes Liv er deres — efter europæiske Begreber — primitive Levevis og deres gamle Kultur; de er endnu Eskimoer, maaske de mest udprægede og uforfalskede, der endnu findes paa Jorden. For en Udenforstaaende kan det være vanskeligt at danne sig en Mening om, hvordan disse Mennesker lever deres Liv. Enhver kan regne ud, at Naturforholdene maa lægge dem de største Hindringer i Vejen; thi Grønlands Østkyst er en af de barskeste Egne paa Jorden. Men ikke destomindre trives de godt, og selv ved de ringe Fordringer de stiller til deres daglige Fornødenheder, føler de sig ikke mindre lykkelige og tilfredse end andre Mennesker, der lever under mere komfortable Forhold og har lettere ved at klare sig.

Den østgrønlandske Eskimo er først og fremmest Jæger og Fanger. Jagten er hans eneste Beskæftigelse og hans største Fornøjelse; den indbringer ham alt til det daglige Behov: Føde, Klæder og Varme. Andet Arbejde kender han ikke, og det er ganske umuligt at interessere ham for andet end Jagt. Jagten, som Eskimoerne driver den, er ingenlunde ufarlig, den er netop egnet til at fremkalde og udvikle en Mands bedste Egenskaber: Vilje og Energi. I deres skrø-

Bladet:

Ludvig Hørmann

skriver den 10-3-31

ØSTGRØNLAND OG ØSTGRØNLÆNDERNE

Øverst: Eskimo Telt-
tejr ved Angmasalik.

Nederst: Ung Fanger-
kone.

VILDE man efter Koloniseringen, dens Ind-
virkning og Udvikling inddele Grønland,
maatte Resultatet blive to Modsætninger: et
moderne Grønland og et gammelt Grønland. Til
det første maatte regnes Vestgrønland — det
første maatte regnes Vestgrønland — det
egentlige Grønland — med sin moderne og blan-
dede Befolkning, der med al mulig teknisk Hjælp
og Vejledning søger at udpine Landet og Natu-
ren for deres økonomiske Muligheder. Hvorimod
Østgrønland maatte betragtes som et Stykke
gammelt Grønland med en for største Delen
uberørt Natur og et uforfalsket og primitivt Eski-
moliv.

At Østgrønland saa længe har kunnet hævde
denne Plads, medens der i Vestgrønland kun er
lidt tilbage af den oprindelige Natur og Kultur,
skyldes udelukkende Østgrønlands ubeskyttede
Beliggenhed i det aabne Ishav og de dermed i
Forbindelse staaende vanskelige Naturforhold.
Hele Sommeren og Vinteren igennem blokeres
Østkysten af Grønland i hele sin Udstrækning
af et milebredt Drivisbælte, der med Undtagel-
se af Sommermaanederne, undertiden hele Aaret,

gør det komplet umuligt at
komme ind til Kysten. Besejlin-
gen af Østgrønland foregaar for
det meste fra Midten af Juli til
Midten af August, den eneste Tid
paa Aaret, hvor et solidt Polar-
skib har Chancer for at kunne
trænge igennem Drivisbæltet og
komme ind til Land. Men til Gen-
gæld har disse Forhold ogsaa be-
virket, at Østgrønland til den Dag
i Dag har bevaret sin oprindelige
Natur. Der findes i Østgrønland
endnu store uberørte Landstræk-
ninger, om hvis Udstrækning og
Beskaffenhed ingen sikre Oplysnin-
ger haves. Men hermed skal ikke
være sagt, at Østgrønland er et
"Terra incognita" — tværtimod
— fra de talrige danske Ekspedi-
tioner, der har undersøgt Landet,
er vi i det Store og Hele godt un-
derrettet om Forholdene, men i vor
oplyste Tidsalder er det Enkelt-
hederne, det kommer an paa, og
der mangler endnu adskilligt.

Det isfrie Opland i Østgrøn-
land er et typisk Alpeland med høje, stejle Fjæl-
de, paa hvis Tinder Isen og Sneen aldrig tør
op, og hvor ingen levende Væsener kan trives.
Men i de store Dalstrøg, paa Skraaningerne og
paa de lavt liggende Plateauer udfolder sig en ef-
ter arktiske Forhold ret frodig Vegetation. Det
kan virke helt overraskende, naar man en Som-
merdag færdes i Bunden af en af de store øst-
grønlandske Fjorde og pludselig ser foran sig
en vidtstrakt lyngbevokset Lavning eller en flad
Forstrand af fast Sand med lyngklædte Skræn-
ter, der paafaldende minder om Jyllands Vester-
kyst. I det Indre af Scoresbysund — Grønlands
største Fjordomraade — fandt jeg Skraaninger,
hvor Pilekrattet naaede mig op over Knæene, andre
Steder var hele Fjældsider overgroet med Blaa-
bær og Krækkebær. Denne frodige Vegetation,
der paa sine Steder strækker sig over vældige
Omraader, findes naturligvis kun i det Indre
af Landet, især omkring Bunden af de store
Fjorde, der ligger i Læ for Drivisens Kuldeud-
straaing og for Istaagen. Selve Yderkysten er
nærmest en Stenørken, hvor en kummerlig Ve-

getation trives i Sprækker og Revner i den nøg-
ne Granit.

Det er ofte blevet fremhævet, at Østgrønlands
eneste økonomiske Kilde er Dyrelivet, altsaa
Jagt og Fangst. Det østgrønlandske Dyreliv
præges først og fremmest af Ishavets Rigdom
paa Havpattedyr, som Sæler, Hvalrosser og
Hvaler. Paa den sydlige Del af Kysten optræ-
der for det meste de vandrende Sælarter, der
har hjemme i Ishavet, og paa bestemte Aarsti-
der i store Mængder kommer ind under Land.
Paa den nordlige Halvdel af Kysten, hvor Islæg-
get varer til langt hen paa Sommeren, kan disse
Sæler ikke trives, men i Stedet for lever her en
anden Sælart, Fjordsælen, der har taget fast
Ophold i de islagte Fjorde og Sunde langs Ky-
sten, som den aldrig forlader. Det er denne Sæl,
der er Østgrønlands vigtigste Fangstedyr, og ude-
lukkende dens Tilværelse gør det muligt for
Eskimoerne at leve i Østgrønland. Takket være
dens skjulte Liv under den faste Is, lader denne
Sæl sig ikke fange i større Mængder, hvorfor
den aldrig har kunnet betale sig for Sælfanger-
ne at jage den, hvorimod disses Rovdrift i
foruroligende Grad er gaaet ud over de van-
dre Sæler. Fjordsælen, eller Netsiden som
den ogsaa kaldes, forekommer endnu i Million-
vis i Fjordene langs den nordlige Halvdel af
Østkysten; det aarlige Overskud af unge Sæler
vandrer sydpaa, og det er hovedsagelig disse
unge Sæler, der fanges af de Indfødte.

Dyrelivet paa Landjorden er mindre stort. De
fleste Landdyr i Østgrønland lever paa den nord-
lige Halvdel af Kysten; det er Sneharen, Moskus-
oksen, Lemmingen, Hermelinen, Ræven, Ulven og
Isbjørnen. Kun Ræven og Isbjørnen har Betyd-
ning som Fangstedyr, idet deres værdifulde Vin-
terskind danner Østgrønlandernes eneste Hæn-
delsvare. Samtidig har disse Pelsdyr ogsaa hid-
lokket fremmede Fangstfolk, der har bosat sig
i et større Omraade paa den nordlige Halvdel af
Kysten, hvor de, efter Sigende, med Udbytte skal
drive Jagt paa Isbjørne og Ræve. Isbjørnen har
som Følge af disse Efterstræbelser aftaget stærkt
i de sidste Aar, medens Ræven, der lever mere
skjult, endnu er nogenlunde talrig; men paa den
sydlige Halvdel af Kysten har Ræven altid været
sjælden.

Befo-
stam-
en
vedp-
kaldt
omtr-
dens
fund-
slaae
Scor-
Græ-
og S-
D
i Ø-
er de
ske
Leve-
Kult-
moer-
præg-
der
den.
ende
ligt
ning
Men
kan
maa
ger
er en
den.
godt
ger
nøde
lykke
neske
forta
at k
D
først
Jagt
og h
bring
hov-
det
er g
for a
moer-
lig,
de o
skal

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den 14. FEB. 1931

Imidlertid **En pragtfuld Naturfilm**

**Botanikeren Gunnar Seidenfadens
Optagelser fra Dr. Lauge Kochs
Ekspeditioner til Østgrønland.**

Premiøren i Aftes.

Dr. Lauge Koch fortalte i sit Indledningsforedrag til Grønlandsfilmen i Aftes om den Skepsis, hvormed de ældre Polarfarere såå paa det lille Filmsapparat, som Botanikeren Gunnar Seidenfaden i 1929-30 medførte paa „Godthaabs-Ekspeditionen“ til Østgrønland.

— Vi betragtede udelukkende Kukkassen som et Stykke Legetøj og ventede os i bedste Fald kun et Par fornejelige Billeder, som senere kunde tages frem til Glæde for os selv og Familien. Naar vi nu ser paa den Film, der, sammenflikket af mange tilfældige Optagelser, er blevet Resultatet, forstaar vi, at disse Billeder bedre end nogen skreven Beretning formaaer at give Publikum herhjemme et Indtryk af hvad en Grønlandsekspedition er og det Arbejde der udføres. Filmen er et vidunderligt Eventyr.

Ja, Filmen er et dejligt Eventyr, og Grønlandsfilmen — sine Mangler til trods — et af de smukkeste, der er fortalt om det fjerne Polarland. Fuldkommen blottet for Tricks og Tekniker-Kneb fortæller den jævnt og simpelt — næsten i Dagbogsform — om alt det, der optager en lille Flok Videnskabsmænd under Fremstødet mod det barske „No man's land“. Her bliver ikke bundet os noget paa Armet, vi rejser selv med, vi danner os vore egne Indtryk — vi oplever Landet.

Filmen begynder paa Atlanterhavet under Island i haard Sø. Billederne af Skibets Huggen i Bølgerne er levende, og storslaet er Mødet med Pakisen langs Grønlands Kyst, hvor „Godthaab“ i dagevis maa ligge stille og vente paa, at Isen skal bryde. Man overværer senere Landgangen med de smaa Motorbaade og deltager i Ekspeditionerne mod Indlandsisen — ugelange Rejser til Fods i et ufarbart Terræn og med uhandlelig Oppakning af Proviant og Instrumenter. Her møder man saa Grønlands Natur — et vældigt og ubegribeligt Ode, i hvilket Menneskene forsvinder som smaa latterlige Prikker ...

Trods megen teknisk Ubehjælpsomhed er det lykkedes Gunnar Seidenfaden at skabe en Række betagende Billeder. Særlig Optagelserne af Dyrenes Liv — af Fuglene paa Strauden og Moskusoksernes Traven mellem Klipperne — er fortræffelige, en øvet Filmsfotograf værdige. Publikum gav da ogsaa Gang paa Gang sit Bifald voldsomt til Kende og hyldede til Slut baade Lauge Koch og „Operatoren“ med Ovationer. Men Filmen har Bud til mange flere end de, der i Aftes var mødt op i Odd Fellow-Palæet. Skønt langt mindre „dreven“ gjort end Byrd-Filmen, hvis Operatoren jo ogsaa havde alle tekniske Hjælpe-midler til deres Raadighed, er den lige-som denne en enestaaende Dokumentation af vor Tids Indsats i Polarforskningen.

Fremvisningen gentages i Aften. Der bør ikke være en eneste tom Plads i Salen.

Danske

Tekst og Tegninger: Magnus Bengtsson.

Fangstmænd

i Østgrønland

Maleren Magnus Bengtsson, som i Aarene 1924—25 var Leder af Scoreby Sund Ekspeditionens Overvintrings-hold, der byggede Huse og forberedte Overflytningen af ca. 100 Eskimoer fra den overfyldte Angmagssalik-Koloni, fortæller i følgende Artikel om, hvorledes Dagen og Aaret gaar for de danske Jægere i Fangstegnen mellem Danmarks Havn og Franz Josefs Fjord. Der er paa denne vide Strækning kun 16 Nordmænd og 10 Danske. Det er om denne Strækning, den øjeblikkelige Strid mellem Danmark og Norge drejer sig.

DET danske Fangstelskab *Nanok*, som blev oprettet for et Par Aar siden, har en halv Sned Mand oppe i det nordlige Østgrønland. De bor to eller tre sammen, dels i Hytter, som de selv har bygget, dels i Resterne af de Huse, som det i sin Tid fallerede Østgrønlandske Kompagni lod opføre. En Del af de sydligste skal de norske Fangere uden videre have taget i Brug, haandgribelig okkuperet. Desuden er der oprettet en Del mindre Fangsthytter til at søge Læ i paa Rejser. Overvintrings-Husene er bygget af Træ, med tykke Sten- og Græstørnvolve omkring for at isolere mod den stærke Kulde.

Hverken de danske eller norske Fangstelskaber spinder Guld, ingen af dem kan betale sig, men drives med stort Underskud og kan kun opretholdes ved privat Offervilje. Nordmændene har flest Folk deroppe, ialt 16 Fangere, og bruger vist ogsaa andre Metoder, som de imidlertid holder hemmelige. Dog ved man, at de har oprettet lukkede Rævegaarde, fanger Dyrene levende i Kassefælder, og at de kan bevare og forøge Bestanden ved kun at slagte de Hanner, som er overflødige for Formeringen.

De danske og norske Fangere *fraterniserer*, kommer paa Besøg hos hinanden og byder ved disse Lejligheder paa det bedste, Huset formaar. *Nanok* har ikke eget Skib til Besejlingen, men Grønlandske Handel har i den Henseende stillet sig imødekommende. I Aar kommer *Lauge Koch* derop med baade *Godthaab* og *Gustav Holm*, som ikke alene fører den videnskabelige Ekspedition og dens store Udrustning, men ogsaa har nye Fangere med til Afløsning af et Par Stykker, som gaar hjem, bl. a. Lederen, Direktør *Jennov*. Om Livet, som det leves i Dag af de danske Fangstmænd i „*Nanok*“-Omraadet, skal jeg fortælle i det følgende:

DET er tidlig Morgen. Hundene hyler i deres Indelukke — de skal ikke med paa Turen i Dag. Rifle over Nakken, den sidste Mundfuld

Koch derop med baade Godthaab og Gustav Holm, som ikke alene fører den videnskabelige Ekspedition og dens store Udrustning, men ogsaa har nye Fangere med til Afløsning af et Par Stykker, som gaar hjem, bl. a. Lederen, Direktør Jensen: Om Livet, som det leves i Dag af de danske Fangstmænd i „Nanok“-Omraadet, skal jeg fortælle i det følgende:

DET er tidlig Morgen. Hundene hyler i deres Indelukke — de skal ikke med paa Turen i Dag. Riffle over Nakken, den sidste Mundful The, en halv Snes Kiks i Lommen, lidt Aske over Gløderne i Komfuret, for at Ilden kan holde sig, til man kommer hjem, Skiene paa, og saa gaar det i susende Fart ud over Snebrinken ned til Fjorden, der strækker sig tindrende hvid og solbelyst helt ind til de høje, vilde Fjelde i Fjordens Bund, som forgæves stemmer Ryggen imod Indlandsisens fremvæltende Gletschere.

De to Mænd gaar rask til, Morgenens er kold, det fryser allerede 20 Grader, en let Luftning nordfra bider i Ørene og Næsen og fryser smaa, runde Isperler i Skægget omkring Munden. I Dag gaar Rævejagten ind, nu maa Skindet være tykt og fint. Den sidste Uge har været travl med Opstilling af Fælde, nu skal det vise sig, om der er noget i dem.

Jægerne styrer direkte mod en snebar Pynt, hvor de første Fælde er sat, en halv Mils Vej borte fra Stationen, for at Hundene paa deres Strefte ikke skal skræmme Rævene bort. De skyder Genvøj tværs over Bugten, krydser udenom de indefrosne Isfjelde med de lumske Tidevandsrevner og spejder til alle Sider under det taktfaste Løb.

— Se dér, raaber den ene, idet han standser og peger ud til Siden — dér har gaaet en Bjørn!

De skynder sig begge derhen. Sporet er ganske friskt, alle Labberne staar tydeligt tegnet i Nysneen, som faldt sent i Aftes, hver af de skarpe Kløer har sat deres spidse Mærke.

— Den er gaaet udefter mod Storisen ved Havkanten. Skal vi tage Hundeslæden i Morgen og se, om vi kan faa fat i en Bamse? Vi trænger snart til ny Kødfor-
forsyning.

— Javel, i Dag har vi nok med at passe

Fortættes Side 2.

En dejlig stor Blaaræv i Fælden!

Oatine og Oatine Snow og tilbagevis alle Efterligninger.

OATINE SNOW er Dagcremen, som De i Sommertiden vil sætte dobbelt Pris paa, fordi den er kølende, lægende og beskyttende, den er uundværlig som Underlag for OATINE PUDDER.

OATINE & OATINE SNOW
i Krukker a Kr. 2.50 og 5.00 (3 Gange mere Indhold) samt i Tuber a Kr. 2.50 og til Haandtsaksbrug a Kr. 1.25.

OATINE PUDDER
er usynligt paa Huden og fint parfumeret. i Luksuspakning a Kr. 1.50 og 3.50 samt i Æsker a Kr. 2.50.

OATINE TOILETSÆBE
er 3 Gange drøjere end almindelige Sæber. Faas i 3 Størrelser a Kr. 2.00, 1.50 og 75 Øre.

Husk at tage en Krukke OATINE med i Ferien, eller paa Week-end Ture, da vil Huden altid være smuk og velplejet.

The OATINE COMPANY — KØBENHAVN — PARIS — LONDON

Der sidder mit Skud, Rasmus! Død øjeblikkelig!

Fælderne og se, om de er ordentlig stillet for Vinden og Fygesneen. Det bliver jo tidligt mørkt.

I Tavshed fortsætter de mod Fynten, som tegner sig mørkebrun mod de blåa Bjerge i Horisonten.

Den ene Jæger tager en Kikkert frem. — Jeg kan se de to forreste. Jeg tror, de er faldet begge to.

Med et tilfreds Grin rækker han Kikkerten til sin Kammerat.

— Du har Ret, Rasmus. Hurra! det begynder godt!

Det sidste Stykke tages i Løb. Stenvægtene væltes af, og Brættet løftes op af ivrige Hænder — Fælden er tom.

— Du er en Klodrian, Hansemænd, du har stillet Mekanismen skidt!

— Brug dine Øjne! Kan du ikke se, der har været en Ræv og pillet ved Maddingen? Se Aftrykket af dens Tæer her i Sneen, som er føjet helt ind i Bunden af Fælden. Det er Sneen, som har forhindret Brættet i at falde helt ned, saa Ræven har kunnet undslippe, ellers vilde den være død øjeblikkelig. Se, her udenfor ligger Stillepinden, men Maddingen har Bæstet ødt. Jeg tror, jeg drejer Fælden lidt.

— Ja, gør du det, saa løber jeg hen og ser, om jeg skulde være mere heldig.

Det varer kun nogle Minutter for den øvede Fanger at stille de to Rækker flade Sten op i en anden Retning. Han har ny Madding i Lommen, dejlig raadden Hvalrospek, som kan dufte langt bort. Netop som han er færdig, hører han sin Kammerat raabe:

en hvid Ræv i den ogsaa, og deres Byrde er saa tung, at de er fuldstændig udasede, da de endelig naar Hynten og slipper de ellelvte Hunde løs.

skodser, der efterhaanden danner et vildt og takket Bjerglandskab og hemmer Fremfarten. Her er flere friske Bjørnespor. Jægerne spejder til alle Sider, her kan ligge Bjørne paa Lur ved et Isfjeld — selv bag det mindste Stykke Skrue.

Pludselig halser Hundene, springer fremad og er lige ved at vælte Jægeren foran — en Bjørn har rejst sig ikke hundrede Meter forude, den staar med Bredsidens til og stirrer et Øjeblik paa dette uventede — og farlige, sætter saa i lange, kun tilsyneladende klodsede Spring af Sted. Et Skud bliver sendt efter den, lige som den forsvinder bag et stort Isfjeld. Sekunder, Hundene slippes alle løs og under rasende Gøen farer det vilde Kobbet efter det sikre Bytte.

Jægerne skynder sig bagefter. Bjørnen er allerede bragt til at standse. Hundene staar i Ring omkring den, men tør ikke anfælde. En af dem, som er kommet for nær, ligger hylende i Sneen, døende ramt af det vældige Dyrs skarpe Kloer. Et Skud — Bjørnen hvæser og drejer sig i Ring om sig selv, som om den er stukket af en Brems i Siden, saa lægger den sig stille ned, strækker Lemmerne fra sig. Hovedet mellem Forpoterne — og rører sig ikke mere.

— Det var en ordentlig Tamp! Sikke en Masse frisk Kød, vi nu har. Skade, at den fik Ram paa Jeppe, han var ellers en god Trækhund. Men saa har de andre lært at passe bedre paa en anden Gang. Skal vi gi' ham Naadeskuddet, han er alligevel snart færdig?

I den kommende Tid besøges fælderne med vekslende Held. Gang paa Gang kommer de tomhændede og skuffede tilbage. Rævene er blevet sne-digere. Nye Fælder stilles op længere inde i Fjorden ved Foden af de høje Fjælde. Man forsøger ogsaa med Sakse. Til at begynde med giver de god Fangst. Men snart staar de ogsaa urørte. Flere Bjørne nedlægges. Nu er der god Forsyning af Kød til Vintermaanederne, hvor der ikke er megen Chance for Jagt de faa Timer, der er lidt Lysning midt paa Dagen. De fleste Bjørne er bange, og flygter med Rette, naar de kommer ud for Mennesker, men en Bjørnemor med Unger er farlig. Og gaar lige paa, om den bliver overrasket. Saa gælder det om at være kold og rolig, være helt stikker paa sit Skud. Ellers kan det gælde Livet, det har flere Jægere maattet sandede. Gamle Hanner, som maaske har set Mennesker før, og er kommet bedst fra Mødet, maaske oven i Købet har haft Lejlighed til at bedømme Smagen — dem skal der passes særlig paa, de kan liste sig ind paa En, dækkende sig bag den mindste Iskold, akkurat som naar de lurer paa Søler. Og gælder det Sultens Tilfredsstillelse, er Isbjørnen opfindsom og meget snedig. Grønlanderne fortæller, at de har set Bjørne skyde løse Isstykker foran sig for at have Dækning, naar de skal snige sig ind paa en Sælflok over flad Is.

Kødbeholdningen, baade til Hunde og

de enligtgaaende Tyre, som er udstødt af Flokken af en yngre og stærkere Fører, de har ikke mere Betydning for Formeringen og nedlægges uden Skade for den mærkelige Dyrerace, som er ved at uddø, særlig ved Nordmændenes hensynsløse Massedrab. En Flok Moskusokser kan være lige saa farlige som de enkelte Bjørne, der angriber. Men de gaar aabent til Værks, stiller sig op som et Kompagni Soldater paa Række og Geled. Ved et eller andet Signal af Føreren stormer de fremad mod Fjenden, og saa redder man kun Livet, om man har Held til at skyde Flojtyren. Har Flokken mistet sin Fører, vender den straks om, det er ikke saadan at udnævne en ny paa staaende Fod — det skal derslaas om. Tør Flokken ikke angribe, men vælger Defensiven, f. Eks. over for Polarulve, stiller de sig i Ring, med Kalvene i Midten, med de mægtige Horn dybt sænket, om nogen skulde vove sig frem. Polarulven er sky og fejs over for Mennesker, kun i større Flokke, og naar de er udhungrede, angriber de. Helst forfølger de paa lang Afstand og venter paa, at de Rejsende skal vise Tegn paa Udmattelse. Men da er de ogsaa parat til at gaa paa; det er hændt, at Jægere deroppe har naaet deres sikre Hytte i yderste Øjeblik, efter at den sidste Patron forlængst var brugt.

TIDEN gaar. Den sidste Dag før Mørketiden staar Jægerne tavse de fem Minutter, en Kant af Solen viser sig over Horisonten. Nu! — nu er den borte. I tre Maaneder ikke en Solstraale. Kun Maanen og Nordlysene. En dræbende Ensformighed i Dagene, Uger, hvor Snestorme raser og truer med at blæse den skrøbelige Hytte langt ud over Fjorden og gør det helt umuligt at aabne en Dør, endssige komme udenfor. Dage, hvor Ensformigheden sænker en uendelig Lede i Mændenes saarbare Sind, hvor de ikke engang gider staa op af Soveposen, fordi de ikke kan blive enige om, hvis Tur det er at lave Mad — eller hvem der skal gøre rent. Alt, hver Vittighed og Brand er hørt før til Trivialitet, en tilfældig henkastet Bemærkning opfattes som en dødelig Fornærmelse, til sidst gider man ikke engang aabne Munden, gør sig forstaaelig for hinanden med faa nødvendige Haandbevægelser. Irritationen ligger paa Lur lige under den tilsyneladende rolige Overflade og kan hvert Øjeblik slaas ud i voldsom Eksplosion, om hver især ikke passer paa. Viljen har man, man er dog voksne Mennesker, og Julen naas, hvor man oparbejder en kunstig forsonlig Stemning og faar sig til at tro, at man er Barn igen — ved Papirjuletræet, de tændte Lys og Gaverne hjemme fra Ens Kære, Pakker, som man har haft meget vanskeligt ved at lade urørt indtil i Dag.

Men saa gaar det fremad. For hver Dag kortes de sorte Nætter, og før man ved af det, er Mørketiden forbi — Solen, den herlige straalende Livvækker staar derude over Isødet og kaster sine varmende Straaler mod Fjeldenes rødmende Toppe, mens Mennesker og Dyr hilser dens Tilbagekomst med høje Frydeskrig. Jagten tager Fart igen, det kan naas

Solen faar mere og mere Magt. Foråret bryder frem, Sneen tør paa Bjergskraaningerne, de tusind Bække samler sig til brusende Elvøb, som baner sig Vej ud under Fjordisen, og efterhaanden smelter store aabne Søer ved Udløbet. Isen slaar kilometerlange Revner og gør Slædefarten vanskelig og livsfarlig.

EN Dag faar man uventet Besøg af Kammeraterne fra nærmeste Station, som ligger en hel Uges forceret Slæderejse nordpaa. De har været ude med Materialer til et nyt Hus, som skal lægges midt mellem de to Stationer. De har været tre Mand sammen hele Vinteren, saa de har haft det svært hyggeligt, med Radio og Violinspil og Korsang, det gaar meget lettere, naar man er nogle Stykker. Deres Fangst har været nogenlunde tilfredsstillende hidtil, de har haft et stort Omraade at jage paa og fortrinlige Hundespand. Alle har de været raske, men de to Mand paa Stationen nordfor igen har kun fanget lidt og haft Besvær med at skaffe sig frisk Kød. De har i det hele ikke set ret meget Vildt. Den ældste af de tre har vist Tegn til Skørbug og faaet Forfrysninger i begge Fødder. Paa en Slæderejse faldt han i en Tidevandsrevne, og da de kom hjem, var begge Ben hvide og haarde som Marmor. Ved at gnide dem med Sne i en Timestid fik Kammeraten alligevel Liv dem, og nu er der jo ikke saa lang Tid, til Skibet kommer, saa han kan komme hjem og faa Hospitalsbehandling, men Tæerne er vist ikke til at redde.

Ankomsten fejres med Hareragout og Rypesteg, og næste Morgen siger de tre Mand igen Farvel, efter at de to har fulgt dem en Mil paa Vej.

Besøget har kvikket vældigt op, det er ikke mere, som at være de to eneste levende Mennesker tilbage paa Jorden — man har været i Kontakt med Omverdenen. Dagene bliver længere, nu varer Natten kun faa Timer, snart er Solen oppe hele Døgnet rundt, det myldrer med Søler overalt paa Isen, dovne ligger de og lader sig bage igennem sammen med deres Unger, et let Bylte for en øvet Jæger.

Trækfuglene er kommet, store Flokke af Gæs drager hen over den blåa, sky-løse Himmel højt, højt oppe, og langs Strandkanten trækker Masser af Ederfugle, de er allerede begyndt at ruge i Lyngen mellem Dværgtræerne, Pil og Birk, som kryber hen over Jorden og ikke hæver deres nye lysegrønne Skud over de nærmeste lægivende Sten.

EN skønne Morgen er Fjordisen i Drift udefter mod Havet sammen med de vældige indfrosne Isfjælde, som har ligget bundne af Vinterkulden siden sidste Efteraar. Bier, Fluor og Myg i tal-løse Sværme summer over Engene, hvor Myriader af brogede Blomster kappes med Mostuerne om at brodere Fjeldskraaningerne med de skønneste Farver. Smaa-fuglene, Snepurve, Præstekraver og Ryler holder Stævnmøder og Generalforsamlinger lige uden for Bækken, ubekymrede i Nuet, uden at se den hvide Falk, som kommer kredsende inde fra Landet bagved.

Madding i Lommen, dejlig raadden Hvalrosspæk, som kan dufte langt bort. Netop som han er færdig, hører han sin Kammerat raabe:

— Hallo! En stor, fin Blaaræv i min Fælde, Hans.

— Nu skal jeg være der.

Og da han har Byttet i sin Haand, siger han en lille Smule misundelig:

— Ja, den er vel nok flot, sikken en Længde, og fejlfri Hale. Hvis Haarene paa Ryggen bare havde været lidt længere, tror jeg, den kom i første Klasse. Lad den ligge under Brættet til vi kommer igen, saa Ravnene ikke spolerer den. Der er ingen Grund til at slæbe den baade frem og tilbage.

— Du er jo helt fornuftig, Hans. Og du skal se, at du nok ogsaa har fanget noget i en af dine andre Fælder. Det er kun et Lykketræf, om de vælger at krybe i den ene eller i den lige ved Siden af. Maaske er det ovenikøbet den samme, som væltede din.

— Hvor er du høj og flot, Rasmus. Du glemmer vel ikke, at naar Fangstkompaniet har faaet sin Part for Omkostningerne til Udrustningen, deler vi vores Part halvt, hvor lidt eller hvor meget hver af os fanger. Men det er selvfølgelig ingen Skade at kappes, det sætter bare Tempoet op. Skal vi saa gaa videre og se om der er noget i de andre?

— Godt Ord igen. Giv mig din Haand paa fortsat godt Kammeratskab, vi faar nok Brug for det i den lange mørke Tid.

ET kraftigt og hjerteligt Haandtryk, medens de ser hinanden aabent i Øjnene. Saa gaar de videre over de afblæste Sten, med Skiene paa Nakkene. De første fem Fælder er urørte. Den sjette er væltet af en Bjørn, som har haft to Unger med sig, deres Spor staar tydeligt i Sneen i Lavningen ved Siden af.

Paa næste Pynt, hvor der er Stensætninger og Huller i Jorden fra eskimoiske Vinterhuse, staar de otte Fælder, akkurat som de forlod dem i Gaar. Ikke een er faldet. Skuffede gaar de videre. Men en Time senere omfavner de henrykte hinanden og danser rundt i den løse Sne: en Blaaræv til og tre hvide var i den sidste Række Fælder, som de havde opstillet paa den flade Forstrand, helt inde hvor Gletscher-Elvens mange Udløbere munder ud i Fjorden.

Og da de kommer tilbage til den allerførste Fælde, er der minsandten gaaet

Kort over den aktuelle Del af Grønlands Østkyst.

Mod Syd det danske Kolonimraade ved Scoresby Sund, hvor der lever op mod 150 Mennesker, mest Eskimoer, som i 1925 blev flyttet herop fra Angmagssalik. Her er baade Radiostation og Kirke. Omkring Franz Josephs Fjorden holder de norske Fangere til. I Myggebugten ligger den norske Radiostation, hvorfra Devold proklamerede sin „Okkupation“. Det danske Fangstjelt strækker sig helt nordpaa til Hvalros Odden ved Danmarks Havn.

Ved Kaffen efter Middagen, hvor de sidste Bjørnebøffer er spist, og Resten af Skroget kastet ud til Hundene, siger Rasmus:

— Der kan du se, Hansemand, du slog mig alligevel, tre mod to! Fem flotte Ræve den første Dag! Bliver det saadan ved, og er vores Kammerater nordpaa lige saa heldige, faar vi en ordentlig Last Skind. Saa skal det nok gaa. Og ude paa Husvæggen hænger to Bjørneskind. Jeg gi'r en Cognac af min sparsomme Beholdning, og en fin Cigar — Skaal for gamle Danmark!

— Skaal, Rasmus! Og saa ta'r vi ud paa Bjørnejagt i Morgen, ikke sandt? Jeg vil nødig i Lag med Konserves igen.

— Det er et Ord. Nu skal vi blot have flaaet Rævene. Saa gi'r jeg et Par Numre i Tilgift paa Grammofonen, før vi kryber til Køjs. Jeg er smadder træt. Men det har været en god Dag.

En Time senere snorker de to Jægere tungt og taktfast i deres varme Rensdyr-Soveposer.

STRAKS, det begynder at lysne næste Formiddag, spændes for. De otte Schæferhunde trækker ivrigt den lette Slæde, som kun er lastet med et lille Telt, Soveposerne, Riflerne og Proviant til et Par Dage, om Uheldet skulde indtræffe og man bliver overrasket af en pludselig Snestorm. Føret er fint, under det sidste tynde Lag ligger Sneen fast og haard. Den ene Jæger gaar bagved og styrer Slæden, den anden gaar foran Hundene og viser Vejen mellem de opragende Is-

en god Trækhund. Men saa har de andre lært at passe bedre paa en anden Gang. Skal vi gi' ham Naadeskuddet, han er alligevel snart færdig?

Bjørnen bliver flaaet og skaaret op med det samme, Skindet læsset paa Slæden, og Indvoldene efterladt til Maagerne og Ravnene, som straks ved Lyden af Skudene er strømmet til og nu slaas om Manden.

Isstykker foran sig for at have Dækkning, naar de skal snige sig ind paa en Sælflok over flad Is.

Kødbeholdningen, baade til Hunde og Mennesker, kompletteres med et Par Moskusokser, hvis Kød ikke smager saa godt som Bjørnernes, det har en lidt ram Smag, men man værner sig til det og synes til sidst, at det ogsaa er dejligt, i Mangel af andet. Danskerne skyder kun

mende Straaler mod Fjeldenes rødmende

Toppe, mens Mennesker og Dyr hilser dens Tilbagekomst med høje Frydeskrig. Jagten tager Fart igen, det kan naas at besøge de længst borte liggende Rævefælder. Bjørnene strejfer rundt paa Isen i stort Tal, hver Dag nye Spor, og det hænder, at enkelte dumdristige vover sig helt hen i Nærheden af Hytten. Saa behøver man ikke slæbe Kødet saa langt.

ger lige uden for Bækken, ukendte i Nuet, uden at se den hvide Falk, som kommer kredsende inde fra Landet bagved.

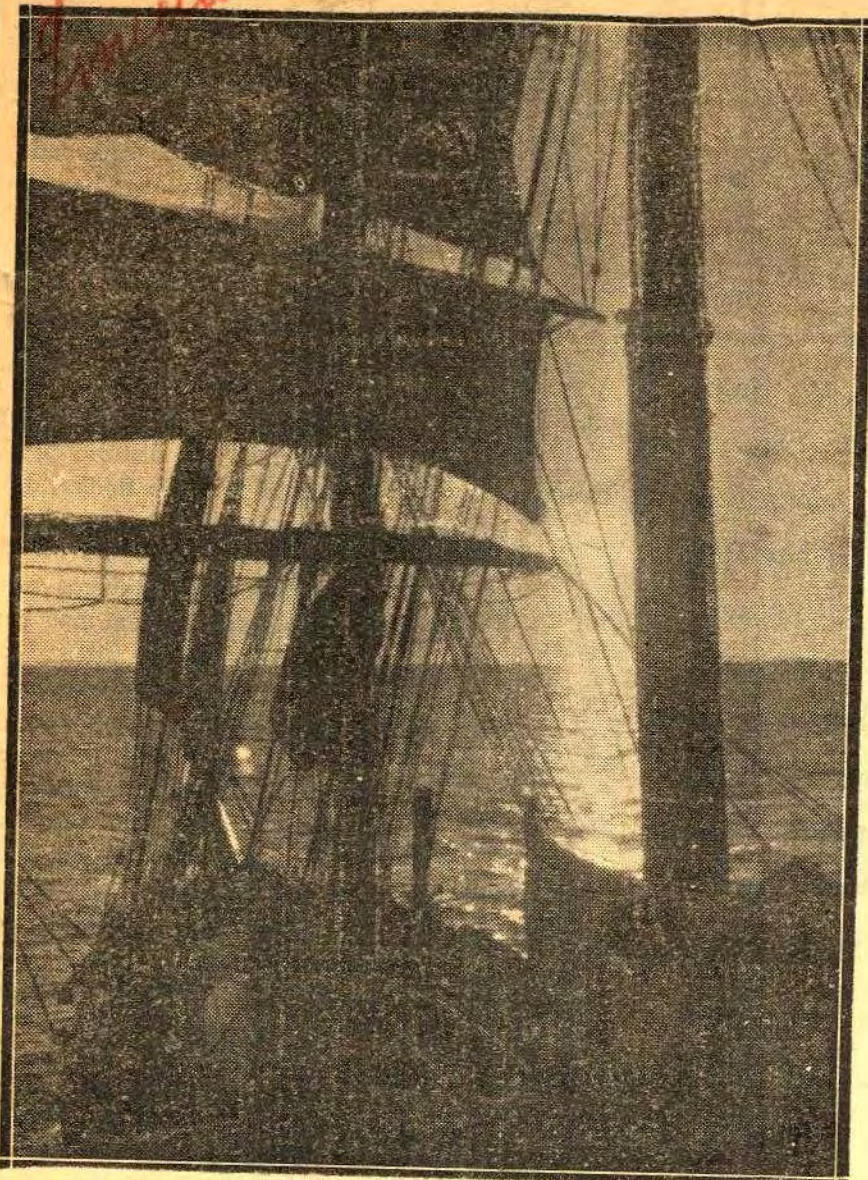
Den arktiske Højsommer er inde, det er højlys Dag tre Maaneder i Træk. Og om faa Uger kommer Skibet, som skal hente Fangsten, og som bringer nye Tjender og fersk Proviant med hjemmefra.

Magnus Bengtsson.

Et af de danske Fangeres Overvintringshuse, som altid ligger ved Kysten, med fri Udsigt over Fjorden eller Havet. Ræveskindene er hængt til Tørre udenfor paa Snore, og paa Gavlen er slaact et Ulveskind op. Behandlingen af Skindene er meget omstændelig, for at de skal kunne holde sig og ikke raadne. Efter at Dyret er flaaet, bliver Skindet forsigtig skrabat rent for alt Fedt og vasket i mange Hold Vand. De skal siden stadig luftes og efterses. Priserne for Ræveskindene er stærkt varierende. Ræveskindene har de sidste Aar vist Tendens til at gaa ned i Pris, paa Grund af de mange Rævefarme, der er oprettet, hovedsagelig i Norge. Blaaræve og hvide Ræve er ikke to forskellige Racer, som det almindelig antages, de parrer sig indbyrdes, og forekommer i samme Kuld Hvalpe, som oftest flest hvide.

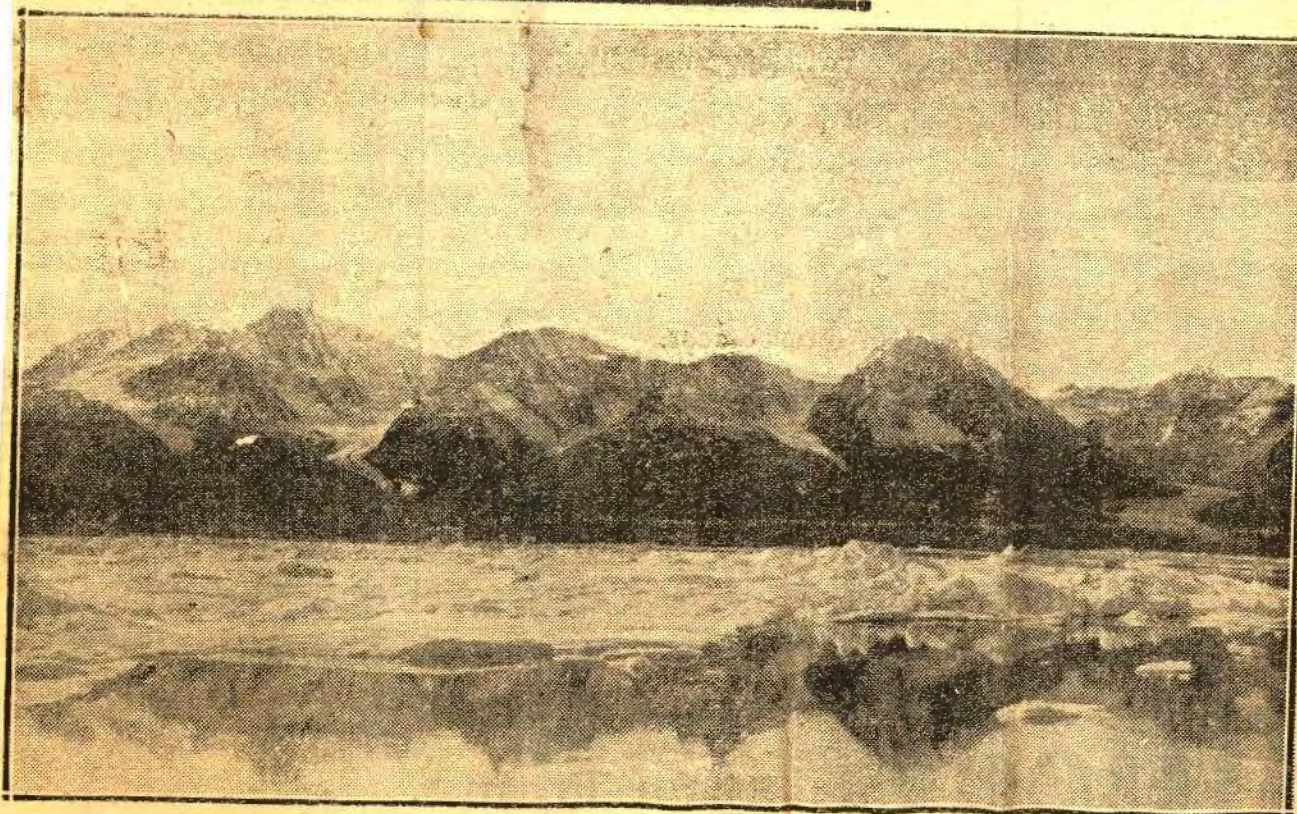
GRØNLAND - VORT FJER

TIL vor Skolelærdom om Grønland hører Beretningen om hin Erik fra Island med Tilnavnet *den Røde*, der havde begaaet Drab og derfor paa Thorsnæs Ting blev dømt til 3 Aars Landflygtighed. Han havde af en Landsmand, der nogle Aar forinden af Storme var bleven forslaaet ud i Havet Vest for Island hørt om et stort Land med Jøkler i Vest, og dette besluttede han da nu at opsøge. I tre Aar fartede han saa rundt paa Landets Kyster, fik vel ogsaa Lyst til at slaa sig ned der, men han har vel sagtens manglet Selskab derovre, thi han vendte hjem; og at han derhjemme snakkede godt for sig, véd vi blandt andet af den Omstændighed, at det var ham,

I. Midnatssolen paa Højden af Østgrønland.

II. Fra det nyopdagede Landomraade: Sydtoppene.

der ganske aabenbart i Spekulationsojemed kaldte Landet *Grønland*. I alt Fald fik de, der fulgte med „røde Erik“ Lov til at lede efter det grønne i Landet.

*

Saa springer vi over en hel Række Aarhundreder og naar til *Hans Egede*, thi med ham begynder jo det, vi i egentlig Forstand kan kalde Kolonisation paa Grønland. Han gik Missionens Ærinde — hans Tog var et Korstog! Men af den Gerning, han øvede, voksede der mangt og meget baade for den grønlandske og den danske Befolkning, og mange var de Danske, der siden hen fandt Vej op til det fjerne Øland. Der kom de, der vilde føre *Hans Egedes* og *Gertrud Rasks* Gerning videre, der kom de, der vilde udforske hele det store Land, Verdens næststørste Ø. Som Tiden gik fandt man, at dette Land var til mere end blot at kortlægge og missionere, man fandt en Samfundsopgave at løfte, en Befolkning, der skulde have Adgang til Tidens Kultur og Civilisation og enkelte, ganske vist fattige Naturkilder, der kunde nyttiggøres.

At komme ind paa de enkelte Ekspeditioner er Pladsen her ikke til. Lad os kun minde om Navne paa Heltene fra „Danmarks-Ekspeditionen“, *Koch*, *Jørgen Brønlund*, *Høeg-Hagen* og *Mylius-Erichsen*, om *Knud Rasmussen*, *Peter Freuchen* og *Ejnar Mikkelsen*. Det er de Navne, vor Tid kender og husker bedst. Det var Mænd allesammen, der drevet af Forskertrang satte Kursen ud mod de store Vidder. Ikke saa helt faa af dem blev deroppe i de store Isøder, andre vendte hjem — alle bidrog de til at gøre Danmark større, rigere.

Ogsaa i de to sidste Aar har Grønland været besøgt af Ekspeditioner, saadanne, der nu udrustet med et stort videnskabeligt Apparat kan foretage et virkeligt alsi-

digt Forskerarbejde deroppe. De har været ledet af *Dr. Lauge Koch*, og der har været baade Zoolog, Botaniker og Geolog med paa dem. Disse to sidste Ekspeditioner har haft Østgrønland til Maal og ved dem er vort Kendskab til Grønland nu saa vidt udvidet, at vi kun behøver at starte endnu en Ekspedition for at faa den sidste Strækning endelig kortlagt. Denne Ekspedition, der skal strække sig over tre Aar, lægger ud til Sommer.

Hvad faar de nu ud af det, disse Mennesker, der dog sætter Pelsen i Vove paa deres Togter? De faar først og fremmest Navn som Forskere — de faar Æren, og den er jo det fejreste Træ i Skoven. Og de faar denne Ære, fordi de udvider vor Viden om Ting og Forhold, fuldstændiggør vort Billede af Jordens Skikkelse, dens Flora og dens Fauna, kort sagt virker efter det Bud, der i Tidernes Morgen blev Menneskeheden givet: at gøre sig Jorden underdanig.

Thi hver Gang en saadan Ekspedition vender hjem, udvides vor Viden om Tingene. Saaledes bragte den sidste os Viden om, at der bag Gletsjerkæden, bag det, man har kaldt Indlandsisen i den Formodning, at det dækkede det ganske Land paa nær et smalt Kystbælte, ligger aabent, grønt Land. Heroppe har Moskusokserne deres Reservater, deres sidste Tilflugtssteder for Menneskers Forfølgelse og Jagttørst.

Dertil har Forskerne ét til. De har Oplevelsen. Mættelsen af den Mennesker iboende Hunger mod det romantiske, mod Eventyret. Og sjældne og faa er vist snart de Steder paa Jorden, der i saa Henseende giver større og rigere Løn end vor fjerne Koloni.

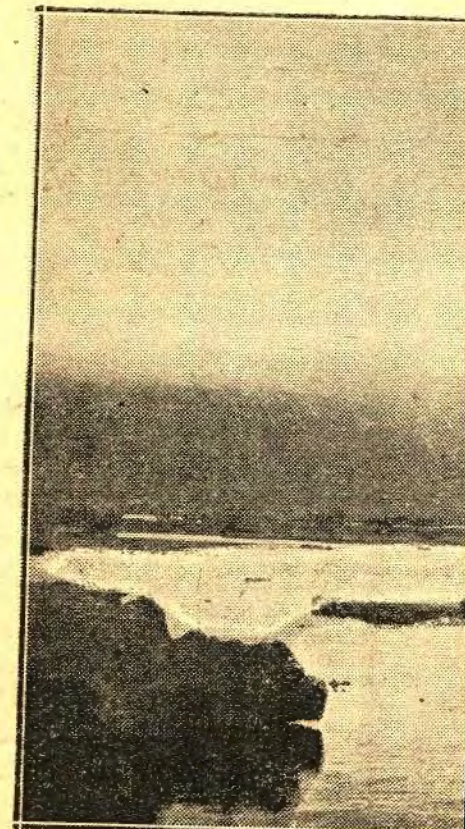
Den rige Udvikling, Tekniken har gennemgaaet, har gjort, at vi, hvis Lod det er at blive hjemme, i stigende Grad har kunnet delagtiggøres i Oplevelser og Syn fra slige Togter. Fotografien har gjort

sit, de levende Billeder Resten. Venter vi en Stund endnu, vil vi en Tonefilm bringe os Moskusoksernes Brøl, Malemukkernes Skrig, Isbjergenes Bragen og Efteraarsstormens Tuden, naar det hjemvendende Ekspeditionsskib baner sin Vej gennem Pakisen.

En ganske ung Botaniker, Student *Gunnar Seidenfaden*, har i Fjor og i Forfjor ivrigt benyttet Lejligheden til at klappe med sin Kamera og dreje paa sin Filmskasse. Med hans Tilladelse bringer vi i Dag en Række Billeder, der vil give vore Læsere Indtryk af en vældig, storslaet og smuk Natur. Filmen, der er skabt af de mange Optagelser, blev forleden vist i

III. Det nyopdagede Landomraade bliver kortlagt i 1500 Meters Højde over Vandet.

IV. En Nat i Isen.

RØNLAND — VORT FJERNE ØRIGE.

Skolelærdom om Grøn-
rører Beretningen om hin
land med Tilnavnet *den*
havde begaaet Drab og
a Thorsnæs Ting blev
3 Aars Landflygtighed.
e af en Landsmand, der
forinden af Storme var
erslaet ud i Havet Vest
hørt om et stort Land
er i Vest, og dette be-
han da nu at opsøge. I
artede han saa rundt paa
Lyster, fik vel ogsaa Lyst
sig ned der, men han har
ns manglet Selskab der-
han vendte hjem; og at
emme snakkede godt for
vi blandt andet af den
ighed, at det var ham,

atssolen paa Højden af
Østgrønland.

a det nyopdagede Land-
mraade: Sydtoppene.

der ganske aabenbart i Spekula-
tionsojemed kaldte Landet *Grøn-*
land. I alt Fald fik de, der fulgte
med „røde Erik“ Lov til at lede
efter det grønne i Landet.

*

Saa springer vi over en hel Ræk-
ke Aarhundreder og naar til *Hans*
Egede, thi med ham begynder jo
det, vi i egentlig Forstand kan kal-
de Kolonisation paa Grønland.
Han gik Missionens Ærinde —
hans Tog var et Korstog! Men af
den Gerning, han øvede, voksede
der mangt og meget baade for den
grønlandske og den danske Be-
folkning, og mange var de Dan-
ske, der siden hen fandt Vej op
til det fjerne Øland. Der kom de,
der vilde føre *Hans Egedes* og
Gertrud Rasks Gerning videre,
der kom de, der vilde udforske
hele det store Land, Verdens
næststørste Ø. Som Tiden gik
fandt man, at dette Land var til
mere end blot at kortlægge og mis-
sionere, man fandt en Samfunds-
opgave at løfte, en Befolkning, der
skulde have Adgang til Tidens
Kultur og Civilisation og enkelte,
ganske vist fattige Naturkilder,
der kunde nyttiggøres.

At komme ind paa de enkelte
Ekspeditioner er Pladsen her ikke
til. Lad os kun minde om Navne
paa Heltene fra „Danmarks-Ekspe-
ditionen“, *Koch*, *Jørgen Brønlund*,
Hoeg-Hagen og *Mylius-Erichsen*,
om *Knud Rasmussen*, *Peter Freu-*
chen og *Ejnar Mikkelsen*. Det er
de Navne, vor Tid kender og hus-
sker bedst. Det var Mænd alle-
sammen, der drevet af Forsker-
trang satte Kursen ud mod de sto-
re Vidder. Ikke saa helt faa af dem
blev deroppe i de store Isøder, an-
dre vendte hjem — alle bidrog de
til at gøre Danmark større, rigere.

Ogsaa i de to sidste Aar har
Grønland været besøgt af Ekspedi-
tioner, saadanne, der nu udrustet
med et stort videnskabeligt Appa-
rat kan foretage et virkeligt alsi-

digt Forskerarbejde deroppe. De
har været ledet af *Dr. Lauge Koch*,
og der har været baade Zoolog,
Botaniker og Geolog med paa dem.
Disse to sidste Ekspeditioner har
haft Østgrønland til Maal og ved
dem er vort Kendskab til Grøn-
land nu saa vidt udvidet, at vikun
behøver at starte endnu en Ekspe-
dition for at faa den sidste Stræk-
ning endelig kortlagt. Denne Eks-
pedition, der skal strække sig over
tre Aar, lægger ud til Sommer.

Hvad faar de nu ud af det, disse
Mennesker, der dog sætter Pelsen
i Vove paa deres Togter? De faar
først og fremmest Navn som Fors-
kere — de faar Æren, og den er
jo det fejreste Træ i Skoven. Og
de faar denne Ære, fordi de ud-
vider vor Viden om Ting og For-
hold, fuldstændiggør vort Billede
af Jordens Skikkelse, dens Flora
og dens Fauna, kort sagt virker
efter det Bud, der i Tidernes Mor-
gen blev Menneskeheden givet: at
gøre sig Jorden underdanig.

Thi hver Gang en saadan Eks-
pedition vender hjem, udvides vor
Viden om Tingene. Saaledes brag-
te den sidste os Viden om, at der
bag Gletsjerkæden, bag det, man
har kaldt Indlandsisen i den For-
modning, at det dækkede det gan-
ske Land paa nær et smalt Kyst-
bælte, ligger aabent, grønt Land.
Heroppe har Moskusokserne deres
Reservater, deres sidste Tilflugts-
steder for Menneskers Forfølgelse
og Jagttørst.

Dertil har Forskerne ét til. De
har Oplevelsen. Mættelsen af den
Mennesker iboende Hunger mod
det romantiske, mod Eventyret.
Og sjældne og faa er vist snart de
Steder paa Jorden, der i saa Hens-
seende giver større og rigere Løn
end vor fjerne Koloni.

Den rige Udvikling, Tekniken
har gennemgaaet, har gjort, at vi,
hvis Lod det er at blive hjemme, i
stigende Grad har kunnet delag-
tiggøres i Oplevelser og Syn fra
slige Togter. Fotografien har gjort

sit, de levende Billeder Resten.
Venter vi en Stund endnu, vil vel
en Tonefilm bringe os Moskusok-
sernes Brøl, Malemukkernes Skrig,
Isbjergenes Bragen og Efteraars-
stormens Tuden, naar det hjem-
vendende Ekspeditionsskib baner
sin Vej gennem Pakisen.

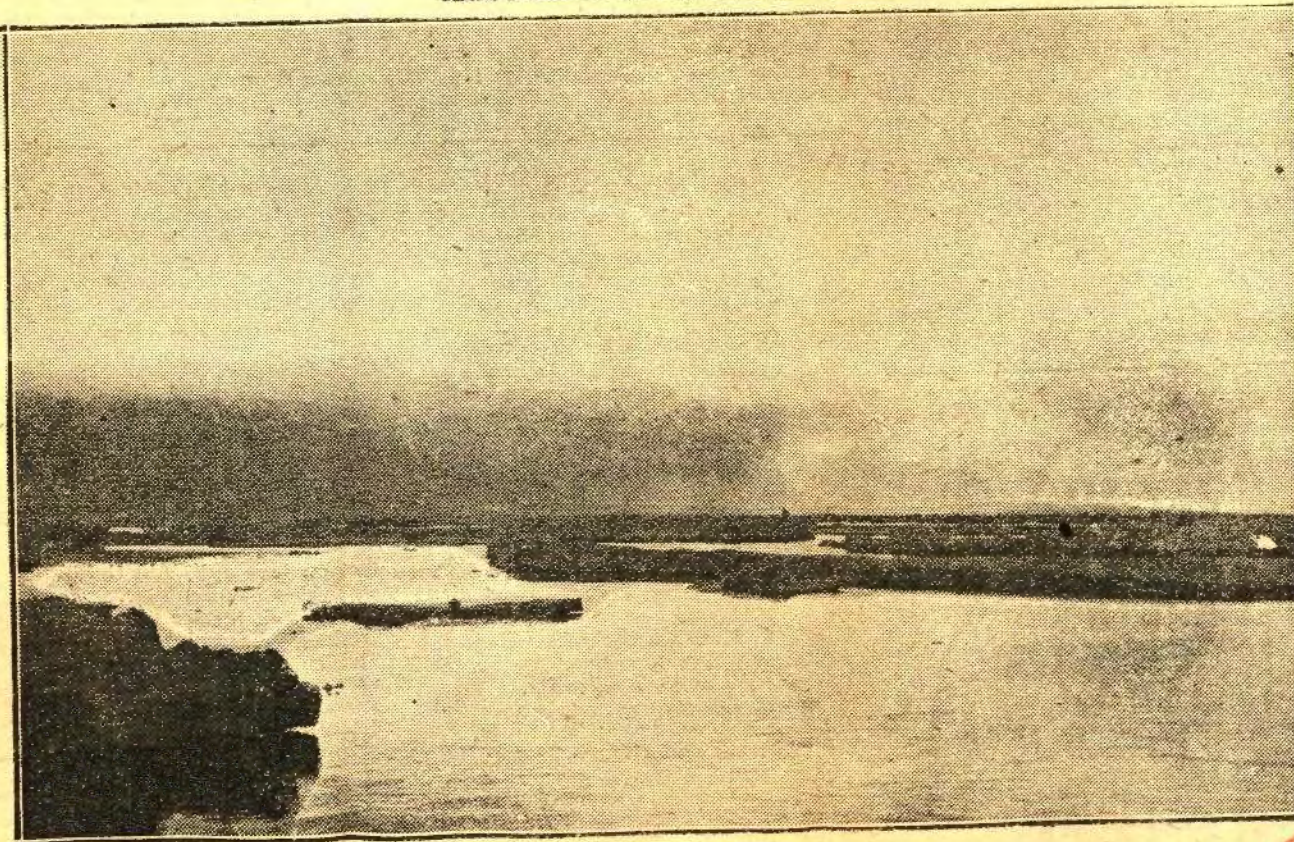
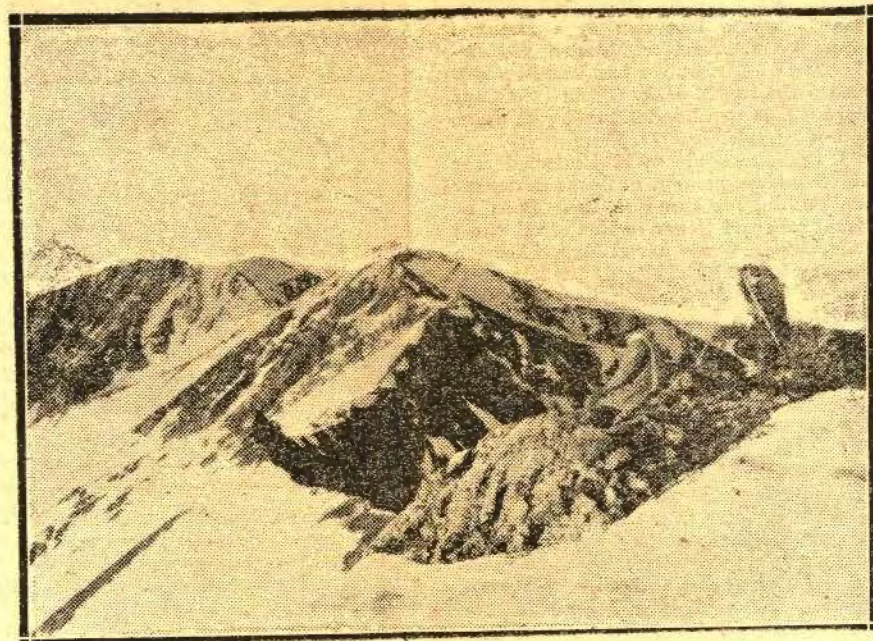
En ganske ung Botaniker, Stu-
dent *Gunnar Seidenfaden*, har i
Fjor og i Forfjor ivrigt benyttet
Lejligheden til at klappe med sin
Kamera og dreje paa sin Filmskas-
se. Med hans Tilladelse bringer vi
i Dag en Række Billeder, der vil
give vore Læsere Indtryk af en
vældig, storslaet og smuk Natur.
Filmen, der er skabt af de mange
Optagelser, blev forleden vist i

III. Det nyopdagede Landom-
raade bliver kortlagt i 1500 Me-
ters Højde over Vandet.

IV. En Nat i Isen.

Fotografierne fra G. Seidenfadens
smukke Filmsoptagelser paa hans
Grønlandsfærd.

København Men hele det danske der giver Forskerlivet Indhold og
Land faar vel Lejlighed til at se om det, der gør os Danske Grøn-
den. Den fortæller stort om det, land kært. Jan.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den 22 FEB. 1931

Filmen fra Østgrønland

**Lauge Kochs Film vises sidste
Gang i Aften i Odd Fellow-Palæets
store Sal.**

Dr. Lauge Kochs Film har haft en mærkelig Skæbne.

Paa Forhaand var Folk lidt trætte af Grønlandsfilm, og derfor var Besøget første Aften rent ud daarligt. Men de, der var der, fortalte begejstret til hvem, de traf, om, hvad de havde oplevet og følt.

Og det virkede. Næste Aften var der fuldt Hus, og til i Aften vil der blive Rift

om Billetterne. Ingen Sinde saas Grønland skønnere paa Lærredet, aldrig anede Folk hernede Vidden og Dybden af vor Besiddelse deroppe mod Nord. Gaarsdagens Telegrammer fra Norge kommer næsten som en Baggrund for Lauge Kochs manende Ord. Han er Manden, der satte Liv og Arbejde ind for Bevaringen af Landet for Danmark.

Hans Film og hans Foredrag ses og høres sidste Gang her i København af Offentligheden i Aften. Ingen Plads bør være tom.

P. F.

Dagbladet nr 44
Lørdag 21 feb. 1931.

Grønland.

Lørdag 21 feb. 1931

Det er 7 år siden Grønlands-overenskomsten mellom Danmark og Norge blev sluttet. Den blev sluttet for en tid av 20 år. Men allerede nu er uoverensstemmelsen atter så stor, at både danske og norske statsmenn går ut fra, at den ikke kan løses ved vennskapelig forhandling, men må henvises til en eller annen form for internasjonal retts- eller voldgiftsavgjørelse.

Det er ikke gledelig; men overraskende er det heller ikke. Da Grønlandsoverenskomsten blev sluttet våren 1924 — Stortinget vedtok den mot bare 8 stemmer — var begrunnelsen først og fremst den, at nu måtte der bli ro om Grønlandssaken. Dagbladet trodde ikke på noen slik ro. Vi skrev dengang: «Når danske aviser i en truende tone forsikrer, at for fremtiden skal det være slutt på all strid om Grønland, vil det sikkert være en illusjon å tro det. En utsettelse er ingen slutt». Begivenhetene har for lenge siden gitt oss rett.

Det karakteristiske trekk i Grønlandsoverenskomsten var, at både Danmark og Norge erklærte å stå fast ved hver sin stikk motsatte opfatning: Danmark at Øst-Grønland lå under dansk suverenitet, Norge at det er ingenmannsland. Vi tillot oss å kalle en slik overenskomst for en u-overenskomst, en enighet om å være uenige, og bevilte, at der vilde være noe vunnet ved den.

Man må håpe, at der heller intet er tapt. I syv år har norske fangstfolk nu drevet en virksomhet på Øst-Grønland, hvis resultater må åpne øinene på enhver for, at det er vårt land, som utnytter landets muligheter og har faktisk rett til det. Det kart, Dagbladet offentliggjør idag av norske ekspedisjoners hus nettop i de trakter, hvor den danske stat nu vil sende en

forteller, at der vil bli lagt sterk vekt på å representere Øst-Grønland fyldig på denne utstillingen, som holdes i Paris.

Det er sørgelig, at håpet om fred med Danmark om Grønlandssaken i 20 år ikke er gått i oppfyllelse. Det er der intet å gjøre ved — alle nordmenn må nu stå samlet om å verge de ishavsinteresser, som direkte og ikke minst indirekte knytter sig til Øst-Grønlands-spørsmålet, på en kraftig måte. Statsminister Mowinckels uttalelser i Stortinget igår viser at regjeringen vil verge Norges rett og interesser til det ytterste.

ensstemmelsen atter så stor, at både danske og norske statsmenn går ut fra, at den ikke kan løses ved vennskapelig forhandling, men må henvises til en eller annen form for internasjonal retts- eller voldgiftsavgjørelse.

Det er ikke gledelig; men overraskende er det heller ikke. Da Grønlandsoverenskomsten blev sluttet våren 1924 — Stortinget vedtok den mot bare 8 stemmer — var begrunnelsen først og fremst den, at nu måtte der bli ro om Grønlandssaken. Dagbladet trodde ikke på noen slik ro. Vi skrev dengang: «Når danske aviser i en truende tone forsikrer, at for fremtiden skal det være slutt på all strid om Grønland, vil det sikkert være en illusjon å tro det. En utsettelse er ingen slutt». Begivenhetene har for lenge siden gitt oss rett.

Det karakteristiske trekk i

Grønlandsoverenskomsten var, at både Danmark og Norge erklærte å stå fast ved hver sin stikk motsatte opfatning: Danmark at Øst-Grønland lå under dansk suverenitet, Norge at det er ingenmannsland. Vi tillot oss å kalle en slik overenskomst for en u-overenskomst, en enighet om å være uenige, og bevilte, at der vilde være noe vunnet ved den.

Man må håpe, at der heller intet er tapt. I syv år har norske fangstfolk nu drevet en virksomhet på Øst-Grønland, hvis resultater må åpne øinene på enhver for, at det er vårt land, som utnytter landets muligheter og har faktisk rett til det. Det kart, Dagbladet offentliggjør idag av norske ekspedisjoners hus nettop i de trakter, hvor den danske stat nu vil sende en veldig ekspedisjon, viser tydelig, hvilken nasjon som har livets rett på Øst-Grønland.

*

På den annen side er det nettop denne danske ekspedisjon, som vil gjøre saken akutt, da mange praktiske vanskeligheter og interessekollisjoner vil kunne opstå av den, og de suverenitetsspørsmål, som ulmer under uoverenskomsten, når som helst kan slå ut i flammer.

Ekspedisjonen vil virke som en dansk demonstrasjon for verden av overhøyhetsretten, likesom den danske deltagelse i kolonialutstillingen til våren, som der i hui og hast blev bevilget 150,000 kroner til, da statsminister Stauning kom hjem fra sin Grønlandreise. Danske blod

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den 14. FEB. 1931

Østgrønland lyslevende —

*En pragtfuld Film fra det
danske Forsknings-Arbejde
i Østgrønland.*

DER ligger maaske en indre Modsigelse i Udtrykket *levende* om en Verden stivnet i Fjæld og Is. Men det melder sig uvilkaarligt i Omtalen af den pragtfulde Film fra de sidste danske Ekspeditioner til Østgrønland efter den

Dr. Lauge Koch paa Talerstolen.

unge Botaniker *Gunnar Seidenfjædens* Optagelser, som i Aftes forevistes i Odd Fellow-Palæet.

Og *levende Billeder* var det jo. De første fra disse haarde Egne. Som Ekspeditionernes Leder, Dr. *Lauge Koch* sagde i sine Indledningsord: For første Gang føres Østgrønland og Ekspeditionernes Arbejde deroppe frem for os saaledes; hvad Tegninger og stillestaaende Fotografier slet ikke har kunnet give os, det faar vi her.

Det brave lille Skib „*Godthaab*“ i svær Atlanterhavs-Sø og i Pakis og Skruelis — med Splitflaget med de krydsede Harpuner nok saa kry vajende under Gafflen er en god Optakt — og det

Botanikeren Gunnar Seidenfjaden.

er heller ingen daarlig Kadence, naar vi til Slut ser det trodse en Orkan mens

Dr. Lauge Koch paa Talerstolen.

unge Botaniker *Gunnar Seidenfjaden* Optagelser, som i Aftes forevist i Odd Fellow-Palæet.

Og *levende Billeder* var det jo. De første fra disse haarde Egne. Som Ekspeditionernes Leder, *Dr. Lauge Koch* sagde i sine Indledningsord: For første Gang føres Østgrønland og Ekspeditionernes Arbejde deroppe frem for os saaledes; hvad Tegninger og stillestaaende Fotografier slet ikke har kunnet give os, det faar vi her.

Det brave lille Skib „*Godthaab*“ i svær Atlanterhavs-Sø og i Pakis og Skruels — med Splittflaget med de krydsede Harpuner nok saa kry vajende under Gafflen er en god Optakt — og det

Botanikeren Gunnar Seidenfjaden.

er heller ingen daarlig Kadence, naar vi til Slut ser det trodse en Orkan, mens „*Undergang er ventet*“ — næsten. Man føler sig helt taknemlig mod denne lille Skøjte, der har sejlet Polarhavets Vand tyndt gennem mere end en Menneskealder og taget sit Tag i det rærefulde danske Arbejde i og for Grønland. Men stærkere endnu virker det vel nok, naar man her i Salens gamle gyldne Rokoko-Ramme pludselig bliver bogstavelig konfronteret — stillet Ansigt til Ansigt med en vild og vranten Moskustyr ude i Stenmarken, et Fabeldyr med Pelsen bølgende i Blæsten, med mægtige, svungne Horn, med blodskudte Øjne, rede til at falde an, hvis nogen kommer Familien for nær. Eller naar man med Et kikker en Blaaræv frem af Uren, en smidig lille Mikkel paa Jagt efter Ryperne, som man er lige ved at træde paa. Eller naar en hæslig „*Dyndvulkan*“ af en Smeltevands-Katarakt bulner ud af en Gletscher som sendt lige ud fra selve Niflheim.

Saadan noget var det, man bl. a. saa i Aftes i Palæet. Og i disse Omgivelser de danske Forskere, de forskellige Ekspeditions-Hold paa deres Arbejde i Motorbaad paa stille, blanke Fjorde, under truende, stejle Fjeldmure, mellem Gletschere, der aldrig før har maattet taale Videnskabsmændenes Indgreb — et nyt Land, Landnams-Færd i egentlig Forstand.

Dr. Lauge Koch, der saa ærefuldt har ført det af modige og dygtige Forgængere indledede Arbejde videre, og som nu gennem den forestaaende store 3-Aars-Ekspedition yderligere skal flytte vort Kendskabs Grænsepæle frem efter, indrammede sin unge Værkfælles dygtige Arbejde med nogle anerkendende og forklarende Ord om det, der er gjort, og det, der skal gøres deroppe. Og tilsidst maatte jo Mesteren for Billederne selv frem og beskedent takke for Bifaldet.

Alle der har Sans for dansk Banebrydnings-Arbejde, for Landvinding i fineste Betydning — og for Mandsdaad i et vildt og skønt Land, bør søge at komme til at se denne Østgrønlands-Film.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Nationaltidende

skriver den 14 FEB 1931

Østgrønlands- filmen.

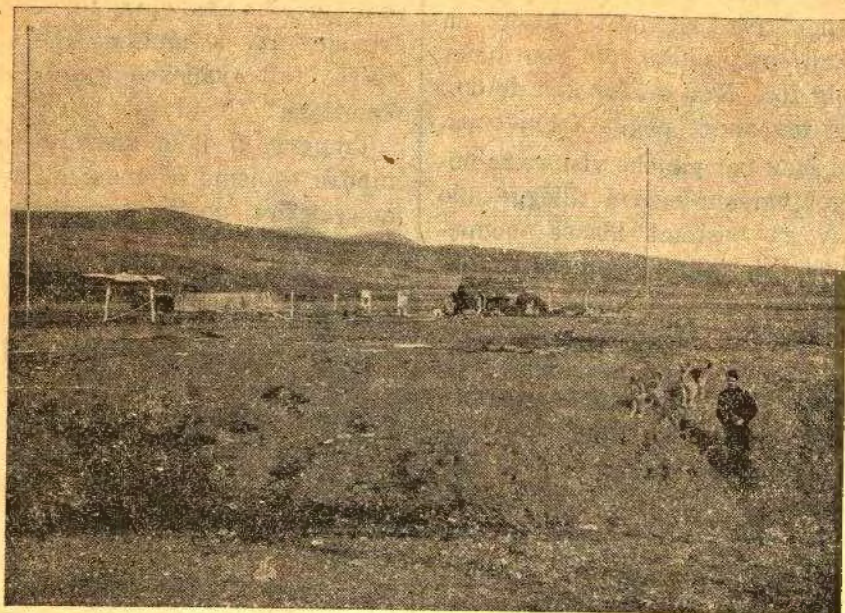
**Gunnar Seidenfadens Film fik
en begejstret Modtagelse.**

Det blev en særdeles fornøjelig og underholdende Aften i Odd Fellow-Palæet, hvor den unge Botaniker, stud. mag. Gunnar Seidenfadens Østgrønlandsfilm vistes. Som Optakt stod Dr. Lauge Koch ved Talerstolen og gav i korte Rids lidt Forklaring om de Ekspeditioner, hvorpaa Filmen er blevet til og om Planerne for den treaarige Undersøgelsesekspedition, der skal derop. Dr. Lauge Koch blev hilst med stærkt Bifald, og saa fulgte Filmen, hvorunder Bifaldet atter og atter lød igennem Salen. Det var fuldt berettiget, for det skal siges, at Filmen gav et helt nyt og særdeles underholdende Indblik i det store Land, der i Øjeblikket er saa aktuelt og omgivet af saa megen Interesse her i Landet.

Det var, allerførst, en aldeles fortræffelig optaget Film, ganske mesterligt, naar man erindrer, at det er en paa Filmens Omraade fuldstændig ukendt Mand, der har gjort hele Arbejdet.

Klare, fortræffelige Billeder fra først til sidst, en virkelig morsom og festlig Skildring af Ekspeditionen og dens Arbejde. Vi ser Ekspeditionens Skib „Godthaab“ arbejde sig gennem baard Sø, Atlanten i Storm, ser Skibet mase sig Vej gennem Pakisen, Landsætningen paa Kysten, Motorbaadsekspeditionerne ind i de stille, skønne Fjorde, det videnskabelige Arbejde, til Vejrs i Bjergene, den ejendommelige Dyreverden, Moskusokserne — filmet for første Gang — i Nærbilleder, en Ræv paa Rypejagt og en bel Masse andre smaa Ting, der føjede sig sammen til en højst interessant Skildring af hele det udstrakte Land.

Da den sidste Meter var gledet over Lærredet, lød Bifaldet stærkt og hjerteligt. Det havde Hr. Gunnar Seidenfaden fortjent, og til sidst maatte han da ogsaa frem og tage Hyldesten.

Myggbukta. Den trådløse stasjon.
Bestyreren Finn Devold med polarhunder.

Vi husker alle Øst-Grønlands-traktaten i 1924 mellom Norge og Danmark. Der blev ikke enighet om suverenitetsspørsmålet, hvem der skal ha høihetsrett over Grønland, men man kom til en foreløbig gjensidig ordning så at personer og selskaper kan ta land og bruke det for sine interesser, når jorden ikke allerede er tatt i besiddelse av noen annen.

Dette er ikke nogen ny erhvervet rett for nordmennene, det er vår gamle hevdede bruksrett på dette Ingenmannsland som herved blev erkjent fra dansk side og som vi nu har utbygget videre.

Dessverre gikk Stortinget med på å overdra Scoresby-Sund distriktet fortrinnsvis for en flokk eskimoer under dansk styre. Der fantes ingen eskimoer der dengang, men danskene har siden flyttet en flokk eskimofamilier dit og derved hindret nordmennenes adgang til det heste land på Øst-Grønland — Europas største fjord.

Her har danskene nu bygget en liten kirke, en skole, og en radiostasjon med hytter for eskimoene, som ialt teller ca. 100 personer iberegnet koner og barn.

Der er rikelig næring for denne eskimokoloni, som nu er fastboende og har det rikeste fangstfelt på hele den grønlandske verdensdel. Der er også kullfelter tilstrekkelig for koloniens forsyning med bren-

Den norske sjømannskyndighet i ishavet har også vært en stor innsats for den videnskapelige undersøkelse av kystene for mange forskjellige utenlandske ekspedisjoner hit — som har hatt norske skiber og norske besetninger til sin tjeneste.

I 1922 begynner den planmessige bebyggelse av Øst-Grønland. En ekspedisjon ut-sendes fra Tromsø, det var vår store ishavsskipper Johan Olsen, støttet av det geografiske institutt i Tromsø som drog på fangst til Myggbukta med 6 mann, bygget radiostasjonen der for værvarslinger og bygget to huser som nu tilhører den norske stat.

I 1926 gikk en ny ekspedisjon fra Tromsø under ledelse av Nils Foldvik med 6 mann. De levde i Myggbukta i 2 år og bygget 19 huser.

I sommeren 1927 gikk en fangst-ekspedisjon fra Sunnmøre, sendt av Petter Røbek, med motorbåten «Hird» og 6 mann. De slo sig ned ved Claveringfjorden og bodde der i 2 år og bygget 9 huser.

Alle disse ekspedisjoner har hatt et godt utbytte.

Hird-ekspedisjonen hadde f. eks. 309 hvitrev, 39 blårev, 40 bjørneskinn og 2 levende bjørner.

I våren 1928 foregikk den

Nordmenn tar fast grunn i Østgrønland.

80 hus bygget for beboelse og fangstvirksomhet.
Radiostasjon på Myggbukta. — Norske videnskapelige ekspedisjoner har utført et betydelig forskningsarbeide fra Davy-Sund til Shannonøya. — Et rikt dyreliv finnes, bjørn, blårev, hvitrev, moskusokser, harer, ryper, laks, sel og hvalross.

De runde punkter viser den norske bebyggelse med 80 hus. Danskene har på samme område bare 7 hus. Der finnes ingen eskimoer i denne del av landet ovenfor Scoresby Sund

tal på 38 000 kroner og det fikk en statsstøtte på 14 000 kr., og med et lån på 20 000 kr. disponerer det over ca. 75 000 kr.

Det er det norske selskap «Arktisk Næringsdrift A/S», som nu har tatt ledelsen av den

har med sig husmateriale for 40 huser, og proviant og jaktutstyr for 3 år.

Den videnskapelige ekspedisjons leder var geologen Anders K. Orvin, ansatt i Ishavskon-

pelige ferd kom tilbake 6. september mens landnamsmennene fremdeles bor deroppe.

Hvordan ser dette landet ut?

Efter Anders Orvins beretning, trykt i Norsk Geografisk Tidsskrift, er landet bart og isfritt om sommeren med åpent vann i fjordene. Isflak driver i sjøen, av større eller mindre størrelse.

På enkelte steder er landet uten vegetasjon, mens der i andre fjordbygder er gress og vider, pil og dvergbjerk som gir næring for et rikt dyreliv.

Myggbukta er hovedstaden for den norske virksomhet. Derfra går dype dalfører både til bumen av Moskusoksefjorden og til Claveringfjorden.

Temperaturen heroppe varierer fra 13 graders varme i skyggen til 40 graders kulde om vinteren, men luften er meget tørr og klar så kulden kjennes mindre enn den er. Om sommeren er der nesten ikke nedbør.

Det sterke sollys dag og natt i den korte sommer gir landskapene en eiendommelig skjønnhet og driver frem farverige blomsterarter.

Mange dyrearter har ennå ikke lært å frykte mennesker og nærmer sig tillitsfullt.

Anders Orvin skriver:

Fra Kap Humboldt.

«Den 4. august var jeg ute og lette efter devonfossiler og tok også et panorama fra en varde som jeg bygget op på den 315 m. høje fjeldknatt over stasjonen.

Da jeg satt og skrev i dagboken i uren på vestsiden av

Reinbukta. «Vesle-Kari» i forgrunnen

fred og tygget drøv, og nede ved sundet gikk en enslig okse og gresset. Den passerte mig på omkring 50 meters hold noget senere og sluttet sig efterpå til de andre tre efterat de gjentagne ganger hadde stanset og sett på hverandre. En stund senere kom der en hvitrev springende imot mig. Den stanset på 20 meters hold og så litt på mig, men fortsatte så ganske uforstyrret, idet den gjorde en liten sving utenom mig. Det var klart at den ikke hadde truffet mennesker før».

Fra Veganesset:

«Her var en ganske frodig plantevekst og jeg så fleretype-kull, som nu var flyvedyktige. Rypene her er likeså tamme som på Svalbard så jeg kunde fotografere dem på et par meters hold».

Fra Frants Josefs Fjord:

«Efter et par timers fart i det trange sund kom vi inn i den praktfulle Frants Josefs Fjord og holdt innenfor mot krysset av denne og Isfjorden.

Fjordsidene overgår her i villhet og prakt alt vi hadde sett tidligere. Fra sjøen går de steile fjell av grunnfjellets glimmerskifer, gneis og granit nesten loddrett op i 1000 meters høide».

Man fant nesten overalt renhorn, så renen må tidligere ha vært meget utbredt. Orvin me-

De nordmenn som overvintrer deroppe har sine faste ruter fra det ene hus til det annet for å tilse revefeller og andre fangst-innretninger, så at dette område er tatt effektivt i bruk for norsk næringsliv.

Danskene har på det samme område 7 hus.

Den videnskapelige ekspedisjon kartla en kyststrekning på omkring 200 km. fra Sabinøya til Geographical Society-øya — og størsteparten av Hudson-landet. De målte op en nøiaktig basis ved Myggbukta, tok 37 stasjoner med 277 fotogrammer, 10 trig. stasjoner uten fotogrammer samt 24 fotogrammetriske sjøstasjoner med 63 bilder. Videre blev der bygget 30 varder og foretatt tidevannsobservasjoner.

Dessuten blev der samlet et betydelig zoologisk og geologisk materiale.

Der blev innfanget 8 moskuskalver overført til Svalbard.

I sommeren 1930 var der en lignende videnskapelig ekspedisjon ledet av docent Hoel.

Verdien av hele dette arbeide er først den direkte økonomiske støtte for vårt folks ernæring gjennom denne nye basis for vår ishavsfangst.

Videre, at vi herved betydelig har styrket det norske suverenitetskrav på Øst-Grønland hvis verdier og fremtidsmuligheter erkjennes med stigende vekt for hvert år. Ennu større

dansk side og som vi nu har utbygget videre.

Dessverre gikk Stortinget ned på å overdra Scoresby-Sund distriktet fortrinsvis for en flokk eskimoer under dansk styre. Der fantes ingen eskimoer der dengang, men danskene har siden flyttet en flokk eskimofamilier dit og derved hindret nordmennenes adgang til det beste land på Øst-Grønland — Europas største fjord.

Her har danskene nu bygget en liten kirke, en skole, og en radiostasjon med hytter for eskimoene, som ialt teller ca. 100 personer iberegnet koner og barn.

Der er rikelig næring for denne eskimokoloni, som nu er fastboende og har det rikeste fangstfelt på hele den grønlandske verdensdel. Der er også kullfelter tilstrekkelig for koloniens forsyning med brensel.

Nordmennenes koloniseringsarbeide strekker sig fra Davy Sundet i syd til Shannonøya mot nord.

Det er de gamle norske fangstfelter hvor våre seilskuter fra Oslo, Vestfold, Sunnmøre, Tromsø har drevet jakt gjennom lange tider — etter bjørn, sel, rev, og leilighetsvis bygget fangsthytter og overvintret.

til Myggbukta med 6 mann, bygget radiostasjonen der for værvarslinger og bygget to huser som nu tilhører den norske stat.

I 1926 gikk en ny ekspedisjon fra Tromsø under ledelse av Nils Foldvik med 6 mann. De levde i Myggbukta i 2 år og bygget 19 huser.

I sommeren 1927 gikk en fangst-ekspedisjon fra Sunnmøre, sendt av Petter Røbek, med motorbåten «Hird» og 6 mann. De slo sig ned ved Claveringfjorden og bodde der i 2 år og bygget 9 huser.

Alle disse ekspedisjoner har hatt et godt utbytte.

Hird-ekspedisjonen hadde f. eks. 309 hvitrev, 39 blårev, 40 bjørneskinn og 2 levende bjørner.

I våren 1928 foregikk den første ekspedisjon med norsk statsunderstøttelse. Den er organisert av Finn Devold — tidligere bestyrer av den meteorologiske stasjon på Jan Mayn og Svalbard. Hans bror Halvard Devold bestyrer nu Myggbukta og leder den videre virksomhet deroppe.

I 1928 blev der i Norge stiftet et fangstselskap for Øst-Grønland.

Selskapet har en aksjekapi-

De runde punkter viser den norske bebyggelse med 80 hus. Danskene har på samme område bare 7 hus. Der finnes ingen eskimoer i denne del av landet ovenfor Scoresby Sund

tal på 38 000 kroner og det fikk en statsstøtte på 14 000 kr., og med et lån på 20 000 kr. disponerer det over ca. 75 000 kr.

Det er det norske selskap «Arktisk Næringsdrift A/S», som nu har tatt ledelsen av den norske virksomhet derute for å samle de spredte private anlegg av fangsthytter og bygge nye over et sammenhengende fangstområde for den mest rasjonelle drift.

Sommeren 1929 utsendte dette selskap sin første ekspedisjon på 10 mann. Den førtes over til Myggbukta med en videnskapelig ekspedisjon utsendt av Svalbardkontoret, hvis leder er docent Adolf Hoel.

«Vesle-Kari» av Ålesund bar denne nye eroblingsferd til Grønland ført av kaptein Rekdal og styrmann Vebjørn Landmark.

Fangstmennene blev landsatt i to forskjellige flokker.

Den ene ledet av Arnulf Gisvold blev satt i land ved Kapp Herschell. Den skal trenge frem med motorbåter nordover i landet. Sydpartiet — 6 mann — ledet av Halvard Devold, har tatt land på en rekke steder mellom Myggbukt-området og Davy-sundet, ved breddene av de store fjorde, Frants Josefs fjord, Kong Oskars Fjord og Claveringfjord.

Disse moderne landnamsmenn

har med sig husmateriale for 40 huser, og proviant og jaktutstyr for 3 år.

Den videnskapelige ekspedisjons leder var geologen Anders K. Orvin, ansatt i Ishavskontoret. Sammen med ham 2 landmålere, 2 botanikere og 1 zoolog. Ferden utgikk fra Ålesund 14. juli 1929 og den videnska-

Temperaturen heroppe varierer fra 13 graders varme i skyggen til 40 graders kulde om vinteren, men luften er meget tørr og klar så kulden kjennes mindre enn den er. Om sommeren er der nesten ikke nedbør.

Det sterke sollys dag og natt i den korte sommer gir landskapene en eiendommelig skjønnhet og driver frem farverige blomsterarter.

Mange dyrearter har ennå ikke lært å frykte mennesker og nærmer sig tillitsfullt.

Anders Orvin skriver:

Fra Kap Humboldt.

«Den 4. august var jeg ute og lette efter devonfossiler og tok også et panorama fra en varde som jeg bygget op på den 315 m. høje fjeldknatt over stasjonen.

Da jeg satt og skrev i dagboken i uren på vestsiden av varden, var det 13 °s varme i skyggen, sol og nesten blikk stille. Noget nord for mig lå tre moskusokser i den dypeste

Fra Veganesset:

«Her var en ganske frodig plantevekst og jeg så flere rypekull, som nu var flyvedyktige. Rypene her er likeså tamme som på Svalbard så jeg kunde fotografere dem på et par meters hold».

Fra Frants Josefs Fjord:

«Efter et par timers fart i det trange sund kom vi inn i den praktfulle Frants Josefs Fjord og holdt innenfor mot krysset av denne og Isfjorden.

Fjordsidene overgår her i villhet og prakt alt vi hadde sett tidligere. Fra sjøen går de steile fjell av grunnfjellets glimmerskifer, gneis og granit nesten loddret op i 1000 meters høide».

Man fant nesten overalt renhorn, så renen må tidligere ha vært meget utbredt. Orvin mener at den er blitt utryddet av polarulven. —

Når nordmenn nu tar landet i bruk kan der igjen innføres en rensdyrstamme under fredning og kultur og derved styrke næringslivet.

Den norske virksomhet omfatter således et sammenhengende fangstområde støttet til 80 hus eller stasjoner. Avstanden mellem dem er 20—30 km. — altså omtrent en dags marsj.

stasjoner med 24 fotografier, 10 trig. stasjoner uten fotogrammer samt 24 fotogrammetriske sjøstasjoner med 63 billeder. Videre blev der bygget 30 varder og foretatt tidevannsobservasjoner.

Dessuten blev der samlet et betydelig zoologisk og geologisk materiale.

Der blev innfanget 8 moskuskalver overført til Svalbard.

I sommeren 1930 var der en lignende videnskapelig ekspedisjon ledet av docent Hoel.

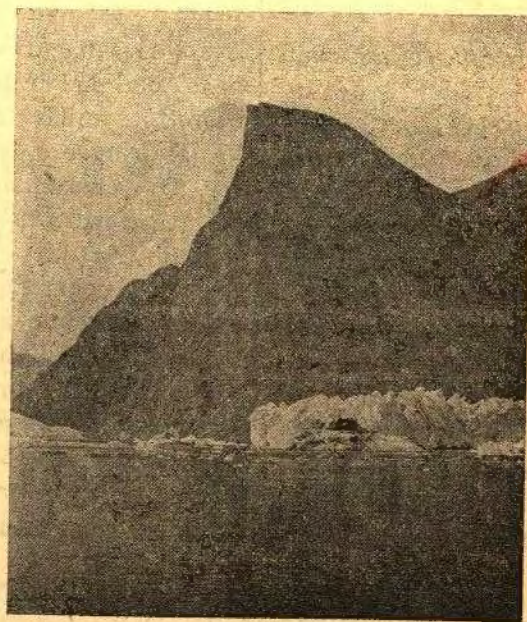
Verdien av hele dette arbeide er først den direkte økonomiske støtte for vårt folks ernæring gjennom denne nye basis for vår ishavsfangst.

Videre, at vi herved betydelig har styrket det norske suverenitetskrav på Øst-Grønland hvis verdier og fremtidsmuligheter erkjennes med stigende vekt for hvert år. Ennå større vekkes oppmerksomheten ved de siste dages begivenheter, ved den danske statsministers erklæringer — sammen med det russiske forslag om eiendomsretten over Polhavene ved et sektorsystem, — et forslag som direkte truer Norges politiske og økonomiske interesser.

Vi skal i neste nr. redegjøre for den nye situasjon som nu foreligger for Ishavsrådets behandling.

Polarhare

«Bjørnefjell» i Frants Josefs Fjord.

Øst-Grønland- spørsmålet.

Av statsråd Johan E. Mellbye.

Hr. redaktør!

I dansk «Ekstrabladet» for 26. januar står det en artikkel med overskrift «Dansk grin og norsk alvor», der sier sig å være et referat av bladets samtale med norsk «Aftenposten»s redaktør Haakon Øverland. I dette intervju forekommer følgende avsnitt:

La oss få ro om Grønland.

— Hvad mener De om de stadige norske utfall i anledning av Øst-Grønland?

— Det er et vanskelig spørsmål. Personlig er jeg nærmest neutral. Jeg hører til dem som mener at man ikke i et vekk skal skape uro om en sak, som slett ikke er det verd. Intet av landene er tjent med at galden holdes flytende. La oss falle til ro og se tiden an — så lykkes det selvfølgelig å finne en fornuftig ordning, som kan tilfredsstille begge parter. . . Der er vel neppe 25 nordmenn som virkelig interesserer sig for Øst-Grønland, og jeg antar knapt så mange danske. Det er en liten stedsbestemt krets som ikke kan dy sig, men uavbrutt holder såret åpent. Jeg ønsker ro og fred om Grønland, og det standpunkt hevder »Aftenposten«.

Jeg setter her fingeren på den uttalelse av hr. Øverland: «Det er vel neppe 25 nordmenn som interesserer sig for Øst-Grønland». Det er mig fullstendig uforståelig hvordan hr. Øverland har kunnet tillate sig å komme med en sådan uttalelse. Kjenner han da ikke til eller har han ikke lest om, at vi har en selfangerflåte som stadig går inn i de øst-grønlandske fjorder og farvann og driver fangst med flere skuter hvert år?

At vi har overvintrende fangstfolk, som fanger pelsdyr, særlig bjørn og rev? Denne virksomhet begynte i 1908 og har særlig siden 1922 tatt fart.

Videre at der drives et fiske i de østgrønlandske farvann, som er i sin begynnelse, og som har store utviklingsmuligheter?

Redaktøren burde ialfall kjenne til de videnskapelige undersøkelses-ekspedisjoner som under dosent Hoels ledelse besøkte Øst-Grønland i 1929 og 1930, og at der

er opført bevilgning til en ny sådan i 1933.

Han burde videre ta sig en tur vest- og nordpå og f. eks. i Ålesund og Troms sette sig inn i befolkningens stemning, og hvad sjøen og dens muligheter vil si for vår lange kyst.

Det er vel heller ikke for ingenting at der nu er nedsatt et ishavsråd, som skal være våre statsmakter behjelpelig med råd og dåd når det gjelder våre arktiske interesser.

Og så overskriften: «La oss få ro om Grønland».

Akk ja, vi nordmenn har nok i århundreders løp vist at vi kan falle til ro, selv der hvor store og bydende nasjonale interesser står på spill.

Hvem er det forresten som denne gang har skapt uro om Øst-Grønland? Er det ikke den danske statsminister, som i sin reisebok fra i sommer og i sine taler har krevet Øst-Grønland for Danmark, skjønt de danske rettigheter aldri har været anerkjent.

Det norske standpunkt i Grønland-overenskomsten av 1924 var jo at Øst-Grønland skulde være et ingenmannsland. Kun skade at dette standpunkt ikke uttrykkelig blev fastslått.

Vi lever i sammenslutningenes tid. Beslektede nasjoner finner hinannen, ja tvinges næsten sammen. Tenk hvilken tjeneste Danmark hadde kunnet vise fremtiden, vennskapet og samholdet i Norden, om det, med utgangspunkt i den måte, hvorpå det ved Kielerfreden i 1814 erhvervet bl. a. våre gamle norske kolonier på Vest-Grønland — hadde sagt til oss: «Ta dere Øst-Grønland, det har ingen synnerlig verdi for oss, for vi har ikke skikkede folk eller evner til å nyttiggjøre oss mulighetene deroppe, slik som dere kan gjøre det!»

Den tale vilde blitt forstått i vårt land, og den vilde skapt en vennskapsfølelse likeoverfor vårt frendeland der syd, som vilde hatt en stor betydning for fremtidens utvikling. Danmark har hittil ialfall på disse punkter vist en man-

gel på forståelse, som har skapt adskillig bitterhet i store kretser av vårt land. Og slike intervjuer, som det av hr. Øverland, skal ikke bidra til å skape bedre stemning omkring dette spørsmål.

Grefsheim, Nes, Hedmark
11. februar 1931.

Johan E. Mellbye.

Til ovenstående vil jeg få bemerke, at referatet av den citerte samtale i den form det er offentliggjort er blitt fordansket og for flere punkters vedkommende hverken i ord eller mening dekker, hvad der blev sagt. Når «Ekstrabladet»s medarbeider kom inn på Grønlandsspørsmålet var det således ikke på grunnlag av de «stadige norske utfall i anledning av Øst-Grønland», men nettop med utgangspunkt i statsminister Stannings uttalelse like i forveien. Tallet 25 blev ganske riktig nevnt, men i forbindelse med de norske fangstmenn, som er på Øst-Grønland.

Haakon Øverland.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

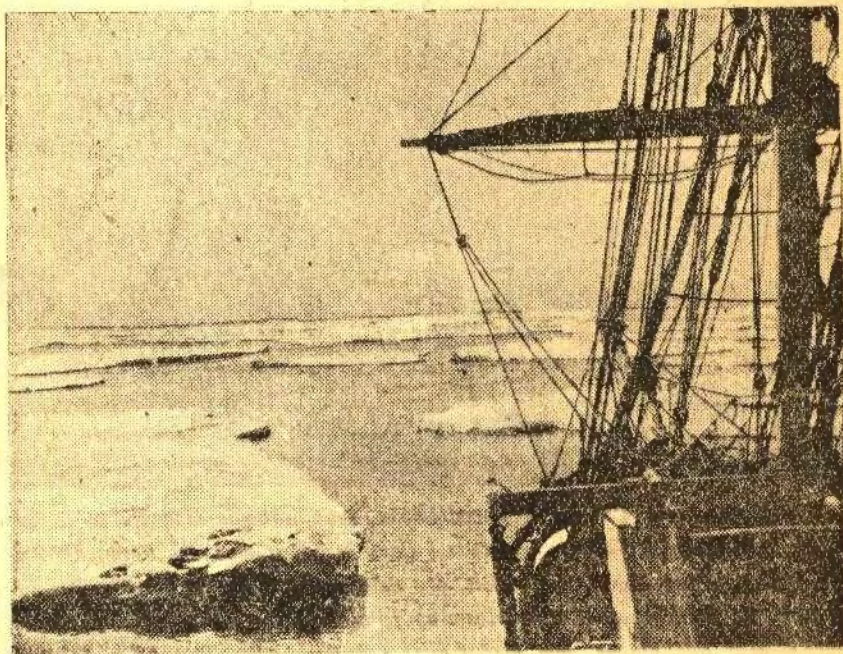
Politiken

skriver den

13. FEB. 1931

Den første Film fra Østgrønland

Immedelt
Dr. Lauge Koch's Ekspedition i Billeder.

„Godthaab“ baner sig Vej gennem Isen.

I Odd Fellow-Palæets store Sal vil der i Aften, i Morgen og den 22. de. blive vist en Film, som ikke alene har Interesse for geografisk Interesserede, men ogsaa en betydelig national Opgave til os alle.

Det er Dr. Lauge Kochs to foregaaende Ekspeditioner, der vises i Film. I to Aar har den unge Botaniker Seidenfaden, der tillige er en fremragende Fotograf, optaget Billeder, som sammenføjet til et Hele give det bedste Indtryk af Østgrønland, der endnu er vist den civiliserede Verden.

Østgrønland er jo et Land, hvor Danmark og Norge fører en fredelig Kappelstrid om Herredømmet. Danske kortlagde Landet, og Danske har fortsat Besølingen og Udforskningen, men nægtas kan det ikke, at Nordmændenes fremragende Dygtighed som Fangstmænd overgaar de Danskes. Derfor har de søgt dertil, efter at Spitzbergen er udfanget. Men Landet er vort!

Intet er saa spændende som Virkeligheden. De to „Godthaabs-Ekspeditioner“, Dr. Lauge Koch har ledet, har besøgt hele Østgrønland, og Filmen viser et herligt Land, et Eventyr, der vil begejstre hver dansk Mands Sind. Pragfulde Fjelde, mægtige Bræer, hvor blandt andet en pludselig frembrydende underjordisk Bræelv bryder frem af Morænen og vælter Dynd og Sand op i Dagen.

En „Dyndvulkan“, som der aldrig før er set Magen til.

De dybe Fjorde med de tavse Fjelde, Moskusokserne optaget paa saa nært Hold som overhovedet muligt, Fugleunger, Hvalros og Sæler, alt giver et Billede, som uvægerligt maa begejstre. Og dertil kommer Ekspeditionslivet med de Stemninger, der følger med; i Motorbaad og Telt, ved Videnskabsmændenes Friluftslaboratorier, og ikke mindst „Godthaab“, masende sig Vej gennem Storisen.

Der er i øvrigt ogsaa nogle pragtfulde Billeder fra det aabne Hav, hvor Stormen brækker hen over Skibet. Alt maner, alt kalder paa vor Nationalfølelse.

Dr. Lauge Koch indleder selv med et orienterende Foredrag. Han giver et kort Afsnit af Østgrønlands Opdagelseshistorie, et Rids af hans egne Ekspeditioner dertil, og til sidst fremsættes Planerne for Danmarks paabegyndte store Fremstød i Østgrønland. Vor nationale Opgave er ikke rettet imod nogen, blot en Hævdelse af vor Ret med villig Forstaaelse af norsk Indsats og moralske Krav erhvervet gennem Kunnen, Gøren og Villen.

Denne Film gør os alle vidende, alle vi, der maa blive hjemme.

Peter Freuchen.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den 12 FEB. 1931

Yderst mod Norden —

Stud. mag. Gunnar Seidenfaden, der har lavet en Grønlandsfilm, fortæller om sit Arbejde.

Filmen forevises i Odd Fellow-Palæet.

Paa de store Vidder. Udsyn over en af de maleriske, smukke Gletsjere ved Nordøstgrønlands Kyst.

Det er en Kendsgerning, at der i det danske Folk er baade voksende Interesse og voksende Forstaaelse for vor store Koloni: Grønland. Men det er lige saa fuldt en Kendsgerning, at det kun er i Ny og Næ, der bliver givet Publikum Adgang til at faa sin Trang til Viden om Grønland tilfredsstillet — og det er Skade. Vi faar en Beretning fra en videnskabelig Ekspedition en Gang imellem med lange Mellemrum, et Foredrag af en eller anden skægget Grønlandsfarer — saa er der Tavshed om den Sag, indtil atter en Ekspedition rejser ud eller vender hjem.

Imidlertid hydes der paa Fredag Aften paa noget, som fortjener en god Modtagelse og et varmt Velkommen. Det er en Fremvisning i Odd-Fellow-Palæet af en stor Grønlandsfilm og et Foredrag som Indledning til den af vor kendte Grønlandsfarer og forsker, Dr. Lauge Koch.

Vi kan takke den unge stud. mag. Gunnar Seidenfaden, for at denne Film er blevet til og kan komme frem. I de sidste to Aar har han som Led i sit Studium deltaget i de Ekspeditioner, Lauge Koch med »Godthaab» har gennemført i Grønland, og han har da haft den ypperlige Tanke, at optage paa Film, alt hvad han mødte af Interesse og af Nyt paa sin Rejse. Han har sammenarbejdet de to

Rejsers Hæst til én Film, der vil give et fyldigt Billede baade af det Arbejde, disse to Ekspeditioner fik udført og af det mærkelige, skønne Land, de omfattede.

Under en Samtale med den unge og initiativrige Botaniker og Filmoperatør, der foruden at have optaget Filmen, ogsaa har arbejdet den sammen til en Helhed, gennemført hele det store Arbejde for at faa den frem for Offentligheden, kort sagt taget baade Ansvar og Risiko for Sagen, bad vi ham fortælle os lidt om Enkelthederne.

— Filmen giver Billeder lige fra Ekspeditionens Ankomst til Pakisbæltet foran Kysten og til Hjemfærden gennem Storm og Snetykning. Den viser, hvorledes Skibet maa kæmpe sig frem gennem Isskruninger op til sit Maal ved Nordøstgrønlands Kyst, nord for Scorebysund, man ser Videnskabsmændene blive sat i Arbejde, Zoologen i Færd med at samle Dyr, Botanikeren i Gang med sine Indsamlinger, Geologerne sysselsatte med at slæbe Sten til Kysten. Der er interessante Optagelser af Moskusoksens Liv, disse sjældne Dyr, som kun ganske faa Mennesker faar at se i deres rette Omgivelser, saasom de kun endnu eksisterer i Nordøstgrønland og det nordøstligste Amerika, der er Billeder af Edderfugleunger, Filmatisering af en Ekspedition ind i Landet, Besøg

paa Gletsjere og Indlandsis, Kortlægning i bitter Kulde fra et højt Fjeld, hvor vi forresten opdagede, at der bag Indlandsisen, paa det Sted, hvor vi var kommet op, var store Landstrækninger, der ikke var tilisede, saa langt Øjet rakte...

— Har saadanne Landstrækninger nogen Betydning?

— Det har de jo, forsaavidt som de danner et Reservat for Moskusokserne.

— Tror De der er Mineralrigdomme?

— Det kan jo ingen sige endnu, saa længe det ikke er undersøgt... Maa jeg fortælle videre om Filmen? — Vi kommer til Efteraaret. Taage og Dis dækker Landet... der blæses til Samling for Ekspeditionens Medlemmer... Rejsen gaar atter sydpaa... og saa viser jeg i en sidste Afdeling en Række Afsnit fra den farlige Hjemrejse i 1929, da »Godthaab», overfaldet af Storm, var et Forlis nær, indtil den endelig ved at naa ud i det aabne Hav kom — ja, det lyder jo lidt paradoksalt — men vi kan godt sige kom i smult Vande...

— Er det ikke vanskeligt at optage en saadan Film?

— Jo, det kan De tro, det er. Man har jo ingen af de Hjælpemidler, al-

mindelige Filmsoperatører arbejder med. Det er en Film uden Tricks, uden Atelierlys, taget i Magsvejr og Storm, i Snefog og Solskin, men jeg synes, den er blevet et ypperligt Billede af Landet med alt, hvad Landets er og af Ekspeditionens Liv og Færd...

— Dr. Lauge Koch holder samtidig Foredrag?

— Ja, han vil give en orienterende Indledning til selve Filmen, og desuden godtgøre, hvorledes Danmark nu med den Trears-Ekspedition, der startes til Sommer, naar at kortlægge hele Østgrønlands Kyststrækning lige fra Kap Farvel og opefter.

— Hvor lang er Filmen?

— Mellem 14 og 1500 Meter. Jeg tror nok, det er den længste, der er vist deroppe fra. Til Premieren paa Fredag vil der forøvrigt komme en hel Del af de Mennesker, der er nær knyttet til Grønlandsforskningen og Arbejdet med Grønland, blandt andre gamle Kommandør Gustav Holm, der har vist Sagen megen Interesse.

Saaledes fortalte den unge Student — hans raske Initiativ vil nok vinde fortjent Paaskønnelse.

Den Anden.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Socialdemokraten

skriver den

25 JAN. 1931

Norsk Ekspedition til Østgrønland.

Ekspeditionerne skal tilvejebringe Kort med norske Navne.

Der bliver livligt i Østgrønland i Sommer. Foruden en Afdeling af Wegener-Ekspeditionen, som for Øjeblikket overvintrer deroppe, kommer som bekendt den store danske videnskabelige Ekspedition under Ledelse af *Lauge Kock*.

Og i Gaar telegraferes fra Oslo, at der er foreslaaet bevilget 101,000 Kr. til Aarets Polekspeditioner, deraf 60,000 Kr. til en Ekspedition til Østgrønland.

Ekspeditionen vil komme til at bestaa af følgende: To Topografer med fem Assistenten, en Hydograf med to Assistenten, to Geologer med to Assistenten, en Botaniker, en Zoolog med en Assistent og en Arkæolog med to Assistenten. Ekspeditionen vil særlig lægge Vægt paa Kortlægning og tilvejebringe Kort med norske Navne.

En Henvendelse til den norske Regering vedtaget paa Ishavsraadets Møde.

Oslo, Lørdag.

Ishavsraadet har nu afsluttet sine Møder. En Række Sager har været forelagt og behandlet. I Anledning af den danske 3-Aars-Plan vedrørende den Del af Østgrønland, som ligger mellem Scoresbysund og Germanialand, blev det enstemmigt vedtaget at rette en Henvendelse til den norske Regering.

Det af Raadet nedsatte Arbejdsudvalg træder sammen en af de første Dage og fortsætter Behandlingen af enkelte Sager, deriblandt Spørgsmaalet om Norges Deltagelse i det internationale Polarraad.

'Tiden Tegn m. R.
Tirsdag 18 jan. 1931

NORGE OG ØST-GRØN-LAND.

Vi må ikke slippe fotfestet på de kyster som støter op til fangstfeltet.

Ingeniør Orvin om de utbytterike ekspedisjoner til Øst-Grønland.

I Geografisk Selskaps møte igår holdt ingeniør Orvin foredrag om de norske ekspedisjoner til Øst-Grønland.

Den norske fangst i Vestisen begynte tidlig. I 1847 sendte Sven Foyn en selfangstskute vestover, og nu går det hvert år en stor fangstflåte fra Aalesund og de nordlige byer. Der er også påbegynt en videnskapelig utforskning av Øst-Grønland, ledet av Svalbardkontoret, med „Veslekari“. I 1929 og 1930 kartla ekspedisjonene hele kyststrekningen fra Sabineøia til Sofiebukten og hele Hudsonlandet, foretok opplodningsarbeider og landsatte materialer til over et halvt hundre hus.

Den første kolonisering i nyere tid fant sted i årene 1908—09 og 1909—10 på Claveringslandet og Sabine-

Imidlertid hølge „Nidaros“ viser sig mellig stygge beskyldninger som her i byen har vært utsatt for tem- En av frelsesarmeenes officerer Trondhjem, 14. januar.

Politiet henlegger saken.

Beskyldningene mot frelsesoffiseren i Trondhjem.

gjelder også offentlige kontorer. meldt til politiet. Disse underslag og er bare undtagelsesvis blitt an- det meste blitt ordnet underhånden byen i den senere tid, men de er for større og mindre underslag her i

fulle stasjon er en gave fra konsul Lars Christensen i Sandefjord.

Foredragsholderen fortalte meget morsomt om dyrelivet på Grønland, om moskusokser og arktiske harer, polarulv og pelsdyr. Geologisk er landet meget interessant, men lite utforsket. Der er jo funnet kull, og det skal endog være funnet oljekilder, men denne påstand bør man foreløbig stille sig avventende til. Derimot er der geologisk sett, intet i veien for at man kan finne drivverdige mineralleier.

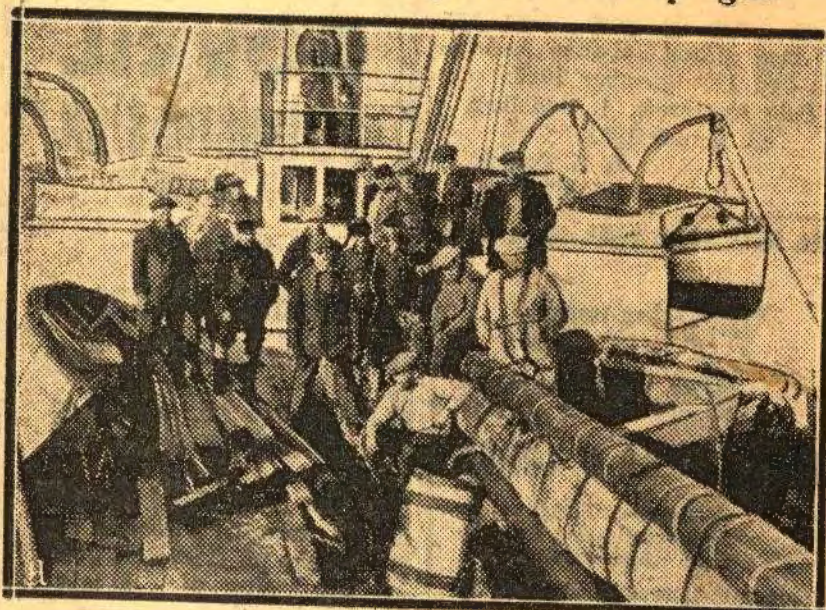
Våre interesser er imidlertid foreløbig knyttet til fangsten, særlig selfangsten i isen. At vi uhindret kan drive den er avhengig av at vi har fotfeste på de kyster som støter op til fangstfeltene, ellers kan vi risikere at sektorprinsippet blir gjennomført for alvor, og at det norske fangstområde innskrenkes til den smale sektoren nord for Norge.

Foredraget var ledsaget av en rekke sjelden vellykkede lysbilleder, avvekslende og interessante, som ga et godt inntrykk av det merkelige land. Til slutt viste ingeniør Orwin en film som er optatt av den italienske professor Broechieri, og hvor man blandt annet får se dosent Hoel og de andre videnskapsmenn samt Dagfin Werenskiold i arbeide på hver sine felter. Major Klingenberg takket for foredraget, og forsamlingen sluttet sig til med kraftig bifall.

Blandt de tilstedeværende var statsråd Oftedal.

Vi må ikke miste vårt fotfeste på Øst-Grønland.

Ingeniør Orvin i Geografisk Selskap igar.

«Veslekari»-ekspedisjonen i 1929.

I Geografisk Selskap holdt bergingeniør Anders K. Orvin ved Norges Svalbard- og Ishavundersøkelser igar foredrag om norske ekspedisjoner til Øst-Grønland.

Foredragsholderen fortalte bl. a. at det for tiden overvintret 16 nordmenn på Øst-Grønland og 10 dansker. Nordmennene har reist en hel rekke fangsthytter og hus. De ligger med 2—2½ mils avstand. Sjøfugl er det meget mindre av her enn på Svalbard. Rypen er rent tam — likeledes polarbaren. Renens skjebne herborte er sørgelig. Overalt ser man rester etter den — polarulven har været ute. Levende ren er ikke sett på 30 år der. Polarulven går på moskuskalvene også.

Det var sikkert mange av foredragsholderens tilhørere som reviderter sin opfatning av Øst-Grønland. Man hadde drømt om is og sne, sne og is. Men det var alt annet enn is

og sne kan man gjerne si. Myggen er jo slem derborte. Og billeder som blev vist frem, fikk en ofte til å tenke på hjemlige trakter. Kull finnes så meget at fangstfolkene greier sig. Oljefund mener man å ha gjort siste sommer, men man gjør rottest i å stille sig avventende.

Foredragsholderen nevnte våre interesser på Øst-Grønland, og sa i den forbindelse at skulde vi bli stengt ute fra Øst-Grønland og Frans Josefs Land, kan vi risikere at sektorprinsippet, som hevdes av Russland og Kanada, blir gjennomført.

En god film, som var tatt av den italienske professor Brocchieri under den norske Grønlandsferd ifjor, gav mange morsomme utenitt fra det travle ekspedisjonsliv. Foredraget blev lønnet med det hjerteligste bifall.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den

15 JAN 1931

Imidlertid

Norges Interesser i Østgrønland.

*De er foreløbig knyttet
til Fangsten, særlig Sæl-
fangsten i Isen.*

**Det gælder at faa Fodfæste,
inden Sektor-Principet
gennemføres.**

*Fra vår Korrespondent,
OSLO, TORSDAG.*

I det norske geografiske Selskab holdt i Gaar den kendte Ingeniør Orvin, der vil være kendt fra sit Op- holdt paa Grønland i Sommer, Fore- drag om de norske Ekspeditioner til Østgrønland. Efter at have omtalt, at man burde stille sig afventende til Meddelelser om Oliekilder, udtalte han: De norske Interesser er forelø- big knyttet til Fangsten, særlig Sæl- fangsten i Isen. At vi uhindret kan drive den, er afhængigt af, at vi har Fodfæste paa de Kyster, der støder op til Fangstfelterne. Ellers kan vi riskere, at Sektor-Princippet bliver gennemført for Alvor, og at det nor- ske Fangstomraade indskrænkes til den smalle Sektor Nord for Norge.

—* Sektor-Princippet er den Opfattelse, at de forskellige Stater paa den nordlige Halvø skal raade over den Trekant af Ishavet, hvori deres eget Territoriums Nordkyst-Linie er Basis og Nordpolen Toppunktet.

Grønland
Lørdag 10 jan. 1931

S/S „Lyra“ afgaar fra Bergen d. 22. Januar 1931 osv. hv. 14. Dag.

S/S „Nova“ afgaar fra Bergen den 24. Februar 1931.

Billetpris III. Kl. Jernbane. I. Kl. Damp.

til Island..... Kr. 140,00

til Thorshavn Kr. 100,00

Alle Oplysninger ved Henv. til

Norsk Turistbureau

Capt. L. Chr. Eilertsen
Frederiksberggade 10. Telf 8946

„Teddy“- Ekspeditionens Redningsmand død.

Den gamle Grønlandsfarer,
Kaptajn Julius Hansen.

Kaptajn Julius Hansen.

En af Grønlandske Handels gamle, veltjente Førere, Kaptajn Julius Hansen, er i Gaar død, 64 Aar gammel.

Kaptajn Hansen, der var født paa Bøge og efter Konfirmationen kom til Søs, fik i 1801, efter at han havde taget Styrmandseksamen, Ansættelse som Understyrmand i Grønlandske Handel. De første Rejser foretog han som Understyrmand med „Tjalfe“, og efter at have gennemgaaet de forskellige Grader blev han i 1906 udnævnt til Fører af Barkskibet „Nordlyset“. I 1918 overtog han Damp-Skonnerten „Godthaab“, og man vil endnu mindes, at han med dette Skib i 1924 blev sendt op til Østgrønland for at eftersøge „Teddy“-Ekspeditionen. Det lykkedes den dygtige Ishavsskipper i Angmassalik at finde alle „Det østgrønlandske Fangstelskab“s Jægere, som blev taget om Bord i „Godthaab“. For den Bedrift hostede Kaptajn Julius Hansen megen Ære og Berømmelse, og han blev hædret med Ridderkorset.

Den gamle Grønlandsfarer var igen nem de mange Aar anerkendt som en dygtig og pligtopfyldende Funktionær indenfor Grønlandske Handel, hvor man satte stor Pris paa hans rolige og besindige Optræden.

Kaptajn Hansen havde kun Venner, og de mange Sømand, der har sejlet under ham, fik en meget alsidig og grundig Uddannelse i Sømandsskabet.

meget haardt paa Stengrund. Kaptajnen kom straks paa Dækket. Skibets Maskinrum fyldtes straks med Vand, og alle Forsøg paa at foretage Pumpning var forgæves. Vandet steg ret hurtigt op over Maskinderken, hvorved Fyrene under Kedlerne slukkedes.

Efter at de forskellige Forklaringer var tilført Retsprotokollen, sluttedes Forhøret.

„Arcturus“ til Helsingfors.

Den fra Ulykken ved Læsø kendte Post- og Passagerdamp „Arcturus“, der siden før Jul har ligget til Reparation ved Burmeister & Wains Skibsværft paa Refshaleøen, er i Gaar Eftermiddags gaaet over til Frihavnen for at indtage Ladning til Helsingfors. „Arcturus“ gaar derefter i Dag ind i sin Rute Hull—København—Helsingfors. Kl. 12 gaar Skibet herfra med Stykgodsladning, Post og Passagerer. Skibet føres midlertidig af Styrmand Peirnanen, indtil Kaptajn Ossi Hjelt har overstaaet sin Sygdom.

Fra Reden.

Dampskibet „Kuzem“ af Riga anløb i Gaar Bunkerkul-Depotet paa Refshaleøen paa Rejse fra Frihavnen til Liban. Dampskibet „Rodil“ af Esbjerg fra Helsingør til Riga. „Wellamo“ af Helsingfors fra Helsingfors til Hull. „Mirisaar“ af Reval fra Finland til London.

Danmarks Rederes Ulykkesforsikring.

I vor Omtale i Gaar af Danske Rederes Ulykkesforsikring gennem 25 Aar fortalte vi, at Direktør Viggo Andersen havde overtaget Ledelsen efter Direktør Heins Død i 1924. Det var ikke saaledes, idet Direktør Hein den Gang fratraadte paa Grund af Alder. Han lever endnu i bedste Velgaaende i sit hyggelige Hjem i Hellerup. Vi beklager denne kedelige Fjeltagelse.

Skandinavien—Amerika-Linien

meddelel: „Oscar II“ var Torsdag Middag 630 miles Øst for New York paa Rejse til København via Kristiansand og Oslo. Alt vel.

Dagbogen.

Dampskibsselskabet „Øresund“ arrangerer stadig de billige Søndagsture — de komfortable Dampere er Garanti for en fornøjelig Udflugt uafhængig af Vejr og Vind. Malmöbaaden gaar ca. 7 Gange i Løbet af Søndagen fra Havnegade 49, og Landskronabaaden afgaar Kl. 11.15. Billetter om Bord.

Efterretninger for Sefarende.

Marineministeriet meddelel: Fredag: Damperen „Hecht“ af Bremen rapporterer, at Skibet Natten mellem 8. og 9. ds. har passeret noget drivende Vraggods paa 55° 15' 45" n. B. 129° 36' 40" ø. Lgd.

Signalstationerne.

Den 8.—9. Januar.

Skagen. Kl. 10—12: Tysk D. Franz Jürgen sydg., norsk D. Skagen sydg., svensk D. Dagfrid sydg., norsk D. Harald Haarlager vestg. Kl. 12—16: Dansk M. Annam sydg., dansk D. Vibeke Mærsk vestg., norsk D. Isbjørn vestg. Kl. 16—20: Svensk D. Erna sydg., svensk D.

men der kan spilles glimrende Komædie i dem — og Sangene, der kroner hver Situation, er af virkelig musikalsk Kvalitet. Det hele har Ynde, og man forstaar, at Reinhardt i Sommer vilde spille det paa sit lille, udsøgte Teater, Komædie, i Berlin — besat med hans allerbedste Lystspilkræfter. *Karlweiss*, den uorgiemme Orlofsky, spillede den unge Mand, der er troles af Ærgerrighed, men tro i sit Hjerte, *Blondine Elsinger*, den fattige, unge Pige, han forlader — og som venter saa troligt paa ham, *Anni Mewes*, den blaserede, unge Rigmandsdatter, der tigger om lidt Lykke af Livet, *Heinz Rühlmann* (som Kobenhavnerne har lært at kende som den pudsige, unge Mand med Hornbrillerne i „Tre fra Benzintanken“), hendes kejtede, altid travle Tilbeder — og endelig *Wallburg*, den frodige Komiker *Wallburg*, Faderen, hvis Forvildelse over Nutidens Ungdom blev Stykkets brogede Baggrund af Generationers Uoverensstemmelse.

I Aftes paa Fønixteatret tog det hele naturligvis andre Dimensioner. Men *Johannes Meyers* nette og velsoignerede Personale hentede alligevel Sejren hjem. Publikum morede sig over Spillets fikse Modernitet — og med de Mangler i Udførelsen, som der nødven-

reste, noget overraskende kønt og troværdigt. *Solweig Oderswald Lander* var ham en god Partner og gav navnlig i de seriøse Scener hele Tonen det Præg af *Alvor*, som var nødvendigt — og som er Genrens Berettigelse. Endelig var *Johannes Meyer* Faderen, en Rolle, som han burde have faaet langt mere ud af. Hvor var den store Sang om „Vor Tids Fædre“, der gjorde saa stærkt et Indtryk i Berlin?

Operasangerinden *Frk. Beth Kulmann* var hentet til Rollen som den rige, unge Pige. Hendes Stemme er for stor, hendes Diktion for svag til et Spil af denne Art — men hendes Ydre er Stykkets. Det samme kan siges om *Frk. Lilly Christensen* som „den unge Pige, der er ansvarlig for Rækkefølgen“, en Slags *conferenciére*, som indleder hvert Billede i et til Lejligheden passende Kostume. Hun var helt paa Højde med Udførelsen af den samme Rolle i Berlin — og det er en stor Kompliment. — —

Gode Kostumer og fikse Dekorationer. Det lille Kammerorkester, som hører til Musikken, erstattet af to Klaverer. Men *Sarauws* Oversættelse af Teksten saa god, som det kan ønskes. Og det hele gjorde Lykke.

Fritz.

Norsk Professor paa Universitetet.

Prof. Friis fritages i Foraarssemestret for Forelæsninger, og i hans Sted vil Prof. Edv. Bull holde Forelæsninger og Øvelser.

Prof. Edv. Bull.

Den ene af Universitetets Historieprofessorer, Prof. *Aage Friis*, er i hele Foraarssemestret fritaget for at holde Forelæsninger under Hensyn til sit Arbejde paa det store Værk om den danske Regerings Politik i det slesvigske Spørgsmaal efter 1864.

Det fremgaar nu af det i Gaar udsendte Sektionskatalog, at i hans Sted vil Professor ved Universitetet i Oslo, Dr. *Edvard Bull* i Maanederne Februar—April holde Forelæsninger og Øvelser over Emner af norsk Historie og økonomisk Historie, og samtidig har Professor *Erik Arup* for dette Semesters Vedkommende afstaaet fra den Forelæsnings-Fritagelse, som Undervisningsministeriet oprindeligt havde bevilget ham.

Det er lidt af en Sensation, at Professor Bull kommer herved som delvis fast Universitetslærer i det nye Semester. Hans Person har som bekendt paa Grund af hans kommunisti-

ske Propaganda været meget omstridt i Norge i de senere Aar; man vil erindre, at han var Udenrigsminister i det kortvarige Hornsrud-Kabinet, og nu ved de sidste Valg deltog han ivrigt i Kommunisternes Valgkampagne Norge over. Han blev fra flere Sider angrebet stærkt, fordi man ansaa det for uforeneligt med Stillingen som norsk Embedsmand at tilhøre et Parti, hvis Program var af en saa direkte revolutionær Karakter.

Som Videnskabsmand er Professor Bull Middelalder-Historiker og har tidligere i denne Egenskab givet enkelte Gæsteforelæsninger paa Københavns Universitet.

Det forlyder, at det er Foreningen „Norden“, som har stillet Midlerne til Raadighed for den mere fast anlagte Forelæsningsrække, Prof. Bull nu skal indlede.

Chk.

Ny Underinspektør ved Kobberstiksamlingen.

Magister Erik Zahle ventes udnævnt.

Ved *Leo Swanes* Udnævnelse til Direktør for Kunstmuseet blev Inspektørstillingen ved Den kgl. Kobberstiksamling ledig. Stillingen blev fornylig besat med Underinspektør ved samme Samling *V. Thorlacius Ussing*, og Underinspektørstillingen blev opslaaet ledig.

Efter hvad vi erfarer, vil Bibliotekaren ved Kunstindustrimuseet, Magister *Erik Zahle* overtage Stillingen. Hr. Zahles Udnævnelse ventes at foreligge en af de allernærmeste Dage.

Erik Zahle, der er Søn af Justitsminister *Zahle*, blev Magister 1927. I Studietiden og efter sin Ansættelse ved Kunstindustrimuseet har han foretaget en lang Række Studierejser til Europas Kunstcentre. For kort Tid siden vendte Magisteren saaledes hjem fra en 9 Maaneders Rejse gennem Frankrig, Tyskland, Grækenland og Italien, hvor han tidligere har opholdt sig et Aar for at studere Renæssansens Mestres.

Havangeren nr 8
Lørdag 10 jan. 1931.

Norsk kartlegging på Grønland med flyvemaskin?

Danskene vil fortsette sitt geodetiske arbeid, men bare på jorden.

Kjøbenhavn: I norske aviser er der fremkommet forslag om kartlegningsarbeid på Grønland fra flyvemaskin. I den anledning har «Kristelig Dagblad» henvendt sig til professor og direktør for gradmålingen N. E. Nørlund.

Professoren uttaler at han ikke er kjent med at man fra norsk side påtenker å sende geodetiske ekspedisjoner til Grønland, og heller ikke at der skal anvendes flyvemaskiner til det norske kartleggingsarbeid. Det geodetiske arbeid fra dansk si-

de har gjort gode fremskritt på Grønland, og vi akter å føre dette arbeid videre i de kommende år. Således vil det til sommeren påny bli sendt et antall av våre folk derop. Da man i sin tid, uttaler professoren videre, gikk i gang med opgaven å kartlegge Grønland, overveiet man meget nøie om det skulde være flyvere med op for å foreta fotografering fra luften. Den overveien de mening var imidlertid at risikoen blev for stor, så nu arbeider geodetene utelukkende på jorden.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den 10 JAN. 1931

Norsk Luftfotografering af Grønland?

Journalen
**Risikoen er stor, siger Geodætisk Instituts Direktør.
Luftfotograferingen i Danmark fortsættes til Sommer.**

Ifølge Meddelelser i norske Blade agter de norske Geodæter at anskaffe en Række moderne Apparater til Luftfotografering, og det skulde da være Hensigten at foretage Kortlægning af Svalbard og Grønland ved Hjælp af Billeder optaget fra Flyvemaskinerne.

Som bekendt har Geodætisk Institut i Danmark i de senere Aar haft Ekspeditioner i Grønland for at foretage en omfattende Kortlægning deroppe, og vi har derfor spurgt Direktøren, Professor N. E. Nørlund, om han har hørt om de norske Kortlægningsplaner.

— Jeg er ikke bekendt med, at man fra Norge paatænker at sende geodætiske Ekspeditioner til Grønland, siger Professoren, og heller ikke med, at der skal anvendes Luftfotograferinger ved de norske Kortlægningsarbejder. Danske Geodæter har jo nu foretaget store Fremskridt med Hensyn til Grønlands nye Kortlægning, og vi agter at føre disse Arbejder igennem i de kommende Aar. Saaledes vil der atter til Sommer

blive sendt et Antal af vore Folk derop.

— Man betjener sig ikke ved disse Ekspeditioner af Luftfotografering?

— Da man i sin Tid gik i Gang med Opgaven, overvejede man meget nøje, om der skulde være Flyvere med Apparater til Luftfotografering med. Men den overvejende Mening var, at Risikoen blev for stor, saa nu arbejder Geodæterne udelukkende paa Jorden.

— Kortlægning fra Luften er dog taget op herhjemme?

— Ja, vi har foretaget saadanne Arbejder længe, og det er Meningen, at hele Danmark skal kortlægges ved Flyvefotografier, der giver et paalideligt Grundlag for Kortfremstillingen. Vi samarbejder med Hærens Flyvere og er nu gaet i Gang med Sjælland. Hele den nordøstlige Del er færdig, og til Sommer fortsættes i Sjællands sydvestlige Del.